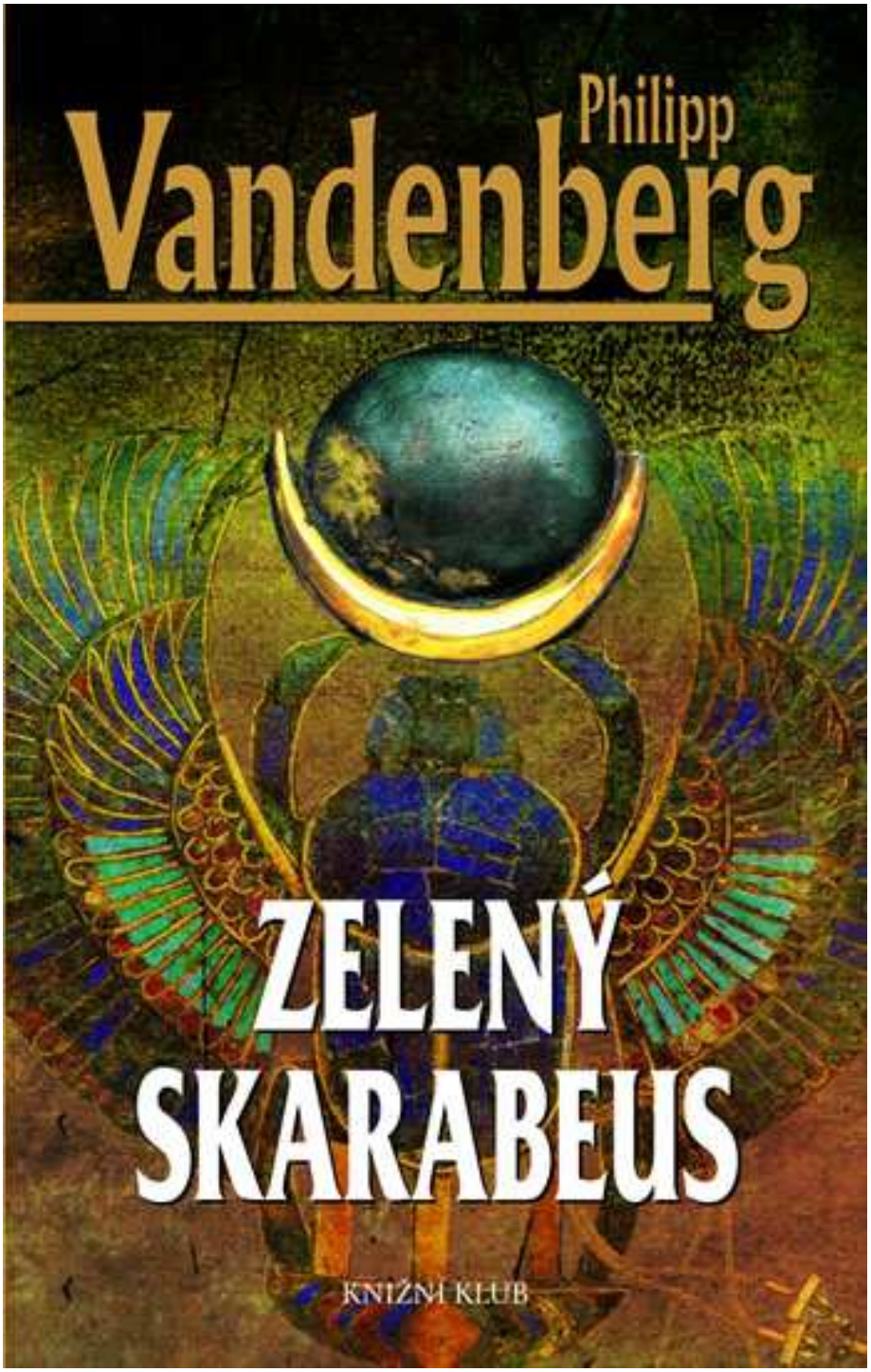

Philipp
Vandenberg
ZELENÝ
SKARABEUS
KNIŽNÍ KLUB

Philipp

Vandenberg

ZELENÝ SKARABEUS

KNIŽNÍ KLUB

Philipp Vandenberg
DER GRÜNE SKARABÄUS

Copyright © 1994 by Verlagsgruppe Lübbe GmbH & Co. KG, Bergisch Gladbach
Alle Rechte vorbehalten

Translation © 2008 by Věra Houbová
Jacket design © 2008 by Ivan Brůha
Czech edition © 2008 by Euromedia Group, k. s.

ISBN 978-80-242-2016-1

1

Všechno si to představoval docela jinak; koneckonců nebyla to jeho první zahraniční stavba. V Indii stavěl přehradu na horním toku Gangy a v Persii budoval zařízení na odsolování mořské vody, které se považovalo za technický zázrak. Doma Kaminski strávil vůbec jen málo let; nazýval to svobodou. Kdyby musel po celé roky vykonávat nějakou stále stejnou pravidelnou činnost, den co den na stejném místě, nejspíš by se zbláznil, nebo zblbl, nebo zestárl tak, že by z něho byl už stařec. Takhle však navzdory svým pětačtyřiceti letům byl mladistvě vypadajícím chlapíkem, dosněda opáleným díky práci venku, s krátce ostříhanými vlasy sčesanými dopředu a se svaly jako zápasník – prostě ideál žen, což se mu občas stávalo osudným.

Popravdě řečeno, Abú Simbel si představoval docela jinak: jako malou oázu uprostřed pouště, obklopenou stovkami kilometrů písku, s líně plynoucím Nilem uprostřed, dřevěnými baráky na jeho břehu a nezpevněnými cestami, z nichž musí po každé vichřici nakladače odklízet závěje písku, a samozřejmě s nějakou kantýnou se střechou z vlnitého plechu, s hrubě sbitými stoly a lavicemi, na nichž muži ve světle plynových lamp propíjejí polovičku své výplaty. Tak tomu bylo v Indii a ani v Persii tomu nebylo jinak: prostě zahraniční stavba.

„Tos nečekal, co?“ Lundholm si povšiml Kaminského udiveného pohledu a zasmál se. V kasinu bylo nabito. Byla noc.

Kaminski přikývl. „Hrome, něco takového uprostřed pouště. Fakt, neuvěřitelné!“

Švéd Lundholm měl za úkol seznámit nového pracovníka se všemi zařízeními „Joint Venture Abu Simbel“. Byl podobně jako Kaminski stavební inženýr a v příštích dvou a půl letech měli pracovat spolu. Oproti Kaminskému, který by nemohl zapřít svůj německý původ ani uprostřed písečné bouře, by na Lundholmovi

nikdo nepoznal, že je Švéd. Byl malý, zavalitý a jeho tmavá kštice až příliš jasně prozrazovala italské předky z matčiny strany.

„V Indii to bylo strašné," začal Kaminski váhavě, „v Persii jsme sice měli aspoň zděné ubytovny, ale zato jsme každou noc bojovali s krysami."

„Tady prý jsou škorpioni," odpověděl Lundholm a dodal: „Ale zatím jsem ještě žádného neviděl."

„A co hadi?"

Lundholm pokrčil rameny. Abú Simbel byl jeho první zahraniční stavbou. Pro SKANDSKA, jednu z firem, podílejících se na „Joint Venture Abu Simbel", dosud stavěl doma ve Švédsku mosty.

„Hadi zdaleka nejsou tak hrozní," pokračoval opět Kaminski, „aspoň na tebe nejde jiná havěť. To je stará zkušenost." A když viděl Švédův nevěřící pohled, dodal: „Před hady se totiž můžeš chránit, ale proti krysám, myším a mungům nemáš šanci. Těch je pořád víc a víc." Pak sáhl po sklenici s pivem, až do poloviny ji vypil a rozhlédl se. „To je tady vždycky taková ospalá nálada?" zeptal se a pokývl hlavou k ostatním stolům.

V lokále bylo plno. Od čtverhranných stolů z ocelových trubek zaznívala změť hlasů; němčina, angličtina, francouzština, italština, švédština a arabština. Hosté byli většinou muži, ale když se Kaminski podíval pozorněji, objevil i ženy, většinou oblečené stejně jako muži v khaki kalhotách a košilích.

„Jen počkej," odpověděl Lundholm, „v devět vystoupí Nagla a pak se tu rozpoutá hotové peklo."

„Kdo to je Nagla?"

„Vlastně má v nájmu tohle kasino. Pochází z Asuánu. Když se rozkřiklo, že zamlada byla nejlepší břišní tanečnicí v Egyptě, chlapi tady na ni naléhali tak dlouho, až jim to jednou předvedla."

„No a?"

„Nagla už není nejmladší, ale pupek má jak dvacetiletá a kromě toho má takovéhle vnady.“ Lundholm přitom před sebe napřáhl ruce s roztaženými prsty. „Od té doby Nagla vždycky jednou týdně vystupuje. Však ji uvidíš.“

Přízemní kasino, kterému se říkalo také menza nebo klub, mělo tvar podkovy a stálo na vyvýšenině nad údolím Nilu s výhledem na jih. Ve dne byl odtud úchvatný pohled směrem k Núbii. Teď večer jako by se člověk díval do obrovské černé díry a působilo to spíš strašidelně.

Pro obyčejné dělníky, jichž tu pracovalo asi tisíc, bylo kasino tabu. Ten, kdo tu popíjel pivo nebo whisky, patřil k vedoucímu evropskému týmu, bydlel v nedaleké Contractor´s Colony na Honeymoon Road nebo Souna Road a vydělával nejmíň deset tisíc marek měsíčně.

Deset tisíc je spousta peněz a peníze byly taky hlavním důvodem, proč se někdo dobrovolně přihlásil na takový džob, jako byl Abú Simbel – peníze nebo něco, kvůli čemu bylo lepší na dva tři roky zmizet z očí veřejnosti. Pro Kaminského to byla navíc i vzrušující technická výzva.

„Hej, Rogallo!“ Lundholm zamával na vysokého hubeného muže, který vstoupil do kasina v doprovodu mladé ženy. Dlouhán měl na sobě lehké plátěné sako, propůjčující jeho zjevu jistou eleganci, zatímco dívka o svůj zevnějšek zřejmě tolik nedbala. Měla na sobě plandavý sepraný overal, dlouhé tmavé vlasy měla vzadu svázané do uzlu a brýle s kostěnými obroučkami dodávaly její tváři jakousi nepřístupnost.

„Dovolte, abych vás seznámil,“ řekl Lundholm, když ti dva přistoupili k jejich stolu: „Arthur Kaminski z Essenu; nastupuje na Mösslangovo místo. A tohle je archeolog Istvan Rogalla a jeho asistentka Margret Bakkerová.“

Kaminski si s oběma potřásl rukou a Lundholm sarkasticky poznamenal: „Můžu ti říct jedno: Všichni archeologové, co se tady

pletou, jsou naši přirození nepřátelé a jsou s nimi jenom problémy. Myslí si, že můžeme pracovat tak, abychom po sobě nezanechali ani stopu. Jenomže to prostě nejde.“

Rogalla se ztrápeně zašklebil, Margret Bakkerová nehnula ani brvou.

„Však už se nějak shodneme,“ řekl Kaminski povzbudivě.

Rogalla přikývl a u číšníka v dlouhém bílém hábitu si objednal pivo. „Vy taky?“ obrátil se k Margret; znělo to poněkud strojeně, jako by své asistentce obvykle tykal. Margret přikývla.

„V životě už jsem dělal všelicos,“ začal Kaminski, aby přerušil trapnou pauzu, „ale tohle je určitě ten nejšílenější úkol: rozebrat obrovský chrám na kousky a o pár stovek metrů dál ho dát znovu dohromady!“

„Kdyby šlo jenom o rozebrání,“ podotkl Rogalla.

„Jak to myslíte?“

„Váš úkol je tak komplikovaný proto, že chrám Abú Simbel se prakticky skládá z jednoho jediného kusu. Jak dobře víte, je vytesaný ve skále, nebo se taky dá říct vtesaný do skály. Právě v tom je taky ta jeho jedinečnost a proto nesmí zmizet pod vodou přehrady!“

„Podstupujeme zatraceně velké riziko,“ poznamenal Lundholm.

„Já vím,“ odpověděl Kaminski. „Kdy má být nádrž napuštěna, chci říct, kdy stoupne hladina Nilu, zadržovaného hrází, až k chrámovému komplexu?“

Lundholm mávl odmítavě rukou. „O datu se Egypťané s Rusy ještě dohadují. Egypťani si myslí, že v roce 1967 a Rusové uvádějí naprosto konkrétní datum: 1. září 1966. Já věřím víc Rusům než Egypťanům. Koneckonců jsou to Rusové, kdo tu přehradu staví.“

„1. září 1966? To jsou už jen dva roky!“

„Míň než dva roky! A dosud se neodvezl ani jeden jediný kámen!“

Rogalla přikývl.

„A proč se ještě nezačalo?“ chtěl věděl Kaminski.

„Proč, proč, proč!“ reagoval podrážděně Lundholm. „Pořád ten samý zatracený důvod! Písek, písek, písek, a když máme štěstí, tak vrstva pískovce. Štětové stěny nemají v čem držet. Už měsíce se mořímе s tím, abychom hráz okolo chrámu rozšířili, místo zvýšili. Tlak Nilu je pořád větší a větší. Hráz je teď široká šedesát až sto metrů.“

„A výška?“

„Horní okraj koruny hráze je 135 m SSL[1]. Horní okraj vodní hladiny je 133 m SSL.“

„To znamená…“

„To znamená, že mezi úspěchem a nezdarem rozhodují dva metry, dva zatracené metry.“

„A dva roky.“

Lundholm přikývl. Nevypadal v té chvíli příliš optimisticky.

Po dlouhé odmlce se Kaminski zeptal: „A co když se Rusové přepočítali? Myslím, co když bude voda v přehradním jezeře stoupat rychleji…?“

Od vedlejšího stolu vzhlédl vedoucí informačního střediska v Abú Simbelu Jacques Balouet. Lundholm, Rogalla a Margret Bakkerová se na sebe podívali, jako by se obávali, že muž u vedlejšího stolu zaslechl Kaminského poznámku a jako by nový pracovník řekl něco, co se nesmí vyslovit. V táboře se totiž mluvilo o všem, jenom ne o termínu, který se nad „Joint Venture Abu Simbel“ vznášel jako výstražné mene tekel. Nikdo neznal výpočty, termín byl prostě daný a museli tomu věřit.

„Čert je vem, ty Rusy!“ nadával Lundholm, „když dokázali vypustit do vesmíru kosmickou loď se třemi kosmonauty, kteří sedmnáctkrát obletěli Zemi, tak se přece neseknou při počítání stavu vody v Nilu.“

---

[1] SSL Survey System Level - regulační údaj v měrné soustavě Země.

Rogalla zvedl ruku, jako by chtěl říct něco důležitého. „Jestli tu něco nevyjde, Rusové v tom budou nevinně. Asuánská přehrada se už přece staví čtyři roky. Od té doby každý ví, že Abú Simbel zaplaví voda přehradní nádrže.“

„Tenkrát,“ souhlasil Lundholm s archeologem, „jsme tu měli stav vody 120 SSL. Kdyby Egypťani došli k nějakému rozhodnutí dřív, mohli jsme si ušetřit stavbu ochranné hráze. Když jsme s ní teď na jaře začali, sahala nám voda už po krk. Od té doby tu nedělám nic jiného, než že do toho prokletého pískovce vrážím pořád delší štětovnice. Začínal jsem s dvanáctimetrovými a teď jsem u čtyřiadvacetimetrových – na délce tři sta sedmdesáti metrů – a k čemu to je? K ničemu!“

Ještě než Švéd domluvil, zazněla z reproduktoru divoká arabská hudba, v níž převládala flétna a tlumené bicí nástroje. Za barem, který zabíral prostředek půlkruhové místnosti, se objevila žena v šatech hýřících barvami. Lundholm šťouchl do Kaminského loktem, pokývl hlavou a řekl: „Nagla.“

Nagla měla ohnivě rudé vlasy. Kaminski potkal v životě už mnoho žen, ale tak ohnivě rudé zářící vlasy ještě neviděl. Tvořily dokonalý kontrast k její dlouhé zelené sukni z třpytivého hedvábí, která jí obepínala boky a vpředu byla otevřená. Živůtek ověšený perlami a barevnými kamínky jako vánoční stromeček jen stěží spoutával její mohutné poprsí.

Nagla se vlnila a svíjela jako v křečích, zřejmě to bylo v rytmu hudby, to však Kaminski nedovedl posoudit. Hudba mu připadala příšerná, ale dráždivé pohyby tanečnice byly obdivuhodné. Vlnila se jako had a na konci každého pohybu prudce zvrátila hlavu dozadu. Když se svezla na kolena a horní část těla zaklonila tak, že se její rudé vlasy dotýkaly země a pohybovala při tom doširoka rozpřaženýma rukama, muži začali hulákat a tleskat a znovu a znovu křičeli: „Nagla – Nagla – Nagla“, jako by se jí nemohli nabažit.

Tanečnice, povzbuzovaná výkřiky, se napřímila, aniž by si při tom pomáhala rukama. Stále rychleji a trhavěji kroutila boky a s rukama zkříženýma za hlavou procházela s lehkým podupáváním krátkými rychlými krůčky mezi řadami stolů, povzbuzovaná rytmickým tleskáním hostů.

Kaminski si povšiml, že někteří muži zastrkávali tanečnici do šatů bankovky a Nagla se chvílemi nakláněla k mužům tak provokativně, že jim nezbývalo nic jiného, než jí vsunout bankovku mezi ňadra. V bankovkách byly taky složené malé lístky, a když Lundholm zachytil Kaminského udivený, tázavý pohled, pošeptal mu: „Nagla dostává při každém vystoupení půl tuctu nabídek.“

„A?“

Lundholm pokývl hlavou, jako by říkal: Všecky určitě nezahodí.

Rozohněni vřískavou hudbou a vyzývavými pohyby svůdné tanečnice začali tleskat i Lundholm, Rogalla a Kaminski. Jenom Margret seděla nehnutě. Kaminski ji úkosem pozoroval a v duchu se ptal, co by se asi muselo stát, aby se tahle mladá žena usmála.

Tančící Nagla se mezitím dostala do extáze. Její lascivní tělo se vlnilo stále prudčeji a rychleji. Teď se přiblížila ke Kaminskému. Viděl pot na jejích ňadrech, slyšel cinkání jejích zlatých náramků a její zrychlený dech. Nagla upírala pohled jen na něho a ať se svíjela a vlnila sebevíc, nespouštěla z nového hosta oči. „Hej, hej!“ volali muži, sledující tuto scénu, „hej, hej!“

Na Kaminského vkus byla Nagla příliš kyprá a jej tělo příliš provokující. A kromě toho, pokud šlo o ženy, měl jich prozatím plné zuby. Vlastně očekával, že v Abú Simbelu žádnou ženu nepotká, prostě si to všechno představoval docela jinak.

Zdálo se, že si Nagla povšimla Kaminského nezájmu, protože se od něho s prudkým trhnutím hlavy odvrátila a věnovala své svůdnické umění mužům u vedlejšího stolu k velké lítosti Lundholma, který Naglin ústup sledoval s lačným pohledem.

Do dráždivé hudby a divokého tleskání se náhle vmísil křik od dveří a mezi stoly se jako požár šířilo volání: „Provalila se voda!“

Lundholm, který ještě před okamžikem upíral očarovaný pohled na Naglu, vyskočil. Strčil ruce do kapes kalhot a chvíli se jako ochromený díval před sebe. Pak zakoktal něco, čemu nebylo rozumět, podíval se na Kaminského a zasyčel: „Já to vždycky tušil, já to věděl!“ Teprve teď se zdálo, že je schopen něco udělat, vytáhl z kapsy bankovku, hodil ji na stůl, a když se otočil a chystal se odejít, šeptem řekl Kaminskému: „Pojď se mnou, ať vidíš, jak to tu všecko zatopí voda!“

V témže okamžiku zaznělo venku cosi jako houkání lodí v mlze. Divoká hudba zmlkla a Nagla zmizela za barem. Muži se hrnuli k východu. Lundholm už nevěnoval Kaminskému pozornost a rozběhl se ke svému landroveru, zaparkovanému u vjezdu na kurty. Kaminski měl co dělat, aby mu stačil.

Jako by šlo o život hnal Lundholm terénní vůz s vyjícím motorem po Souna Road, pak zahnul vpravo na východ a najel na širokou, asi dva kilometry dlouhou asfaltku, vedoucí přímo na výběžek Abú Simbel. Nalevo se ve světle reflektorů vynořila dlouhá osamělá budova stavební správy. Bez ohledu na to, že se vzdorujícím, kymácejícím se vozem uháněl tou nejvyšší rychlostí, kterou z něj mohl vyrazit, začal Lundholm hledat cosi pod svým sedadlem. Na Kaminského nabídku, že mu pomůže, neodpověděl. Nakonec vytáhl láhev, zkoumavě ji podržel proti přednímu sklu vozu a pak zuby vytáhl zátku.

„Na!“ řekl Švéd a podal láhev spolujezdci, ale ještě než Kaminski stačil odmítnout, Lundholm prudce zabrzdil, protože se na křižovatku před radiostanicí vřítilo zprava nějaké vozidlo. Láhev přitom narazila na masivní řadící páku a upadla na zem, kde se její obsah vylil na zaprášenou gumovou rohožku a vzápětí se začal šířit ďábelský pach kořalky.

„To mě mrzí,“ zavrčel Lundholm, když znovu šlápl na plyn. „Škoda toho dobrýho moku.“

Kaminski naznačil Lundholmovi rukou, aby zpomalil a Švéd ubral plyn. Za následující křižovatkou se silnice prudce stáčela doleva, začala mírně stoupat a po dvou až třech stech metrech opět klesala velkým obloukem na východ. Nalevo stál ve světle reflektorů malý tábor, odkud vedla silnice ve velkém půlkruhu dolů k Nilu a k chrámům. Ve tmě před nimi rozeznal Kaminski světla nejméně deseti dalších vozidel.

Napravo se náhle vynořilo jasně osvětlené staveniště. Obrovské reflektory na vrcholu kopce svítily do koryta mezi navršenou hrází a chrámovým komplexem. Dvacet metrů vysoké kolosy Ramessových soch shlížely na bagry, nákladní auta, ramena jeřábů a stroje, jako by se jich to netýkalo. Muži, maličtí jako mravenci, rozčileně pobíhali sem a tam. Lundholm strhl volant doprava a zastavil na srovnané písčité rovině před malým chrámem.

„Pojď se mnou!“ křikl a zabouchl dvířka vozu. Kaminski spěchal za ním. Ve vzduchu bylo cítit poloslanou vodu a naolejované železo. Těžké bagry, zakusující se obrovskými lopatami zdánlivě nesystematicky do písku a trhavě se otáčející, jako by tančily valčík, vypouštěly do vzduchu páchnoucí mračna kouře a zem se pod nimi otřásala jako při zemětřesení.

V nejhlubších místech písečného koryta rozeznal Kaminski černou hladinu jezera. Uprostřed vyčnívaly z vody dvě řady ocelových vzpěr jako kostra obrovité ryby. Tlusté roury se rozvětvovaly jako gigantické tepny a táhly se různými směry po koruně hráze. Tam obrovský nakladač vyklápěl náklad štěrku na násep. Kameny bičovaly hladinu vody jako krupobití.

Po hrázi jim přicházel naproti Lundholmův předák. Divoce mával rukama a ukazoval na místo, kde, jak se domníval, došlo k podzemnímu pronikání vody. Kaminski obdivoval Lundholma, jak dokázal v této situaci zachovat klid.

Švéd si prohlížel obě strany hráze, dupal na písčitou zem, jako by chtěl vyzkoušet její pevnost, a do rachotu bagrů, čerpadel a strojů křikl: „Zastavit čerpadla! Položit třetí odčerpávací rouru – trhlinu zašlemujeme, tady štěrk nepomůže! A pak to zaplavíme vodou!“

Předák pochopil a začal vydávat příkazy vysílačkou. Najednou se ze všech stran vyrojili dělníci, shlukli se kolem předáka, vyslechli příkazy a zase se rozešli. Všechno to proběhlo bez velkého vzrušení, jako by se vlastně nemohlo nic stát.

Proto Kaminského udivilo, když na něho Lundholm, stojící opodál, zavolal: „Zatraceně podělaná situace!“ a když viděl jeho tázavý pohled, dodal: „Jestli budeme mít pech, tak už nebudeš muset vůbec nic dělat; pak bude po všem, konec, hotovo!“

Kaminski přistoupil k Lundholmovi a zeptal se: „Co tím chceš říct?“

Švéd se zasmál, ale v jeho smíchu zaznívala hořkost; nakonec odpověděl: „Tlak vody zvenčí na písčitou půdu je příliš silný. Voda si našla cestu pod štětovou stěnou. Všecko je to pískovec a ten se rozpouští jako mejdlo.“

„Co chceš dělat?“

Lundholm pokrčil rameny. „Pokusím se koryto zaplavit. Vím, zní to šíleně, ale je to jediná možnost, jak snížit tlak v místě, kde došlo k protržení. Pak to tam zvenku utěsníme a vodu zase odčerpáme zpátky do Nilu. Jestli se nám to ovšem podaří,“ dodal ještě a naskočil na stupátko kolemjedoucího náklaďáku, naloženého rourami, a dirigoval řidiče, kam má jet.

Kaminski zůstal na hrázi a bezmocně se díval přes postupující vodu na Ramessovy kolosy. Jeho úkolem bylo vyříznout sochy vysoké dobrých dvacet metrů ze skály, ale ne vcelku, nýbrž ve dvaceti až třicetitunových blocích. A nejen to, ze skály bylo třeba kus po kuse vyřezat z masivu celý padesát pět metrů hluboký chrám a převézt jej do bezpečí před stoupající hladinou Nilu.

Kaminski měl všechny plány dopodrobna zafixované v hlavě, znal každý výklenek i všechny míry chrámu; a přitom do něj nikdy nevkročil. Abú Simbel ho fascinoval. Avšak dřív, než začne s prací, hladina přehradního jezera bude asi sahat výš, než je vchod do chrámu. Proto musel Lundholm se svými lidmi vybudovat kolem chrámového komplexu tuhle zatracenou hráz. Proč o tom všem najednou pochybuje?

V této atmosféře nervy drásajícího napětí si Kaminski okem inženýra prohlížel kolosy ozářené reflektory a v duchu je rozřezával na jednotlivé díly, odměřoval, kam až dosáhne rameno obrovského jeřábu, pro nějž byly zatím připraveny pouze základy, a pátral, odkud by se dalo nejlépe nakládat na nízkoplošinové přívěsy.

Skalní chrám byl pro Kaminského především technickým problémem, který už bystré hlavy vyřešily u psacího stolu – za předpokladu, že hráz kolem staveniště vydrží.

Hladina vody uvnitř pomalu stoupala a Kaminski zdálky sledoval, jak Lundholmovi muži s pomocí jeřábu pokládají do vody potrubí a připojují je na pojízdné čerpadlo umístěné na koruně hráze. Ostatní se mezitím snažili několika brusnými kotouči vyříznout do štětové stěny otvor pro potrubí. Jiskry vyletující do metrové výše vytvářely ohňostroj jako na Silvestra. Dva obrovské bagry u nohou kolosů hrnuly lopatami písek směrem ke hrázi, odkud jej pak shazovaly do vody.

Na hrázi začalo s burácivým rachotem pracovat čerpadlo a jako z nějakého podzemního pramene se do nově tvořícího se jezera začala klokotavě valit hnědá voda Nilu. Z koryta stoupal hnilobný zápach a mísil se s výfukovými plyny vozidel a strojů.

Po Nilu připlouvala proti proudu loď, nákladní člun s primitivní nástavbou na zádi. Nakládací otvory byly otevřené a až po okraj naplněné pískem. Ze západní strany se ke koruně hráze namáhavě sunulo po šikmé rampě drapákové rypadlo na pásovém podvozku.

Nákladní člun přistál u břehu, do nákladního prostoru se zabořily drapáky bagru a začaly nabírat písek a sypat ho do vody v místě protržení.

Uvnitř navršené hráze teď začala hladina vody viditelně stoupat. Kaminskému nebylo dobře při pomyšlení, že Lundholm zatopí koryto až k základům chrámových kolosů, protože to znamenalo zničení namáhavě vybudovaných příjezdových cest a ramp pro nakladače. Jejich znovuvybudování by trvalo nejmíň čtrnáct dní, a to byl vzhledem k stoupání vody v přehradním jezeře drahocenný čas.

Zatímco se Kaminski věnoval svým úvahám, došlo nedaleko čerpadla k hlučné výměně názorů mezi Lundholmem, Rogallou a dlouhým hubeným Egypťanem, kterého Kaminski neznal. Pokud mohl z jejich prudké gestikulace usuzovat, snažili se oba muži přimět Švéda, aby přestal se zaplavováním koryta. Ale Lundholm byl neústupný a dřív, než mohlo dojít k pranici, nechal ty dva stát, naskočil do kabiny bagru, odstrčil řidiče a obratným manévrem vysypal těm dvěma pod nohy nabraný písek, takže s klením utekli.

„Je to cvok!“ vykřikl Rogalla, když ve světle reflektorů poznal Kaminského. „Ten chlap je blázen! Měl byste se před ním mít na pozoru!“

„Je rozčilený,“ pokusil se Kaminski oba muže uklidnit. „Pochopte ho. Je za všechno odpovědný.“

„Odpovědný!“ vybuchl Egypťan. „Ten chlap zapomněl, o co tu vlastně jde.“

Teprve teď se Rogalla uráčil představit Egypťana Kaminskému, a tak se Kaminski dozvěděl, že dlouhán se jmenuje doktor Hasan Muchtár a je vedoucím egyptských archeologů. První, co Kaminského napadlo, bylo: S tím budeš mít ještě co dělat!

Muchtár neprojevil o nového pracovníka přílišný zájem, a tak Kaminskému nezbývalo, než se zeptat, co je tak rozčililo. Muchtár ukázal na Ramessovy kolosy před vchodem chrámu. „Nevíme, jak

bude pískovec reagovat, až voda vystoupí k podstavci. Možná, že vyschne jako sůl na slunci. Taky je možné, že až hornina nasákne vodou, dostane jinou barvu. A možná, že se rozpadne na písek.“ Přitom si sklepával prach ze světlé bavlněné bundy.

Rogalla horlivě přikyvoval a dodal: „Teď už jistě chápete naše rozčilení.“

„Chápu,“ přisvědčil Kaminski; ale daleko raději by odpověděl: Ne, nerozumím vám. Protože koryto by tak jako tak zalila voda, jenže nekontrolovatelně. Takhle je rozhodně naděje, že se díra utěsní dřív, než hladina vody dosáhne k chrámu. Ale kousl se do jazyku a mlčel. Nechtěl si to s Rogallou hned první den rozházet.

„Tak tedy dobrou noc!“ Muchtár podal Kaminskému ruku. „A na dobrou spolupráci!“

„Na dobrou spolupráci!“ odpověděl Kaminski a zdvořile dodal: „Sire!“ Slyšel, že dokonce i vzdělanému Egypťanovi neudělá člověk větší radost, než když ho osloví ‚sire’.

I Muchtár byl evidentně potěšen. „Navštivte mě zítra v mé kanceláři,“ řekl. „Government’s Colony.“ Kaminski slíbil, že přijde.

Při pohledu do veliké hluboké díry, která se bublavě a klokotavě plnila hnědou vodou, se Kaminski nemohl zbavit dojmu, že Abú Simbel, tato obrovská stavba uprostřed pouště, má své vlastní zákony. Úplně jiné zákony než stavby, na nichž až dosud pracoval. Dokonce se mu zdálo, jako by se nad projektem vznášelo jakési nevysvětlitelné napětí, projevující se ve zvláštní podrážděnosti všech, kdo se na něm podíleli.

Už na lodi, kterou připlul z Asuánu do Abú Simbelu, byla Kaminskému u cestujících nápadná jakási uzavřenost, když zavedl řeč na jejich práci. Byl samozřejmě zvyklý na jednotvárný život na stavbách v zahraničí a nevadilo mu, že se musel zříct příjemných stránek civilizace; ale z dosavadních zkušeností věděl, že právě v takovýchto podmínkách často vznikají neobvyklá přátelství.

Přesto však pochyboval, že tady najde opravdové přátele.

Nakonec zahnal chmurné myšlenky, a když už nemohl Lundholma mezi spoustou dělníků najít, mlčky zamířil k rovince, kde Švéd zaparkoval terénní vůz. Tady už nebyl nic platný. A protože nechtěl na Lundholma čekat, zastavil první náklaďák, který jel kolem, a vrátil se domů.

Řidič, mladý Egypťan, který neuměl ani slovo anglicky, potřeboval půl kilometru, aby Kaminskému vysvětlil, že se jmenuje Makar, ale říkají mu jenom al-Krím. Byl na to zřejmě obzvlášť pyšný, neboť jméno znovu a znovu opakoval a přitom přátelsky pokyvoval hlavou směrem ke Kaminskému.

Na křižovatce, kde se nalevo odbočovalo k táboru dělníků, al-Krím svého spolujezdce vysadil a uháněl dál. Na východě svítalo. Nemocnice vpravo byla osvětlená jako ve dne a stejně tak i transformační stanice.

Kaminskému přidělili dům v Contractor’s Colony, který obýval společně s Lundholmem, přízemní, z kamenů postavený dům s bíle natřenou kopulovitou střechou proti horku a kouskem zeleného trávníku před vchodem.

Z hluku staveniště nebylo tady nahoře nic slyšet a dokonce už zmlkly i cikády, jejichž pronikavý cvrkot předtím naplňoval noční ticho. Po sto metrech sešel Kaminski ze zpevněné silnice a dlouhými kroky kráčel pískem jako člověk, zvyklý chodit pískem a štěrkem, aniž by se unavil.

Domy vypadaly všechny stejně, zvláště v noci. Kaminski bydlel ve třetím domě od silnice. Lundholm ho seznámil s táborovým řádem. Podle něj bylo zakázáno zamykat domovní dveře. Kaminski to znal už z Persie.

Když otevřel dveře, stál před ním Balbuš; měl na sobě bílou galábiji a vypadal jako strašidlo. Balbuš byl sluha, kuchař a holka pro všechno v jedné osobě, a Kaminski a Lundholm se dělili o jeho služby.

„Mister,“ zakoktal Balbuš rozčileně, „Mister Lundholm nebýt doma. Mister Lundholm zmizet.“

„Ale ne,“ Kaminski pozvedl ruce. „Všechno je v pořádku.“

Žlutý otevřený náklaďák, ženoucí se s vyjícím motorem po Valley Road směrem k táborové nemocnici, za sebou zanechával dlouhé mračno prachu. Na korbě klečel Egypťan v modré kombinéze a oběma rukama přidržoval nehybné tělo nějakého dělníka. U trafostanice, kde silnice zatáčela a pak vedla na sever přímo k nemocnici, začal řidič divoce troubit, aby na sebe upozornil.

Když vůz zastavil před klinikou, vyběhli jim naproti dva ošetřovatelé v bílém s nosítky. „Zasáhl ho elektrický proud!“ vykřikl průvodce rozčileně a řidič na vysvětlenou dodal: „Alí se dotknul desetitisícivoltového napětí. Kéž mu Alláh pomůže!“

Ve čtyřech naložili bezvládné tělo na nosítka a poklusem je odnášeli na ošetřovnu ležící na konci chodby nalevo. Elektrický zvonek uprostřed chodby, ohlašující naléhavý případ, se pekelně rozdrnčel, takže vedoucí nemocnice doktor Heckmann a jeho asistentka doktorka Hella Hornsteinová byli okamžitě na místě.

„Elektrický proud!“ křičel na lékaře už zdálky jeden z ošetřovatelů, „pacient je v bezvědomí!“

„Svlékněte ho!“ přikázal Heckmann. Pak se obrátil ke své asistentce: „Udělejte EKG!“ Stetoskopem chvíli poslouchal na hrudníku nešťastníka a pak zavrtěl hlavou. Nakonec nadzvedl muži víčka. „Ach bože,“ řekl tiše, „zákal čočky.“

Když pak před nimi ležel pacient nahý, byly na jeho kůži zřetelně vidět nepravidelné tmavé pruhy, vedoucí od pravé paže k pravé noze.

Lékařka mezitím zapojila EKG. Přístroj začal zapisovat nepravidelné klikaté křivky bez větších výchylek. Asistentka pohlédla na lékaře: „Fibrilace.“

Lékař se podíval na pruh papíru: „Kyslík! Umělé dýchání!“

Jeden z ošetřovatelů podal lékařce kyslíkovou masku. Ta ji přiložila pacientovi na ústa a nos a Heckmann mu začal oběma rukama prudce a rytmicky stlačovat hrudník.

Najednou přestal. Díval se na široký pruh papíru, vycházející z elektrokardiografu. Křivka už byla skoro rovná. Heckmann zesílil své úsilí. Přístroj zaznamenal ještě poslední výchylku a pak už následovala jenom rovná čára.

„Exitus," konstatoval doktor Heckmann nevzrušeně. Lékařka mlčky přikývla a rezignovaně začala snímat elektrody z neživého těla. Bylo vidět, že smrt egyptského dělníka na ni zapůsobila.

Heckmann si povšiml její sklíčenosti, a když odcházeli dlouhou chodbou k místnosti, která jim sloužila jako lékařský pokoj, řekl: „Kolegyně, věřte mi, že takhle je to lepší. Takové těžké úrazy proudem většinou poškodí míchu a mají za následek spastické ochrnutí a atrofii. V nejhorším případě se k nim může přidružit poškození periferních nervů a porucha psychiky. Ten člověk by byl po zbytek života mrzák nebo idiot – nebo obojí. Mimochodem, nechtěla byste se mnou dnes povečeřet? Udělala byste mi tím radost."

Hella Hornsteinová sebou trhla. V nenucenosti, s jakou doktor Heckmann přešel k běžným denním záležitostem, bylo cosi zarážejícího.

Heckmann nebyl špatný lékař, ale svou práci bral jako džob – anebo se tak aspoň tvářil. Někdy mívala pocit, že se za tím skrývá jenom osobní nejistota. To mu však nijak nebránilo, aby se při každé příležitosti neucházel o její přízeň, protože byl pyšný na to, jak dobře vypadá a považoval se za neodolatelného.

„Dáte si kávu?" zeptala se lékařka v naději, že odmítne, ale Heckmann se okamžitě chopil příležitosti: „Díky, jste velice laskavá, rád. Ale ještě jste neodpověděla na mou otázku."

Jsi si tím sama vinna, pomyslela si Hella Hornsteinová. Teď se ho nezbavíš.

Když zapínala staromódní elektrický kávovar, který si s sebou přivezla z Německa – hnědá egyptská káva a její příprava byly kapitola sama pro sebe – cítila, jak ji Heckmann, uvelebený v zeleném koženém křesle, hltá očima. Dělala, jako by to neviděla, ale velice dobře si to uvědomovala.

Mladá lékařka měla daleko k tomu, aby odsuzovala muže za to, že se na ni takhle díval. Byla to hrdá mladá žena, která se vkusně oblékala – pokud to bylo v poušti možné – a dokonce jí záleželo na tom, aby se líbila. Krátké černé vlasy a snědá pleť, nápadně velké tmavé oči a vysoké vystouplé lícní kosti jí dodávaly cosi exotického, což ještě dovedla zdůraznit světle nalíčenými rty.

Hella byla malá, drobná a štíhlá a nosila nestydatě krátké sukně, které jí sotva zakrývaly kolena. Nejspíš měly odpoutat pozornost od nepatrné tělesné vady, kterou měla od narození, kdy jí porodní bába zlomila levý kolenní kloub. Nohu měla mírně stočenou dovnitř a trochu pokulhávala. A kdyby jí její povolání lékařky nedodávalo jistý respekt, určitě by se mezi tisícem domorodých dělníků našli takoví, kteří by na ní pokřikovali.

Vůči mezinárodnímu osazenstvu se doktorka Hornsteinová chovala krajně odmítavě, ale patřila k ženám, které si to dokonce mohou dovolit, aniž by ztratily přitažlivost. Naopak, chladná rezervovanost, která z ní vyzařovala, působila spíš vyzývavě a nebylo skoro dne, aby nedostala pozvání od některého z inženýrů nebo archeologů, pracujících na stavbě. Většinou je však odmítala. V kasinu ji bylo vidět jen zřídkakdy a naprosto nepředstavitelné bylo, že by někdy víc pila, což se u mužů stávalo dost často.

Pohledy v zádech, když připravovala kávu, jí začaly být pomalu nepříjemné a proto, aniž se otočila, řekla: „Proč na mě tak koukáte, doktore?“

Heckmann se probral ze svých žádostivých myšlenek a připadal si jako malý kluk, přistižený při něčem zakázaném. Nedal to však

na sobě znát a samolibě odpověděl: „Promiňte, paní kolegyně, ale vy jste anatomický zázrak, když vidíte dozadu.“

„Nevidím, ale cítím,“ odpověděla doktorka Hornsteinová, aniž se otočila.

Heckmann usoudil, že nejlepší bude pokračovat v ofenzívě a proto řekl: „Dobrá, koukal jsem na vás, jak jste se vyjádřila, ale mám se za to omlouvat? Jste neobyčejně atraktivní žena, paní kolegyně. Muž, který by se za vámi neotočil, by ani nebyl mužský.“

Helle připadal tento výrok, myšlený jako kompliment, dost hloupý, ale odpovídal Heckmannově úrovni, která rozhodně nebyla přiměřená pro muže v jeho postavení. K mužům, jako byl Heckmann, cítila Hella Hornsteinová spíš soucit – tedy něco, co muži snášejí ze všeho nejhůř.

Líbili se jí muži, kteří ze sebe nedělali siláky, jenže takové aby člověk pohledal. A jestliže měla být upřímná, pak pokud šlo o muže, až dosud myslela vždycky jen na sebe a ve více či méně obměňované formě prosazovala svůj egoismus. To byl taky důvod, proč navzdory svým skoro sedmadvaceti rokům ještě neměla žádnou vážnou známost.

Od čtrnácti let snila o ideálním muži, muži, jaký vůbec neexistuje. Leda v její fantazii. V každém případě měl Heckmann k tomuto ideálu hodně daleko; to ale nevěděl, a i kdyby to věděl, určitě by tomu nevěřil.

Samozřejmě i Heckmann měl svoji minulost. Každý v Abú Simbelu měl nějakou minulost; protože dobrovolně a bez důvodu se žádný člověk nezaváže jít na šest let do pouště. Ne, Heckmanna sem nepřivedly žádné běžné problémy se ženami, které uváděly jako důvod dvě třetiny mužů na stavbě (zbývající třetina uváděla jako motiv peníze – nebo obojí), ale nepříjemný případ na jedné západoněmecké klinice.

Noviny tenkrát psaly o chybném operačním postupu, ale spíš šlo o nedopatření a Heckmann se morálně v žádném případě necítil vinen; navíc pojišťovna vyplatila postižené úctyhodné bolestné a žena žalobu stáhla. Nicméně případ – zapomenutý tampón v břiše pacientky – vzbudil takovou pozornost, že se mu zdálo nejrozumnější nemocnici opustit, aby se na celou věc časem zapomnělo.

V Abú Simbelu o této historii nikdo nevěděl a nikdo se to ostatně ani nedozví. Když se ho lidé ptali, proč se rozhodl převzít táborovou nemocnici, Heckmann vždycky uváděl jako důvod touhu po dobrodružství, a to znělo docela věrohodně.

Třebaže Hella Hornsteinová stála od Georga Heckmanna jen pár kroků, vytvořila se mezi nimi neviditelná propast – Heckmann se Helle neodvážil přiznat, že po ní touží, a Hella zase považovala za vhodné dát mu jemně najevo, že si nejsou souzeni.

Když se konečně obrátila a postavila na stůl dva šálky, které předtím spěšně opláchla, Heckmann se skoro lekl jejího chladného pohledu.

„Mohli bychom spolu báječně vycházet," řekla s nenuceným úsměvem, „kdybyste ode mne chtěl to, kvůli čemu mě sem přijali. O spaní s představenými není v mé smlouvě ani slovo a jsem si jista, že ve vaší taky ne."

Poznámka zapůsobila. Hellina převaha, sebeovládání a schopnost každý jeho pokus o sblížení odrazit nebo zesměšnit vyvedly Heckmanna, který si o sobě myslel, že ve styku se ženami je víc než zkušený, z míry a on se poprvé přistihl při myšlence, že na tuto ženu asi nestačí.

Bezradně míchal kávu a netroufal si pohlédnout Helle, která se posadila vedle něho, do tváře, a tak mu připadalo jako vysvobození, když na dveře zaklepal ošetřovatel a zeptal se, jestli může vstoupit kovář Kemal.

Než stačil Heckmann odpovědět, tmavý holohlavý a svalnatý Kemal už stál uprostřed místnosti. V rukou držel koš upletený ze slámy, který neodložil, ani když začal směsicí arabštiny a angličtiny vysvětlovat, že slyšel o úrazu onoho dělníka a že je jediný mezi Vádí Halfou a prvním kataraktem, kdo může tomu nešťastníkovi pomoci.

Heckmann vstal a přistoupil ke Kemalovi. Položil mu ruku na předloktí a řekl, že dělník právě zemřel na zástavu srdce; na pomoc už je pozdě.

S tím se však kovář Kemal nemínil spokojit. Divoce vrtěl hlavou, tancoval s košíkem v rukou a křičel, že ten člověk není mrtvý, že ho elektrický proud jen ochromil a on že je jediný mezi Vádí Halfou a prvním kataraktem…

„Neslyšel jste, co říkal doktor Heckmann?“ přerušila Hella Hornsteinová toto zvláštní divadlo. „Ten člověk je mrtvý a ani vy už ho nevzkřísíte.“

Ale Kemal se nedal jen tak odbýt. „Nebýt mrtvý, nebýt mrtvý!“ vykřikoval stále znovu hlubokým hlasem. „Elektrický oheň Alláhova syna ochromit!“

Doktor Heckmann se snažil zvládnout situaci, ale příliš se mu to nedařilo. Zato se mu podařilo vzbudit nevoli doktorky Hornsteinové, když se kováře zeptal: „Pak mi tedy vysvětlete, jak chcete toho muže zbavit ochrnutí?“

Kovář povytáhl huňaté obočí, takže vytvořilo půlkruh. Vědom si důležitosti této chvíle, sundal z košíku víko, které připomínalo klobouk houby.

V otvoru se objevila široká hlava hada. Had se prudce a škubavě svíjel a mrskal jazykem na všechny strany.

„Naja – naja,“ řekl Kemal a z jeho hlasu zaznívala pýcha. Pak vzal košík do levé ruky a pravou ruku s roztaženými prsty napřáhl proti hadovi a ten se svinul a zmizel v košíku. „Naja se bát Kemala,“ prohlásil. „Naja udělat všecko, co Kemal přikázat.“

„A proč jste tu naju přinesl?“

Kemal vykulil oči: „Naja přece vzkřísit mrtvý!“

„A jak to udělá?“ Heckmann si založil ruce na prsou. Začalo ho to zajímat.

Hella si toho povšimla a osopila se na něho. „Přece nebudete poslouchat řeči takového šarlatána!“

„Pst!“ Heckmann si položil ukazováček na rty a očima ukázal na košík s hadem.

Ale Kemal pobaveně mávl rukou. „Naja hluchá. Všichni hadi být hluchý, mít jenom dobré oči!“

„A jak chcete toho mrtvého zase oživit?“ opakoval Heckmann svou otázku.

Holohlavý Kemal nebojácně sáhl do košíku. Jako zaklínač hadů v cirkuse vytáhl plaza z košíku. Držel ho těsně za hlavou a zdálo se, že se to hadovi nelíbí; tlamu měl otevřenou dokořán, takže mu bylo vidět hluboko do červenavého jícnu.

„Naja ho kousnout,“ řekl Kemal a vší silou stiskl hadovi krk, „kousnout a hadí jed probudit mrtvé k životu. To znát už staří Egypťani.“

Při pohledu na hada, který pod nelítostným stiskem kovářovy ruky rozvíral čelisti tak, že tvořily téměř rovnou linku, začala Hella hystericky křičet, ale spíš zlostí než strachem. „Copak jste neslyšel, že ten člověk je mrtvý?! Je mrtvý, mrtvý, rozumíte, tady žádný hadí jed nepomůže!“

Kemal se však neměl k odchodu, držel hada proti lékařce, aby viděla jeho zuby a přesvědčila se, že to, co říkal, je pravda, a Hella se rozkřikla tak, že se Heckmann polekal: „Doktore, vyhoďte toho chlapa!“

Malý tlustý muž s hadem se podíval na Heckmanna, jako by se ho pohledem ptal, jestli musí uposlechnout lékařčina příkazu.

„Slyšel jste, co řekla doktorka Hornsteinová,“ obrátil se Heckmann ke kováři. „Tak už jděte. Věřte mi, ten člověk je mrtvý. Udělali jsme všechno, co bylo v lidských silách.“

Kemal vrhl na rozčilením se třesoucí Hellu zlý pohled. Tmavé oči mu plály jako oheň. Zlostně strčil hada zpátky do košíku, beze slova se otočil a vyšel ze dveří, které nechal otevřené, aby ukázal, jak oběma lékaři pohrdá.

Heckmann dveře zavřel.

„Myslím,“ řekl, „že ode dneška máte v Abú Simbelu nepřítele na život a na smrt.“

Hella se na něho podívala: „Přece byste nevěřil takovému nesmyslu?“

Heckmann pokrčil rameny a povytáhl spodní ret. „Lidi o Kemalovi vyprávějí, že dělá zázraky…“

3

Zatopení hráze v Abú Simbelu vyvolalo prudkou hádku mezi inženýry a archeology, neboť archeologové se obávali, že Ramessovy kolosy budou určitě poškozeny. Na jedné z narychlo svolaných porad, jíž se zúčastnil i Kaminski, si oponenti vjeli do vlasů tak, že hlavní ředitel stavby Carl Theodor Jacobi, kterému všichni říkali jenom ‚profesor', vykázal Švéda Lundholma a Francouze Bedeaua z místnosti, protože měl strach, že by v příštím okamžiku egyptského archeologa Muchtára opravdu fyzicky napadli.

Lundholm a Bedeau uposlechli rozkazu – protože to byl skutečně rozkaz –, i když s nadáváním a rudí vzteky, a Francouz, Muchtárův nejzavilejší kritik a dalo by se říct úhlavní nepřítel, za sebou práskl dveřmi tak, až se tenké stěny stavební správy otřásly.

Po několikahodinové diskusi se přítomní dohodli, že s odčerpáváním zatopeného jezera začnou už příštího dne. Profesor v této věci plně souhlasil s Lundholmem, ale nechtěl za to převzít odpovědnost; na místo, kde došlo k průsaku, by bylo zapotřebí nasypat ještě dalších sto naklaďáků písku, argumentoval, a teprve pak by se dalo s větší pravděpodobností říct, jestli je utěsnění úspěšné. Ale vysypat sto navážek se nedá stihnout za jeden den, i kdyby se pracovalo na tři směny. Muchtár tomu oponoval starou známou tezí archeologů, že hladina spodní vody po zatopení nakrátko stoupne, kapilárami pronikne až k podstavcům kolosů a v pískovci vyvolá chemické reakce, při nichž dojde ke krystalizaci. Tlak narůstajících krystalů bude horninu systematicky narušovat – nenapravitelně narušovat, zdůraznil s pozdviženým ukazováčkem.

Zmatený rozepřemi mezi techniky a archeology se Kaminski ještě téhož dne pustil do práce. Rozřezané kolosy a části skalního chrámu měl demontovat, očíslovat, naložit na nízkoplošinové

přívěsy a dopravit do bezpečí před stoupající hladinou Nilu, než je začnou na jiném místě opět skládat dohromady.

Rozřezání chrámu nepatřilo do Kaminského kompetence, tuto práci prováděli speciální řezači kamene, takzvaní marmisti, divoký houf Italů, věčně na sebe pokřikujících, i když to nebylo vůbec zapotřebí.

Největším problémem, který musel Kaminski řešit, bylo ukotvení nosníků, za něž se budou jednotlivé kamenné bloky zvedat. Původní nápad zvedat rozřezané části chrámu na ocelových lanech dělal teď archeologům těžkou hlavu, protože, jak ukázaly první pokusy, ocelová lana se zařezávala do měkkého pískovce, takže někdy i praskl. Kaminski měl teď za úkol každý jednotlivý blok ještě před vyříznutím ze skály seshora navrtat a do vyvrtané díry ukotvit za použití syntetické pryskyřice ocelový hák, za který by se pak bloky zvedly.

Ještě předtím však musel Kaminski vypracovat přesný plán rozřezávání se zřetelem na nejrůznější okolnosti, k nimž mohlo dojít. Archeologové požadovali, aby rozřezané bloky byly co možná největší; marmisti chtěli zase naopak co nejmenší, protože jim to usnadňovalo práci. Kaminski zase potřeboval bloky vysoké aspoň jeden a půl metru, aby v nich mohl upevnit ocelové háky, většinu dva ve vzdálenosti půldruhého metru. To však znamenalo, že budou těžké, někdy až příliš těžké.

Celé dva dny potřeboval Kaminski, archeologové Muchtár a Rogalla a šéf marmistů Sergio Alinardo na to, aby na čtyřech Ramessových kolosech vyznačili, kde se budou rozřezávat. Když se třetího dne ráno opět sešli, aby pokračovali v práci, došlo mezi Alinardem a Kaminským k hádce. Ital teď najednou s plánem nesouhlasil. Zvolené řezy jsou prý příliš velké a museli by na ně žádat z Itálie nové řezací zařízení.

„No tak o ně požádej!“ vybuchl rozčileně Kaminski.

Alinardo si zaclonil oči předloktím, jednak proto, aby se chránil před sluncem, ale taky proto, aby vypadal výhružněji. „Člověče, víš, co to znamená? Než sem ty krámy dojdou, bude to trvat tři měsíce.“

„Tři měsíce!“ odfrkl pohrdavě Kaminski. „To myslíš vážně? My přepravíme za tři měsíce kompletní elektrárnu do Číny!“

„Kdo my?“ křikl na něho Alinardo.

„My Němci,“ zařval vztekle Kaminski. „A vy Italové budete muset začít pořádně makat! Žádná siesta! Laborare, laborare, rozumíš?“

Sergio Alinardo byl pruďas a tohle si nechtěl nechat líbit.

„Chceš tím říct, že Italové jsou líní? Ale na špinavou práci u vás v Německu jsme vám dobrý, co?“

A než se Kaminski nadál a než mohl Muchtár a Rogalla zasáhnout, Alinardo ho uhodil do prsou tak, že Kaminski upadl.

Upadl tak nešťastně, že narazil temenem hlavy na podstavec jednoho kolosu a na chvíli zůstal nehybně ležet, jako by ztratil vědomí. Když mu však chtěl Rogalla pomoci, opět otevřel oči a zamumlal: „To nic, už je to dobrý.“

Alinardo se otočil, odplivl si a odešel.

Kaminski za ním vztekle křikl cosi, čemu Muchtár ani Rogalla nerozuměli. Když si sáhl vzadu na hlavu, měl ruku plnou krve.

Rogalla mu prohlédl ránu a ustaraně řekl: „Musíte k doktorovi. S otevřenou ránou nejsou v poušti žádné žerty.“

Kaminski si přitiskl na krvácející ránu kapesník, doktor Muchtár zamával na jeden náklaďák a pomohl Kaminskému do kabiny. Řidič, nějaký Švéd, se vyřítil prašnou cestou na náhorní rovinu, pak kolem stavby k trafostanici a tam zabočil k nemocnici.

Nemocnice, největší stavba v celém táboře, byla dlouhá dvoupatrová budova s dvěma příčnými trakty, připomínajícími ramena svatoondřejského kříže. V celém okolí měla vynikající pověst a stávalo se, že před zastřešeným portálem zastavila

karavana ze Súdánu a přivezla nějakého na smrt nemocného feláha, za jehož uzdravení chtěli obchodníci zaplatit velbloudem; doktor Heckmann však honorář v naturáliích odmítal.

Ošetřovatel v bílém odvedl Kaminského do ambulance a krátce nato se ve dveřích objevila mladá lékařka. Vzhledem k jejím černým vlasům a tmavé pleti ji Kaminski považoval za nějakou Jižanku, ale mladá žena v bílých kalhotách ho překvapila slovy: „Tak copak vám chybí?“

Kaminski, který se posadil na otáčecí židličku, vzhlédl: „Vy jste Němka?“ zeptal se a přinutil se k utrápenému úsměvu.

„Jmenuji se Hornsteinová, doktorka Hella Hornsteinová. Jsem z Bochumi, pracovala jsem tam na klinice.“

Kaminski se podíval do jejích tmavých očí a chtěl říct: No, dlouho jste tam asi nepracovala. Na lékařku byla dost mladá; a především byla neobyčejně hezká. Kaminski by v první chvíli málem zapomněl, proč přišel do Abú Simbelu, a také jeho slib, že se v příštích dvou třech letech na žádnou ženu ani nepodívá, vzal pořádně za své.

„Já jsem Arthur Kaminski,“ řekl poněkud rozpačitě, „a doma jsem v Essenu.“ Zarazil se.

‚Doma’, slovo, které mu tak lehce přešlo přes rty, už pro něho neexistovalo. Všeho se vzdal a od té doby, co odešel, se cítil jako outlaw, jako psanec, jako vyděděnec. Jediné, co mu zbylo, byla jeho práce a úkol, který ho tu čekal. Ano, tady mohl jenom získat, ztratit nemohl nic.

„Měl jsem takový menší malér,“ snažil se úraz zlehčit, ale rána ho nesnesitelně bolela.

Lékařka mu opatrně sňala z rány kapesník, a zatímco držela jeho hlavu v rukou, prohlížela si zranění.

„Bolí vás to?“ zeptala se.

„To nestojí za řeč,“ zalhal Kaminski a zašklebil se. Uvědomil si, že už si zase hraje na siláka, tak jak to míval ve zvyku před

ženami, které se mu líbily. Vychutnával jemný dotek rukou lékařky a cítil na kůži každý její prst.

„Ta rána se musí zašít," řekla doktorka Hornsteinová chladně a Kaminskému připadalo, jako by se probudil z příjemného snu.

„Ale ne," zaprotestoval prudce, „stačí trochu jódu a bude to v pořádku."

Lékařka vzala zrcátko, druhé podala Kaminskému, své mu podržela za hlavou a řekla: „Podívejte se, ta rána se musí zašít."

„A když to odmítnu?" zeptal se Kaminski popuzeně.

„Je to vaše hlava," zasmála se doktorka a oči se jí přitom zaleskly, jako když se slunce v pozdním odpoledni zrcadlí v Nilu, „nutit vás nemůžu, ale…"

„Ale?"

„Samozřejmě že se rána zahojí i tak, ale musíte počítat s tím, že vám tam už neporostou vlasy."

Kaminski si prohrábl prsty kštici. Vyhlídka na tuto poskvrnu mu vadila; i když se zřekl žen, přece jen trošku ješitný byl.

„Tak co?" zeptala se doktorka Hornsteinová a vzala mu zrcátko z ruky. V jejím hlase bylo teď cosi panovačného a sympatie, které k ní Kaminski ještě před chvílí pociťoval, byly rázem ty tam.

„Musel bych tu pak zůstat?" zeptal se váhavě.

Doktorka na to reagovala spíš pobaveně: „Ale ne, co si myslíte, kdybychom si tu nechávali každou zašitou ránu, tak bychom neměli ani jedno lůžko volné." Už dávno ho prokoukla, a než stačil odpovědět, zavolala ošetřovatele a řekla, že ránu zašije třemi stehy, aby všechno připravil a natáhl injekci xylokainu.

Kaminski se umíněně vzpíral lehnout si na lehátko. Nevěděl proč, ale už se zase snažil ukázat, jaký je silák. Doktorka Hornsteinová ho nepřemlouvala; dala mu lokální anestezii za pravé ucho, ošetřovatel mu vyholil úzký proužek vlasů kolem rány a Kaminski seděl a tupě zíral do prázdna.

Snažil se myslet na jiné věci. Chrámové kolosy mu nešly z hlavy. Vynořily se mu před očima jako obři, s nimiž bude muset bojovat, jako nevypočítatelné obludy, a i když si to nechtěl přiznat, měl ze svého úkolu strach.

Obešly ho mdloby. Injekce už zabrala. Na zádech mu vyrazil pot. Kaminski zaťal pěsti, zvedl prsty nohou a napnul lýtkové svaly, aby se udržel při vědomí. Marně. Dlaždičková podlaha se před ním začala houpat jako loď na rozbouřeném moři. Nesmíš omdlít, domlouval si. Bál se, aby se nezesměšnil. Panebože, tohle přece vydržíš! Ale ještě než to dořekl, pomalu se sesul dopředu a byl by spadl na zem, kdyby ho doktorka Hornsteinová a ošetřovatel v poslední chvíli nezachytili a neodtáhli na lehátko.

Krátkou cestu z otáčecí židličky na lehátko vychutnával jako příjemný sen. Ctil teplé tělo doktorky, pohyby jejích paží a stehen a bylo mu blaze. Jako zdálky slyšel posměšné poznámky a šití rány vzadu na hlavě vůbec nevnímal. Když za několik minut přišel opět k sobě, měl na hlavě obvaz.

4

Téhož dne se ředitel abúsimbelské stavby Carl Theodor Jacobi sešel s egyptským ministrem stavebnictví Kamálem Maherem a ředitelem stavebních prací na Asuánské přehradě, Rusem Michailem Antonovem. Schůzka se konala v Asuánu, vzdáleném dvě stě osmdesát kilometrů po proudu Nilu, a Jacobi sem přiletěl Boelkovem 207. Starý hotel Cataract, hostící účastníky jednání, ležel na pravém skalnatém břehu Nilu, odkud byl úchvatný výhled na ostrov Elefantinu, kolem něhož se řeka zužuje.

Porada byla naplánována už dávno předtím, ale teď nabyla na důležitosti vzhledem k průsaku hráze v Abú Simbelu. Jacobi v tom viděl ohrožení termínu zaplavení, který byl stanoven na 1. září 1966. Ale než mohl své pochybnosti vyslovit, Antonov všechny překvapil prohlášením, že práce na Sad al-Alí, jak Egypťané nazývali přehradu, dobře pokračují a díky technickým úsporám by mohly být ukončeny přinejmenším o tři měsíce dřív.

„Co to má znamenat?“ zvolal Jacobi pobouřeně a přitlačil si brýle na kořen nosu, což bylo neklamnou známkou, že je rozčilený.

Maher, obtloustlý muž s pleší, byl oblečen po evropsku a nedostatek vlasů se snažil skrýt pod červeným fezem. Začal Jacobiho uklidňovat, ale jeho kostrbatá, těžko srozumitelná angličtina vyvolávala spíš opak. „To znamená,“ vysoukal ze sebe Egypťan, „že Sad al-Alí bude moci dodávat proud do sítě o tři měsíce dřív.“

„Ale to přece není možné!“ vybuchl jindy tak klidný Němec. „Proč tedy uzavíráme mezinárodní smlouvy, když vy je nedodržujete? Obrátím se na UNESCO! Můj termín je 1. září 1966 a při tom zůstane. Ostatně už několik týdnů pozorujeme, že vodní hladina stoupá rychleji, než předpovídaly vaše propočty.“

Teď zasáhl do diskuse Rus: „Cherr professor,“ obrátil se na Jacobiho, „tyhle propočty jsou zastaralé, protože se při nich počítalo s plánovaným kanálem, jímž bychom během stavby přehrady mohli každý den odvádět pevně stanovené množství vody. Rozumíte?“

„Vůbec ničemu nerozumím!“ odsekl nervózně Jacobi.

Maher odpověděl za Rusa: „Pan Antonov chce říct, že kdyby byl záplavový kanál, nebyl by vůbec žádný problém regulovat stoupání hladiny.“

Jacobiho široký obličej zbrunátněl. „Chcete tím snad říct…“

Maher přikývl: „Rozhodli jsme se, že záplavový kanál nevybudujeme. Inšalláh.“

„Inšalláh!“ Němec bouchl dlaní do stolu, pak pomalu vstal a s rukama založenýma za zády šel k oknu a šikmo nastavenými žaluziemi se díval ven.

Kameny se v poledním žáru leskly a nad vším se vznášel pronikavý cvrkot cikád. Omamná vůně exotických rostlin pronikala dokonce i zavřenými okny. Jaký to byl rozdíl proti poušti v Abú Simbelu, kde byl cítit jenom písek a prach.

„Musím přiznat,“ ujal se opět slova Michail Antonov, „že jsme se zmýlili i pokud jde o přirozený úbytek vody. Je mnohem menší, než se předpokládalo. Všichni experti se domnívali, že poušť bude nasávat mnohem víc vody. Ani vypařování není tak velké, jak se původně počítalo. Proto přehradní jezero dosáhne limitu přinejmenším o tři měsíce dřív, než se předpokládalo.“

Jacobi se otočil. „Tak tedy můžete na Abú Simbel zapomenout! To se nedá stihnout.“

Ministr pokrčil rameny. Jak se zdálo, výhrůžka na něho příliš nezapůsobila. „Každý den, o který přijde proud z turbin do sítě dřív, nám přinese dvacet pět milionů kilowattů. Víte, co to bude znamenat pro tak chudou zem, jako je Egypt, víte, co znamená pětadvacet milionů kilowattů, pane profesore?“

Jacobi se už neovládl a začal na Egypťana křičet: „A víte, co bude znamenat pro lidstvo, když Abú Simbel zmizí pod vodou? Mám dojem, že se chcete proslavit jako Hérostratos, který před 2300 roky zapálil chrám v Efesu, jeden ze sedmi divů světa, jen proto, aby se stal slavný. Nechtěl bych být ve vaší kůži.“

Kamál Maher se začal nervózně prohrabávat v kupě lejster, ležících před ním na stole. Bylo vidět, že stěží přemáhá svůj hněv, ale že není s to na Jacobiho slova náležitě reagovat.

Jacobi to poznal a dodal: „Možná, že vás kvůli těm pár milionům kilowattů budou oslavovat, ale neuběhne ani padesát let a vaše jméno budou spojovat už jen se zničením Abú Simbelu.“

Antonov se tázavě podíval na Mahera, jako by Jacobimu nerozuměl a téměř omluvně řekl cosi jako: „Plním tu jenom svou povinnost…“

Maher se zhluboka nadechl. „Děláte, jako bych chtěl Abú Simbel zničit,“ prohlásil. „To je nesmysl. Prezident Násir se pro stavbu téhle přehrady rozhodl proto, aby zlepšil hospodářskou strukturu Egypta. Před chrámem v Abú Simbelu se arabský socialismus nemůže zastavit.“

„To taky nikdo nežádá,“ odpověděl Jacobi, „ale já můžu žádat, aby se dodržovaly smlouvy a aby souhlasila čísla, která jste mi dali k dispozici. Doufám jen, že pokud jde o konstrukci přehrady, jsou vaše výpočty přesnější…“

„Začínáte být neseriózní,“ vytkl mu Antonov. „Dovolte mi ostatně poznámku: Přeme se tu o tři měsíce. Podle mého názoru se tři měsíce přece musí dát během dvou let nadělat.“

Jacobi si přitiskl brýle na čelo a odpověděl: „Za normálních okolností byste měl pravdu, pane Antonove, ale ne, když dojde ke komplikacím.“

„K těm dojít nesmí! O to se musíte postarat vy, vy jste za to odpovědný!“ a Maher ukázal prstem na Jacobiho.

Tomu nebylo zrovna nejlíp, když musel přiznat: „Došlo k průniku vody, a to nás vrátí o dobré dva týdny nazpátek.“

„K průniku vody?“ vybuchl rozčileně Kamál Maher. „Jak se to mohlo stát?“

„Jak se to mohlo stát?“ opakoval profesor Jacobi s pozdviženýma rukama a zakroutil přitom očima jako vypráv ěč pohádek v bazaru. „Jak se mohlo stát, že vaše výpočty vypařování přehradního jezera jsou nesprávné?“

Maher mlčel. Také Antonov neřekl ani slovo.

5

Později, na zpáteční cestě letadlem do Abú Simbelu, měl Jacobi plnou hlavu starostí. A když pilot po dobré hodině letu stočil modrý nos Boelkova 207 přímo na západ, zatřpytila se před nimi zelená voda přehradního jezera, jako by zapadající slunce ozářilo téměř nekonečné pole lesklých střepin. Jacobi přimhouřil oči, třebaže už si na brýle nasadil tmavá skla.

Dvě zadní sedadla v malém letadle nebyla obsazena, ale ležely na nich těžké dřevěné bedny a pytle s poštou, takže letadlo muselo v Asuánu nekonečně dlouho rolovat po rozjezdové dráze, než se vzneslo do vzduchu. Sálih Kuroš, domorodý pilot, jemuž všichni říkali Orel, protože jen on dovedl kroužit na nebi tak krásně jako dravec, létal tuto trasu už popaměti, někdy i dvakrát denně, pokaždé si však vybral cestu přes přehradní jezero, které se už rozšířilo na deset až dvacet kilometrů, ale vždycky se držel tak, aby měl v dohledu východní nebo západní břeh. Létal nízko, ani ne pět set stop nad hladinou, a když potkal nějakou nákladní loď, zamával jí křídly letadla.

Když se Jacobi v Asuánu posadil do letadla, byl pevně rozhodnut, že s tím džobem tady praští. Měl místo na univerzitě v Hamburku a nebyl odkázaný na takovéhle dobrodružství. Ale když teď letěl jako by do žhoucího slunce a kolem nebylo nic než voda, nebe a poušť, všechen vztek a zklamání byly najednou ty tam, a představa, že by měl strávit semestr mezi posluchárnou a psacím stolem, úplně změnila jeho náladu.

„Orle!“ zakřičel Jacobi do hučení motoru, „umíš si představit, že bychom tohle všecko dělali nadarmo?“

„Jak to myslíte, profesore?!“ křikl zpátky Sálih.

„Chci tím říct, jestli si umíš představit, že by voda byla rychlejší než my!“

Kuroš byl zmatený. Uvažoval, co tím chce profesor asi říct, pak zavrtěl hlavou a odpověděl: „V žádném případě. Myslím, že každý, kdo pracuje tam dole, by ze sebe vydal poslední, aby se chrámy zachránily. A kdyby bylo třeba, určitě by všichni pracovali i na tři směny. Tím jsem si naprosto jistý, profesore.“

Tři směny! Jacobi se zadíval na pilota. Kdyby dokázal své lidi motivovat, aby pracovali na tři směny místo na dvě, tedy čtyřiadvacet hodin místo šestnácti, mohli by to dokázat. To by ovšem znamenalo větší počet zaměstnanců, a tím i vyšší náklady. Na to však Jacobi nechtěl prozatím myslet.

Boelkov 207 ztrácel pomalu na výšce a hladina přehradního jezera se stále více přibližovala. Teprve teď bylo vidět, jak rychle letadlo letí. A najednou se před nimi vynořil výběžek Abú Simbelu.

Pokaždé bylo stále stejně úchvatné, když se po půldruhahodinovém letu nad nekonečnou pouští náhle vynořila ze žlutavého písku obrovská zlatokopecká osada a zdánlivě bez plánu roztroušené mohutné jeřáby, bagry a stroje, cesty, domy, stany a baráky. Sálih letěl jako obvykle: od řeky přeletěl těsně kolem skalního chrámu, takže Ramessovy kolosy se zdály být téměř na dosah ruky, a pak se nad velikým skladištěm mírným obloukem vpravo vznesl do výše.

Pod ním se mihly antény radiostanice, nádrže zařízení na přípravu pitné vody a elektrárna, z níž ve dne v noci stoupal šedivý oblak kouře. Pilot ubral plyn a po prudkém oblouku doleva přistál na úzké přistávací dráze v poušti, kde letadlo zvířilo mračna prachu. Před dlouhým barákem s několika radiovými anténami na střeše se stroj zastavil.

Jacobi zůstal ještě chvíli sedět. Přemýšlel. Nakonec se obrátil k pilotovi a řekl: „Máš pravdu, Orle. Nevzdáme to, budeme dělat dál. A dokážeme to.“

6

Na naléhání lékařky zůstal Kaminski přes noc v nemocnici. Ani ho k tomu nemusela moc přemlouvat. Ráno se ovšem cítil podvedený, protože při ranní vizitě se objevil šéf nemocnice doktor Georg Heckmann, drsný statný chlapík, který se svou nejistotu snažil zastřít arogancí. Heckmann usoudil, že vůbec nebylo nutné, aby Kaminski zůstal přes noc v nemocnici a řekl mu, aby se oblékl a přišel za týden na vytažení stehů.

Kaminski se právě chystal uposlechnout jeho výzvy, když se otevřely dveře a před ním stál Sergio Alinardo a mával lahví whisky. Alinardo ze sebe vychrlil vodopád slov a do nekonečna se mu omlouval; nikdy prý neměl v úmyslu Kaminského zranit, a jestli by přes to, co se stalo, nemohli být přáteli. Přitom strčil Němci láhev whisky pod nos.

Kaminski rozpačitě sáhl po lahvi – co jiného měl také udělat – a odpověděl: „Okay. Nejsem urážlivý.“ Po jeho slovech se ve všem přehánějící Ital roztancoval radostí, rozčileně poskakoval a poplácával Kaminského po zádech tak povzbudivě, až ho z toho rozbolela rána na hlavě. „My Italové se prostě snadno rozpálíme,“ provolával. „Ale to není žádná omluva, co?“

Na večer pozval Kaminského do kasina, aby svou hádku definitivně pochovali. Kaminski souhlasil. Zdálo se, že ten divoký Ital vlastně vůbec není špatný chlap, a když se Alinardo nabídl, že ho odveze domů ve svém džípu, Kaminski rád přijal.

Při tom si všiml, že i Alinardo řekl ‚domů’. Lidé, kteří pracují na mezinárodních stavbách, se cítí doma všude, kde mají střechu nad hlavou, stačilo jen, aby tam měli pohodlnou postel. Alinardo bydlel v ‚Konírně’. V dlouhé budově s deseti místnostmi na pravé a deseti místnostmi na levé straně chodby a se dvěma záchody a

dvěma sprchami uprostřed bydleli hlavně svobodní muži, kteří neměli čas nebo chuť poohlédnout se po něčem lepším.

Kaminského bolela hlava, protože Ital nejel po rozježděné cestě zrovna pomalu; sáhl si na čelo a zavřel oči.

„Bolí tě hlava?“ zeptal se Alinardo.

Kaminski přikývl.

„Znám na to jeden absolutně spolehlivý prostředek.“

„Opravdu?“ Kaminski se zmučeně podíval na Alinarda, který ve snaze, aby unikl dírám na cestě, za volantem doslova tančil.

„Kováře Kemala!“

Kaminski odvrátil hlavu. Měl pocit, že se mu Ital posmívá; a s přibývajícím horkem dne se bolesti hlavy stávaly téměř nesnesitelnými.

„Ty si myslíš, že si dělám legraci, co?“ Alinardo prudce zašermoval rukou. „Ale všichni v Abú Simbelu chodí s bolením hlavy ke kováři Kemalovi. Egypťani dokonce říkají, že umí čarovat, ale tomu nevěřím. Kemal je nejspíš jenom dobrý léčitel, jakých je v Africe spousta. Ale v každém případě dokáže zbavit člověka těch nejkrutějších bolestí hlavy během vteřiny.“

„Já na takováhle kouzla nevěřím,“ řekl Kaminski.

„Já taky ne,“ přikývl Alinardo, „ale viděl jsem to na vlastní oči.“

„Cos viděl?“ chtěl vědět Kaminski. „Jak někomu odčaroval bolest?“

Sergio Alinardo pozvedl tři prsty: „Přísahám! Byl to Švéd Lundholm. Jenže ne každý na to má žaludek!“

Kaminski si vzpomněl na svůj pobyt v Džiddě, kde poznal všelijaké nechutné recepty s velbloudí močí a práškem z opičích varlat, a protože ani největší nouze ho nepřiměla k tomu, aby je vyzkoušel, rychle řekl: „Ne, děkuju!“

„Ale mohl by ses na to aspoň kouknout,“ navrhl Ital. „Přiznávám, že to není zrovna pro každého, ale všichni, co tu

proceduru podstoupili, měli po bolestech hlavy a kováře Kemala moc obdivují.“

Alinardova slova přece jen vyvolala v Kaminském zvědavost, a tak souhlasil, aby k zázračnému kováři zajeli; nakonec byl zvědavý, proč o tom Ital mluví tak tajuplně.

Kovář žil v malém čtvercovém stavení s úzkými otvory místo oken na Workshop Road. Pod přístřeškem z vlnitého plechu stály přívěsy a různé nářadí, čekající na opravu, většina zřejmě už dost dlouho, protože všechno pokrývala hustá vrstva bílého pouštního prachu.

Když Sergio zastavil před vchodem, ozvalo se z nitra kovárny bolestné zařvání a vzápětí se ze dveří vyřítil mladý Egypťan; po pár metrech se však zastavil, jako by naslouchal, a po chvilce se rozběhl a poskakoval přitom jako rozpustilé dítě.

Ital dotlačil Kaminského ke vchodu, z něhož se na ně vyvalil horký vzduch. Když oba vstoupili dovnitř, Kemal krátce vzhlédl, ale nic neřekl a dál se zabýval ohněm ve výhni.

Kemal byl starý, dokonce velice starý. Z ožehlé kožené zástěry mu čouhaly holé paže, hubené a šlachovité, a kůži měl popelavě šedou, jako by už dlouho nebyl na slunci. Krátký pohled, jímž si Kemal neznámé muže změřil, stačil, aby si všimli, že kovář má jen jedno oko – rozhodně jenom jedno, jímž mohl něco vidět; z druhého oka měl pod víčkem jenom bílou skvrnu.

„Tady mister má strašné bolesti hlavy,“ obrátil se Alinardo na Kemala.

Kemal přikývl, lépe řečeno jenom vytušili, že přikývl. Právě tak, jako že Kaminskému pokynul, aby se posadil na stoličku vedle vchodu.

Znejistělý z toho, co se bude dít, a také proto, že z kováře vyzařovala jistá autorita, Kaminski uposlechl a posadil se. Byl připraven, že kovář přinese nějaký lektvar a vyleje mu ho na hlavu.

Také by ho nepřekvapilo, kdyby léčitel začal používat nějaká vykuřovadla. Ale všechno bylo úplně jinak.

Kaminski jako ochrnutý vzhlédl ke Kemalovi, který se před ním náhle vztyčil jako vlhce se lesknoucí strom. V pravé ruce držel v krátkých zahnutých kleštích tenký, doruda rozžhavený hřebík. Bleskurychlý pohyb – Kaminski ani nestačil pochopit, co se děje – a kovář mu přitiskl rozžhavený hřebík doprostřed hlavy. Kaminski cítil, jak mu tenké železo projelo pokožkou; ucítil odporný pach spáleného masa a sežehnutých vlasů, měl pocit, že mu hřebík prorazil lebku a z hrdla se mu vydral zoufalý výkřik.

Na tento výkřik Kemal zřejmě čekal, protože právě tak nečekaně jako předtím k pacientovi přistoupil, od něho zase odstoupil. Kaminski se vyřítil ven; ale když byl na denním světle, zůstal stát a čekal, jestli ucítí bolest, kterou mu ten šílenec právě způsobil. Byl ohromen. Otřel si rukávem čelo. Žádnou bolest necítil, vůbec nic. Bušení v lebce jako by odvál vítr.

„Ty jsi cvok," řekl Kaminski tiše Alinardovi, který ho odváděl k autu. A když se posadil, ukázal si na hlavu a zeptal se: „Jak vypadám?"

„Je to tak maličká ranka," odpověděl Ital, „že není ani vidět." Oba se dali do smíchu.

Alinardo se omlouval: „Kdybych ti řekl, jak Kemal ošetřuje své pacienty, tak bys tam v životě nešel. Nemám pravdu?"

„Máš," připustil Kaminski. Poskakování vozu mu teď už nevadilo. Bušení, při kterém se mu ještě před chvílí div nerozskočila hlava, bylo to tam. „Proč se o mně najednou tak staráš?" zeptal se znenadání Kaminski.

Alinardo si dal s odpovědí načas; pak spíš jen tak mimochodem řekl: „Třeba jsem uznal, že jsem se tam dole u chrámu nezachoval správně. Vím, že občas vypěním a pak mě to mrzí – sorry! Všichni tady děláme svůj džob, ne? A když spolu nebudeme spolupracovat, tak to nikdy nezmákneme. Tím chci říct: Máme tu ty nejlepší

řezače kamene na světě, ale k čemu budou, když nebude fungovat odvoz bloků, a k čemu bude všechna naše práce, jestli nevydrží ochranná hráz, ecco!“

Kaminski souhlasně přikývl. Dojeli k domu, kde bydlel. Alinardo ho před malým domkem vysadil a sám pak jel dál ke ‚Konírně’.

7

V kasinu, kde se Kaminski a Alinardo sešli, aby při skleničce zpečetili konec sporu, potkali Lundholma, který měl dobré styky s ředitelem stavby.

Přesněji a popravdě řečeno, dobré styky měl spíš s jeho dcerou Evou. Profesor Jacobi totiž žil v Abú Simbelu s manželkou a dcerou, což bylo nejenom dovolené, ale firma to dokonce docela ráda viděla vzhledem k napjatým situacím, k nimž na stavbě docházelo v prvních čtyřech měsících. V té době nebyla v táboře jediná ženská bytost a muži museli spát ještě ve stanech nebo ve vrzajících nákladních člunech. Když však byly postaveny první kamenné domy, muži si začali brát s sebou ženy a děti. Ale ani to nezůstalo bez problémů, protože pro ženy a děti tu kromě bazénu za kasinem nebylo sebemenší rozptýlení. Asuán, nejbližší město, ležel tři sta kilometrů po proudu řeky, tedy dobrých třicet hodin cesty lodí.

Lundholm je překvapil zprávou, že ruské výpočty ohledně stoupání vodní hladiny jsou špatné, že se přehradní jezero bude naplňovat rychleji, než se předpokládalo, a všechna práce na Abú Simbelu bude ohrožena, jestliže se od příštího týdne nepojede na tři směny a ne jako dosud na dvě. Jacobi prý na tom trvá a zítra chce své rozhodnutí oznámit oficiálně.

Alinardo obrátil oči v sloup jako trpící svatý, pateticky zvolal: „Madonna mia!“ a pak tiše, jako by toto prosebné zvolání už zapůsobilo, dodal: „A to při tomhle mizerném stravování.“

„Pánové si opravdu budou muset něco vymyslet,“ souhlasil Lundholm s Italem, „dělníci v táboře se prý už bouřili.“

Kaminski se zatvářil udiveně. „To je to opravdu tak špatné? Co jsem tu zatím jedl, bylo docela dobré.“

„Ne tak nahlas,“ přerušil ho Alinardo. „Nebo to ještě někdo uslyší a donese to na ředitelství. A zase se bude říkat, že jsme jenom zhýčkaní a že tu nejsme na žádné dovolené, ale proto, abychom si vydělali prachy.“

„Což je taky pravda,“ konstatoval věcně Kaminski.

„Ať je to, jak chce,“ řekl odmítavě Lundholm, „ale práce na stavbě zatím probíhají líp než naše zásobování. Ale zásobovací situace v Egyptě je vůbec katastrofální.“ Dal si ruku před ústa a tiše dodal: „Vsadím se, že Násir s tím svým arabským socialismem zkrachuje. Stará se víc o zahraniční politiku než o problémy ve vlastní zemi. Ten jeho sen o Sjednocené arabské republice je fixní idea. Syřané mu z toho už zdrhli…“

„…a Rusové, které sem tahá po tisících, všechno jenom zhoršují! Pro ty je to všecko jenom kšeft!“ nadával Alinardo. „Sověti navnadili Násira tím, že mu dali tři sta milionů dolarů na dvouapůlprocentní úrok, aby mohl financovat stavbu Asuánské přehrady. Ale Egypťani už teď nejsou schopni úroky splácet, o splacení dluhu ani nemluvě. Rusové proto žádají od Násira materiální náhradu. Říká se, že už dal do zástavy celou egyptskou sklizeň bavlny a veškerá další domácí produkce jde za tvrdou valutu do zahraničí. Pro nás tady, tisíc kilometrů na jih od Káhiry, toho pak moc nezbyde a někdy se obávám, aby na nás úplně nezapomněli.“

„No, no!“ zasmál se Lundholm, „však my tě hlady umřít nenecháme, Taliáne!“

Ten popuzeně vyjel: „Copak ty, Švéde, ty žiješ z luftu a z lásky; ale co my!“ Byla to jasná narážka na Lundholmův poměr s dcerou ředitele stavby Evou.

Lundholm pokrčil rameny, jako by chtěl říct ‚Každý dělá, co umí’, ale mlčel.

Alinardo teď šťouchl do Švéda loktem, ukázal hlavou na Kaminského a řekl: „Náš nováček se tu už zamiloval!“

Lundholm se zašklebil, a zatímco si prohlížel Kaminského obvázanou hlavu, odpověděl: „Nech mě hádat, jak se jmenuje.“ A po teatrální pauze dodal: „Tipuju to na doktorku Hellu Hornsteinovou. Je to tak?“

Kaminski se zatvářil rozpačitě.

„On se žinýruje!“ zahalekal Alinardo s posměšným podtónem v hlase. „On se žinýruje!“

Lundholm zavrtěl hlavou. „Ale k tomu není důvod, fakt. Doktorka Hornsteinová je zajímavá osoba, jenomže…“

„Jenomže?“

„Jenomže se obávám –“ naklonil se přes stůl ke Kaminskému a téměř šeptem pokračoval: „že to vůbec není ženská!“

Tahle poznámka se Italovi nadmíru líbila. Prohýbal se smíchy a smích mu očividně spravil náladu. Když se konečně uklidnil, Švéd pokračoval: „Ta ženská je studená jako ledovec a ani Alinardovi s jeho italským šarmem se nepodařilo ten led rozehřát. A nepodaří se to nikomu, za to dám krk.“

„A navíc pokulhává na levou nohu,“ poznamenal Ital pohoršeně.

„Blbost!“ řekl odmítavě Lundholm, obrátil se ke Kaminskému a věcně poznamenal: „Je to holt Talián a nemůže přenést přes srdce, když ho ženská odmítne.“

To Itala ještě víc popudilo; bouchl do stolu a zvolal: „Přísahám, že doktorka kulhá na levou nohu…“

Alinardovu trapnou poznámku zaslechli i u vedlejších stolů a pohledy všech se na chvíli upřely na Itala.

Alinardo zachránil situaci tím, že pozvedl svou sklenku s whisky a všem čumilům připil na zdraví.

„Docela bych věřil,“ poznamenal Kaminski se zdůrazněnou lhostejností, „že doktorka Hornsteinová se tady v kasínu ještě nikdy neukázala.“

„Ba ne,“ nesouhlasil Alinardo, „občas se tu objeví, většinou v doprovodu svého šéfa doktora Heckmanna. Ale jestli si myslíš…“

„Tak se pleteš,“ konstatoval Švéd. „Myslím, že se spolu baví jenom o tropických nemocech, jako je bilharzióza a cerkariální dermatóza.“

Kaminski se na Lundholma podíval, jako by nemohl pochopit, že dokáže takové záhadné výrazy vůbec vyslovit.

„To jsou nejčastější onemocnění v táboře,“ vysvětlil mu Lundholm, „především mezi dělníky. Vím, o čem mluvím, taky jsem to měl. Zpočátku jsme se chodili koupat do Nilu a tam jsme chytli ty nejpříšernější choroby, co na světě existují. Pak jsme tu postavili bazén. Teď už se to stát nemůže.“

„Tak tedy ženských,“ spustil zničehonic Kaminski bez jakékoli souvislosti, „mám zatím plné zuby, to mi můžete věřit.“ Díval se do své sklenky, jako by se v ní zrcadlila celá jeho minulost. Lundholm a Alinardo očekávali, že po tomto úvodu se jim nový kolega začne zpovídat ze svého dosavadního života, koneckonců každý z nich už to jednou udělal, ale nic takového se nestalo a Kaminski se jen mlčky díval dál do své sklenky.

„To nic,“ řekl chlácholivě Alinardo, „tady s sebou každý táhne nějaký ten svůj kříž. Ale ten, kdo nikdy nepadnul na hubu, se taky nikdy nenaučí vstát, ne?“

Lundholm povzbudivě poplácal Kaminského po rameni a chystal se rozloučit, když do kasina vešli archeologové Istvan Rogalla a Hasan Muchtár a zamířili rovnou k jejich stolu. Zdálo se, že jsou v dobré náladě, potřásli Lundholmovi rukou a blahopřáli mu, že se mu podařilo průnik vody v hrázi utěsnit.

Švéd se spokojeně usmíval, lichotky mu zřejmě dělaly dobře. „To je přece můj džob, pánové!“ zvolal odmítavě. Teď mu věnovali pozornost i ostatní. „Odpoledne jsme začali s odčerpáváním vody. Když se nestane nic nepředvídaného, budeme zítra v suchu.“

Přítomní uznale zahalekali; pak začali tleskat a provolávat slávu Lundholmovi a švédskému národu. Nadšení strhlo i Kaminského. Zavládla povznesená nálada.

8

Nedaleko asuánského nádraží, u silnice vedoucí do Derru, se za hustými stříbřitými eukalypty skrýval dům, kterému Egypťani říkali ‚dača', protože v něm bydleli Rusové. Kdo tam žije a co se děje za vysokým mřížovým plotem, nikdo nevěděl, rozhodně nikdo z obyvatel Asuánu. Napnuté dráty nad rovnou střechou a stožár mezi stromy vzbuzovaly podezření, že dům a lidé v něm by mohli mít něco společného se sovětskou tajnou službou – a toto podezření vůbec nebylo daleko od pravdy.

Celý Egypt byl v oněch letech prolezlý agenty KGB. Patřil k nim dokonce i jeden arcibiskup ruské pravoslavné církve v Africe, vášnivý ctitel Beethovena a Puškina – ovšem ne básníka, ale po něm pojmenované vodky. Existovali však i egyptští agenti, kteří pracovali pro KGB, právě tak jako Řekové a Francouzi.

Jacques Balouet pocházel z Toulonu. Vypadal jako Claude Chabrol, a tak jako Chabrolovi i jemu věčně visela v koutku úst cigareta. Tmavé kostěné brýle mu dodávaly prohnaný výraz a on taky prohnaný byl. V Abú Simbelu pracoval jako fotoreportér a novinář; zásoboval časopisy a agentury materiály o postupu prací. S neměnnou pravidelností jezdil jednou týdně do Asuánu, aby odtamtud odeslal nebo odtelegrafoval své texty a fotografie do celého světa. V táboře ho považovali za morouse, nejenom kvůli jeho podivínskému chování, ale hlavně proto, že neuměl anglicky, o arabštině ani nemluvě. Tiskovou kancelář měl v jednom baráku na Governments Road a jeho zmizení si v Abú Simbelu nikdy nikdo nevšiml.

V Asuánu Jacques vždycky zamířil k domu za eukalypty, kde se před ním pokaždé tajuplným způsobem otevřela těžká mřížová vrata. U vstupních dveří přijal Francouze ruský voják v šedé uniformě a červeně lemované čepici se štítkem, letmo nahlédl do

jeho aktovky a pak ho doprovodil k plukovníkovi Smoličevovi, jedinému Rusovi, který se mu představil jménem – o tom, jestli bylo pravé, se ovšem dalo pochybovat. Smoličev, šedesátník s černým obočím a stříbrně bílými vlasy, pokaždé trůnil za prastarým psacím stolem, který ještě pamatoval vládu Turků, pokuřoval krátké tlusté papirosy a pokaždé se se stále stejnou marností snažil tvářit přívětivě. Tři, někdy i čtyři pobočníci a jeden tlumočník po obou stranách psacího stolu se ho snažili napodobit.

Tohoto dusného a prašného dopoledne se bělovlasý Smoličev potil tak, že měl čelo úplně orosené, a vůbec se nenamáhal tvářit se přívětivě; jenom zavrčel: „Jaké zprávy přinášíte?“

Francouz otevřel aktovku, vytáhl fotografii velkého formátu a beze slova ji položil na stůl před Rusa, jehož zachmuřená tvář se rázem rozjasnila. „Dobrý, dobrý,“ řekl stručně a ukázal fotografii mužům kolem sebe. Byly na ní zachyceny spousty vod stojící před Ramessovými kolosy v Abú Simbelu.

Zatímco se Smoličev ještě škodolibě radoval, Balouet vytáhl z aktovky druhou fotografii a podal ji plukovníkovi. Na této fotografii byla voda už skoro odčerpaná. Smoličev vzal fotografii, ukázal ji kolem dokola a rozzářeně to komentoval: „Takhle to vypadalo předtím, ne?“

Balouet začal odmítavě mávat rukou a snažil se vysvětlit, že tento snímek byl pořízen před osmačtyřiceti hodinami.

Když tlumočník plukovníkovi přeložil, jak se věci doopravdy mají, Smoličev se rozzuřil; řval a proklínal rezidenturu a všechny agenty, co mu byli podřízeni. Zalitý potem nakonec zasípal: „Jak se to mohlo stát?“

Francouz mlčel; nedovedl na to odpovědět. Jeho úkolem bylo dokumentovat to, co se děje v Abú Simbelu a ne to vysvětlovat. A tak se až teď dozvěděl, že podplatili nějakého egyptského předáka, aby sabotoval zasypávání – jinými slovy, že Rusové mají zájem, aby „Joint Venture Abu Simbel“ zkrachoval.

„Černošopi!“ vykřikoval plukovník, „černošopi!“ Byla to nadávka, podobná americkému ‚nigger‘ a platila všem, co mají tmavou pleť. „Jak se to mohlo stát?“

Jeden z pobočníků se ujal slova a obšírně se snažil plukovníkovi vysvětlit, že se hráz skutečně protrhla a voda zaplavila velkou část staveniště před chrámem, ale že Němci a Švédové mají prostě příliš dobré inženýry, kteří si dovedou poradit s každým problémem.

„A co velký lid Sovětského svazu,“ zahřímal Smoličev, „ten nemá dobré inženýry? Nebyl soudruh Gagarin prvním člověkem ve vesmíru? Nebyla první kosmická loď ‚Vostok‘ dílem sovětských inženýrů?“ Plukovník se dostal do ráže. „Abú Simbel je nyní prestižním objektem. O co se přitom jedná, je úplně vedlejší, soudruzi. Jestli pár nějakých starých šutrů zmizí nebo nezmizí v přehradním jezeře, nám přece může být dočista jedno. Nám jde o to, udělat z Egypta hlavní opěrný bod pro subverzní činnost v arabském světě. Všude už máme naše lidi, v armádě, v redakcích novin, na univerzitách a dokonce i v politických stranách. Sovětští důstojníci velí egyptským oddílům a sovětští inženýři poroučejí egyptským dělníkům. Je už skoro nemožné, aby se v téhle zemi stalo něco proti naší vůli. Přesto – v Abú Simbelu jsme zaspali.“

Jeden z agentů po jeho pravici zvedl ruku, jako by chtěl něco říct; Smoličev ho však nepustil ke slovu a obořil se na něho, jako by na všech těch potížích měl vinu právě on: „Jsou tu sovětští lidé, kteří staví velkou Asuánskou přehradu, a to je stavba větší než pyramidy! Ale celý svět mluví o Abú Simbelu, kde se má rozřezat nějaký skalní chrám a znovu postavit na jiném místě. A co je ještě horší: Celý svět mluví o úžasných výkonech západoněmeckých, italských a švédských inženýrů! Když otevřu zahraniční noviny, tak čtu jen o kapitalistické svoloči v Abú Simbelu. A tak se ptám,

soudruzi: Kde je nějaká chvála a ocenění socialistických výkonů v Asuánu, kde?“

Muž po jeho pravici, který se už předtím hlásil o slovo, promluvil jako první: „To není naše vina, soudruhu plukovníku, spíš za to může tenhle člověk!“ Ukázal na Baloueta. „Pouští do světa příliš mnoho zpráv!“

„Blbost!“ zahromoval Smoličev, ještě než se Balouet stačil ohradit. „Co brání Informační kanceláři v Asuánu, aby se právě tolik zpráv nevydávalo o nás?“

„Fakt je,“ potvrdil Francouz, „že poptávka po tom, co je v Abú Simbelu nového, je tak veliká, že nám novináři šlapou na paty. Pro lidi od novin je to atraktivnější projekt, jestli mi rozumíte, co tím myslím. Přehrad už byla postavena spousta, ale něco takového jako Abú Simbel, to tu ještě nebylo…“

Sovětský plukovník se upřeně díval na desku psacího stolu. Huňaté černé obočí měl povytažené a celé jeho chování nevěštilo nic dobrého. Téměř šeptem procedil mezi zuby: „Kde – je – soudruh – Antonov?“

„Čeká venku,“ odpověděl jeden z pobočníků.

„Ať jde dál!“ Postranními dveřmi vstoupil do místnosti ředitel stavby Asuánské přehrady. Ostatní ustoupili. Michail Antonov pozdravil Smoličeva přátelským úklonem hlavy. Ten seděl, jako by se chystal ke skoku a nikoho z přítomných by asi nepřekvapilo, kdyby se na ředitele stavby vrhl. Smoličev však nepřirozeně tiše, a aniž by se na ředitele podíval, řekl: „Co je to za hlupáky, kteří pracují v tiskové kanceláři na vaší stavbě, soudruhu Antonove? Řekněte mi jejich jména!“

Antonov zaváhal a plukovník na něho zařval: „Řekněte mi všechna jména!“ Antonov konečně odpověděl: „Mojsejev, Lysenko a soudružka Kurjanovová. Všechno to jsou vynikající lidé.“

Plukovník Smoličev kývl ukazováčkem na jednoho z pobočníků a začal mu diktovat: „Pište: Soudruzi Mojsejev, Lysenko, jakož i soudružka Kurjanovová při plnění svých služebních úkolů selhali. Neprodleně opustí Egypt a jejich místa budou po dohodě nově obsazena. – A teď, soudruhu Antonove, se budeme zabývat vámi.“

Ředitel stavby, spíš typ nenápadného funkcionáře, se plukovníka KGB nemusel bát. Byl přítelem syna všemocného Nikity Chruščova a během své kariéry, kterou toto přátelství urychlilo, se s jeho jménem oháněl vždycky, když selhaly racionální argumenty, nebo když se dostal do konfliktu s jiným soudruhem ve stranické hierarchii.

„Soudruhu plukovníku,“ ujal se slova Antonov, „tisková kancelář, za jejíž práci nesu odpovědnost, nic nezanedbala. Mojsejev a Lysenko byli dopisovateli TASSu v Káhiře a Chartúmu, oba jsou zasloužilí novináři. A pokud jde o soudružku Kurjanovovou…“

„To je možné,“ přerušil ředitele stavby plukovník Smoličev. „Je logické, že se zastáváte svých lidí, jenomže – oni to nejsou vaši lidé, soudruhu.“

„Nejsou to moji lidé? Co to má znamenat?“

„Nedělejte se hloupější, než jste!“

Plukovník se uvelebil na židli a samolibě, se širokým úsměvem, řekl: „Vy jste ještě nikdy nepřemýšlel o tom, kdo ty soudruhy do vaší informační kanceláře přidělil?“ Bouchl se pěstí do prsou. „Přece víte, že všichni dopisovatelé TASSu jsou agenti KGB. Jinak by nebyli dopisovateli TASSu!“ Plukovník se bujaře rozesmál a jeho obočí vytvořilo tmavý půlměsíc.

Když se soudruh plukovník dosmál, Antonov sebejistě prohlásil: „Ještě nepadlo poslední slovo. Přijímám vaše nařízení, ale protestuji proti němu a budu si stěžovat na jiném místě.“

„Ano, to můžete!“ zvolal Smoličev s výrazem hořkosti, „pro mě za mě třeba u soudruha prvního tajemníka KSSS.“ Tím udělal narážku na Antonovovy styky.

„Ale proč jsem sem vlastně přišel,“ ukončil Antonov trapnou situaci, „mluvil jsem s egyptským ministrem stavebnictví Maherem a s Jacobim z Abú Simbelu…“

„Tak už spusťte, soudruhu. Splnil jste svůj úkol?“

Antonov přikývl. „Jako uvědomělý sovětský občan považuji za svou povinnost přispět k vítězství socialismu nad kapitalistickým Západem.“

„A soudruh Jacobi tomu uvěřil?“

„Cherr Jacobi tomu uvěřil. Co jiného mu zbývalo. Západní Němci jsou teď v Abú Simbelu pod obrovským tlakem, protože si myslí, že hladina přehradního jezera stoupá mnohem rychleji, než se původně počítalo. Už beztak pokulhávají za svými termíny. Podle mého odhadu to budou muset vzdát, nebo…“

„Nebo?“

„Nebo ti kapitalisti hrají s falešnými kartami. V každém případě nebyla pro zdatné inženýry Sovětského svazu ještě nikdy tak příznivá situace pro to, aby převzali Abú Simbel.“

„Dobrá, dobrá.“ Plukovník Smoličev klepal prsty do psacího stolu a uvažoval. „Víte o tom, že nám to s tou hrází v Abú Simbelu nevyšlo?“

„O tom nemám tušení!“ Antonov se zatvářil překvapeně.

„Tady!“ Plukovník přisunul řediteli stavby Balouetovy fotografie. „Tady! Voda už dosahovala až k chrámu, ale ty kapitalistický hajzlové protrženou hráz utěsnili a vodu zase odčerpali. Myslím, že budeme muset vymyslet něco jiného.“

Telefon na psacím stole kvílivě zazvonil. Smoličev zvedl sluchátko, poslouchal, řekl ‚da’, a po chvíli zase jenom ‚da’; pak zavěsil, vstal, zaťatými pěstmi se opřel o desku psacího stolu a jako by se chystal k významnému projevu, spustil:

„Soudruzi, z Moskvy přišla zpráva, že soudruh Nikita Sergejevič Chruščov byl Ústředním výborem KSSS zbaven svých státních a stranických funkcí. Novým předsedou Rady ministrů je Alexej Nikolajevič Kosygin a prvním tajemníkem ÚV KSSS soudruh Leonid Iljič Brežněv.“

Muži v dusném přijímacím pokoji KGB stáli jako zařezaní. Jenom Francouz Balouet jako by nechápal dosah tohoto sdělení; tázavě se díval na ostatní agenty, z nichž žádného neznal jménem, ale ti se jen upřeně dívali před sebe. Antonov byl bílý jako křída. Zdálo se, že jeho se ta zpráva dotkla nejvíc.

„Jak se to mohlo stát?“ vypravil ze sebe tiše a pohlédl přitom na Smoličeva. „Věděl jste o tom, soudruhu plukovníku?“

Smoličevův zachmuřený výraz vystřídal zprvu sotva postřehnutelný cynický úšklebek; pak, jako by rychle zvážil všechny výhody a nevýhody, se tento úšklebek proměnil v široký němý úsměv, a plukovník vyprskl: „K tomu tady nebudu zaujímat žádné stanovisko, tady ne. Ale předseda vlády, který před světovou veřejností bouchá botou do řečnického pultu, aby dodal důraz svým nedůrazným slovům, ten svou šanci prohrál. Od té doby byl soudruh Chruščov spíš komickou figurkou, kterou už nikdo nebral vážně, především Západ. Pořád všude vytrubovat, že mírumilovný Sovětský svaz nemá v úmyslu zabývat se špionáží. Přitom každé dítě ví, že ve všech západních vládách, v zahraničních politických partajích a vědeckých a výzkumných ústavech sedí naši lidé. Američani odhalili Nelsona C. Drummonda v americkém námořnictvu a odsoudili ho na doživotí, Švédové udělali totéž s Erikem Wennerströmem, Angličani chytili Vladimíra Solomatina a soudruh Chruščov přitom prohlašoval, že žádní sovětští špioni neexistují. Vy, vy a vy,“ ukazoval na každého zvlášť, „jste tedy nikdy neexistovali. Neexistujete ani dnes, soudruzi!“

Jeho zažertování uvolnilo náladu. Michail Antonov se vzpamatoval první: „Jestli Nikita Sergejevič mluvil nebo nemluvil pravdu, není důležité, soudruhu plukovníku. Důležité je, jestli to, co říkal, posloužilo zájmům Sovětského svazu.“

„Právě že neposloužilo!“ vybuchl Smoličev a praštil přitom do stolu. „Soudruh Chruščov poškodil vážnost Sovětského svazu i naší KGB, před celým světem nás zesměšnil a s člověkem jako Kennedy se vůbec nemohl měřit.“ Plukovník zbrunátněl zlostí.

Antonov se mlčky díval do stropu, kde velký ventilátor s hnědými listy rozháněl horký vzduch v místnosti, a uvažoval. Musel se přemáhat, aby se nerozesmál. To, co teď Smoličev řekl, by ještě včera stačilo, aby soudruh plukovník doživotně zmizel v trestním táboře na Sibiři – to v nejlepším případě; ale možná, že by ho taky podle stanného práva zastřelili, nebo by přišel o život při nějaké zinscenované dopravní nehodě. A on, Antonov, si ještě před chvílí mohl dovolit všemocnému a obávanému soudruhu plukovníkovi Smoličevovi odporovat. S tím teď bude asi konec.

Smoličev vytáhl z psacího stolu láhev vodky. Jeden ze zaměstnanců přinesl podnos se sklenkami, plukovník je naplnil až po okraj a rozdal ostatním. „Připijme na veliký Sovětský svaz,“ zvolal Smoličev a postavil se do pozoru „a na soudruhy Kosygina a Brežněva!“

„Nazdorovje!“

Pak plukovník KGB pokynul rukou, aby odešli. „Antonove,“ zavolal ještě na ředitele stavby, „platí tedy, že soudruzi z vaší informační kanceláře se vrátí do Sovětského svazu. Své stížnosti můžete přednést později, při nejhorším přímo v Moskvě.“ Přitom se zlomyslně ušklíbl.

9

U přístaviště nad novou přehradou kotvila zásobovací loď Nefertari, připravená k odplutí do Abú Simbelu. Cesta proti proudu Nilu bude trvat dobrých třicet hodin. Přední paluba a velitelská kabina byly plné beden se strojními součástkami, konzervami a nápoji. V drátěné kleci rozčileně kdákaly slepice. Na zádi lodi byly dřevěné lavice vyhrazené pro těch několik cestujících, kteří museli přetrpět únavnou cestu lodí, protože ve dvou letadlech „Joint Venture Abu Simbel“ byla k dispozici jen čtyři místa.

Egyptský lodník přetahoval přes železnou konstrukci plachtu, chránící proti slunci, a kormidelník a kapitán Nefertari, vychrtlý Núbijec s odulými rty a popelavě šedou kůží, se s hlučným pokřikováním snažil uvést v činnost palubní radiostanici; bouchal při tom mikrofonem o stěnu kabiny a právě tak vytrvale jako zoufale do něj volal něco jako: „Haló“.

Nakonec toho nechal a pustil se do prudké diskuse s lodníkem, jediným členem posádky, v níž se, pokud se dalo usuzovat z teatrálních gest, jednalo o odjezdu lodi, která podle plánu měla už dávno odplout. Ale co šlo v této horké daleké zemi podle plánu?

Náhle se v mračnu žlutého prachu přihnal džíp s nápisem Joint Venture a vyskočil z něj Francouz Jacques Balouet. Džíp se otočil a zase odjel. Balouet nesl tašku z olivově zelené plachtoviny. Hodil ji na jednu z dřevěných lavic a posadil se vedle ní. Nefertari odrazila od břehu.

Na palubě bylo ještě asi šest nebo sedm Egypťanů v dlouhých hábitech. Civěli do vody a bezmyšlenkovitě propouštěli mezi prsty na šňůrkách navlečené jantarově zbarvené korálky. Na lavici úplně vzadu, přímo nad lodním šroubem, seděla jakási zahalená žena. Samo o sobě by to nebylo nic zvláštního – v Abú Simbelu bylo

hodně žen, ale Egypťanka, cestující sama, byla něčím neobvyklým. Balouet povytáhl obočí, ale víc tomu nevěnoval pozornost.

Po rozhovoru s plukovníkem neměl chuť se s někým bavit. Měl celou lavici pro sebe, a tak si tašku opřel o postranní stěnu lodi, čímž získal pohodlné opěradlo, aby si mohl natáhnout na lavici nohy.

V této oblasti má Nil barvu tyrkysu. Voda se třpytí tisíci mihotavými odstíny a zářivý jas pouště po obou březích oslňuje natolik, že člověk slzí. Francouz si přetáhl přes oči šátek, který měl kolem čela proti potu, a podřimoval. Chvílemi vylovil z tašky plastikovou láhev s vodou, napil se, klímal dál a asi po hodině usnul.

Když se probudil, nad nekonečným přehradním jezerem se už snesl večer. Břehy se stále více vzdalovaly a nakonec zmizely za nekonečnou vodní hladinu. Nemilosrdné vedro dne vystřídalo příjemné teplo. Pod plachtou nad jeho hlavou se houpala petrolejová lampa a šířila nažloutlé světlo. Egypťané se na lavicích opírali jeden o druhého a spali. Zahalená žena nespala a dívala se před sebe.

Balouet se naklonil přes opěradlo lavice a neznámé ženě francouzsky řekl: „Vy ale nejste Egypťanka, i když jste tak oblečená!“

Žena si stáhla z obličeje závoj a rovněž francouzsky, ovšem bez Balouetova provinčního přízvuku, odpověděla: „A vy nejste Pařížan, monsieur!“ A když překvapený Francouz neodpověděl, zeptala se: „Jak jste přišel na to, že nejsem Egypťanka?“

„Egypťanka,“ odpověděl Francouz, „by se nikdy nevydala na tuhle cestu sama, i kdyby byla sebevíc emancipovaná.“

„A kdo si tedy myslíte, že jsem, monsieur?“ zasmála se žena.

„Jestli se nepletu, tak jste Francouzka.“

„Máte pravdu.“

„A odkud jste?“

„Z Paříže.“

Oba se poté odmlčeli a přitom usilovně přemýšleli, na co by se toho druhého mohli zeptat. Žena oblečená jako Egypťanka byla rychlejší: „A co vás přivádí do Abú Simbelu?“

Na to by se rád zeptal i Balouet, ale protože musel odpovědět, řekl: „Já v Abú Simbelu pracuju. Vedu tiskovou kancelář.“

Neznámé uklouzla věta, jíž se nedalo rozumět, ale bezpochyby to bylo rusky, a Balouet se zeptal: „Co jste říkala, madam?“

Žena si poděšeně přitiskla ruku na ústa. Balouet se jí zadíval do tváře. Nebyla hezká, ale pokud se to dalo ve sporém světle rozeznat, ze strohých rysů jejího obličeje vyzařovalo zvláštní kouzlo. „Co jste říkala?“ naléhal Balouet.

Žena se ustrašeně rozhlédla na obě strany, jako by ji tato otázka zahnala do úzkých. A její odpověď na sebe nechala nekonečně dlouho čekat. „Musíte mi prominout, ale lhala jsem vám,“ řekla pak opatrně, „nejsem Francouzka, ale Ruska.“

„Ruska? Mluvíte tou nejčistší francouzštinou, jakou jsem kdy u nějakého cizince slyšel.“

„Žila jsem přes deset let v Paříži.“

Balouet se díval nedůvěřivě, všechno mu to připadalo divné.

„Byla jsem sekretářkou tiskového atašé sovětského velvyslanectví.“

„Tak je to tedy…“

„Ano, a v Asuánu jsem pracovala pro informační kancelář podřízenou ředitelství stavebních prací na přehradě. Jmenuji se Raja Kurjanovová.“

Balouet nebyl schopen slova. Jenom se na ženu díval a snažil se to všechno pochopit. Nechce ho KGB zkoušet? Není Raja renegátka, která ho má získat? Nejsou ti domněle spící muži kolem něho komando zabijáků? Balouet ucítil na zádech studený pot, ale snažil se zachovat klid.

„To jste asi nečekal,“ poznamenala Ruska.

„Ne,“ odvětil Balouet, „to jsem opravdu nečekal.“

„A co vy? Co vy jste dělal v Asuánu?“

Francouz se ztrápeně usmál a pak pomalu odpověděl: „Víte, dělám vlastně totéž, co vy. Jmenuju se Jacques Balouet a pocházím z Toulonu.“

Balouet se v duchu ptal, co o něm Ruska ví? A Raja Kurjanovová zase dumala, jestli může tomuhle Francouzovi důvěřovat. Ten, kdo pracoval na sovětském velvyslanectví, byl nedůvěřivý vůči každému.

Jen aby něco řekl, Balouet se zeptal: „A co přivádí do Abú Simbelu vás?“

Raja Kurjanovová se podívala na spící muže, pak opět na Baloueta a nakonec šeptem řekla: „Monsieur, musíte mi pomoct. Prosím vás, pomozte mi, prosím vás!“

Balouet ani nevěděl, jak se stalo, že souhlasně přikývl. Ale celá ta záležitost mu začínala být nepříjemná. Co od něho ta Ruska chce?

„Vlastně,“ začala zajíkavě a dívala se před sebe na hrubá prkna, „vlastně jsem teď měla sedět v Iljušinu 28 a letět do Moskvy. Já…“ pohlédla Francouzovi do tváře, „já jsem pracovala pro KGB, všichni Rusové na vedoucích místech tu pracují pro KGB. Nesplnila jsem naděje, které do mě vkládali. Oni tomu říkají ‚sabotáž‘, a co čeká sabotéry v Sovětském svazu, vám snad nemusím říkat.“ Poslední slova zašeptala Raja tak tiše, že jí Balouet jen stěží rozuměl. Velký bílý šátek, který měla na hlavě, si přidržovala pod bradou, a Balouet viděl, jak se jí chvějí koutky úst. „Prosím vás, pomozte mi,“ zaprosila znovu Ruska.

Balouet si ještě pořád nebyl jistý, jestli to všechno není jenom léčka. Věděl, jak dlouhé prsty má KGB a že se koneckonců musí bát i on. Váhal, jestli má přiznat, že je s KGB zapleten taky.

Ulehčilo by to momentální situaci; ale rozhodl se, že bude přece jen opatrný.

„Obdivuji vaši odvahu," řekl. „Každý ví, co udělají Rusové se zrádci. Jdou po nich třeba až na konec světa."

Raja se trpce zasmála. „To dobře vím. Ale mám radši i sebemenší šanci než vůbec žádnou. Než jsem zmizela, zanechala jsem po sobě falešnou stopu. Takže aspoň pro začátek budu mít pokoj."

Balouet se na Rusku tázavě podíval.

„Nechtěla bych o tom mluvit," řekla. „Teď hledám nějaké místo, kde bych mohla přečkat pár dní nebo týdnů. Pak uvidím, co dál. Umím několik řečí. Třeba bych se mohla v Abú Simbelu nějak uplatnit. Co myslíte?"

Balouet pokrčil rameny. Nějaké zaměstnání by se pro Raju Kurjanovovou určitě našlo. Ale teď ho napadlo, co by se stalo, kdyby ho Rusové pověřili, aby pátral po pohřešované agentce, a při tomhle pomyšlení se mu udělalo skoro špatně. On sám si ještě nikdy nepoložil otázku, co by se stalo, kdyby jednoho dne řekl lidem od KGB, že chce se svou prací skončit. Mon Dieu, do čeho se to dostal?

„Vím, co si teď myslíte," přerušila Raja Balouetovo mlčení. „V duchu si říkáte, proč si žena jako já začala něco s KGB." Zhluboka se nadechla.

„Ano, právě to jsem si říkal," zalhal Francouz. „Žena jako vy má přece jiné možnosti."

Raja Kurjanovová na to ostře odpověděla: „Prosím, jen žádné fráze, monsieur, moje situace je i tak dost hloupá. Ale abych odpověděla na vaši otázku: KGB má jednu odpornou metodu, jak získávat agenty. S oblibou si vybírá lidi, s kterými si příroda nebo osud nepěkně zahrály…"

Balouetem to otřáslo. Rajin soud se hodil přesně na něho. Tím, že byl malý jako trpaslík, sice nijak moc netrpěl, ale nikdy se

nedokázal vyrovnat se svým osudem neúspěšného outsidera, a právě to ho asi vehnalo do spárů KGB. Pocit, že patří k mocné a nebezpečné organizaci, že má moc nad jinými, a vědomí, že ho ostatní podceňují – to všechno mu přinášelo větší uspokojení, než těch pár dolarů, které mu tento džob vynášel.

U ní to příroda být nemohla, zvažoval Balouet, zatímco si Rusku prohlížel. Ta jako by uhodla jeho myšlenky, řekla: „Ne, ne, byl to osud, který to se mnou nemyslel moc dobře."

„To je mi líto," poznamenal Francouz chladně.

Raja Kurjanovová se bez vybídnutí rozpovídala. „Vzala jsem si chemika. Teprve když všechno skončilo, jsem si uvědomila, jak velice jsem ho milovala."

„Opustil vás?"

„Dalo by se to tak říct." Raja se smutně usmála. „Když ráno odcházel, řekl: ‚Tak nashledanou večer.' Ale už nepřišel. Zemřel na svém pracovišti. Tak, z ničeho nic."

„Z ničeho nic!"

„Dva funkcionáři z ministerstva vnitra mi večer oznámili, že můj manžel zemřel na selhání srdce. Z ničeho nic. Nejdříve jsem tomu věřila – co jiného mi zbývalo, a v jistém smyslu to i odpovídalo skutečnostem. Ale proč u něho došlo k selhání srdce, to mi nikdo neřekl. To jsem se dozvěděla až později, od jednoho z jeho kolegů. A ten pak beze stopy zmizel. Monsieur, co je tohle za svět?" Raja bojovala se slzami.

Po chvíli pokračovala: „Můj muž mi nikdy neřekl, pro koho vlastně pracuje a co dělá. Vždycky říkal, že jeho úkolem je smísit dvě chemické sloučeniny tak, aby z toho vznikla třetí. Ve skutečnosti patřil ke zvláštnímu oddělení KGB."

„Zvláštnímu oddělení?"

„Zvláštní oddělení bylo zřízeno po válce pro speciální operace v dobách míru, sabotáže a atentáty na významné osobnosti. Zvláštní

oddělení mělo svou vlastní laboratoř, ve které vyvíjeli ty nejrafinovanější a nejzáludnější metody vraždění…“

„…a v téhle laboratoři pracoval váš muž?“

„Ano. Pracoval na výzkumu jedů, které způsobují selhání srdce a nezanechávají po sobě žádné stopy, takže to vypadá jako přirozená smrt. Později jsem se dozvěděla, že dělal pokusy se sloučeninami, proti nimž neexistoval žádný protijed, ale které byly tak nebezpečné, že stačilo, aby se jich člověk dotkl a okamžitě ochrnul. Ta nejnebezpečnější se jmenovala po něm: KUR 3. Ale proč vám to vyprávím!“

Balouet se na Raju zadíval. Její důvěřivost ho dojímala; ale sám si v této situaci připadal jako ubohý darebák, protože nenašel odvahu, aby přiznal, že je zapleten s KGB. Pánbůhví, jak se za to nenáviděl, jak nenáviděl tu nevysvětlitelnou zbabělost, která ho nakonec vehnala do spárů KGB. Nenáviděl sám sebe a tato nenávist byla mučivější než nenávist vůči někomu jinému, protože zdroj a cíl této nenávisti byly ve stejné osobě – byl to ďábelský kruh. A tak Balouet přešel chemikovu smrt s lhostejným pokrčením ramen otrlého agenta.

Nekonečné přehradní jezero bylo hladké a klidné jako černé zrcadlo a Nefertari plula s pravidelně rachotícím motorem na jih. Občas se některý z Egypťanů spících na lavicích otočil na druhý bok a něco přitom zamručel.

Balouet a Raja Kurjanovová se spolu chvíli bavili a chvíli podřimovali. Neměli za sebou ještě ani polovinu cesty do Abú Simbelu, když se nečekaně rozhoukala lodní siréna. Spící Egypťani polekaně vyskočili a divoce pokřikovali, dokud jim kormidelník širokým mávnutím ruky neukázal, že proti nim pluje bachratý nákladní člun. Pokud to šlo na tu vzdálenost rozeznat, nevezl žádný náklad. Ten naloží až v Asuánu. Lodníci jezdili s oblibou v noci, protože tak do nich ani do strojů nepražilo nelítostné slunce. Nákladní člun odpověděl tlumeným

zahoukáním, které rychle doznělo. Pak se loď neslyšně vnořila do tmy.

Balouet stál na zádi Nefertari a díval se, jak se navigační světla člunu stále více zmenšují, až se ztratila v dálce. Cizí žena mu už vypověděla polovinu svého života, ale on sám neřekl víc než pár bezvýznamných frází. Teď se jen obával, že Raja využije jeho dlouhého mlčení a zeptá se ho: ‚A jak je to s vámi, jaké zvláštní okolnosti sem přivedly vás?' Ale Raja mlčela. Mlčela tak dlouho, že se k ní nakonec obrátil.

Rukávem splývavého roucha si otírala z tváře slzy. „Nevím, co mám dělat," řekla tiše.

Z bezradnosti a také proto, aby nějak překlenul trapnou situaci, Balouet řekl: „Vy nemáte vůbec žádné zavazadlo?"

Raja zavrtěla hlavou. „Nechtěla jsem vzbudit podezření. A všechno se to seběhlo hrozně rychle. Neměla jsem na vybranou."

„Hm," zamručel Balouet a cumlal přitom zbytek cigarety v koutku úst, „to situaci trochu komplikuje. Žena, která se zničehonic objeví v Abú Simbelu a navíc bez zavazadel – co byste si o tom myslela vy?"

Raja pokrčila rameny.

„Tak vidíte!" poznamenal Balouet, odvrátil se a zadíval se do tmy. Co si má s tou ženou počít? Musí existovat nějaké jiné řešení, a především musí Raju Kurjanovovou přesvědčit, že toto řešení je správné. Hlavou se mu honily různé myšlenky; snažil se přijít na to, jak by se této nežádoucí známosti zbavil. Kolem se prostíralo nekonečné jezero a loď držela svůj osamělý kurz…

V jediném okamžiku se Balouet opět vrátil do reality. Raja totiž přistoupila k zábradlí a zhluboka se nadechla, jako by se chystala ke skoku. Balouet se k ní vrhl, chytil ji za paži a – sám se svým slovům divil – řekl: „Nedělejte to. Vždycky existuje nějaké východisko."

Raja se zarazila. „Vy jste si myslel, že chci skočit do vody? Ale ne!“ Pokusila se o úsměv. „Kozáci mají přísloví: Kdo se nedokáže udržet v sedle, nemá jezdit na koni. A já se v sedle udržím.“ Její hlas zněl klidně a Balouet přestal svírat její paži. Skoro se styděl za to, že si hrál na zachránce.

Pak se oba posadili na zadní lavici a dívali se na prošlapaná prkna paluby, dokud se Raja opět neujala slova: „Vy ze Západu jste všichni změkčilí, příliš rychle se vzdáváte. Bojovat se člověk naučí jenom v socialismu.“

I když nevěděl proč, Balouet jí tento názor nevyvracel. Rajino chování odporovalo jakémukoli rozumnému uvažování. Ale co bylo na socialismu rozumného – kromě základní ideje? Bylo jeho chování, chování člověka ze Západu, jak se Raja vyjádřila, rozumnější? Po tváři se mu mihl škodolibý úsměv, a třebaže se Raja na Baloueta nedívala, hned poznamenala:

„Vy mi nevěříte, monsieur! No dobrá, ale abyste mi správně rozuměl: Nechtěla jsem se tím socialismu zastávat. K tomuto přesvědčení jsem došla během svých pobytů na Západě a obávám se, že Západ závod o světovou nadvládu prohraje.“

To je zvláštní, pomyslel si Balouet, tahle žena riskuje život, aby unikla ze spárů sovětské tajné služby a pak pěje chválu na socialismus! Znovu se ho zmocnily pochybnosti, jestli to všechno není jenom zinscenováno Sověty a jestli KGB nemá na mušce jeho.

Rozhovor vázl a byly v něm dlouhé přestávky, kdy oba pospávali – jejich vzájemná nedůvěra byla příliš veliká. Když byli u Koroska, které už zatopila voda přehradního jezera, začalo se rozednívat a obzor na východě se zbarvil zprvu modrozlatě a pak žlutočerveně. V nejjižnějším bodu velkého oblouku, který tu Nil tvořil, se široká vodní pláň ponenáhlu zužovala v úzké jezero s nesčetnými fjordy a z vody se v ranním rozbřesku vynořovali podivní vodní duchové s rozevlátými chapadly. Když loď připlula

blíž, ukázalo se, že to jsou vrcholky nejvyšších palem, jejichž těžké vějířovité větve ještě vyčnívaly z vody.

S přibývajícím denním světlem se do spících Egypťanů vrátil život. Nejstarší z nich spustil do vody potlučený kbelík, v němž se jeden po druhém umyli. Pak se společně obrátili k vycházejícímu slunci a modlili se. Balouet si na trhu v Asuánu koupil několik malých, nevzhledných, ale velice chutných banánů. Jeden nabídl Raje.

Ruska na chvíli zmizela v podpalubí. Když se vrátila, byla oblečena po evropsku, v khaki halence a ošoupané sukni. „To jsem měla pod tím," řekla Raja dřív, než se jí Balouet stačil zeptat, „myslím, že bude lepší, když se v Abú Simbelu neobjevím v tomhle přestrojení," a ukázala na sbalený ranec pod paží.

Kormidelník rozdával čaj v malých sklenkách, a i když Balouetovi přeběhl mráz po zádech při pomyšlení, že čaj je z nilské vody, sklenku si vzal. Raja ji odmítla.

„Aspoň to jako čaj vypadá," poznamenala Raja suše. „Jakou to má chuť?"

„Není to špatné," odpověděl Balouet, „člověk jenom nesmí myslet na to, z čeho ho uvařili."

Ranní rozhovor Egypťanů začal být tak hlučný, že oba Evropani měli co dělat, aby si rozuměli. Přitom to, co Balouet říkal, bylo velice důležité.

„Nechal jsem si to ještě jednou projít hlavou. O vašem původu bychom měli pomlčet. Pravda by v Abú Simbelu mohla vyvolat dost velký rozruch. Jak byste reagovala vy, kdybyste se setkala se ženou, která by vám tvrdila, že prchá před Rusy?"

Raja se zatvářila bezradně. „Máte pravdu, monsieur, ale co mám tedy dělat?"

„Nechte to na mně," odpověděl Jacques Balouet sebevědomě. Měl plán.

10

Kaminski se v Abú Simbelu rychle zabydlel. S lidmi vycházel dobře, zřejmě proto, že byl stejný typ jako ostatní. Kromě toho tu navzdory časové tísni nevládla podrážděnost a jemu se dařilo to, oč usiloval: zapomenout. Nejvíc mu pomáhala nečekaná přízeň Itala Sergia Alinarda. Byli skoro pořád spolu, rozhodně víc než s ostatními; až to budilo pozornost.

Byl to také Sergio, který svého přítele Arthura přesvědčoval, aby dal ruce pryč od doktorky Hornsteinové, a dovedl to také zdůvodnit. Přestože má nádherné oči, je prý studená jako ryba a žádnému mužskému na jih od obratníku Raka se ještě nepodařilo se s ní sblížit, dokonce ani energickému šéfovi nemocnice doktoru Heckmannovi. Ten jí byl v patách na každém kroku, ale ke svému cíli se ani o kousíček nepřiblížil.

Pokud šlo o Kaminského, ten doufal, že v Abú Simbelu na ženy úplně zapomene. Ani neočekával, že tu vůbec nějakou potká; proto ho přítomnost něžného pohlaví velmi překvapila, a zvláště přítomnost takové ženy, jako byla Hella Hornsteinová.

Co ho na ní navzdory všem předsevzetím tolik přitahovalo, si nedovedl Kaminski vysvětlit. Pokud šlo o zevnějšek, vůbec neodpovídala jeho představám přitažlivé ženy. Naopak, byla, jak to Kaminski nazýval, plochá jako žehlicí prkno, a přestože se v té době nosily vysoko natupírované vlasy, ona měla černé vlasy ostříhané nakrátko, a to se mu ani trochu nelíbilo. Nebyl to snad její chlapecký vzhled, který ještě umocňoval její hluboký chraplavý hlas, anebo to byla prostě její nepřístupnost, co ho na ní tak záhadně přitahovalo? V každém případě, když se s Hellou Hornsteinovou setkal podruhé a doktorka mu vytahovala stehy z rány na hlavě, přál si, aby se objevila nějaká malá komplikace, která by mu umožnila další setkání – ale marně. A tak zůstalo u

nicneříkajícího rozhovoru o jejím rodném městě Bochumi a u slibu, že budou v tomto rozhovoru příležitostně pokračovat.

Tato příležitost na sebe nechávala čekat už řadu dní. V kasinu, kde Kaminski trávil většinu večerů s Alinardem a Lundholmem, se témata rozhovorů začala už po dvou týdnech opakovat a následovala nuda, kterou znal už ze staveb v Džiddě a v Persii.

Jednoho večera – Alinardo pracoval toho dne v jiné směně – viděl Kaminski z okna svého domku, jak ke kasinu proudí svátečně oblečení lidé. To se stávalo, jak slyšel, jen ve výjimečných dnech, jako byly Velikonoce nebo Vánoce. I když netušil, o co jde, hodil se rovněž do gala a vzal si šedý oblek, bílou košili a kravatu.

Nejdřív si myslel, že přišel už pozdě, protože když vešel do kasina, byla všude tma. Ještě víc ho ovšem překvapilo, když viděl, že na provizorně instalovaném filmovém plátně se promítá nějaký barevný film. Později už si ani nevzpomněl, jak se jmenoval (byl to příběh ženy stojící mezi dvěma muži), neboť vnější okolnosti byly mnohem více vzrušující než film sám. Protože když se Kaminski v polotmě posadil na jednu volnou židli, poznal, že vedle něho sedí Hella Hornsteinová.

Filmová kopie už absolvovala bezpočet promítání, protože na plátně jako by pořád pršelo, Kaminskému to však nevadilo; po celý film byl zaměstnán tím, že koutkem oka pozoroval ženu na židli vedle sebe. Na plátně právě vedl jakýsi hajný nebo příslušník podobného, s přírodou spojeného povolání, banální rozhovor s vesnickým učitelem o mezilidských vztazích, když doktorka náhle ukázala prstem na plátno a tiše poznamenala: „Hraje se tamhle vpředu!“

Kaminski si připadal jako přistižený školák. Snad dokonce zrudl, ale ve tmě to naštěstí nemohl nikdo vidět. Ale v každém případě si povšimla, že sedí vedle ní.

Když film skončil, pozval Kaminski Hellu Hornsteinovou na drink, ale lékařka odmítla. Nic jiného ani nečekal. Zeptal se tedy, jestli ji smí doprovodit domů a čekal další odmítnutí, avšak k jeho překvapení souhlasila. Kvůli divokým psům, kteří se v noci toulali po táboře, jak řekla.

Noc byla taková, že dokázala probudit romantické pocity dokonce i v realistickém stavebním inženýrovi, jakým byl Arthur Kaminski. Nikdy neviděl tak rozlehlé, nekonečné a jasné nebe jako v Abú Simbelu. Jako by na něm bylo dvojnásobně hvězd a jako by zářily dvojnásob jasněji. Hvězdami posetá obloha se klenula od jednoho obzoru k druhému jako obrovská děravá plachta, jíž pronikají zářivé paprsky slunce. Bylo ticho. Jen občas bylo slyšet hukot bagrů a buldozerů ze staveniště za kopcem. Po silnici nahoru jel terenní vůz a na křižovatce zahnul k táboru dělníků. Pak už bylo slyšet jen vytí divokých psů, potulujících se dům od domu a hledajících v odpadcích něco k snědku. Ještě pořád bylo třicet stupňů, ale ve srovnání s pětačtyřiceti až padesáti stupni přes den připadala člověku tato teplota jako ochlazení.

Kaminski a Hella Hornsteinová šli chvíli mlčky vedle sebe k jasně osvětlené trafostanici. Ve srovnání se zářivou hvězdnou oblohou šířily svítilny na okraji cesty jenom mdlé světlo. Hella kráčela s rukama založenýma za zády a vypadala nepřístupně. Kaminskému připomínala jednu starou učitelku, která jim právě takhle s rukama za zády diktovala úlohy. Náhle Hella Hornsteinová obrátila tvář k obloze a jako náměsíčná začala předříkávat: „Sláva tobě, oko Horovo, které svou krásou těšíš devatero bohů, když vyjdeš na východním nebi.“

Kaminski se zastavil a naslouchal jejím slovům. Nevěřil svým uším, když pokračovala: „Eset, tvá sestra, k tobě přichází, Hore světla, potěšena tvou láskou. Ty ji však necháváš sedět na svém falu a tvé semeno vniká do ní…“ Pak se obrátila a pohlédla na Kaminského. „Doufám, že jsem vás nepoděsila.“

„Vůbec ne,“ zakoktal rozpačitě Arthur. „Přímo zbožně jsem vám naslouchal. Znělo to velice poeticky, opravdu.“ Připadalo mu, jako by se nepřístupná doktorka proměnila v někoho úplně jiného. Její chladnost najednou zmizela a vážnost ustoupila hrdosti, v níž bylo spíš sebevědomí než stavovská povýšenost.

„Ty věty jsou z egyptské Knihy mrtvých,“ poznamenala ta zvláštní žena, a Kaminski ji poprvé viděl usmát se. „Jsou staré víc než tři tisíce let.“

„Skutečně fascinující,“ přisvědčil Kaminski, jen aby udržel rozhovor. „Vy se zajímáte o egyptské dějiny?“

Třebaže doktorka Hornsteinová jeho otázce určitě rozuměla, neodpověděla. Zaklonila hlavu hluboko dozadu, zadívala se k nebi a řekla: „Podle představ starých Egypťanů se na noční obloze setkávaly duše zemřelých s nesmrtelnými bohy. A s nimi se stávaly součástí víření Mléčných drah v nekonečném kosmu…“

Kaminski se rovněž zadíval k nebi a nechal na sebe působit slavnostní třpytivou záři hvězd. „Krásně řečeno,“ poznamenal a tentokrát to myslel upřímně. „Víte toho ještě víc o myšlenkovém světě starých Egypťanů? Já toho vím málo.“

„To je škoda,“ odvětila Hella Hornsteinová, ale z jejího hlasu nezaznívalo zklamání. Zdálo se, že Kaminského přiznání vzala jako výzvu, aby mu toho pověděla ještě víc: „Dřív lidé této země věřili, že člověk se rodí na východě a během života putuje jeho duše po nebi na západ, pořád za sluncem, až se vnoří do nočních sfér a přijme jinou existenci. To je taky důvod, proč všechny hroby a pohřební chrámy vybudovali na západním břehu Nilu.“

Kaminski se zamyslel. „Taky Abú Simbel leží na západním břehu, ačkoli Ramesse tu vůbec není pochovaný.“

„To je pravda,“ přisvědčila doktorka, „ale to má jiné důvody. Pojďte, už je pozdě a chci domů.“

Kaminski nevěděl, jak si má vysvětlit, že se její nálada může zničehonic tak radikálně změnit. Ne, této ženě vůbec nerozuměl,

ale tvářil se, že její zvláštní povahu ani trochu nevnímá. A tak jen šel mlčky vedle ní jako cvičený pes.

A Kaminski si náhle uvědomil, že navzdory všem dobrým předsevzetím tuto ženu chce, že ji musí získat – ať to stojí, co chce. V duchu si říkal, že má určitě dost předností, aby byl přitažlivý i pro takovou ženu, jako je Hella. Avšak vzápětí se ho zmocnil skličující pocit, že jeho minulost by ho mohla dostihnout i tady v poušti.

Mlčky, tak jako na začátku cesty, se blížili k Hellinu domu, kamenné přízemní budově, jejíž zastřešení tvořily tři zděné polokoule; byl to geniální vynález, protože v žádné denní době se nemilosrdné slunce neopíralo do velké plochy, takže místnosti nebyly tak vyhřáté sluncem. Doktorka Hornsteinová tu žila se dvěma zdravotními sestrami a jedním ošetřovatelem, a do nemocnice to bylo, co by kamenem dohodil. Kolem domu se táhla nízká ke kolenům sahající neomítnutá zídka z pískovcových kvádrů, naskládaných na sebe bez malty. Chránila budovu před pískem, který se i při sebemenším závanu větru zvedl jako prachový sníh na horách.

„Kaminski!“

Kaminski nesnášel, když ho někdo takhle oslovil, ale ovládl se, aby Hellu Hornsteinovou nerozladil. K povaze doktorky se ten vojenský tón celkem hodil, ale Kaminski cítil, že se za ním skrývá docela jiná žena.

„Podívejte, tamhle!“ Chytila Kaminského za ruku a dívala se k osvětlenému vchodu domu.

Tam se v písku divoce svíjel had silný jako paže. Když se však klubko rozmotalo, Kaminski rozeznal, že had má úplně dokořán otevřenou tlamu a chřtán se mu napínal tak, že se mu div neroztrhl. Z tlamy vyčnívala zadní polovina rezavě bílé kočky. Jasně byly vidět zadní nohy a ocas a při každém dávivém pohybu ohavného plaza kořist pokaždé zmizela o několik centimetrů v jeho chřtánu.

„Žužu!“ vykřikla Hella a Kaminski pochopil, že kořistí hada se stala její kočka. Ani nevěděl, jak se to stalo, ale Hella se mu najednou vrhla do náručí a ukryla si obličej na jeho prsou. „Žužu!“ opakovala stále.

Kaminski by si velmi přál, aby k tomuto objetí došlo za jiných okolností; takhle při nečekaném sblížení nic necítil a spíš se snažil z jejího objetí vyprostit. Musel něco udělat.

„Pušku!“ křikl, „má někdo pušku?“

Hella jen bezradně pokrčila rameny.

„A máte sekyru?“

Z vedlejšího domu vyběhl egyptský sluha, vyburcovaný křikem. Vrhl ustrašený pohled na hada, pak se podíval na Kaminského a řekl: „Nůž, mister!“ A rukama přitom ukázal délku asi jednoho metru.

„Dobrá!“ křikl Kaminski. „Sem s ním. Ale rychle!“

Sluha odběhl zpátky do domu. Za chviličku se zase vrátil s velkou zahnutou šavlí, jaké se dají koupit na arabských tržištích. Kaminski popadl šavli oběma rukama a bez zaváhání se opatrně přiblížil k hadovi. Ten se pořád ještě prudce svíjel. Z tlamy mu vyčníval už jenom ocas kočky; byl to odporný pohled.

Kaminski pozvedl šavli oběma rukama nad hlavu a mocnou ranou přesekl hada napůl. Vystříkla krev a černě zbarvila písek kolem. Z jednoho hada se teď však stali dva, kroutili se a svíjeli v písku a každý žil vlastním životem. Když to Kaminski viděl, rozpřáhl se k druhé a třetí a čtvrté ráně a sekal do hada tak dlouho, až ho rozsekal na kousky. Tím řež skončila.

Hella sledovala příšerné divadlo z bezpečné vzdálenosti a s rukama přitisknutýma na ústa.

„To je nějaké strašné znamení!“ hlesla.

11

V táboře toho nebylo mnoho, o čem se dalo mluvit, v podstatě to byla pořád ta samá témata; proto se Kaminského hrdinský čin brzy roznesl. Oslavovali ho, jako by zabil draka a ne hada a jako by obětí byla sama doktorka a ne její kočka. Jenom Hella Hornsteinová na to nijak nereagovala. Co proboha udělal špatně?

I když se trápila, že přišla o svou kočku, bylo by přece slušné, kdyby pro něho měla aspoň pár slov uznání za to, co udělal. Ale Hellino mlčení bylo jen další z řady zvláštností, které tuto ženu obklopovaly. V jedné chvíli pomýšlel Kaminski na to, že se jí rovnou zeptá, jestli udělal něco špatně, nebo jestli by se jí dokonce neměl omluvit; ale pak tuto myšlenku zavrhl, nebo aspoň tento úmysl prozatím odložil.

Práce na přemístění chrámu teď vstoupily do rozhodující fáze. Lundholm odčerpal vodu, která pronikla před kolosy. Ochranná hráz držela. Teď mohli začít s vlastní prací.

Archeologové a inženýři se shodli na tom, že na fasádě velkého chrámu provedou deset svislých řezů a čtyři kolosy – podle toho, v jakém budou stavu – rozřežou na dvanáct až patnáct bloků o váze deset až třicet tun. To znamenalo zvětšení původně plánovaných rozměrů, mělo to však jasné přednosti: zaprvé tím půjde práce rychleji kupředu, a zadruhé archeologové uvítali, že jednotlivé díly budou co možná největší.

Největší problémy nyní nastaly Sergiovi Alinardovi a Arthuru Kaminskému. Alinardo potřeboval delší a tvrdší listy pil. A nebezpečný faktor viděl v použití syntetické pryskyřice, jíž měly být v pískovcových blocích upevněny ocelové háky pro jeřáby. Vydrží váhu třiceti tun? Kaminski zpevnil základy, na nichž stál jeřáb. Trajlery byly dimenzovány na třicetitunové zatížení a cestu

vedoucí k výše položenému skladišti nechal Kaminski zpevnit, aby se zabránilo jakýmkoli otřesům při transportu.

Jeho předchůdce Mösslang dal u silnice nedaleko staveniště postavit stavební boudu, do níž nemilosrdně pražilo slunce. Stěny, podlaha a střecha baráku velkého třikrát čtyři metry byly z neotesaného dřeva. Tady trávil Kaminski při teplotě dobrých padesát stupňů část svého desetihodinového pracovního dne; každý jednotlivý postup musel zdokumentovat, což byla práce vyžadující velké soustředění. A Jacobi je všechny popoháněl ke spěchu.

Bylo 10. října 1965. Toho rána se nad staveništěm vznášelo zvláštní napětí a bylo tam mnohem víc lidí než obvykle. Dokonce i dělníci pracující ve směně, která jim končila v deset hodin ráno, se zdráhali vrátit do tábora. Alinardo se šesti nejlepšími pracovníky provedl minulé noci první tři řezy a ráno ukotvili do bloků háky a zalili je syntetickou pryskyřicí. Vytvrzovací doba čtyřiadvaceti hodin uplynula. Nad prvním kolosem se na dvou jeřábových hácích vznášela masivní ocelová kolejnice. Na tu se musely připevnit ocelové háky.

Motory jeřábu duněly při chodu naprázdno. Kaminski dával jeřábníkovi příkazy vysílačkou. Na hlavě prvního kolosu stáli dva egyptští dělníci, přišroubovávali silné ocelové háky na kolejnici a podávali přitom artistické výkony. K úpatí kolosů, kde stál Kaminski, to bylo od nich třicet metrů.

Kolem Kaminského se tlačil houf lidí. Vedle něho stál ředitel stavby Jacobi, inženýr Hein Lundholm a archeologové Hasan Muchtár, Istvan Rogalla a Margret Bakkerová. Z Káhiry přijeli ministr stavebnictví Kamál Maher a ředitel Egyptského muzea Ahmad Abd al-Kadír. Vedoucí tiskové kanceláře Jacques Balouet měl co dělat, aby udržel na uzdě dobrý tucet novinářů, fotografů a reportérů.

Skoro všichni dělníci opustili svá pracoviště, aby mohli celou operaci pozorovat z co největší blízkosti. Na silnici před chrámem čekal trajler, na němž byla umístěna konstrukce z dřevěných trámů. Tam, půjde-li všechno dobře, měl být spuštěn první vyříznutý blok.

Kaminski dával příkazy s klidem člověka, zvyklého zacházet s tunovými břemeny. „Níž, níž, kousek doleva, stop!“ Těžká kolejnice se pozvolna snášela nad ocelové háky obrovského bloku a dělníci ji pak s nimi sešroubovali. Používali při tom šroubové klíče, silné jako paže.

„Spoléhám na vás!“ pošeptal Kaminskému profesor Jacobi.

„To můžete,“ zasmál se Kaminski. „A já zase plně spoléhám na Alinarda.“

„Proč na mě?“ zvolal Ital, stojící vzadu.

Kaminski se otočil. Chtěl říct: ‚Protože ty a tvoje práce jste jediný nejistý faktor. Všechno ostatní se dá vypočítat. Ale jestli ty tvé háky nebudou držet, tak blok spadne a rozbije se na tisíc kousků!‘ Ale neřekl to, protože v davu objevil Hellu Hornsteinovou. Že tu byla, ho ani tak neudivilo, co ho však skutečně překvapilo, byly zaťaté pěsti, které pozdvihla vzhůru. Vypadalo to, jako by chtěla říct: ‚Držím vám palce, aby to dobře dopadlo!‘

Ve vysílačce se ozvalo hlášení z hlavy kolosu: „Hotovo!“

„Okay,“ odpověděl Kaminski, „a teď zmizte!“

Jako provazochodci přebalancovali oba dělníci po silném prkně z hlavy jednoho kolosu na hlavu druhého kolosu a mávali dolů jako dva hrdinové po vyhrané bitvě. Přitom to byl teprve začátek celé akce.

Kaminski si přiložil vysílačku těsně k ústům a tiše přikazoval: „Zvedat, zvedat, zvedat.“ Nosné lano se napnulo a začalo se chvět. Dlouhé rameno jeřábu jako by se rovněž roztřáslo. Motory zavyly jako týraní velbloudi, a Kaminski, kterého se teď rovněž zmocnilo

rozčilení, křikl do vysílačky: „Nahoru, nahoru, nahoru, k čertu, nahoru!“

A najednou se hlava faraona začala oddělovat od trupu, pomalu se vznesla do vzduchu, nabírala na rychlosti a houpala se jako ryba na obrovské udici. Kaminského zaplavil zvláštní pocit.

Dělníci u úpatí skalního chrámu se s divokým křikem rozutekli, protože věděli, že teď začíná ta nejnebezpečnější etapa. Kaminski dal vysílačkou příkaz a dlouhé rameno jeřábu se začalo pomaloučku otáčet doleva; dvacetitunový blok se při tom rozkomíhal a jeho váha se odstředivou silou ještě zvětšila. Protože jeřáb stál dost blízko chrámu, jeho rameno muselo opsat dvěstěsedmdesátistupňový oblouk doleva, aby břemeno mohlo spočinout na trajleru.

Komíháním bloku na lanu jeřábu a střídáním světla a stínu jako by předtím nehybný faraonův úsměv ožil. Na diváky to však působilo spíš tísnivě. Nikdo se neodvážil promluvit. Nad staveništěm přelétávaly jen Kaminského povely. Pak se faraonova hlava zastavila nad trajlerem.

„Spouštět!“ křikl Kaminski do vysílačky. Několikrát dirigoval rameno jeřábu doleva i doprava a pak tunové břemeno měkce dosedlo na trámový rošt v transportéru.

Na okamžik se rozhostilo ticho. Jako by se všichni, kdo tuto podívanou sledovali, museli nejdřív vyrovnat s pomyšlením, že to, co zvládli, nebyl sen, ale skutečnost. Pak však propukl obrovský jásot. Muži se objímali, někteří nabírali rukama písek a vyhazovali do vzduchu žlutá mračna prachu. Teď už bylo jisté, že se akce Abú Simbel podaří!

Stranou, ve stínu hlavy zbaveného kolosu, stála Hella Hornsteinová. Pozorovala radostné opojení kolem Kaminského, ale zdálo se, že ji to nijak zvlášť nevzrušuje. Když ji Kaminski uviděl, prodral se divokým houfem gratulantů a šel k ní.

„Dlouho jsme se neviděli,“ řekl rozpačitě.

Hella k němu natáhla ruku a svým nenapodobitelným způsobem řekla: „Gratuluju, Kaminski. Zvládl jste to fantasticky. Precizní práce!“

Kaminski uchopil podávanou ruku, ale její dotyk mu připadal chladný a nepříjemný. Od onoho nočního setkání s hadem, po němž se nedočkal ani jediného slova díků, se několikrát pokusil pustit tuto ženu z hlavy. Několikrát proto, že její zvláštní kouzlo ho v následujících nocích připravilo o nejednu hodinu spánku.

Proto Kaminski její ruku zase rychle pustil; zamumlal jakési nezávazné poděkování a energicky doktorku Hornsteinovou požádal, aby staveniště raději opustila a další práce sledovala od stavební boudy, stojící dál vzadu.

Mezitím se trajler rozjel, zprvu centimetr po centimetru a pak pokračoval rychlostí asi pět kilometrů za hodinu. Trvalo víc jak hodinu, než těžké vozidlo dojelo ke skladišti na náhorní rovině.

Skladiště, kam byly ukládány rozřezané bloky, bylo protkané sítí kolejnic, po nichž se posunoval jeřáb. Ten mohl na kterémkoli místě tohoto prostranství přivezený blok svými chapadly zvednout a uložit ho. Faraonova hlava tam dostala označení GA1A01.

Takto označen byl každý blok, který v příštích dvou letech odtransportovali kolem Kaminského stavební boudy. GA1A17, sedmnáctý pískovcový blok, měl jeho život nečekaně změnit.

12

Po deseti dnech a nocích úspěšné činnosti se práce stala rutinou. Ocelové háky vydržely zátěž. Alinardo a jeho marmisti odváděli precizní práci. Zvednutí, naložení a odtransportování bloku trvalo tři až čtyři hodiny.

S blokem GA1A17, spodní částí kolosu, nebyly zprvu žádné potíže. Kaminski přenechal řízení práce svému předákovi Karlu Thierymu. Všechno probíhalo přesně podle plánu, ale napětí, které se už od začátku vznášelo nad staveništěm, se nevytrácelo, a v tom se tento projekt lišil od všech ostatních, na nichž Kaminski až dosud pracoval.

Toho rána seděl ve své stavební boudě a zkoumal plány řezů, které mu předložil Alinardo. Nárysy, podle nichž měly být bloky řezány, pokaždé vyvolaly mezi marmisty, archeology a inženýry diskuse a rozepře. Řezači usilovali o to, aby řezy byly co nejkratší, archeologům záleželo na tom, aby řezů bylo pokud možno co nejméně (to samozřejmě znamenalo větší bloky), a inženýři zase kvůli přepravě chtěli bloky co nejmenší. Diskuse o jednom jediném řezu trvala mnohdy celé hodiny a většinou končila kompromisem.

Zatímco tedy Kaminski dumal nad plány, blížil se první ranní trajler s několikatunovým nákladem. Kaminski už znal pravidelně se opakující vytí motorů na stoupající silnici, a proto mu nevěnoval pozornost. Tentokrát však burácení náhle utichlo. Kaminski uslyšel ohlušující syčení hydraulických brzd, rachot tříštících se trámů a pak hromové zadunění jako při zemětřesení.

Stavební bouda se zatřásla, jako by se přes ni přehnala smršť a v okamžiku byla malá místnost plná prachu jako při výbuchu. Kaminski si přitiskl na ústa rukáv, dusil se, kašlal a plival žlutý prach; pak se vrhl ke dveřím a lapal po vzduchu.

Co by kamenem dohodil stál trajler. Vedle něj ležel jako velryba vyvržená na břeh blok GA1A17. Dřevěné lešení se z vozu sesulo a rozbilo. Kaminski nevěřícně mžoural do slunce; nechápal, proč se při nehodě zvedlo v jeho boudě mračno prachu jako při nějaké explozi, když pískovcový blok ležel třicet metrů odtud a ve vzduchu se nevznášel žádný prach.

Z kabiny vozu sešplhal mladý Egypťan Alí, který byl považovaný za obzvlášť spolehlivého řidiče. Zoufale spráskl ruce nad hlavou, a když uviděl Kaminského, už zdálky na něho volal: „Alí nemít vinu, mister, kočka mít vinu!“ a přitom se snažil Kaminskému vysvětlit, že přes cestu přeběhla toulavá kočka, proto zabrzdil a už se to stalo. „Alí nemít vinu, mister!“

Kromě několika bezvýznamných trhlin na hranách, které byly při transportu zajištěny tlustými lepícími páskami, přestál blok GA1A17 nehodu bez poškození. Jeho naložení v písčitém terénu však trvalo až do noci a v zemi zůstal hluboký kráter. Pak se Kaminski opět posadil ve stavební boudě nad plány. Byl unavený a už toho chtěl nechat; ale pořád mu nešla z hlavy záhadná exploze prachu, pro kterou nenacházel rozumné vysvětlení.

Když se otočil, stál ve dveřích Lundholm. „To byl dneska dlouhý den,“ poznamenal přátelsky a dodal: „Ale všechno dopadlo dobře, co?“

Kaminski přikývl, stočil plány a vstal. „Mohlo to skončit pěkným malérem,“ řekl a zamířil k Lundholmovi. Teprve teď pocítil úlevu a spadlo z něj napětí. Pak se Lundholma znenadání zeptal: „Jak dlouho už tady vlastně stojí tahle bouda?“

Lundholm poklepal na dřevěnou stěnu, jako by chtěl přezkoumat, v jakém je bouda stavu, a odpověděl: „Asi rok. Nevyhovuje ti? Chápu, kamenný dům by líp chránil před horkem. Jenže k tomu by musel dát povolení Jacobi.“

„A kdo tu boudu postavil zrovna na tomhle místě?“

„Mösslang, tvůj předchůdce. Ale proč se rozhodl zrovna pro tohle místo, to nevím. To by ses musel zeptat jeho. Jenomže to už nejde.“

„Jak to myslíš?“

„Mösslang je totiž po smrti. Podle všeho se utopil. Ale proč se ptáš?“

Kaminského otázky byly Švédovi zřejmě nepříjemné. Nikdo v táboře nemluvil o Mösslangovi rád. „Jestli se o toho člověka zajímáš,“ dodal neochotně Lundholm a zamířil ke dveřím, „měl by ses obrátit na doktorku Hornsteinovou.“

Venku právě přijížděl náklaďák s naplno rozsvícenými reflektory a Kaminski ještě zahlédl, jak Lundholm naskočil na stupátko a vyšplhal se do kabiny k řidiči. Pak zadní světla vozu zmizela ve tmě a Kaminski se vrátil do boudy.

Ještě pořád tam byl cítit prach. Plynová lampa jednotvárně syčela. Kaminski ztěžka dosedl na židli. V dusivém horku mu ze všech pórů vyrazil pot; byl utahaný jako pes. Dopolední událost a Lundholmovy narážky v něm probouzely stále větší zvědavost. Měl dojem, že je na stopě jakési záhadě.

Zamyšleně putoval pohledem po dřevěných stěnách boudy, ale nikde neviděl nic nápadného. Pak však jeho pohled padl na zem a upoutalo ho, že podlaha je jenom z volně položených prken. Všechny ostatní boudy v táboře a na staveništi měly podlahy betonové.

Kaminski vstal a zamkl dveře, aby ho nepřekvapil nějaký nevítaný návštěvník. Pak vzal dláto, jediný použitelný nástroj, který měl v kanceláři, a vrazil ho do mezery mezi dvěma prkny. Podařilo se mu nadzvednout jedno prkno, pak druhé a třetí, až nakonec odkryl základy boudy na ploše asi jednoho metru.

Podklad byl štěrkový jako na železničním náspu a rozhodně se nehodil pro zakládání stavby. Kaminski odhrabal holýma rukama několik kamenů a přitom narazil na silné hrubé trámy, jaké se

používají na všech staveništích. Někdo jimi provizorně zakryl nějakou šachtu nebo díru v podlaze; mezi jednotlivými trámy byly totiž mezery široké jako prst.

Kaminski vhodil mezerou kámen a naslouchal. Podle ozvěny se dalo soudit, že na konci několik metrů hluboké šachty je nějaký výstupek nebo schody vedoucí k vodorovné chodbě. Kaminski se zarazil. Na okamžik podlehl představě, že právě udělal nějaký významný objev jako Schliemann nebo Howard Carter, že najde něco, co po celá tisíciletí lidské oko nespatřilo. Nebyl to povznášející pocit, spíš nepříjemné pomyšlení, které ho znepokojilo jako nějaká temná hrozba.

Ale v témže okamžiku si uvědomil, že tomuto tajemství byl na stopě už někdo před ním, někdo, kdo šachtu záměrně zakryl a postavil nad ní tuto stavební boudu. A tady přicházel v úvahu jen Kaminského předchůdce Mösslang, onen záhadný muž, který se ‚podle všeho' – jak se vyjádřil Lundholm – utopil; v každém případě však byl mrtvý.

Kaminski by nejradši celou štěrkovou vrstvu odhrabal a hned sestoupil do šachty; ale pak se rozhodl, že si to všechno ještě jednou pořádně promyslí. Musel počítat s tím, že se bude plést do něčeho, o čem už někdo ví, třeba nějaký neznámý dobrodruh nebo kolega z tábora. Nedalo se také vyloučit, že narazil na něco úplně jiného, na nějakou starou nádrž nebo beduínský hrob – nebo na skrýš zbraní. A tak opět nahrnul na trámy štěrk a položil na něj prkna; ale udělal si na nich tajné znamení, aby poznal, kdyby s nimi někdo hýbal.

13

V příštích dnech se Kaminski snažil získat víc informací o svém předchůdci Mösslangovi, ale lidi na to většinou reagovali jen zavrtěním hlavy nebo pokrčením ramen nebo se ho zeptali, proč se o toho muže tolik zajímá. Z toho důvodu a také proto, že ve své stavební boudě nedaleko malého chrámu nenašel nic, co by nasvědčovalo, že po tajemství pátrá ještě někdo jiný, se Kaminski rozhodl, že sestoupí do šachty na vlastní pěst a připravil si na to nářadí a přesný plán.

Právě toho dne se na stavbě setkal s archeologem doktorem Muchtárem, a proto stočil rozhovor na téma, jež ho v této souvislosti nejvíc zajímalo.

„Doktore, už mockrát jsem se vás chtěl zeptat," řekl se zdůrazněnou lhostejností, „jestli považujete za možné, že bychom při práci na stavbě udělali nějaký nečekaný objev? Ptám se proto, že v tom případě bychom měli postupovat mnohem opatrněji."

Dlouhán Muchtár se hlasitě zasmál a odpověděl: „Chápu, chtěl byste se proslavit jako Howard Carter s Tutanchamonovou hrobkou. Ne, mister Kaminski, v tom vás musím zklamat, Abú Simbel není Údolí králů, a dokonce i tam se takový objev udělá jednou za sto let. Ale dovolte mi poznámku…" Muchtár přistoupil těsně ke Kaminskému – „opravdu slavným se můžete stát, když tady odvedete perfektní práci. Možná, že pak se o vás bude mluvit ještě za sto let…"

Muchtárova ironická poznámka se Kaminského dotkla a rozhodl se, že mu to při nejbližší vhodné příležitosti vrátí. „Špatně jste mi rozuměl," namítl, „nechci být slavný. V první řadě tu chci vydělat peníze, co nejvíc peněz, nic víc. Slávu rád přenechám archeologům. Jenom mě napadlo, jestli náhodou…"

„Nic na světě není náhoda, říká jeden arabský básník, už samo slovo náhoda je rouhání se bohu.“

„Dobrá, dobrá,“ pokusil se Kaminski Muchtára uklidnit. „Tak tedy nebyla náhoda, že Carter objevil faraonův hrob.“

A Muchtár spokojeně přisvědčil: „Ne, to nebyla náhoda.“

Od chrámu přijížděl náklaďák s dalším blokem a Kaminski archeologa odtáhl za rukáv stranou. „Zdržovat se v blízkosti vozidel je zakázané. Měl byste si to pamatovat, doktore!“

Ten mrzutě mávl rukou, a když náklaďák s naloženým blokem přejížděl kolem, zamručel něco v tom smyslu, že by nebyla náhoda ani to, kdyby ten blok s náklaďákem spadl a rozmačkal ho. Byla by to vůle Alláhova.

Kaminski nechápal, proč Muchtár reagoval na jeho nevinnou otázku tak podrážděně a napadlo ho, jestli třeba neví něco o tajemství ukrytém pod stavební boudou. Bez dlouhého rozmýšlení se zeptal: „Znal jste Mösslanga?“

„Mösslanga?“ odpověděl tázavě Muchtár a na chvíli se zamyslel. Pak zavrtěl hlavou a řekl: „Co znamená někoho znát? Znal jsem ho tak málo, jako znám vás. Mösslang byl samotář, typický Evropan. Vystačil si úplně sám, jestli rozumíte, co tím myslím.“

Kaminski přikývl, třebaže si vůbec nedovedl představit, co tím chtěl Muchtár říct.

Egypťan se pokusil co nejrychleji změnit téma a nasadil přátelštější tón: „Podívejte, mister Kaminski, lidi mají sklon dívat se na věci, které se staly, jako na náhodu. A pokud jde o anglického archeologa Cartera, tak mnozí tvrdili, že na kamenné schody, vedoucí k faraonovu hrobu, narazil náhodou. Ve skutečnosti Carter po tomto vchodu pátral polovinu svého života, nacházel stopy, které ho v jeho domněnce posilovaly, a proto se nevzdával. Jestli tomu říkáte náhoda, mister Kaminski…“

Hasan Muchtár měl možná pravdu, ale proč reagoval tak podrážděně?

„Objevení Abú Simbelu byste mohl taky odbýt tím, že to byla náhoda," pokračoval Muchtár, „ale byl objeven na základě odvážných plánů jednoho člověka. Byl to Němec nebo Švýcar, v každém případě Evropan, a začátkem minulého století se dočetl o chrámech plných zlata, které mají být zasypané pod masami písku v Núbii. Posledními Evropany, kteří tyto chrámy spatřili, byli prý staří Římané. Tenhle člověk se vydal na cestu s jedním průvodcem a dvěma velbloudy, a když jim docházely zásoby, rozhodl se, že půjde dál už jen jeden den. A právě toho dne našel Abú Simbel. Skalní chrámy samozřejmě nevypadaly tak, jak je známe my; byly až ke stropu zaplavené pískem. Ale Burckhardt – tak se jmenoval ten dobrodruh – objevil Abú Simbel. Že našel chrámy Ramesse II., to tenkrát samozřejmě nevěděl. A taky netušil, že se v chrámu nenajde ani gram zlata."

„A hrobka krále?"

Muchtár se zasmál; byl to smích člověka, který ví a směje se tomu, kdo neví.

„Mister Kaminski," odpověděl, „Ramesse byl pochovaný jako všichni faraonové Nové říše v Údolí králů. Je však ironií dějin, že nejvýznamnější král Egypta a jeden z největších stavitelů v historii byl pochován v hrobce, která by nebyla důstojná ani pro jeho ministra."

„Třeba zemřel tak náhle, že na vybudování jeho hrobky nebylo dost času?"

„Zřejmě máte na mysli Tutanchamona, u toho to tak bylo. Přesto se jeho hrobka, pokud jde o uměleckou výzdobu, nedá s Ramessovým hrobem vůbec srovnávat!"

„A existuje pro to nějaké vysvětlení?"

„Existuje, mister Kaminski." Muchtár se sehnul a ukazováčkem nakreslil do písku dva arabské znaky. Kaminski se na archeologa

tázavě podíval. Ten smazal znaky rukou a místo nich napsal číslo 89. „Ramesse se dožil osmdesáti devíti let. V době, kdy průměrné stáří člověka bylo dvacet pět let, to byl biblický věk. Přežil bezpočet žen a dětí, takže jako následník trůnu nastoupil až jeho třináctý syn, princ Merenptah. Není divu, že tehdejší lidé, a dokonce i sám Ramesse, věřili, že je nesmrtelný. Ramesse o tom byl skutečně přesvědčený a nechal práce na své hrobce zastavit.“

„To je neuvěřitelné! Nebyl ten Ramesse blázen?“

„Neřekl bych,“ odvětil archeolog. „Ramesse nebyl blázen – takové označení by si zasluhovali spíš jiní egyptští králové. Ramesse byl jako všichni faraonové ztělesněním božstva, ale v porovnání s ostatními to dával najevo nejviditelněji.“

Kaminski přikývl. Dějiny starého Egypta ho vždycky zajímaly. Ale byl inženýr a jeho úkolem bylo rozebrat významnou stavbu a znovu ji postavit na jiném místě. Přitom pro něho nebyl rozdíl, jestli se jednalo o most, starý zámek nebo chrám. To si aspoň dosud myslel. Ale teď už několik dní vnímal všechno jinak. V duchu byl opět u svého objevu. „A kde pochovali Ramessovu nejoblíbenější ženu?“ zeptal se znenadání.

„V Bíbán al-Harím, v Údolí královen, které staří Egypťané nazývali taky ‚Místo krásy’. Zemřela třicet let před Ramessem.“

Kaminski se na Muchtára zkoumavě podíval: „Takže kolem Ramesse už žádné tajemství neexistuje?“

„Dalo by se to tak říct. Když někdo žije tak dlouho jako tenhle faraon, jaké tajemství si může vzít s sebou do hrobu? Z dnešního hlediska byl Ramesse faraonem skandálů. Měl tolik žen, jako nikdo jiný před ním, a počet dětí, které veřejně prohlásil za své, byl tak veliký, že je musel mít sepsané na seznamu. Francouz Pierre Montet napočítal 162 jmen. Jen si to představte, mister Kaminski! A přitom se jednalo jenom o děti, které byl faraon ochoten oficiálně přiznat. Jak se takovému muži říká ve vaší řeči?“

„Mimořádně plodný, řekl bych.“

„Přímo nadsamec! Za Ramessových dob se takové vlastnosti považovaly za božské a nikdo by se byl neodvážil za to krále odsuzovat. Jiné časy, jiné mravy.“

Kaminski přikývl. Ramesse byl nepochybně výjimečný člověk. Čím víc o tom přemýšlel, tím slibnější mu připadal jeho objev pod podlahou stavební boudy.

Přesto si předsevzal, že o tom pomlčí. Jednak se bál blamáže, kdyby se jednalo jenom o nějakou studnu nebo něco takového, jednak ho urážela arogance, s jakou ho Muchtár poučoval, a arogance archeologů vůbec.

14

Od té doby, co se podařilo utěsnit ochrannou hráz, vládla na staveništi, navzdory všemu napětí, nálada plná optimismu a nijak podstatně ji neovlivnila ani nepříjemnost s blokem spadlým z nákladáku. Hrází sice ještě pořád prosakovala voda, ale pro Lundholma a jeho lidi to nebyl žádný vážný problém. Švéd položil pět čerpacích potrubí a hrdě prohlásil, že mají takovou kapacitu, že by průsak vody, k jakému došlo před šesti týdny, odčerpali během jedné noci.

Tam, kde se ještě před nedávnem tyčil nad Nilem dvacet metrů vysoký kamenný kolos, teď zely hladké řezné plochy, velké jako skříně. Po oné nehodě Kaminski znovu přehodnotil způsob transportu. Velké bloky teď už nepřeváželi na trámovém roštu nastojato, ale naležato. Tento způsob transportu však nebyl bez rizika: blok pískovce starý miliony let mohl při přesunu těžiště snadno popraskat. Řidiči trajlerů se však mezitím naučili jezdit tak, že jedenapůlkilometrový úsek od skalního chrámu ke skladišti překonali dokonale plynulou a pomalou jízdou. A teď už by taky nezabrzdili kvůli nějaké kočce a pravděpodobně ani kvůli nějakému dělníkovi.

Nejnovější měření SSL ukazovala, že hladina stoupá evidentně pomaleji. Přesto Jacobi nezrušil třísměnný provoz, aby byli, jak prohlásil, připraveni na nepředvídané události. Ale přece jen jim teď zbývalo tolik času, že dělníci, nepracující právě ve směně, mohli stavět další obytné domy a hlavně zakládat plochy zeleně. Oči, které celé dlouhé měsíce vidí jenom písek pouště, jsou vděčné za každý kousíček zeleně. Na Governments Road vysázeli v délce jednoho kilometru stromy, přivezené lodí z Asuánu, u kamenných domů v Contractor’s Colony vznikly zelené předzahrádky a zídky, které je měly chránit před navátým pískem.

Víc než týden nenašel Kaminski odvahu, aby prozkoumal podivné podzemí své stavební boudy. Jednoho večera při nočním popíjení v kasinu však Jacobi hlavnímu inženýrovi navrhl, že by si místo dosavadní dřevěné stavební boudy mohl nechat postavit zděný domek. Kaminski to rozhodně odmítl. Namítl, že by tím mohl váznout transport; ale ve skutečnosti se bál, aby neobjevili jeho tajemství. Ještě téže noci se rozhodl, že při nejbližší příležitosti sestoupí do šachty pod boudou.

Příležitost se naskytla o dva dny později, v pátek, který je pro Egypťany svátkem. Na staveništi se nepracovalo, stroje stály, a tak se Kaminski mohl v klidu věnovat svému záměru. Připravil si nářadí: lopaty, kladkostroj a konopná lana, všechno věci používané na stavbě.

Když se snesl večer, Kaminski se uzamkl v boudě a na okna zavěsil staré pytle, aby zvenku nikdo neviděl světlo. Na staveništi, kde jindy rachotily stroje, jeřáby a auta, vládlo nezvyklé ticho a Kaminski se snažil, aby při práci nadělal co nejmenší hluk.

Na stavbách v zahraničí toho Kaminski viděl už hodně, ale když odstraňoval nejdřív podlahu, pak štěrk a nakonec tři fošny, musel si přiznat, že mu je trochu divně kolem žaludku. Silnou hornickou svítilnou si posvítil dolů.

Nevěděl, co ho tam dole čeká, ale když se pátravě díval do hrubě vyzděné, čtyři čtvereční metry velké šachty, byl zklamaný; asi pět metrů pod úrovní podlahy rozeznal výstupek pokrytý jako měsíční krajina vrstvou prachu a suti. Posvítil si kolem dokola a objevil jakýsi postranní otvor. Nezdálo se, že by tu byly nějaké stopy z dřívějška: žádné nedopalky cigaret nebo něco podobného, jenom písek a kameny.

Kaminski položil přes šachtu jedno ze silných prken podlahy a přivázal na ně konopné lano. Druhý konec si uvázal kolem pasu. Vůbec nepřemýšlel o tom, co ho tam dole čeká a spustil se do hloubky.

Když přistál dole, zvířil mnoho prachu, šířícího nedefinovatelný suchý a nasládlý pach. Bylo tam citelně chladněji než nahoře a Kaminskému bylo jasné, že se na toto dobrodružství neoblékl zrovna nejlépe: měl jenom šortky, košili s krátkými rukávy a měkké semišové boty s gumovou podrážkou, oblečení, jaké se v táboře nosilo ve volném čase.

Kaminski si přejel po krátce sestřižených vlasech dopředu, což dělával, když se octl v nějaké prekérní situaci, a pak si opatrně posvítil na zem. Nic, dokonce ani škorpión. Ve výši kolen byla do skály vytesána chodba, nízká tak, že by v ní mohlo jít vzpřímeně jenom malé dítě. Kde končila, nebylo vidět, protože nedaleko vchodu tunel uhýbal stranou.

Za normálních okolností by Kaminski do této chodby nikdy nevstoupil, tohle ovšem normální okolnosti nebyly. Shrbený se sunul chodbou kupředu. Navzdory veškerému napětí se mu ve tváři mihl úsměv, když si pomyslel, že by ho někdo viděl, jak se jako kachna kolébá chodbou.

Suchý vzduch a prach, který každým krokem zvířoval, ho pálily v plicích. Kaminski začal lapat po vzduchu, ale bylo to ještě horší. Z kapsy vytáhl velký propocený kapesník a uvázal si ho přes ústa. Byl cítit potem, ale působil skutečně jako filtr – aspoň na chvíli.

Náhle se ze zvětralého stropu odloupla tenká kamenná deska a roztříštila se na tisíc kousků. Kaminski se zarazil, ale nepřikládal tomu důležitost, lezl dál a svítilnou si svítil do každého koutu, aby nešlápl na nějakého škorpióna. To bylo jediné, nač v té chvíli myslel.

Ohyb tunelu nakonec vyústil do další šachty; měřila asi dva čtvereční metry, ale byla tak hluboká, že světlo svítilny nedosáhlo na dno. Kaminski zavrtěl hlavou. Jedno se těm starým Egypťanům musí nechat, pomyslel si, uměli své klenotnice zabezpečit tak, že byly téměř nedostupné.

Už chtěl skončit, rozhodně pro ten den, a připravit se na příští akci líp; lépe se obléknout, vzít si ochrannou přilbu, kotvy, lana a žebřík, po němž by se snad mohl dostat do této šachty. Zatímco si v duchu sestavoval seznam, co všechno bude potřebovat, posvítil si v šachtě nahoru a objevil tam dvě jako paže tlusté železné tyče, položené přes otvor šachty a vzdálené od sebe asi půl metru. Proboha, k čemu to tu bylo?

Úlomkem ze zvětralé stěny poklepal na první z obou tyčí. Ozval se temný zvuk jako zadunění starého puklého kostelního zvonu. Kaminski se zaposlouchal. Nic se neozvalo. Slyšel o zajišťovacích opatřeních, jimiž staří Egypťané chránili klid svých mrtvých. Železné tyče, oběma konci zaklíněné do stěn šachty, vypadaly jako mechanismus nějaké pasti. Kaminski znovu uhodil do tyče, silněji než předtím. Teď vydala žalostně kvílivý zvuk, který se rozlehl nahoru a do chodby na protější straně.

Kaminski si ve světle svítilny prohlížel centimetr po centimetru železné tyče a hlavně jejich ukotvení, a přitom ho napadlo, že by se na nich mohl přehoupnout přes šachtu – za předpokladu, že vydrží jeho váhu. Vzhledem k neprozkoumané hloubce šachty mu to připadalo krajně riskantní, ale na druhé straně si uvědomoval, že postačí jenom dva tři hmaty, aby se přehoupl na protější stranu.

Kaminski dlouho nepřemýšlel, zastrčil si svítilnu za opasek, pravou rukou se chytil za vyčnívající kámen a levou vyzkoušel pevnost jedné tyče; když se ani nepohnula, zavěsil se na ni plnou vahou, pravicí se zachytil druhé tyče a ještě než stačil pomyslet na to, do jaké šílenosti se pouští, přistál v chodbě na protější straně šachty.

Jakási nevysvětlitelná síla ho hnala dál chodbou, která se stále zvyšovala; zem pokrývala spousta úlomků zvětralé horniny, v některých místech až do výšky kolen. Udělal ještě pár kroků a chodba byla najednou vysoká šest, možná osm metrů. Když si Kaminski posvítil nahoru, rozeznal ve stropu díru, která byla

zřejmě mladšího data. Bezděčně o krok couvl, jako by mělo v příštím okamžiku následovat další zřícení. Pak mu však blesklo hlavou: trajler!

Kaminski sice ztratil pod zemí orientaci, ale když si v duchu představil cestu, kudy přišel, mohlo to být místo, kde došlo k nehodě trajleru. Pak by bylo jasné, proč spadlý kamenný blok zvířil mračno prachu v jeho stavební boudě i proč se na místě dopadu utvořil nepřehlédnutelný kráter.

Vysoký prostor nebyl dlouhý, nanejvýš tak dvanáct kroků, a končil masivním portálem, nad nímž byla vytesána dvě křídla. Takže přece jen nějaký starý hrob, pomyslel si Kaminski. Než začal přelézat hromadu spadlého kamení, ještě jednou nejistě vzhlédl ke stropu. Měl přirozeně obavy, aby se zvětralá pískovcová skála nezřítila a nezabila ho, nebo mu neodřízla cestu zpátky. Avšak magická přitažlivost, která ho hnala, aby pronikl až do nitra tohoto labyrintu, byla silnější.

Kaminski opatrně přelezl nakupenou suť a dopotácel se k portálu. Tam se zastavil a posvítil si do přilehlého prostoru.

„Panebože!“ zamumlal tiše. Čelo mu žhnulo. Cítil kapky potu na víčkách očí a ve spáncích mu bušila krev. „Panebože!“ opakoval.

Uprostřed místnosti, měřící asi pětkrát pět metrů, stál načervenale se lesknoucí sarkofág. Jeho boční stěny zdobil stejný pár křídel jako nad vchodem. Cestou sem Kaminski neviděl ani sebemenší náznak nějaké výzdoby stěn, ale tady se stěny leskly matným zlatem. Světlo putující svítilny odhalovalo postavy v dlouhých bílých, červených a černých přiléhavých řízách.

Bájná zvířata v životní velikosti, nejspíš postavy bohů, které Kaminski neznal, kráčely zčásti slavnostně, zčásti rozpustile, od jedné stěny k druhé. Krokodýl s lidskými rysy kopuloval se vzpřímeně stojícím hrochem. Muž s hlavou sokola a širokou hrudí

vztahoval ruce k nebi a za ním kráčel vzpřímený šakal a dvě ženské postavy v dlouhých přiléhavých řízách.

Z protější stěny připlouvala dlouhá bárka s vysokou přídí a zádí. Osm veslařů ve stejných krátkých suknicích a s mohutnými parukami na hlavě nořilo do vody tenká vesla. Uprostřed lodi seděla před jakýmsi kuželovitým útvarem zahalená, nejspíš ženská postava. Dohola ostříhaný kněz s tmavou pletí a s leopardí kůží přehozenou přes ramena, vzpínal ruce k zahalené postavě v lodi, jako by říkal: Zastav, dál už ne!

Kaminski vstoupil do místnosti a po obou stranách vchodu rozeznával červené a zelené postavy bohů: jako první kráčel bůh s beraní hlavou se sluncem mezi rohy, orámovaným ovíjejícím se hadem. Na podstavci zdobeném rostlinami a úponky seděl šklebící se pavián. Vypadalo to, jako by se posmíval sedící lidské postavě se špičatou hlavou ibise a stojící mumii s hlavou sokola.

Strop místnosti tvořila zářivě modrá klenba se zlatě se třpytícími hvězdami.

Kaminski sám nevěděl, jak dlouho tam stál v úžasu a jen se díval. Měl pocit, že se mu to zdá a trvalo hezkou chvíli, než se vrátil do reality. Zalapal po vzduchu. Prašné suché ovzduší ztěžovalo dýchání. Jestli odtud chtěl vyjít živ a zdráv, musel se co nejrychleji vydat na zpáteční cestu.

V místnosti však stál také sarkofág, porfyrová rakev na čtyřech mohutných lvích tlapách, vysoká tak, že Kaminski nemohl nahlédnout dovnitř. Zaváhal. Bylo mu jasné, že kdyby se řídil rozumem, musel by se okamžitě vydat nazpátek. Ale nejednal naprosto nerozumně už když sestoupil do této kamenné hrobky? Teď by se měl vrátit? Nikdy! Kaminski o tom už ani na okamžik neuvažoval a spíš se rozhlížel po něčem, na co by se mohl postavit, aby nahlédl přes okraj sarkofágu.

Za normálních okolností by měl dost síly na to, aby se chytil okraje vysoké mramorové rakve a vytáhl se nahoru, ale teď se cítil

slabý a vyčerpaný a bolelo ho na plících. Nakonec postavil svítilnu na zem a nainstaloval ji tak, aby světlo dopadalo kamenným portálem do vysoké předsíně. Pak začal sbírat kameny a vršit je na sebe. Vzduchu bylo stále méně a Kaminski měl pocit, jako by se mu plíce potahovaly tlustou vrstvou hlenu, který mu bránil v dýchání. Kašlal a plival, ale dýchání se nijak nezlepšilo. Jako posedlý tahal jeden kámen za druhým; nejdřív postavil pevný základ a na něj pak pokládal další kameny.

Srdce mu bušilo až v krku, jednak proto, že byl na konci sil a jednak rozčilením. Asi v polovině práce ho přepadly pochybnosti, proč to vlastně dělá; ale vzápětí v něm zvítězila dosud nepoznaná objevitelská vášeň, a tak tahal kameny, až z nich navršil k bokům sahající podstavec.

Teď to nesmíš vzdát, říkal si v duchu, teď už jsi skoro u cíle! Musíš se dozvědět, kdo je v sarkofágu pochovaný. Kdybys to teď vzdal, už zítra bys toho litoval. Budeš se o to pokoušet znovu a znovu a nebezpečí při tom nebude o nic menší – o riziku, že na to někdo přijde, ani nemluvě. Tohle pomyšleni zmobilizovalo zbytek jeho sil.

Mezitím ztratil Kaminski jakýkoli pojem o čase. Nevnímal, jak dlouho už se tam moří a dře, a bylo mu jedno, jak dlouho to bude ještě trvat. Jeden kámen na druhý… na nic jiného nemyslel.

Když byla hromada kamenů dostatečně vysoká, vylezl na ni. To, co očekával už dole, se potvrdilo: Mramorová rakev byla zakryta víkem, které bylo posunuté kousek ke straně. Kaminski pozvedl svítilnu a posvítil si dovnitř.

Světlo bylo sice už poněkud slabší, ale i tak stačilo, aby Kaminski rozeznal mumii, zavinutou v hnědém plátně.

Hlava byla odhalená a Kaminski se díval do vyschlé tváře ženy se žlutými, drátům podobnými vlasy. Třebaže neměla oči, Kaminski cítil pichlavý pohled, který mu naháněl strach. Ruka se svítilnou se mu roztřásla a v trhavém mihotání paprsků světla se

zdálo, že tvář mumie ožila. Jako by vycenila zuby v odstrašujícím úšklebku, jako by chtěla promluvit. Od chřípí nosu k ústům a uprostřed čela se jí táhly hluboké rýhy, jako by v křeči hleděla vstříc svému konci. Stejným dojmem působily i její ruce. Byly zkřížené na prsou a zaťaté v pěst a vyčnívaly jen několik centimetrů z plátna, do něhož byla tělo zabaleno.

Kaminski neměl čas na přemýšlení; posedla ho bezostyšná a nepotlačitelná zvědavost, která mu nedovolovala uvažovat; odhrnul plátno z rukou mumie. Sám nevěděl, proč to dělá a co od toho očekává, ale vzápětí pocítil v rukou a dokonce v celém těle stejnou křečovitost, jaká vyzařovala z mumie. Každý pohyb ho stál spoustu sil, ale nenechal se tím odradit.

Štíhlé, kostnaté, v pěst zaťaté ruce mumie Kaminského podivně přitahovaly. Už mnohokrát zjistil, že u ženy ho často daleko víc fascinovaly ruce než ňadra nebo nohy. Přesto se musel přemáhat, aby se dotkl rukou mumie. Pak mu přeběhl mráz po zádech; bylo to, jako by se dotkl hladkého papíru.

Povšiml si, že žena svírá v pravé ruce cosi malého a zeleného. Nebylo těžké vyjmout jí tento předmět ze sevřené pěsti. Byl to zeleně se lesknoucí kámen ve tvaru skarabea, ne větší než půl slepičího vejce. Umělecky zpracovaný předmět byl dost těžký, a když jej Kaminski sevřel v ruce, ucítil zvláštní chvění, jako by mu tělem projížděl proud. Strčil skarabea do kapsy.

Máš halucinace, pomyslel si; je načase, aby ses vrátil. Ale ve stejnou chvíli se žena v hnědém plátně začala před ním obracet a Kaminského se zmocnila panika. Na okamžik nevěděl, kde vůbec je; před očima se mu zatemnilo a zděšeně vykřikl: „Kde to jsem?!“

Zvuk jeho hlasu se suše odrazil od pomalovaných stěn. Postavy bohů a bájných bytostí se začaly pohybovat a ve slavnostním průvodu kráčely všechny jedním směrem. Kaminski uslyšel podivné hučení a zvláštní hudbu, která přerostla ve slavnostní chorál, který mu duněl v uších.

Mumie s dlouhými obnaženými žlutými zuby se na něho zašklebila. Kaminski se začal dusit; zapotácel se, při pádu se zachytil jednoho z navršených kamenů a i s ním se zřítil na zem.

Tam se probral jako ze zlého snu. Naslouchal, ale kolem něho bylo ticho. Svítilna svítila načervenale, už dlouho svítit nevydrží. Musím odtud! blesklo mu hlavou.

Kaminski se vzchopil, dopotácel se k portálu a klopýtal přes hromady kamenů ve vysoké chodbě. Další přilehlou chodbou prolezl v podřepu a místy po čtyřech a lapal přitom po vzduchu jako ryba na suchu. Když se dostal ke svislé šachtě, bez dlouhého váhání zastrčil svítilnu za opasek, chytil se tyče a přeručkoval nad propastí na protější stranu. Tentokrát na nebezpečí ani nepomyslel. V hlavě mu dunělo jedno jediné slovo: Ven, ven, ven…

Když přistál na protějším výstupku, svítilna začala poblikávat a Kaminski ji zhasl. Chodba byla tak nízká a úzká, že si pomáhal napřaženýma rukama a šel po hmatu. Ve tmě se vzdálenosti prodlužují a cesta, kterou musel urazit přikrčený, mu připadala nekonečná. Jednou se na chvilku zastavil. Po těle mu stékal pot. Dýchání mu působilo bolest. Ale nesměl zůstat stát. Musel vydržet.

Krok za krokem tápal kupředu a náhle jako by ucítil závan čerstvého vzduchu. Vytáhl svítilnu, kterou měl za pasem, a rozsvítil ji. Baterie se trochu vzpamatovala, takže v mdlém světle před sebou rozeznal lano, vedoucí nahoru do jeho boudy. Měl vyhráno!

Kaminski sevřel lano, ale teprve teď, těsně před cílem, poznal, jak je vyčerpaný. Pokusil se vyšplhat nahoru, ale nešlo to. Visel na laně jako těžký pytel. Po dvou pokusech toho nechal a zkusil to jinak. Uchopil napnutýma rukama lano, nohama se zapřel o stěnu šachty a postupně se dostrkal až téměř k východu. Tam se málem zřítil, ale v posledním okamžiku se chytil trámu nad vstupním

otvorem. Sevřel ho oběma rukama, se zbytkem posledních sil se vytáhl nahoru a pak zůstal ležet na podlaze boudy jako mrtvý.

Několik minut ležel se zavřenýma očima. Údy měl těžké jako z olova a nejspíš by vyčerpáním na podlaze usnul, kdyby v syčení plynového světla nezaslechl šramot prozrazující, že není v boudě sám. Ale i víčka měl tak těžká, že je jen stěží otevřel.

„Není vám dobře, Kaminski? Můžu vám nějak pomoci?“

Z velké dálky pronikl ke Kaminskému hluboký hlas. V první chvíli nevěděl, jestli se mu to nezdá. Prudce otevřel oči a poznal Hellu Hornsteinovou. Stála přímo nad ním.

„Můžu vám nějak pomoci?“ opakovala.

Kaminski nebyl schopný promluvit. Jenom zavrtěl hlavou a snažil se srovnat si všechno v hlavě: Muselo být už po půlnoci, možná už časně ráno. Než se spustil do hrobky, zamkl boudu zevnitř. Jak je tedy možné, že teď Hella Hornsteinová stojí před ním? A jak jí má vysvětlit, že je podlaha jeho boudy vytrhaná a že právě vylezl z této šachty?

Zdálo se, že doktorku Hornsteinovou tato situace nijak neudivuje; v každém případě už se Kaminského na nic neptala, když mu pomáhala vstát ze země. Kaminski se těžce svezl na otáčecí židli u svého psacího stolu a přejel si rukama po obličeji.

„Panebože, vy ale vypadáte,“ poznamenala doktorka Hornsteinová a ze skleněného demižonu u dveří nalila vodu na ručník a setřela jím Kaminskému z obličeje špínu, prach a pot.

„Bolí vás něco?“ zeptala se mírně.

„Všecko mě bolí,“ zasténal Kaminski, „ale zraněný nejsem.“

Kaminski se ochotně a dokonce s jistým požitkem nechal otírat ručníkem a každým okamžikem očekával, že se ho zeptá: Co jste tu vlastně dělal? Ale doktorka se tvářila, jako by jeho chování bylo tou nejsamozřejmější věcí na světě, a Kaminski nevěděl, jak se má zachovat. Koneckonců přece není normální, když někdo vyleze z díry v podlaze a polomrtvý se zhroutí. Ovšem ještě nenormálnější

bylo, že tuto situaci náhodou sledovala lékařka z tábora a přitom se vůbec na nic nevyptávala. K čertu, co to všechno má znamenat?

Nakonec přerušil nepříjemné mlčení Kaminski: „Jak jste se sem vůbec dostala, doktorko?“

Doktorka Hornsteinová ukázala hlavou k oknu, jako by chtěla říct: To jste si ještě nevšiml?

„Ach tak,“ řekl Kaminski, když viděl, že pytel od cementu je stržený, jedna okenní tabulka rozbitá a okno otevřené.

Po chvíli se zeptal: „Vás vůbec nezajímá, co jsem tady dělal?“

„Ale ano, zajímá!“ odvětila doktorka.

„Tak proč se na to nezeptáte?“

Hella Hornsteinová se zasmála: „Jsem si jistá, že mi to stejně povíte. Ale… všechno mi to připadá dost podivné.“

Kaminski přikývl. „To je fakt, zatraceně podivné a upřímně řečeno taky mi není moc příjemné, že jste se tu objevila. Proč jste sem vůbec přišla, uprostřed noci?“

„Hledala jsem vás,“ odpověděla doktorka Hornsteinová, „všude jsem se po vás ptala, ale nikdo nevěděl, kde jste. Tak jsem sedla do auta a jela sem. Bylo zamčeno, ale skulinou v okně jsem viděla, že se tu svítí. Bála jsem se, jestli se vám něco nestalo. Odpusťte, jestli jsem vás vyrušila.“

„To nevadí,“ zabručel Kaminski nevrle. Nezbývalo mu, než se jí svěřit. Ale nevěděl, jak začít. Doktorka z něho nespouštěla oči, a Kaminski rozpačitě hledal slova. „Ono se to všechno nedá jen tak snadno vysvětlit, doktorko. Začalo to před několika týdny, když spadl z trajleru ten blok 17. To jsem byl zrovna tady v boudě. Skrz prkna podlahy se vyvalilo mračno prachu. Udivilo mě to, a tak jsem začal pátrat, proč k tomu došlo. A tak jsem objevil tuhle šachtu. Dole vede chodba ke hrobce a v té hrobce leží mumie.“

Kaminski se odmlčel. Pozoroval lékařku a čekal nějakou nevěřícnou nebo obdivnou poznámku. Ale doktorka Hornsteinová se na něho jenom mlčky dívala. Zdálo se, že ani není moc

překvapená, a tak se Kaminski zklamaně zeptal: „Co tomu všemu říkáte?“

Doktorka Hornsteinová popošla pár kroků k psacímu stolu, posadila se na něj a pohupovala nohama. Pak místo odpovědi řekla: „A vy jste tu mumii viděl na vlastní oči, Kaminski? V rozrušení – a tohle je opravdu zcela neuvěřitelná historka – v rozrušení vidí člověk věci, které vůbec neexistují.“

Kaminski se ušklíbl. Dotklo se ho, že mu nevěří a chvilku uvažoval o tom, že bude hrát uraženého. Ale pak sáhl do kapsy a vytáhl skarabea. Položil ho před Hellu Hornsteinovou na stůl a řekl: „A co tenhle skarabeus, i o tom byste řekla, že neexistuje?“

Doktorka znehybněla. Zírala na zeleného skarabea, jako by to bylo nějaké odporné zvíře. Po chvíli ho vzala do ruky, lépe řečeno, položila si zeleného chrobáka na dlaň a druhou rukou ho začala hladit, jako by byl živý.

Kaminski se zarazil, když viděl Helliny ruce. Až dosud jim nevěnoval pozornost, ale teď, když hladila skarabea, vzpomněl si na žlutý hřbet ruky mumie, na tenké kůstky zápěstí, prosvítající napjatou kůži a na dlouhé štíhlé prsty. Jediný rozdíl byl v tom, že ruce lékařky byly živé. Kaminski viděl, jak v žilách na jejich hřbetech pulzuje krev a všiml si i chvilkového zachvění, jako by jimi proběhl slabý elektrický proud. Líbily se mu její něžné, vláčné pohyby, a když Hellu, která jako by byla duchem nepřítomna, pozoroval, zmocnila se ho nezkrotná touha po této ženě.

Situace, v níž se nacházeli, však vyžadovala vysvětlení. Prkna podlahy ještě ležela odtažená stranou a mezi nimi zela hluboká díra. Venku svítalo a zanedlouho už začínala ranní směna. Do té doby musí být odstraněny všechny stopy tohoto dobrodružství.

Zdálo se, že Hellu to nezajímá; všechna její pozornost byla ještě pořád soustředěna na skarabea, kterého opatrně a nesmírně něžně hladila. Kaminski a místnost, v níž byli, jako by pro ni neexistovali a Kaminski se ani neodvážil nějakým způsobem se jí připomenout.

Ubíhaly nekonečné minuty. Náhle se doktorka Hornsteinová zarazila, jako by ji něco napadlo. Skarabea na své dlani převrátila na záda a vytřeštěnýma očima zírala na hladce zbroušenou spodní stranu.

Kaminski dosud nevěnoval spodní straně skarabea pozornost, teď však viděl, že je na ní sedm sloupců hieroglyfů, jejichž smysl mu byl neznámý stejně jako písmo Arabů a Indů, a samozřejmě si myslel, že to neřekne nic ani doktorce Hornsteinové.

Hella však začala mumlat jakési útržky slov, znějící jako ‚age – nefer – ajati – njen'. Kaminski na ni užasle zíral, pak však mu došlo, že je to jenom žert – rozhodně si neuměl nic jiného představit – a dal se do hlasitého a osvobozujícího smíchu. Smích ho zbavil napětí, které ještě před chvílí pociťoval, a Hellu vrátil zpátky do reality.

„A mohla byste mi taky ještě přeložit to, co jste právě přečetla?" zeptal se pobaveně.

Doktorka Hornsteinová na něho nechápavě pohlédla: „Nevím, o čem mluvíte."

„O hieroglyfech, které jste právě přečetla. Tady!" Ukázal na spodní stranu skarabea.

„Jak jste na tohle přišel?"

Kaminski se rozčilil. „Nevím, co tím sledujete, doktorko, a vlastně mi to může být jedno. Ale předtím jste dělala, jako byste ten nápis na skarabeovi uměla přečíst: ‚age – nefer – ejati', nebo jak jste to říkala. To je tedy opravdu zvláštní."

„Nic jsem neříkala," trvala na svém Hella. „Nikdy jsem se neučila číst hieroglyfy, a i kdybych dovedla vysvětlit, jaký význam ty znaky mají, přečíst bych je nemohla. Copak nevíte, že zvukové vyjádření tohoto písma neexistuje?"

„To nechápu. Vědci už rozluštili spoustu hieroglyfických textů, takže se přece přečíst dají."

„Ovšem, rozluštili je, ale to ještě neznamená, že se dají taky přečíst. Chci říct, že se samozřejmě dají číst nahlas, ale určitě to nebude znít tak, jako když je předčítali staří Egypťané.“

„Zajímavé,“ poznamenal Kaminski. „Ale vy jste ten text tady přečetla. Nezkusila byste to ještě jednou?“

„Nemůžu!“ vykřikla Hella vztekle a hodila skarabea na stůl. „A přestaňte se mnou laskavě jednat, jako bych nevěděla, co říkám!“ Seskočila z psacího stolu a Kaminski se zalíbením pohlédl na její dohněda opálená stehna.

„Co budete teď dělat?“ zeptala se Hella a její hlas zněl najednou spíš nesměle.

Kaminski zatím neměl příležitost, aby o tom přemýšlel; protože teď, když se tu tak nečekaně objevila Hella, nastala zcela jiná situace. Doktorka Hornsteinová si určitě nenechá pro sebe, co objevil pod svou stavební boudou. To však doktorku špatně odhadl.

Ta teď k němu přistoupila a tiše, aniž by na svou otázku čekala odpověď, řekla: „Doufám, Kaminski, že dřív než tajemství prozradíte veřejnosti, se budu moci na váš objev podívat sama. Nebo snad žádám příliš mnoho?“

„Ne, ne!“ odpověděl Kaminski překvapeně. Takovouhle reakci neočekával. „To ale znamená, že nesmíte nikomu nic říct, rozumíte?“

Doktorka Hornsteinová se zatvářila udiveně: „Co si o mně myslíte, Kaminski? Je to přece váš objev a já jsem šťastná, že se můžu na tom tajemství podílet jako druhá. Nikdo jiný o tom přece neví!“

„Samozřejmě, že ne, doktorko. Ještě před několika hodinami jsem sám nevěděl, co mě tam dole čeká. Ale dovolte mi poznámku. Sestup dolů není bez rizika. To byste si měla uvědomit.“

„Jistě,“ přikývla doktorka Hornsteinová. „Ale kdybych byla nějaký ustrašenec, nešla bych pracovat do Abú Simbelu.“ Když to říkala, vypadala klidně a vyrovnaně, a Kaminski nepochyboval, že by sestup zvládla. A především ho těšilo pomyšlení, že tato nepřístupná žena je nyní závislá na jeho blahovůli.

„Platí!“ řekl Kaminski a podal doktorce ruku. „Kdy by se vám to hodilo?“

Hella Hornsteinová mu chladně, ale pevně stiskla ruku a přitom řekla: „Zařídím se podle vás!“ A po krátké pomlce dodala: „Připadá mi hloupé, jak se k sobě chováme. Měli bychom si tykat. Jmenuji se Hella.“

„Arthur!“ řekl Kaminski. Poprvé byl skutečně na rozpacích a rozpačitě znělo i to, co připojil: „Hezké jméno.“

Byl znejistělý, a dokonce i trochu zapochyboval, jestli to myslela vážně. Chtěl vyprostit svou ruku z její, ne proto, že by mu byl její dotyk nepříjemný, ale protože se chtěl dotýkat Hellina těla, protože z ní chtěl mít mnohem víc.

Hella jako by vytušila, co Kaminski cítí, jeho ruku nepustila. „Neměl bys z toho dělat falešné závěry,“ řekla vážně. „Líbil ses mi hned od začátku, ale to je taky všechno. Doufám, že si rozumíme.“ Teprve pak jeho ruku pustila.

Kaminski stál jako opařený. Ještě nikdy s ním žádná žena nejednala takhle spatra a ještě nikdy se před žádnou ženou necítil tak bezmocný. Nevěděl, v čem to vězí. Snad v těžko vysvětlitelném kouzlu, které z této ženy vyzařovalo, v její tajuplnosti, nebo v tom, že byla chladnější a odmítavější než všechny ženy, které až dosud poznal.

„Dobrá!“ odpověděl, jen aby vůbec nějak reagoval. Pak začal zakrývat šachtu v boudě. Na trámy shrabal štěrk, tak jak tam byl předtím, a na něj položil prkna.

Hella se snažila složenými pytli rozmést prach a špínu, aby nezůstaly žádné stopy, které by mohly vzbudit podezření. Nakonec

sklepala rukama prach z Kaminského obleku. „Každý nemusí hned vidět, odkud jsi vylezl!“ podotkla s úsměvem.

Bylo to poprvé, co Kaminski spatřil na její tváři upřímný úsměv.

Cestou do tábora, kam jeli Helliným volkswagenem, se Kaminski zničehonic zeptal: „Znalas Mösslanga?“

„Tvého předchůdce?“ zdálo se, že Hella věnuje silnici větší pozornost, než bylo třeba. „Co to znamená znala? O nic líp, než všechny ostatní. Proč se ptáš?“

„Zřejmě ho neznal nikdo. Ať se zeptám kohokoli.“

„Byl to, dalo by se říct, samotář. To je jediný důvod.“

„Jediný?“

„O žádném jiném nevím,“ odpověděla Hella a její hluboký hlas byl ještě hlubší než jindy.

„Já si totiž myslím,“ začal Kaminski zeširoka, „že Mösslang musel o té hrobce a mumii vědět. Nechal postavit stavební boudu přesně tam, kde stojí dodnes – a nepostavil ji tam náhodou, ale s úmyslem, aby někdo vchod náhodou neobjevil. To nebylo hloupé a splnilo by to svůj účel, kdyby nedošlo k té nehodě se spadlým blokem.“

„To nechápu,“ řekla zamyšleně Hella a zabočila z hlavní silnice na cestu k nemocnici. „Tím chci říct, že kdyby Mösslang věděl, co tam dole je, proč by svůj objev tajil?“

„A proč ten objev tajíme my?“

Hella Hornsteinová se tvářila, jako by té otázce nerozuměla, a Kaminski poprvé zapochyboval, jestli Hella hraje s otevřenými kartami, jestli už o hrobce nevěděla předtím a nesledovala ho hned od začátku. Koneckonců byl jediný, kdo měl do boudy neustálý přístup, jediný, kdo v ní mohl zůstat přes noc, aniž by tím vzbudil podezření. Ale než si stačil uvědomit důsledky toho, co ho právě napadlo, hned to zase zavrhl.

Zdálo se, že žena za volantem vytušila jeho pochybnosti. „Arthure, můžu se na tebe spolehnout? Ta věc zůstane naším tajemstvím.“

„Slibuji,“ odpověděl Kaminski.

Přijeli před její dům a Hella zastavila.

„A tohle?“ Z náprsní kapsy blůzy vytáhla skarabea.

„Můžeš si ho nechat, jestli chceš,“ řekl velkoryse a určitě by této velkorysosti vzápětí litoval, kdyby se nestalo něco, co vůbec nečekal a kvůli čemu na všechno zapomněl.

Hella, ta chladná, nepřístupná táborová lékařka, se k němu naklonila, ovinula mu ruce kolem krku a suchými rty mu vtiskla na tvář polibek. Neřekla ani slovo, a Kaminski z neočekávaného štěstí ztratil řeč.

15

Zmizení Raji Kurjanovové v den, kdy ji chtěli odsunout do Moskvy, vyvolalo v ‚dače' KGB velký rozruch. Raja sice u přístaviště nedaleko hlavního stanu zanechala šaty, spodní prádlo a střevíce, aby to vypadalo, jako že se utopila při koupání, ale plukovník Smoličev se nedal oklamat – ne takovým laciným trikem, jak se vyjádřil – a akci ‚návrat' (u KGB probíhala každá akce pod nějakým krycím názvem) dal zastavit. Pro Mojsejeva a Lysenka, novináře vypovězené spolu s Rajou, to znamenalo odklad, dokud se nezjistí, kde se Raja Kurjanovová zdržuje. Smoličev vypsal na její zadržení odměnu, takže oba agenti si mohli dělat naději, že budou Sibiře ušetřeni.

Příštího dne si k sobě Smoličev zavolal velitele asuánské policie, vylíčil mu, co se stalo, a vyzval ho, aby hlášení cizinců věnoval mimořádnou pozornost a aby zařídil pátrací akci dolů po proudu Nilu. Všechny policejní stanice dostaly fotografii Raji Kurjanovové – ale ukázalo se, že to bylo zbytečné plýtvání silami a časem, neboť kvalita pasové fotografie byla nevalná a na Egypťany působí všechny Rusky beztak stejně.

Názory na to, kde by se uprchlá agentka mohla zdržovat, se různily. Plukovník Smoličev se domníval, že Raja bude někde v Asuánu. Bylo tam dost možností, kde by se mohla skrývat a především dost Evropanů (hlavně ze Západu), kteří by se soudružky mohli ujmout. Nicméně většina se na poradě, svolané speciálně kvůli této krizové situaci, domnívala, že Raja bude v Káhiře, kam se nočním vlakem mohla dostat za necelých čtyřiadvacet hodin. Ale všichni zúčastnění byli zajedno v tom, že najít soudružku, pakliže odjela do Káhiry, je totéž jako hledat jehlu v kupce sena.

Větší šance, že Raju najdou, viděl Smoličev v případě, že by se skrývala mezi pěti tisíci Rusů na stavbě Asuánské přehrady. Proto poslal Mojsejeva, vybaveného zvláštními plnými mocemi (každý Rus potřebuje na všechno, co se týká něčeho víc než jídla a pití, plnou moc), na stavbu Asuánské přehrady, zatímco Lysenkovi připadl beznadějný úkol hledat uprchlici v Káhiře.

Nikoho nenapadlo, že by se Raja mohla skrývat v Abú Simbelu.

16

Vedoucí tiskové kanceláře v Abú Simbelu Jacques Balouet nedovedl sám říct, proč se mladé Rusky ujal. Hrál dvojí hru a vystavoval se tím velkému nebezpečí a přitom vlastně vůbec nebyl typ, kterého hra s ohněm láká.

Podařilo se mu sehnat Raje místo asistentky ve své kanceláři. Aby od sebe odvrátila jakékoli podezření, Raja už se nejmenovala Kurjanovová, ale Montetová a všem říkala, že se narodila v Paříži a už dlouho žije v cizině. Přitom jí pomáhaly její vynikající jazykové znalosti a nikdo nepochyboval o tom, co tvrdila, dokonce ani stavební inženýr Gaston Bedeau, který s ní při každé příležitosti rozmlouval ve své mateřštině.

Naproti tomu mezi Rajou a Balouetem vládlo skryté napětí. Raja si Balouetovu ochotu vysvětlovala jako neobratný pokus o sblížení, zatímco Jacques žil v ustavičném strachu, aby nějakou větou nebo neopatrnou poznámkou neprozradil, že je špion KGB. Znepokojivě rychle se hromadila drobná nedorozumění a rozmíšky, takže Raja začala uvažovat, jestli by neměla změnit pracoviště. Ale protože neměla žádné doklady a bála se záludného vyptávání, rozhodla se, že to radši s Balouetem vydrží.

V Lundholmovi a Alinardovi našla dva vážné ctitele. Oba se jí dvořili, ale Raja se k nim chovala s předstíranou povýšeností, třebaže se jí oba, každý po svém, velice líbili. Když si toho Balouet všiml, snažil se jak jednoho, tak i druhého očernit; o Alinardovi prohlašoval, že je děvkař, před kterým si žádná ženská není jistá, a o Lundholmovi zase tvrdil, že je zasnoubený s Evou, dcerou ředitele stavby. Obě tvrzení neodpovídala pravdě, ale neminula se účinkem, aspoň to tak Balouetovi zprvu připadalo: Raja nedávala ani jednomu z nich sebemenší naději.

Od dcery ředitele stavby Evy Jacobiové se Raja o několik dní později dozvěděla, že jí Balouet lhal. Eva jí řekla, že s Lundholmem jsou sice přátelé, ale o nějakém zasnoubení nemůže být ani řeči, a Alinardo na to, že je Ital, je neobvykle zdrženlivý. Balouet je mizera, pomyslela si Raja a začala ho nenávidět.

Pokud se Raja pamatovala, žila vždycky v ovzduší nedůvěry. Nikdo nikomu nevěřil a i lidi z nejbližšího okolí, dokonce i ty nejlepší přátele, bylo občas nutné podrobit zkoušce. Balouet měl velice daleko k tomu, aby ho Raja považovala za přítele, ale vzhledem k tomu, že jí tak nezištně pomohl, k němu měla v prvních dnech jistou důvěru. S tím byl teď konec.

Když Balouet odjel z Abú Simbelu, aby opět navštívil Asuán, Raja vytáhla z úkrytu klíč, který měl schovaný ve škvíře pod parapetem. Všimla si, že Balouet, přestože mu byly svědomitost a pořádek cizí tak jako ruským úředníkům, si svou skříňku vždycky pečlivě zamyká, dokonce i když je v místnosti sám. Věděla, že v ní schovává peníze, ale to se jí přesto nezdálo být dostatečným důvodem pro to, jak se choval.

Později přišly chvíle, kdy své nedůvěry a bezuzdné zvědavosti litovala, protože to, co se jí v tajuplné skříňce dostalo do rukou, ji krajně pobouřilo a připravilo o poslední zbytek víry, že se na tomhle světě dá ještě někomu věřit.

Nebyl to ovšem svazek dopisů od jakéhosi Pierra, který ji tak znepokojil (i když ji samozřejmě napadla otázka, proč se muž, který dostává milostné dopisy od jiného muže, dvoří ženě), ale průklepy seznamů, na nichž našla jména Jacobi, Lundholm, dr. Heckmann, Rogalla, Bedeau a Alinardo. Pod každým jménem byl uveden stav a další jména těch, s nimiž se jmenovaný stýkal, ale hlavně tam byly uvedeny jeho zvyky, záliby a slabosti.

Raja tyto seznamy znala; sama takové seznamy sepisovala pro KGB a byl to téměř základ činnosti ruské tajné služby. A v té chvíli bylo Raje jasné, v jakém se ocitla nebezpečí. V bezmocném

vzteku neměla daleko k tomu, aby tu svini Baloueta, prozradila; ale cosi jí v tom zabránilo, a tak její jedinou reakcí byly slzy vzteku, které jí stékaly po tváři.

Spěšně zamkla skříňku, klíč dala zpátky do skrýše a vyběhla ven. Ve stínu zídky, chránící vchod před navátým pískem, se rozplakala. Slané slzy zanechávaly na její tváři lepkavé stopy. Co teď?

Nenacházela žádnou odpověď. Napadlo ji, že tím, co právě zjistila, má Francouze v hrsti. Balouet je zbabělec. Když k němu bude tvrdá a nesmlouvavá, má naději, že si zachrání kůži. Hřbetem ruky si setřela stopy slz. Pak se vrátila do domu a promyslela svůj plán.

17

Když se Balouet příštího dne vrátil z Asuánu, Raja pro něho přijela k přístavišti landroverem. Přivítala ho nezvykle srdečně, vyptávala se ho, jak se cítí a jestli všechno vyřídil ke své spokojenosti. Nakonec mu připomněla už dlouho slibovanou společnou večeři v kasinu, pro níž si až dosud vždycky našla nějakou výmluvu.

Rajina náhlá přívětivost vyvedla Jacquese Baloueta z míry. Tušil, že se něco přihodilo, ale tvářil se, jako by si jejího nezvyklého chování nevšiml. Zatímco Balouet byl stále nervóznější a nejistější, Raja působila čím dál klidněji. A když Balouet otevřel černý kufřík, s nímž vždycky jezdil do Asuánu, Raja jakoby jen tak mimochodem poznamenala: „Nevypsal Smoličev na mou hlavu odměnu?“

Balouet strnul jako zasažený bleskem. Pohlédl na Raju, ale nevydržel její pohled. „Smoličev? Odměnu za tvou hlavu? Nevím, o čem to mluvíš.“

Raja mlčela. Její otázka visela ve vzduchu jako zlověstné mene tekel. Svým mlčením dala Balouetovi najevo, že se nespokojila s jeho výmluvami a že na svou otázku čeká jasnou odpověď.

„Ty – to víš?“ zeptal se nakonec Balouet zaraženě a v tu chvíli mu bylo jasné, že se jí musely dostat do rukou materiály z jeho skříňky. „Tys tu slídila!“ zasyčel.

Raja se dala do smíchu. „To je něco, co ty zřejmě děláš s mnohem větším úspěchem. Vím, že KGB neplatí špatně, ale neplatí za vynaloženou práci, ale za výsledek. Takže Smoličev ti musí platit hodně…“

Z Balouetových nervózních pohybů Raja poznala, jak je rozčilený, rozhodně mnohem víc než ona, i když šlo vlastně o její osud. To pomyšlení jí dodalo netušenou sílu a pevným hlasem

opakovala svou otázku: „Vypsal Smoličev odměnu na mou hlavu?“

Balouet pokrčil rameny. „Nevím, tentokrát jsem se se Smoličevem nesetkal.“

Raja zrudla zlostí a zvolala: „Jsi pěkná krysa, Balouete! A navíc jsi ještě zbabělec. Proč neřekneš, jak to všechno je? Život se se mnou nemazlil a já se hned tak nesesypu. Klidně to vyklop. Jaké má Smoličev se mnou úmysly?“

V Balouetových očích se objevil téměř prosebný výraz. Věděl, že ať teď odpoví cokoli, Raja mu stejně nebude věřit a v hloubi duše to dokonce chápal. „Nebyl jsem u Smoličeva,“ řekl. „Víš sama dobře, že k němu nemůžeš jít jen tak, ale že musíš být předvolaná. Já jsem předvolaný nebyl, vůbec jsem nebyl na ‚dače’, takže jsem nikomu z KGB o tvém útěku do Abú Simbelu neřekl.“ A když viděl Rajin cynický pohled, nesměle dodal: „Přísahám.“

Raja mu nevěřila. Teprve teď se jaksepatří rozpálila a vychrlila na Baloueta, že je hnusnej křivák, který v honbě za penězi je schopen prodat i vlastní mámu.

Jak jen má pro všechno na světě téhle ženě dokázat, že mluví pravdu? V posledních dnech a týdnech nepřemýšlel o ničem jiném než o tom, jak by mohl vystoupit ze služeb KGB. Vůbec ho nenapadlo, aby z Rajina osudu vytloukl kapitál. Ale to mu Raja samozřejmě neuvěří, a celkem to chápal.

Chvíli seděli v holé neútulné kanceláři mlčky a každý se díval jinam. Aniž to tušili, mysleli oba na totéž. Nejsou vlastně odkázáni jeden na druhého? A nemá každý z nich šanci jenom tehdy, když ten druhý bude mlčet?

Balouet měl Raju v hrsti. Kdyby ji prozradil, znamenalo by to pro mladou ženu jistý konec. Naopak Raja zase mohla Baloueta kdykoli demaskovat jako agenta KGB. Život by ho to sice nestálo, ale určitě pár let vězení a konec kariéry. V této prekérní situaci působila Raja vyrovnaněji. Za předpokladu, že Balouet mluvil

pravdu a neprozradil ji, měla v ruce trumf ona a její osud se mohl obrátit jenom k lepšímu. Naproti tomu Balouet vypadal naprosto zničeně. Poznal, jak silná a nevypočitatelná dokáže být tato žena, a její síla a nevypočitatelnost mu naháněly strach. Balouet cítil, že na Raju nestačí.

Francouz se krčil na židli jako hromádka neštěstí a cumlal cigaretu, kterou nevyndal z úst, ani když nakonec s pohledem upřeným z okna začal mluvit. Znělo to jako zpověď: „Nedělal jsem to dobrovolně," začal zeširoka a v nepravidelných intervalech vypouštěl nosem oblaka kouře. „Ani do Abú Simbelu jsem nešel dobrovolně jako většina ostatních, ale tenkrát mi to připadalo jako jediná možnost…"

Odvrátil pohled od okna a zadíval se na Raju. Čekal, že se ho teď bude vyptávat, jaké nepříjemné okolnosti ho sem přivedly, ale Raja dovedla zkrotit zvědavost a jen se na něho mlčky dívala.

Její mlčení jako by Baloueta vyprovokovalo, aby se rozpovídal: „Jako šéfredaktor toulonské Gazette jsem byl v Toulonu váženým člověkem. Jenže pak jsem se zapletl s jedním mladým redaktorem. Jmenoval se Pierre a měl jsem ho moc rád, jestli mi rozumíš, co tím myslím, aspoň v prvních dvou letech. Ale člověk se mění a s ním se mění i jeho city. Myslel jsem si, že můžu milovat jen muže, ale pomalu se začalo ukazovat, že to tak není. Žena, která mě v tom utvrdila, byla Pierrova matka. Milovali jsme se tajně, na těch nejobskurnějších místech, na lavičce v parku, ve výtahu mezi poschodími, nebo v autě před supermarketem, ale milovali jsme se. Neměl jsem sílu, abych to Pierrovi řekl. Dozvěděl se to od své matky. A v té chvíli se jeho údajná láska změnila v nenávist a začal mě vydírat. Požadoval stále větší částky, které začínaly přesahovat moje finanční možnosti. Vyhrožoval mi, že když nebudu platit, zveřejní náš poměr, a to by samozřejmě znamenalo konec mé kariéry."

Raja vypadala překvapeně. Nějak jí bylo toho mladíka líto. V duchu se ptala, proč dělal nabídky právě jí. Balouet vyhledával povahově silné ženy, ženy, které by vedly jeho a ne obráceně. „A jak jste se dostal ke KGB?“ zeptala se.

Balouet si od nedopalku cigarety zapálil další, vyfoukl kouř rovně do výše a odpověděl: „Bylo to ještě téhož roku, při jedné cestě s novináři do Moskvy. Na Rudém náměstí mě oslovila jakási žena. Byla neobyčejně hezká a zeptala se mě, jestli bych ji nepozval na večeři. Řekl jsem proč ne, protože případné milostné dobrodružství mě v podstatě lákalo. Jenže během večeře se ukázalo, že jí jde o něco úplně jiného. Nabídla mi, abych pracoval pro sovětskou tajnou službu, za slušné peníze samozřejmě, a peníze jsem v situaci, v které jsem zrovna byl, víc než potřeboval.“

„Tohle u nás probíhá vždycky stejně,“ zasmála se Raja, „teoreticky je docela možné, že jsme se spolu mohli setkat už tenkrát před pěti roky.“

„My dva?“

„Ano, takové nábory jsem dělávala taky.“

Balouet zavrtěl hlavou a pak pokračoval. „Ta věc s Pierrem a poměr s jeho matkou nakonec ovlivnily můj život tak, že jsem se rozhodl všechno skončit a začít někde znovu. Doslechl jsem se o Abú Simbelu a obrátil jsem se na Grande Travaux de Marseille, francouzskou firmu, která se podílela na tomto projektu. A od té doby jsem tady.“

„A Pierre a jeho matka?“

„Karta se obrátila. Samozřejmě že jsem tomu vyděrači přestal platit. Teď už mi nemohl uškodit. Ale stalo se něco zvláštního: Místo výhrůžných dopisů mi začal Pierre posílat dopisy, v nichž mě ujišťoval svou horoucí láskou. Prosil mě, abych mu odpustil, že se zachoval tak hanebně, a peníze, které ze mě vydřel, mi do posledního centimu vrátil.“

„A jeho matka?“

Balouet zrozpačitěl. Nakonec smutně odpověděl: „Řekla mi, že jsem zbabělec, posera – to další už bych radši neopakoval. Od té doby jsem o ní už neslyšel…“

I když to na sobě Raja nedala znát, Jacquesův osud ji dojal. Ale ještě než mu mohla položit další otázku, Balouet pokračoval: „Samozřejmě jsem si myslel, že se odchodem do Abú Simbelu zbavím i KGB. Ale chyba lávky! Sověti o mě začali mít ještě větší zájem a vymámili ze mně slib, že pro ně budu pracovat i tady. Teď už víš všechno.“

Teď tedy oba znali osud toho druhého a jejich osudy měly hodně společného. A nic nespojuje lidi víc, než stejný osud.

18

Už mnoho dní se Arthur Kaminski zabýval otázkou, co se odehrává v doktorce Helle Hornsteinové. Od jejich nečekaného setkání ve stavební boudě se Hella úplně změnila, aspoň pokud šlo o její chování k němu. Místo někdejší nepřístupnosti teď přímo usilovala o jeho přízeň. V polední přestávce se nečekaně objevila na staveništi a přinesla mu vychlazené pivo, večer se s ním nechávala vidět v kasinu a vůbec využívala každé příležitosti, aby se s ním setkala.

Kaminského přátelé Lundholm a Alinardo to už komentovali jízlivými poznámkami, a Alinardo se Arthura dokonce přímo zeptal, jak se mu tenhle zázrak podařil. Kaminski to sám nevěděl; věděl jen, že čím víc si ho tato žena předcházela, tím víc ji chtěl a byl přesvědčen, že ji v blízké budoucnosti dostane.

Víc než na práci myslel teď stále častěji na Hellu; znovu a znovu viděl v duchu její nahá stehna, jak oné noci seskočila z jeho psacího stolu. Dokázal se však ovládnout a čekal na nějaké znamení, na nějaký náznak, který by signalizoval, že se s ním chce vyspat. Jiná možnost, jak ji získat, neexistovala.

Jednoho večera po pravidelné schůzce vedoucích stavby v kanceláři ředitele Jacobiho, na níž se jednalo hlavně o zkoordinování termínů různých pracovních skupin, viděl Kaminski, že před velkým skladištěm stojí Hellin volkswagen. Zprvu si myslel, že Hella šla do nedalekého domu pro hosty, ale pak se musel v duchu ptát, proč tedy nezastavila přímo tam.

Skladiště se podobalo obrovskému uspořádanému lomu a byly tam už složeny stovky kamenných bloků různé velikosti. Mezi nimi vedly kolejnice pro jeřáb, jehož reflektory osvětlovaly bloky s reliéfy a postavami jako kulisy na operní scéně.

Na sluneční straně byly bloky přikryté plachtami, které je chránily před dilatací. Pískovec, miliony let zvyklý na horko jen z jedné strany, by popraskal a popukal, kdyby se teď podmínky náhle změnily.

Kaminski chtěl zavolat Hellino jméno, ale rozmyslel si to, protože jeho volání by se rozlehlo po celé náhorní rovině a stejně už se toho o něm a lékařce povídalo víc, než bylo pravda. Ale co tu v tuhle dobu pohledávala?

Náhle se za jedním blokem vynořil doktor Muchtár. Polekal se víc než Kaminski, ale vlídně ho pozdravil a vykládal cosi o kontrolní obchůzce.

„Bojíte se, že vám v noci někdo ty kameny odnese?“ zasmál se Kaminski.

„Nesmysl!“ zabručel Muchtár, který nikdy nerozuměl žertu. „Ale vaším úkolem není, abyste kritizoval mou práci.“

„To jistě ne,“ souhlasil Kaminski. „Ale tohle je můj džob a vaším úkolem není kontrolovat moji práci. Jestli máte nějaké technické problémy, tak mi dejte vědět.“

Muchtár zašermoval rukama a zvolal německy: „Gut, gut!“ – slovo, které znali na stavbě všichni, a pak anglicky dodal: „Já to tak nemyslel, mister Kaminski.“

Archeolog odešel směrem k radiostanici a Kaminski se opět vydal hledat Hellu. Náhle se zastavil. Zdálo se mu, že slyší její hlas. Nebo se mýlil? Znělo to jako její hlas, ale nerozuměl, co říká. Opatrně se blížil k místu, odkud hlas zaznával.

Ve světle reflektorů poznal Hellu; popravdě řečeno trvalo mu dlouho, než poznal, kdo je ta žena, která s před ním svíjela v písku jako had. Byla nahá a na světlém teplém písku prováděla jakýsi hadí tanec; klečela, svíjela se, divoce házela hlavou dozadu a přitom vyrážela klokotavé zvuky plné nenávisti, které zněly jako nějaká neznámá řeč. Zdálo se, že terčem jejích nenávistných tirád

je první Ramessův kolos, stojící před ní v písku se stoickým úsměvem ve tváři.

Hella se pohybovala jako v tranzu, jako obscénní prostitutka. Tato malá postavička před obrovskou hlavou kolosu nebyla chladná a nepřístupná doktorka Hornsteinová, tohle byla úplně jiná žena. Jak je krásná a vzrušující, pomyslel si Kaminski a při pohledu na toto divadlo si připadal jako šmírák. Hltal scénu smyslným pohledem; snad by se vydržel dívat věčně na to, jak před ním klečela s roztaženýma nohama v písku, pohyby její hlavy připomínaly leknín houpající se na hladině jezera a paže vztažené do výše tyčinky v kalichu lilie.

Nemusel se bát, že ho zpozoruje; byla tak pohroužená do svého podivného rituálu, že nic jiného nevnímala. Kaminski se však pomalu začínal v duchu ptát, proč to Hella dělá? Nezešílela? Co se to vlastně odehrává před jeho očima?

Nebylo pochyb, že Hella je výjimečná žena, a právě proto byla tak fascinující. Kde však končí výjimečnost a kde začíná šílenství? Nefascinovalo ho snad právě ono šílenství? Kaminski se zděsil, protože se přistihl při myšlence, že má chuť propadnout s ní stejnému šílenství a zmocnit se jí, a to teď hned, tady na teplém písku.

Pozoroval ženu, která se tak podivuhodně změnila a cítil, že by nebylo dobré, kdyby se k ní nečekaně přiblížil. Obával se, že by se mohla probrat z tranzu a bylo by jí trapné, že ji takhle přistihl. A to nechtěl. Proto se kousek vrátil a za jedním z kamenných bloků zavolal její jméno. Pak znovu zamířil k místu, kde byla a přitom neustále volal její jméno; chtěl, aby věděla, že přišel a aby měla možnost se obléknout.

Když došel na místo, odkud ji předtím pozoroval, strnul. Hella ležela na zádech, měla doširoka otevřené oči a ještě pořád byla nahá. Když ho spatřila, vztáhla k němu ruce, jako by to byla ta

nejsamozřejmější věc na světě. „Pojď,“ zvolala tiše. „Pojď ke mně, lásko.“

Co měl udělat? Divadlo, které mu před chvílí předvedla, v něm spíš budilo dojem, že je něčím posedlá a vyvolalo v něm rozpaky. Ale není každá vášeň nějakým druhem posedlosti? O čem měl ještě uvažovat, když to chtěla ona i on? Chtěl bych vidět muže, pomyslel si Kaminski, který by v takovéhle situaci řekl ne.

Z toho, co pak následovalo, si Arthur Kaminski pamatoval jen útržky; bylo to, jako by ho strhl vír písečné bouře, a vynesl ho vysoko do nočního nebe nad Abú Simbelem. Nikdy se žádnou ženou neprožil něco tak závratného. Divoká šelma, ještě před chvílí připomínající rozběsněného hada, se změnila v mazlivou kočku. Během okamžiku, jako kukla, proměňující se v motýla, se změnila i Hella, a přece to byla pořád jedna a táž žena.

Kaminski zapomněl na předsevzetí, že se bude vyhýbat ženám, zapomněl na všechno, co nazýval zkušeností. Tato žena pod ním, nad ním, vedle něho a mezi jeho nohama byla ztělesněnou rozkoší, byla zosobněnou vášní, byla přímo inkarnací posedlosti. A jestli byla Hella posedlá, chtěl být posedlý i on.

Chrčela tím svým chraplavým hlasem jako nějaké exotické zvíře. Kaminski nikdy neslyšel takové zvuky a cítil při nich slastné mrazení v zádech. Až dosud se miloval s každou ženou mlčky, s němou náruživostí, i když to rozhodně nebylo proto, že by byl neuspokojený nebo chladný. Ale když teď ležel pod Helliným pružným tělem a mozkem jako by mu projel žhavý nůž, vyrazil výkřik, pronikavý, vášnivý a plný blažené rozkoše.

19

Na hřebenu nad skalním chrámem mezitím začaly přípravy k opětovnému postavení svatyně. Skupina zeměměřičů mnoho týdnů vytyčovala pevné body, které měly zaručit, že chrám bude nasměrován stejně jako dosud. Vedoucí zeměměřičů Gaston Bedeau se řídil zásadou: I centimetrová odchylka je příliš veliká. Šlo o to, aby se i na novém místě opakoval sluneční zázrak Abú Simbelu; při rovnodennosti měly paprsky slunce proniknout portálem velkého chrámu a zaplavit zářivým světlem postavu velkého Ramesse mezi bohy Ptahem, Amonem a Reharachtejem.

Základy pro obrovský betonový zvon, na který měly být zavěšeny vyříznuté kamenné bloky, spotřebovaly ohromné množství betonu. Cement přivážely nákladní lodě z Asuánu. Největším problémem však byla výroba betonu při venkovní teplotě čtyřiceti až padesáti stupňů, protože voda, která měla cement pojit, se vypařovala, nebo beton tuhnul rychleji, než ho stačili vylít.

V úpravně vody mezi elektrárnou a radiostanicí proto vodu ochlazovali na nula stupňů. Tak se dařilo vyrábět beton, který se dal normálně zpracovat. Stálo to však obrovskou spoustu elektrické energie.

Na výrobu elektřiny měla stavba vlastní elektrárnu, kde ve dne v noci hučely Dieselovy motory. Zásoby paliva stačily už jen na týden a tanková loď z Asuánu měla připlout už před třemi dny.

Jacobi byl nervózní a svolal do své kanceláře krizovou poradu.

Vládla při ní napjatá atmosféra. Rozkřiklo se, jaký vznikl problém, a Jacobi nechodil kolem horké kaše, ale rovnou oznámil, že zásoby stačí jen na čtyři dny a Egypťani že nejsou schopni dovézt další naftu. „Domnívám se, že všichni víte, co to znamená.“

„Nevíme,“ zvolal německý archeolog Istvan Rogalla, „ale vy nám to jistě vysvětlíte!“

„Znamená to, že budeme muset práci přeorganizovat. Práce, které spotřebují příliš velké množství elektrické energie, jako je výroba betonu, se zastaví a do tábora dělníků i do soukromých domů se přeruší dodávka elektřiny. Budete holt muset vydržet bez klimatizace. Plně se zkoncentrujeme na přemísťování bloků chrámu, protože kdyby tady došlo ke zdržení, sotva bychom měli později ještě nějakou šanci.“

Jacobiho tvrdá slova vyvolala velký rozruch. Nejhlasitěji nadával Alinardo, který Jacobiho zřejmě špatně pochopil a teď křičel, že bez elektřiny nemůže pracovat. Lundholm začal bědovat, že bez klimatizace nemůže spát, a když se pořádně nevyspí, tak nemůže pracovat. Bedeau zase křičel, že se svou prací praští, a brunátný zlostí provolával, že Egypťani si takovýhle projekt vůbec nezaslouží, a Lundholm, očividně rozzlobený, vyskočil a zvolal: „Já se na to vykašlu, už toho mám dost!“

Doktor Muchtár vstal a konejšivě prohlásil: „Přátelé, jestli je to vůle Alláhova, tak abúsimbelské chrámy přemístíme, ať s naftou nebo bez nafty. Alláh je veliký a Mohamed je jeho prorok. Kdyby bůh chtěl, aby se chrámy potopily do Nilu, už dávno by nám dal znamení.“

Pro Evropany bylo těžké brát slova dlouhána Muchtára vážně. Rogalla se škodolibě zasmál a Kaminski, který se zdál být duchem nepřítomný a tohle jako by se ho vůbec netýkalo, hlasitě řekl: „Amen.“

Balouet a Raja seděli stranou u okna. Balouet se k Raje naklonil a zašeptal: „Já nevím, ale mně to připadá, jako by za tím vším vězeli Rusové.“

Raja přikývla. „To mě napadlo taky. Vypadá to, že v tom má prsty Smoličev. Měli bychom o tom Jacobiho informovat.“

„Ty ses zbláznila!“ zasyčel Balouet tiše, „chceš sebe i mě prozradit?“

„Proč prozradit? Přece musí existovat nějaký způsob, jak dát vedení stavby na vědomí, že Antonovovy předpovědi jsou falešné a že Nil nebude stoupat rychleji, jak se předpokládalo, ale naopak pomaleji. Pak by nebylo zapotřebí svolávat krizovou poradu, jako je tahle, jen proto, že jedna dodávka nafty má zdržení.“

Balouet nervózně potáhl z cigarety. „Fajn, tak jdi k Jacobimu a řekni mu, já se nejmenuju Montetová, ale Kurjanovová a jsem od KGB. A všechny údaje, které vám dali Rusové, jsou falešné…“

Raja rozladěně mávla rukou: „No dobrá. Ale nezdá se ti, že jsme se octli v absurdní situaci? Mohli bychom pomoct, ale nesmíme. Kdyby vyšla pravda najevo, první podezření by padlo na tebe. Co nám tedy zbývá?“

20

Tanker s naftou pro Abú Simbel v té době kotvil mezi Esnou a Edfú. Kapitán ohlásil vysílačkou poruchu motoru, a než došly z Káhiry náhradní díly, uběhl dobrý týden. Jak se později ukázalo, nejednalo se o vadu materiálu, ale o chybu obsluhy, které se dopustil první strojník.

Desetidenní zpoždění však stačilo trvale otrávit atmosféru na stavbě v Abú Simbelu. V boji o příděly elektrické energie se dokonce z přátel stávali nepřátelé, protože si každý myslel, že jeho práce je nejdůležitější. K tomu ještě přispívalo příšerné vedro, které teď bylo v domech a ubytovnách i v noci, takže muži přicházeli do práce nevyspalí a podráždění.

Raja Montetová alias Kurjanovová a Jacques Balouet byli jediní, kteří věděli, že energetická krize je inscenací ruské tajné služby a že stav vody v přehradní nádrži rozhodně nenutí ke spěchu.

Toto vědomí se však pro oba stalo nesnesitelným břemenem. Jeden vyhrožoval druhému, že ho prozradí. Nakonec si Raja sbalila své věci a odstěhovala se. Našla si pokoj v jedné z ‚koníren', v níž bydlel také Alinardo.

V pracovním táboře, kde bylo v té době ubytováno asi tisíc převážně egyptských dělníků, zorganizoval jeden Núbijec protestní demonstraci. Několik skupin začalo stávkovat. Situace byla krajně napjatá.

Pak konečně s dvanáctidenním zpožděním dorazila tak dlouho očekávaná nafta z Asuánu a práce na stavbě mohly pokračovat.

21

Kaminského postihla tato situace méně než většinu ostatních. Rozebrání a odvoz bloků probíhaly přesně podle časového plánu a inženýr za to sklízel všeobecné uznání. Ovšem pozornosti neušel ani jeho poměr s Hellou Hornsteinovou. Byli vidět neustále spolu, nejenom večer v kasinu, a nebylo žádným tajemstvím, že se Kaminski často několik nocí neobjevil ve svém domě.

Kaminského úspěch u Helly Hornsteinové se nelíbil především šéfovi nemocnice doktoru Georgu Heckmannovi. Cítil se do morku kosti uražený, protože ani ne před třemi týdny Kaminskému mezi čtyřma očima jasně naznačil, že má na kolegyni právo už z dřívějška. Teď se Heckmann oběma vyhýbal, a když už se setkání nemohl vyhnout, choval se k nim s okázalou srdečností.

Pokud šlo o Kaminského, ten si teď připadal jako v sedmém nebi. Jenom ve chvílích, kdy byl sám, se občas zabýval otázkou, která z Helliných podob odpovídá její skutečné povaze; jestli je to obraz chladné, téměř bezcitné táborové lékařky, před kterou mají všichni respekt, anebo obraz nespoutaně vášnivé ženy, která dokáže připravit muže o rozum. Ale ať o tom přemýšlel sebevíc, odpověď na tuto otázku nenacházel.

A odpověď mu také mohla být lhostejná, dokud Hella věnovala svou vášeň jemu a nikomu jinému. Samozřejmě mu lichotila představa, že vyhrál nad všemi, kdo se o Hellinu přízeň ucházeli. Ve svých snech zacházel tak daleko, že uvažoval o tom, že později, až skončí v Abú Simbelu, začne s Hellou někde jinde nový život. Říct jí to si však netroufal, aspoň zatím ještě ne.

Toho večera spolu spěšně povečeřeli v kasinu. Na obou bylo vidět, že jsou rozrušení. Pozornému pozorovateli by neušlo, že spolu skoro nepromluvili a jen se dívali jeden druhému do očí, jako by z nich dovedli vyčíst, co si ten druhý myslí. Nakonec

odjeli z kasina Kaminského terénním vozem směrem na východ. Krátce před setměním přijeli velkým obloukem po Access Road ke Kaminského stavební boudě na břehu přehradního jezera.

Kaminski nechal Hellu vystoupit, doprovodil ji do dřevěné boudy a pak se vrátil k vozu, aby jej zaparkoval o kus dál za malým chrámem. Protější staveniště bylo jasně osvětlené. Stožáry jeřábů a ocelová lana budily dojem, jako by tu vykládali náklad ze staré plachetnice. Alinardovy pily kvílely nocí a mračna prachu, vznikajícího při řezání, stoupala k nebi jako bílá pára. Podívaná, která Kaminského stále znovu uchvacovala.

V hluku a horečné činnosti si Kaminského nikdo nepovšiml. Měl ve zvyku, že se objevoval úplně nečekaně a v tu nejnemožnější dobu na různých místech a pak zase zmizel; dnes však hned nepozorovaně zapadl do své stavební boudy.

Protože tentokrát už věděl, co ho v šachtě pod prkennou podlahou čeká, připravil si všechno předem. Starými plány zatemnil okna, aby ven nepronikl ani paprsek světla. Dveře zavřel na závoru a pak objal Hellu, která jeho objetí opětovala polibkem.

Potom se pustil do odklízení prken z podlahy. Když před týdnem šachtu zakrýval, udělal si znamení, aby si byl jistý, že tam mezitím nikdo nevnikl. Znamení bylo nepoškozené. Odházel štěrk a odtáhl těžké fošny.

Hella klečela na podlaze a baterkou svítila do šachty. Podívala se na Arthura a pokusila se usmát, ale výraz její tváře prozrazoval vnitřní rozčilení. Nepromluvila ani slovo a i Kaminski se omezil jen na posunky. Na laně spustil do šachty malý výsuvný žebřík. Potom přivázal na jeden z trámů provazový žebřík, za pas si zavěsil hornickou lampu, kývl na Hellu, aby ho následovala, a slézal do šachty.

Když Hella sešplhala za ním, třásla se po celém těle.

„Není to na tebe přece jen moc?“ zašeptal Arthur a vzal ji za ruku.

Hella mu ji prudce vytrhla. „To je… jenom… rozčilení," odpověděla a rozkašlala se. Prach a suchý vzduch jí vadily víc než Kaminskému.

„Bude lepší, když polezeš napřed," usoudil Kaminski. „Každý krok zvířuje mračna prachu a pak se dýchá ještě hůř."

Hella přikývla a přikrčená začala prolézat chodbou.

Kaminski ji následoval a táhl za sebou žebřík. Při prvním sestupu to bylo všechno mnohem jednodušší, pomyslel si. Asi proto, že tenkrát byl sám. Teď věnoval víc pozornosti Helle než sobě.

Hella se náhle zastavila. „Dál už do nejde, Arthure," řekla zadýchaně.

„Zůstaň, kde jsi," odpověděl Kaminski a snažil postupovat rychleji. Paprsek světla jeho lampy zachytil Hellinu postavu a za ní obrovskou hromadu kamení. Sahala skoro až ke stropu nízké chodby. Kaminski zavrtěl hlavou. Hella mu posvítila do obličeje.

„Co teď?" zeptala se zaraženě.

„To přece není možné!" zvolal Kaminski a rukávem si setřel z čela lepkavý pot.

„Arthure, co se stalo?" chtěla vědět Hella. „Co budeme dělat?"

Kaminski se trpce usmál. „Vždyť vidíš, ze stropu se zřítilo kamení. Chodby nevydrží stálé přejíždění naklaďáků. Budeme se muset vrátit. Stejně je to, co děláme, příliš riskantní. Sama vidíš…"

Hella, která se až do této chvíle chovala rozvážně, mírně a téměř zbožně, se najednou rozkřikla: „Arthure, slíbils mi, že mě dovedeš k mumii. Musíš svůj slib dodržet. Musíš, rozumíš?"

„Ale co mám dělat?" zvolal Kaminski popuzeně. „Přece jsem nemohl tušit, že tu spadne strop."

Chvilku stáli proti sobě mlčky. Pak Kaminski přestal Helle odporovat a po břiše vylezl na hromadu suti a posvítil si do mezery, která zbývala ke stropu.

„Vidíš něco?“ zavolala na něho Hella.

Arthur váhavě odpověděl: „Nevypadá to tak zle.“ Opatrně osahal strop. „Drží!“ usoudil nakonec. „Pokusím se to odklidit, abychom mohli lézt dál.“

„Ty to určitě dokážeš, Arthure!“ zvolala rozčileně Hella. Pak si sedla na zem, vyčerpaně se opřela o stěnu a napjatě sledovala, jak Kaminski kámen po kameni odstraňuje zával.

Trvalo půl hodiny, než se hromada kamení snížila natolik, že přes ni mohli přelézt.

„Teď půjdu první já!“ prohlásil Kaminski a otvorem před sebou prostrčil žebřík. A než se vydal za ním, žertem poznamenal: „Doufejme, že nad námi zrovna teď nepojede nějaký náklaďák. A jestli – tak na mě vzpomínej v dobrém.“

Kaminski zmizel v otvoru a krátce nato z druhé strany zavolal: „Můžeš jít!“

Hella ho spěšně následovala. Mrštně jako lasička se protáhla přes hromadu kamení. Když se napřímila, spokojeně se usmívala. Pak se dokonce hlasitě rozesmála a poskakovala jako rozpustilé dítě.

„Ještě nemáme vyhráno!“ varoval ji Kaminski a posvítil lampou k druhé šachtě. Bylo to k ní jen pár kroků. Kaminski přitáhl žebřík a položil jej přes propast; byl přesně tak dlouhý, jak bylo třeba.

Pak objal Hellu kolem ramen, aby svým slovům dodal větší důraz: „Přelezu na druhou stranu první. Dávej pozor, jak to budu dělat. Až budu na druhé straně, přelezeš ty. Musíš se pořád dívat dopředu a ne dolů. Jasný?“

„Jasný.“

Kaminski si zasunul lampu za opasek a pak se po všech čtyřech vydal na druhou stranu. Když byl uprostřed, žebřík se pod ním začal houpat. „To nic není,“ ubezpečil Hellu a nespouštěl přitom oči ze žebříku, „jenom se nesmíš bát. A pořád se koukej dopředu!“

Když přelezl na druhou stranu, zůstal sedět na zemi, řekl Helle, aby mu hodila svou baterku a pak jí přikázal: „A teď lez!“

Hella se statečně vydala na cestu. Ale když se dostala doprostřed žebříku a ten se rozhoupal, zastavila se, jako by ochrnula.

„Lez dál, lez dál!“ pobízel ji Kaminski.

Hella se ani nepohnula.

„Co je?!“ rozkřikl se na ni.

„Nevím. Jako by mi ruce i nohy ochrnuly.“

„Nesmysl. Musíš lézt dál!“

„Nemůžu!“

„Polez! Musíš překonat strach. Lez!“

Hella jako zkamenělá křečovitě svírala postranní tyče žebříku. Dívala se dopředu, ale její oči byly mrtvé. Jako by jí z těla vyprchala poslední jiskřička života, dokonce nebyl slyšet ani její dech. Kaminski dostal strach.

Jak jí měl pomoci, když žebřík udrží jen jednoho? Mohl by sice přeručkovat po železných tyčích, ale co by tím vyřešil? Couvat po vodorovně položeném žebříku zpátky bylo daleko nebezpečnější, než lézt dopředu. Hella to prostě musí zvládnout.

„Tys to chtěla!“ začal na Hellu křičet. „Varoval jsem tě. Co tu vůbec chceš? Podívat se na starou vysušenou mumii? Měla by ses radši starat o věci, které jsou podstatné…“

Kaminski viděl, jak se do jejího strnulého těla vrací život. Jeho slova zapůsobila. A proto pokračoval: „Jsi zbabělá baba. V rozhodné chvíli selžeš a bojíš se o ten svůj ubohoučký život…“

Hellina strnulost najednou zmizela. Poslední úsek přelezla bez jediného zastavení.

Kaminski už neřekl ani slovo; viděl, že se Hella stydí a proto nechtěl celou tu věc víc rozmazávat.

Přitáhl žebřík na jejich stranu a pak přikrčený pokračoval v lezení. Kousek před místností se sarkofágem pustil Hellu napřed.

Když se ve vysoké místnosti napřímila, dýchala zrychleně a vlasy měla přilepené na zpocené čelo. Byla úplně vyčerpaná, ale její pohled byl dychtivý a horečnatě vzrušený.

Před ní se na tmavém podstavci tyčil sarkofág jako oltář.

Hella hned vyšplhala na hromadu kamení, kterou tu minule navršil Kaminski. Ten opřel žebřík o podstavec na protější straně a vylezl nahoru.

Na hnědý obličej mumie vrhl jen krátký pohled, mnohem víc ho zajímala Hella. Tvář jí žhnula, celá se třásla a prudce oddychovala.

Působilo to strašidelně, když nakláněla hlavu k mumii, jako by se chtěla otřít o tvář mrtvé; to se jí však nepodařilo, protože k ní nedosáhla. Ze žebříku by to určitě šlo, ale Kaminski se neodvážil v této chvíli na Hellu promluvit.

Měl dojem, jako by mezi Hellou a mumií existovala jakási podivná důvěrnost. Přestože šlo o mrtvolu, nebylo na Helle vidět, že by se jí bála nebo štítila. On sám, který jinak strach neznal, byl mnohem zdrženlivější. Tak jako poprvé, i teď si připadal jako vetřelec.

Nedokázal by říct, jak dlouho mlčící Hellu pozoroval. Nakonec se ji přece jen odvážil oslovit: „Co cítíš?“ zeptal se a díval se přitom střídavě na Hellu a na mumii.

„Co cítím?“ Hella nespouštěla oči z mumie. „Myslím, že bys to nepochopil. Neměj mi za zlé, že ti na tvou otázku neodpovím, Arthure.“

Kaminski se dál nevyptával. Tady se odehrávalo něco, co skutečně nechápal.

Hella byla v myšlenkách kdesi daleko odtud. Náhle se bez jakékoli souvislosti zeptala: „A co ten skarabeus?“

Kaminski ukázal na pravou ruku mumie, kterou zpola zakrývalo víko sarkofágu. „Držela ho v ruce. Viděl jsem, že se tam leskne něco zeleného. Dal se docela snadno vyjmout. Vykradači hrobů, kteří tu byli před námi, si ho patrně nevšimli.“

Hella přikývla a oběma rukama se opřela do těžké svrchní desky. Marně se ji pokoušela odsunout.

„To nedokážeš," poznamenal Kaminski, „ta deska je příliš těžká." Pokusil se Helle pomoci a z druhé strany zatlačil na víko. Cítil při tom bolest v dlaních, protože okraj desky byl zdobený pruhem ostře řezaných hieroglyfů. Náhle víko povolilo, těžká porfyrová deska se jakoby sama od sebe odsunula a ležela teď téměř napříč nad sarkofágem. Před nimi se objevilo štíhlé tělo mumie.

Dveřmi pohřební komory pronikl zvuk, připomínající plácnutí, a Hella a Kaminski sebou polekaně trhli. Znělo to, jako by někdo krátce, ostře a v nepravidelných intervalech tleskal. Hella se tázavě podívala na Kaminského, který zbledl.

„Padá kamení!" řekl. Dlouho nepřemýšlel a křikl: „Honem, musíme odtud!"

Seskočil ze žebříku a vystrčil jej ze dveří. Pak popadl bezradně stojící Hellu za ruku a táhl ji pryč.

„Ale to je hrozně nebezpečné," bránila se Hella a vytrhla se mu.

„To se ví, že je to nebezpečné," odsekl ostře Kaminski. „Máš na vybranou: Můžeš tu zůstat a počkat, až bude po všem. Pak budeš možná pohřbená zaživa, ale možná že ne. Nebo budeš riskovat, že ti sletí na hlavu nějaký kámen, ale dostaneš se odtud, možná. Co je ti milejší?"

Nečekal na odpověď a shrbený se vydal na zpáteční cestu. Žebřík táhl za sebou. Věděl, že Hella půjde za ním a věděl, že by byla chyba, kdyby ji k tomu nutil.

V polovině cesty uslyšel Helliny kroky. Šla za ním. Kaminski mezitím došel k místu, kde padaly ze stropu kameny. Zaposlouchal se, a čím déle naslouchal, tím kratší byly intervaly, v nichž kameny padaly na zem.

Konečně ho Hella dohonila.

„Drž si ruce nad hlavou!“ Kaminski si dal držadlo lampy mezi zuby a ukázal Helle, jak se má chránit. Přikývla a Kaminski ji přátelsky šťouchl. „Však to zvládneš!“ řekl povzbudivě.

Hella si zkřížila ruce nad hlavou a pak se rozběhla. Baterka, kterou měla za opaskem, ozařovala cestu velmi spoře. Neslyšela kameny, padající kolem ní a měla jen jedinou myšlenku: Musím projít!

Podařilo se to. Když se dostala k šachtě, vyčerpaně se svezla na zem. Ani si neuvědomovala, jestli ji nějaký kámen nezasáhl. Ohmatala si tělo a zjistila, že nebezpečnou cestu absolvovala bez úhony.

Jako by vyrostl ze země, vynořil se vedle ní přikrčený Kaminski. „Všechno v pořádku?“

„Všechno v pořádku,“ přikývla Hella, „a ty?“

„Jsem okay.“ Zatímco za nimi ještě padaly kameny, Kaminski už pokládal přes šachtu žebřík. Po tom, co právě prožila, Hella už neměla z této překážky strach.

Když vylezli zpátky do boudy, Hella Kaminského objala a nadšeně mu děkovala.

„To nestojí za řeč,“ snažil se to Kaminski bagatelizovat. Ale ve skutečnosti si velice dobře uvědomoval, že měli malou šanci dostat se z hrobky nezraněni.

Unaveně se svezl na rozvrzanou židli u psacího stolu, na níž sedával při práci. Plynová lampa syčela. Ruce ho pálily, jako by je měl v ohni; aby pálení zmírnil, začal si je třít o stehna, ale bylo to ještě horší.

„Moje ruce, moje ruce!“ vykřikl náhle a ukázal Helle dlaně. „Panebože, co to má znamenat?“

Kaminského dlaně byly krvavě rudé, jako by si je opařil vařící vodou. A co pohled na ně dělalo ještě děsivější, byly tmavé kartuše, v nichž jako Kainovo znamení byly vytlačené tajuplné

hieroglyfy. Víko sarkofágu! blesklo Kaminskému hlavou; na okraji desky byly vytesané hieroglyfy!

Hella mlčela a ukázala mu svoje ruce. Klidně si prohlížela dlaně, na nichž byla rovněž tato podivná znamení, jen znaky byly jiné.

„Panebože, co to má znamenat?“ opakoval Kaminski. Pátravě se zadíval na Hellu a viděl, že není zdaleka tak rozčilená jako on. Přitom měl podivný pocit, že ví, co tyto hieroglyfy znamenají. Chovala se naprosto klidně, ale Kaminski byl přesvědčen, že kdyby se jí na to zeptal, určitě by to popřela.

Kaminski začal překreslovat na papír znaky ze své levé ruky a pak z pravé. Hella ho s úsměvem sledovala. Když byl hotov, obkreslil také znaky z jejích rukou.

„Proč to děláš?“ zeptala se Hella.

„Chci se dovědět, co ty kartuše znamenají,“ odpověděl Kaminski, „nebo ty to víš?“

„Ne!“ reagovala až příliš rychle Hella, „jak bych mohla…“

Kaminski jinou odpověď ani nečekal. Aby zmírnil bolest, nalil do umývadla vodu ze skleněného demižonu a ponořil do ní ruce. Pocítil úlevu. Také Hella přistoupila k umývadlu a vnořila ruce do vody.

„Hotová rozkoš,“ řekla s úsměvem a políbila Kaminského na tvář.

Když Kaminski vytáhl ruce z vody, užasl. Popáleniny na dlaních zmizely. Vzal Helliny ruce a otočil je dlaněmi vzhůru. I ona měla dlaně čisté.

„Ale to snad není možné!“ zvolal Arthur.

Klidně, jako by ji to vůbec neudivilo a jako by ani nic jiného neočekávala, Hella odvětila: „Jak vidíš, tak to možné je.“ A po chvíli dodala: „Lepší bude, když na to všechno zapomeneme, když to prostě vymažeme z paměti. Co říkáš?“

Arthur si to nedovedl srovnat v hlavě. Nejdřív se zdálo, že mumie je pro ni tou nejdůležitější věcí na světě, a teď o tom najednou nechce nic vědět. Panebože, co se to v této ženě odehrává?

Hella přistoupila k psacímu stolu, vzala papír, na který Kaminski opsal hieroglyfy a podržela ho nad plamenem plynové lampy. Arthur chtěl protestovat, chtěl ji zakázat, aby papír zničila, ale hlas mu selhal a než ze sebe dokázal vypravit jedinou hlásku, papír vzplanul krátkým ostrým plamenem a shořel na popel.

22

Toho roku začala letní vedra už v dubnu. Byla nesnesitelná především proto, že teplota neklesla ani v noci pod čtyřicet stupňů. Doktor Heckmann a doktorka Hornsteinová měli plné ruce práce s ošetřováním pacientů, kteří trpěli poruchami krevního oběhu a selháním ledvin. Kdo byl ještě zdravý, polykal tabletky chloridu sodného, kolik jen snesl. Pomáhalo to, nicméně to mělo nepříjemný průvodní jev. Slaný pot se v šatech odpařoval, takže škrábaly na těle, jako by byly naškrobené.

V největším poledním vedru přivezli dva Egypťani do tábora svého předáka. Byl v bezvědomí a ztuhlý jako prkno. Doktorka Hornsteinová mu nasadila infuzi, ale muž během vyšetření zemřel. Byl to sedmý mrtvý na stavbě v Abú Simbelu a všeobecná nálada se stala ještě podrážděnější.

Stále více pacientů vyhledávalo kováře Kemala, který svými neobvyklými metodami dosahoval větších a hlavně rychlejších léčebných úspěchů než lékaři, což se rychle rozkřiklo. Kemal za ošetření sice nic nepožadoval, ale očekával úctyhodný bakšiš – a to předem –, a čím byl tento obnos větší, tím rychlejší byla jeho terapie.

Jednoho dne nepřišla Margret Bakkerová, asistentka německého archeologa Istvana Rogally, na sjednanou poradu. Rogalla se šel podívat, co s ní je, a našel ji nehybně ležící v posteli. Jenom oči jí neklidně těkaly.

Rogalla ji popadl za ramena. „Margret, co je s tebou?“ zvolal a zatřásl jí, jako by z ní chtěl tu strnulost vytřást.

„Nemůžu se ani pohnout,“ odpověděla Margret s námahou. Pak k němu vztáhla ruce s roztaženými prsty.

Rogalla se vyděsil. Prsty, hřbety rukou a dokonce i paže měla napuchlé jako balony. „Když se pohnu, jsou to hotová muka," zanaříkala Margret.

V tom okamžiku napadlo Rogallu jen jedno: Kovář Kemal! Kemal musí pomoci.

Když Rogalla odnášel Margret v náručí do auta, všiml si, že jí obličej a paže začínají modrat. Cestou k nedaleké kovárně ztratila Margret Bakkerová vědomí.

Rogalla uvažoval: Neměl by se vrátit? Neměl by přece jen zavézt Margret raději do nemocnice? Ale než se rozhodl, byl už u kovárny.

Holohlavý Kemal vyšel ven, když uslyšel přijíždět auto. Kolem boků měl ovinutý kus světlé látky. Mohutnou hruď měl nahou a navlas se podobal řemeslníkům na nástěnných malbách v hrobkách faraonů.

„Kemale!" křikl nervózně Rogalla, „rychle, udělej něco, moc tě prosím. Myslím, že Margret umírá!" Vytáhl desetilibrovou bankovku, velkou skoro jako kapesník.

Kemal si ji vzal, zastrčil ji pod svou „staroegyptskou" suknici a odnesl Margret do temné kovárny. Položil ji na pryčnu v zadní části dílny a pak se na ní dlouho a pronikavě díval.

Archeolog ho netrpělivě pozoroval. „Je… je mrtvá?" zeptal se váhavě.

Kemal neodpověděl. Rozepnul dívce blůzu a přiložil ucho na její prsa. Pak šel k železným neckám, nabral z nich do misky vodu a tu postavil Margret na hruď. Po zachmuřené tváři mu přelétl úsměv. Ukázal na hladinu vody v misce; tvořily se na ní malé chvějící se vlnky.

„Vlnky znamenat život, mister," řekl Kemal a nespouštěl oči z nehybně ležící dívky, „a kde být život, tam Kemal moci pomoct. Jenom nad smrtí nemít Kemal žádnou moc."

„Tak už konečně něco udělej!" naléhal Rogalla.

Kovář si prohlížel dívčino tělo napuchlé od hlavy až k patě. Pak ji svlékl. V ruce se mu náhle zablýskl malý špičatý nožík. Uchopil Margretinu levou paži a krátce, ale prudce ji bodl do předloktí. Totéž udělal i na jejím pravém lýtku.

Z Margretina těla vytryskla hustá tmavá krev a stékala na zaprášenou kamennou podlahu. Rogally se zmocnily pochybnosti, jestli jednal správně, jestli neměl Margret přece jen radši odvézt do nemocnice.

Mladá žena krvácela jako zvíře na jatkách a čím déle se Kemalovo ošetřování protahovalo, tím víc propadal Rogalla strachu a panice. Jako šílený se vyřítil z kovárny, skočil do auta a uháněl do nemocnice. Za chvíli se vrátil v doprovodu doktorky Hornsteinové.

Když lékařka vešla do temné kovárny a uviděla Margret Bakkerovou ležící v krvi a Kemala s rukama zkříženýma na prsou, stojícího před ní jako kat nad svou obětí, vykřikla: „Panebože, co jste s ní udělal?“

Kemal odmítavě odstrčil lékařku a hlubokým, výhružným hlasem zabručel: „Ty být žena, mistress, a žádná žena nemít dar uzdravovat. Ten dar dát Alláh jenom mužům…“

„Ty ses zbláznil!“ přerušil Rogalla vzteklého kováře. „Doktorka Hornsteinová je lékařka. Studovala medicínu!“

„Ona studovat!“ Kemal si pobouřeně odplivl. „Žena a studovat! Kdyby prorok Mohamed chtít, aby ženy studovat, pak to být ve svatém koránu. Ale žádná súra neříkat, že ženy mít studovat a žádná súra neříkat, že umět uzdravit!“

Čas nebezpečně ubíhal a Rogalla se s rozpřaženýma rukama postavil před Kemala: „Teď necháš doktorku Hornsteinovou v klidu pracovat!“ přikázal energicky. „Situace je vážná, teď není čas na diskuse o nějakém světovém názoru!“

Kemal nechápal obsah slov, ale pochopil, co od něho Rogalla chce a se skloněnou hlavou se odšoural do nejzazšího kouta

kovárny, kde se s roztaženýma nohama posadil na špalek a pozoroval lékařku.

Doktorka Hornsteinová se skláněla nad Margret Bakkerovou a kompresními obvazy se snažila zastavit krvácení. Tělo mladé ženy bylo napuchlé tak, jako by mělo každou chvíli prasknout.

Rogallovi bylo prabídně a měl pocit, že se pozvrací; ale ovládl se. „Co to může být?“ zeptal se lékařky zajíkavě.

„Akutní nedostatek vápníku,“ odpověděla Hella. „Šok.“ Ukázala na Margretiny ruce. Prsty měla křečovitě sevřené. „Typická křeč,“ poznamenala lékařka a natahovala přitom injekční stříkačku.

„Má nějakou naději?“

Doktorka Hornsteinová dala Margret Bakkerové injekci. Ta na vpíchnutí vůbec nereagovala.

„Nevím,“ odtušila Hella. „Normálně bych o tom nepochybovala, ale za takových okolností…“ rozhlédla se kolem a Rogalla viděl v její tváři výraz znechucení. „Ale ať to dopadne, jak chce,“ pokračovala, „budete si muset vyslechnout pár nepříjemných otázek.“

Rogalla chtěl odpovědět, ale uznal, že v této situaci by bylo krajně nevhodné zaujímat nějaké stanovisko. „Neměli bychom Margret radši převézt do nemocnice,“ zeptal se nakonec.

„Jistě,“ odvětila doktorka Hornsteinová, „ale ne hned. Nebo chcete, aby tam vaše asistentka přijela mrtvá?“

Po několika minutách začala injekce působit. Margret otevřela oči, ale její pohled byl prázdný a vzápětí znovu ztratila vědomí. Kemal, sedící v temném koutě, vydával jakési hrdelní zvuky, které zněly jako kletby nebo nadávky.

„Jestli to Margret nepřežije,“ křikla Hella Hornsteinová do rohu místnosti, „tak ať je vám Bůh milostiv, Kemale!“ Pak se obrátila k archeologovi a dodala: „A vám taky, Rogallo!“

Rogalla byl zdrcený. Cítil se vinen, že nevyhledal lékařskou pomoc ihned. Ale chlapi na stavbě vyprávěli o Kemalových

schopnostech zázračné věci. Proč by neměl jeho schopností využít on? Vždyť nechtěl nic než Margret pomoci!

Jako by uhodla jeho myšlenky, doktorka Hornsteinová poznamenala: „Vím, že jste jí chtěl jenom pomoct, ale od vzdělaného Evropana bych očekávala víc rozumu!“

Rogalla se zastyděl. Uchopil Margretinu ruku a pohladil ji – bylo to bezmocné gesto, ale na víc se v této chvíli nezmohl.

„Ručníky!“ zvolala doktorka Hornsteinová. „Potřebuju mokré ručníky!“

Kemal se neochotně přišoural se špinavým namočeným ručníkem. Hella ho vzala a vzápětí jím plácla kováře přes obličej. Ten zařval vzteky, přikrčil se a chtěl se na Hellu Hornsteinovou vrhnout. Jen díky tomu, že se do toho vložil Rogalla, k ničemu nedošlo.

„Dejte mi klíče od vašeho vozu!“ rozkázala doktorka Hornsteinová archeologovi, bez jakéhokoli vysvětlování klíče přijala, vyběhla ven a odjela.

Její rychlý odchod si Rogalla a Kemal vysvětlovali každý po svém. Archeolog si myslel, že Hella jela do nemocnice pro mokré ručníky nebo nějaké léky, a kovář to pochopil tak, že lékařka je se svým uměním v koncích a že rezignovala. Proto přistoupil k Margret, ležící nehybně tak jako předtím a strhal jí obvazy z rukou i nohou. Na zem znovu začala kapat krev.

„Černá krev, špatná krev,“ zaradoval se zlomyslně Kemal; Rogalla stál vedle ztuhlý hrůzou a neschopný pohybu. „Světlá krev, dobrá krev, rozumíš!“

Kemal znovu vytáhl nůž a chystal se udělat Margret další řezné rány na nadloktí a stehnech, když se ve dveřích objevila doktorka Hornsteinová. V ostrém denním světle byly vidět jen obrysy její postavy; stála tam jako staroegyptská bohyně pomsty. Hella přiskočila ke Kemalovi, zaťala mu prsty do tváře a drápala ho, co jí síly stačily. Kemal setřásl rozzuřenou ženu jako fretku, která se

zakousla do své oběti. Hella spadla, ale rychle vstala a křikla na Rogallu: „Vemte Margret! Musíme odtud! Rychle!“

Archeolog dlouho nepřemýšlel, vzal krvácející dívku do náruče a odnesl ji do vozu. Hella rychle posbírala její věci a Kemal při tom podezřívavě sledoval každý její pohyb. Nevšimla si, že Kemal drží v ruce malý, jako dlaň velký prak z vidlicovité větve a provázků. Také si nevšimla, že když spěchala ven, Kemal s přimhouřenýma očima zamířil prakem na její záda. Byla příliš rozčilená, aby postřehla, co se jí zaseklo do zad a zůstalo tam viset.

Zatímco Rogalla a doktorka Hornsteinová ujížděli s Margret do nemocnice, Kemal vyšel před kovárnu a díval se za odjíždějícím vozem; zakrátko bylo vidět už jen červené mračno prachu.

„Buď prokleta!“ zavrčel arabsky a odplivl si za ujíždějícím autem. „Kemalovi nebude nikdo fušovat do řemesla. A ženská už vůbec ne!“ Pak zmizel ve své plechové boudě a do dálky bylo slyšet rány, jak vztekle bušil do kovadliny.

23

Večer spolu seděli v kasinu dva muži, kteří si jinak neměli moc co říct: Arthur Kaminski a Istvan Rogalla. Rogalla vypadal přiopile, a to bylo u tohoto zdvořilého a nevtíravého muže, který byl pro všechny příkladem zdrženlivosti, nezvyklé.

„Máte starosti?“ oslovil ho Kaminski. Bez ptaní si přisedl k Rogallovi a objednal si pivo.

Rogalla se na Kaminského podíval, pak však demonstrativně odvrátil pohled na druhou stranu a mlčel.

A tak mlčeli oba s očima upřenýma do sklenic, dokud se Rogalla pomalu a těžkopádně nerozpovídal: „Všechno jsem zbabral. Ke Kemalovi jsem neměl chodit. Ke Kemalovi rozhodně ne, jestli rozumíš, co tím myslím…“

Kaminski o tom případu už slyšel, i to, že Margret Bakkerová nemá mnoho naděje na přežití. Rogallovo důvěrné tykání přijal docela rád a snažil se archeologa utěšit: „Myslels to dobře, Rogallo, a Kemal už mnoha lidem skutečně pomohl. Když někoho bolí hlava, nikdy nejde do špitálu. Všichni jdou rovnou ke Kemalovi a Kemal jim pomůže.“

Podnapilý Rogalla vzhlédl a upřel na Kaminského nechápavý pohled. Samozřejmě věděl o Kaminského poměru s doktorkou Hornsteinovou, věděli to všichni; tím víc ho udivovalo, že pro něho má Kaminski pochopení.

„Taky si to myslíš, viď?“ usoudil nakonec.

„Samozřejmě.“

„Myslíš, že se zase uzdraví?“ Rogalla vrhl na Kaminského prosebný pohled.

Ten pokrčil rameny. „Člověk nemá nikdy ztrácet naději.“

Rogalla se rozbrečel jako malé dítě.

„No tak, člověče,“ snažil se ho Kaminski utěšit. „Vždyť není jisté, jestli by se z toho Margret dostala, kdybys ji hned odvezl do nemocnice. Kdo to může vědět?“

„A myslí si to taky doktorka Hornsteinová?“ zeptal se Rogalla plaše.

„To nevím,“ odvětil Kaminski, „ale předpokládám, že ano. Nikdo nemůže vědět, jak se bude nějaká nemoc vyvíjet.“

Rogalla poplácal Kaminského po rameni a ztěžklým jazykem řekl: „Ty jsi opravdu kamarád, Kaminski. Kdybych pro tebe mohl něco udělat…“

Kaminski jako by na tuto nabídku čekal, vytáhl z kapsy kus papíru. A na tomto papíru byly v hrubých rysech načrtnuty hieroglyfy, které obkreslil ze svých a Helliných rukou.

Kaminski se nemohl smířit s tím, že Hella originál spálila a neřekla mu, co na něm bylo. Jaký k tomu měla důvod? Hned ráno po nebezpečném sestupu proto začal přemýšlet, jak by ony kresby získal zpět. Přitom ho napadlo obtáhnout rýhy na papíře, který mu při kreslení sloužil jako podložka. Získal tak alespoň hrubý nárys znaků.

„Mohl bys mi říct, co to znamená?“ zeptal se Kaminski a přisunul papír k Rogallovi.

Ten ho přelétl pohledem a zasmál se: „Jasně, že můžu.“

„Vím, že to není moc dokonalá kresba, ale snad z toho něco rozluštíš…“

„Neboj se,“ přerušil ho Rogalla, „už jsem viděl horší a dokázal jsem to vyluštit. Proč to chceš vědět?“

„Protože mě to zajímá. Je to napsané na jednom uskladněném bloku. Líbilo se mi to. A zajímá mě to.“

„Tak dobrá.“ Rogalla se dlouze napil. „Tady to,“ ukázal na levou stranu nákresu, „je Ramessovo trůnní jméno: Vesermaatre Setepenre.“

„A tohle?“

„To je skutečný luštitelský oříšek. Ale osoba, o níž je tu řeč, se jmenuje Bintanat.“

„Bintanat?“

„Byla jednou ze čtyř královských manželek, tedy těch hlavních, jestli chceš. Vedlejších měl daleko víc. Na Bintanat je pikantní, že byla taky jeho dcerou.“

„Takže se Ramesse dopustil krvesmilstva?“

„Faraon se nikdy nedopustil krvesmilstva,“ řekl s rozmáchlým gestem Rogalla. „Protože všechno, co faraon dělal, nepodléhalo žádným zákonům. Mohl tě zabít a bylo to v pořádku. Mohl spát se svou dcerou a bylo to v pořádku. Chápeš?“

Kaminski přikývl. V této chvíli ho však mnohem víc zaujala představa, že mumie pod jeho stavební boudou je pravděpodobně ona Bintanat.

„Co se o té Bintanat ví?“ zeptal se Kaminski.

Archeolog zvážněl a pak odpověděl: „Po pravdě řečeno, o Bintanat nevíme vlastně nic. Byla jednou z dcer Ramessovy druhé hlavní manželky Esetnofret a Ramesse si ji pak vzal za ženu. Ale jinak se po ní nedochovaly žádné stopy.“

„Ani hrobka nebo mumie?“

„Nic.“

Kaminski cítil, jak se mu nahrnula krev do hlavy. A to ze dvou důvodů. Zaprvé se ani neodvažoval myslet na to, jaké důsledky by mohl mít jeho objev, a zadruhé ho znepokojovala otázka, jaký podivný vztah má Hella Hornsteinová k mumii. Z jejího podivného chování mohl dokonce soudit, že Hella věděla, o koho se jedná.

„A bylo by možné,“ začal Kaminski zeširoka a opatrně, „že by se hrobka a mumie té Bintanat ještě našly?“

Rogalla se hlučně zasmál: „A kde? Snad tady? Člověče, ty máš ale otázky!“

„A proč ne?“

„Tak podívej! V Nové říši, tak se nazývá doba, v níž žili Thutmose, Amenhotep, Tutanchamon a Ramesse, byli všichni faraonové pochováváni v Údolí králů a jejich ženy v Údolí královen. Tam taky našli hrob Nefertari, ale hrob Bintanat se nenašel.“

„Protože Bintanat byla nejspíš pochována někde jinde.“

„To je nepravděpodobné,“ zamručel Rogalla a zavrtěl hlavou, „i když…“

„I když co?“

„Archeologie je jako politika uměním možného. Základem této vědy je to, co je možné, a ne to, co je reálné. My archeologové na to velmi často zapomínáme.“

Toho večera Kaminski a Rogalla vypili ještě hodně piv. Rogalla proto, že se bál o život své asistentky Margret Bakkerové, a Kaminski proto, že mu Hella Hornsteinová připadala stále záhadnější.

24

Druhého dne časně ráno, i když měl z minulého večera poněkud ztěžklé údy, se Kaminski vypravil za Hellou do nemocnice. Už teď, krátce po sedmé, bylo dusivé vedro. Kaminski šel za Hellou s úmyslem, že jí řekne, co se včera večer dozvěděl od Rogally. Když Hella pozná, že i on ví, jaký význam má jejich objev, prozradí mu možná své tajemství.

Když vešel do dlouhé chodby, vedoucí k její ordinaci, dva ošetřovatelé odtud právě vynášeli nosítka, na nichž ležel egyptský dělník. Byl mrtvý.

Ve dveřích se objevila Hella. Vypadala sklíčeně.

„Co se stalo?“ zeptal se Kaminski bez pozdravu.

Hella zavrtěla rozčileně hlavou. „Exitus,“ řekla tiše. „Otrava olovem.“

„Otrava olovem?“

Lékařka vzala ruku mrtvého a otočila ji dlaní nahoru. Dlaň byla bílá jako sníh a výrazně se lišila od Egypťanovy tmavé pleti.

„Alí byl mechanik,“ řekla, „a pořád byl ve styku s benzinem. Když si v tomhle vedru poleje člověk ruku benzinem, benzin se odpaří tak rychle, že ruka doslova namrzne. Olovo se z kůže dostane do krevního oběhu, a to znamená rychlý konec. Tohle už je můj druhý případ. Ale vysvětli těm lidem, že benzin na kůži je smrtelně nebezpečný. Někteří se tak dokonce ochlazují.“

„Panebože,“ vydechl Kaminski ohromeně. „Musíš promluvit s předáky.“

„Prosím tě!“ odbyla ho Hella. „To jsem udělala už dávno. Ale nebylo to k ničemu. Egypťan věří jenom tomu, co vidí, nebo tomu, co říká korán. Rozhodně věří víc takovému krysaři jako je Kemal než doktoru medicíny. A co teprve, když se jedná o ženu.“

„Jak se daří Margret?“ zeptal se Kaminski, aby Hellu odvedl k jinému tématu a nepovšiml si, že tím rozdírá stejnou ránu.

Hella pokrčila rameny. „Ztratila spoustu krve. Její krevní oběh je nestabilní. Budeme moct mluvit o štěstí, když se z toho dostane.“ Zavřela za sebou dveře, přistoupila k Arthurovi a objala ho. „Přeji ti dobré ráno.“ Pak ho s obvyklou prudkostí políbila.

Kaminski se v klinické atmosféře ordinace necítil dobře. Hella to hned vycítila a zvolala: „Ty mě nemiluješ, Arthure!“

„Nesmysl!“ odvětil Kaminski a snažil se vyprostit z jejího objetí, „vadí mi tohle prostředí. Ty jsi na ně zvyklá, ale mě ten bílý nábytek, skleněné vitriny a nástroje nahánějí hrůzu. Ale nepřišel jsem proto, abych ti řekl tohle.“

„A proč tedy?“

„Mluvil jsem s Rogallou. Včera jsme spolu popíjeli a přitom jsem se dozvěděl, čí je ta mumie…“

„Tys mu to prozradil?“ zvolala Hella zděšeně a odstrčila ho od sebe.

„Ale ne,“ odpověděl Kaminski, „nic jsem mu neprozradil. Jenom jsem zpaměti nakreslil ty znaky, co se nám otiskly na dlaně, a zeptal jsem se ho, jestli by mi mohl říct, co znamenají.“

„To není možné.“

„Nic není nemožné. Rogalla hned poznal, že se jedná o jména Ramesse II. a jeho dcery a manželky Bintanat.“

Hella upřela na Arthura strnulý pohled. Přitom se dívala skrze něho jako skrz průhledné sklo. A pak, jako by hleděla kamsi do dálky, začala mluvit úplně změněným hlasem: Její příjemný vášnivý hlas, který někdy zněl až dětsky, byl najednou chladný, drsný, hluboký a stařecký. Kaminskému přeběhl mráz po zádech, když mu tímto hlasem řekla: „Bylo by pro tebe mnohem lepší, kdybys na všechno zapomněl, jak jsem ti radila. Proč jsi mě neposlechl? Někdy je pro člověka nevědomost tím největším štěstím.“

Kaminski sebou při jejích slovech trhl, ale nevylekal ho jejich obsah, spíše jejich zvuk. Připadalo mu, jako by z jejího těla mluvila jiná bytost. To nebyla Hella Hornsteinová, která ho pohyby svého těla uchvátila tak, že zapomněl na všechna dobrá předsevzetí. Tohle byla cizí žena, která mu naháněla strach a byl by radši, kdyby ji nikdy nepotkal.

Hella se ještě pořád dívala kamsi skrze něho. Oči se jí skleněně leskly a byly bez života jako oči staré loutky. Mrtvý pohled a strnulá nehybnost jí však dodávaly cosi strašidelného a zároveň vznešeného a Kaminski se jí neodvážil zeptat, co měla na mysli, když řekla, že nevědomost je někdy pro člověka tím největším štěstím. A proč chtěla identitu mumie za každou cenu utajit?

Kaminski bezděčně couvl. Přitom narazil do stolku s lahvičkami a nástroji. Jedna lahvička spadla na zem, rozbila se a místností se rozšířil pronikavý zápach karbolu.

„To mě mrzí!“ zvolal Arthur a sehnul se, aby sesbíral střepy. Opatrně je bral prsty, a když vzhlédl, k smrti se vyděsil: Těsně nad sebou spatřil sešklebenou tvář. To nebyla tvář Helly, to byla tvář mumie. Jediné, co ho napadlo, bylo: Zbláznil ses!

S odmítavě vztaženýma rukama se Kaminski vyřítil kolem Helly ze dveří a jako by ho honily furie, utíkal dlouhou chodbou. Venku si sedl na schody u vchodu a skloněnou hlavu si položil na předloktí. Nebyl schopen jediné jasné myšlenky, protože to, co viděl, se prostě příčilo rozumu.

To jsou nervy, pomyslel si. Zřejmě ho celá ta historie rozvrátila víc, než si byl ochotný přiznat a určitě by udělal líp, kdyby si to tajemství nechal pro sebe anebo je zveřejnil. Ale když si to všechno v klidu promyslí, určitě se s tím vyrovná. Co se vlastně stalo? Objevil hrobku nějaké egyptské královny. To je samozřejmě vzrušující, ale rozhodně to není důvod k tomu, aby se z toho pomátl.

Zatímco se zabýval podobnými úvahami, ucítil náhle na rameni čísi ruku. Zároveň uslyšel Hellin hlas, jasný a příjemný hlas, na který byl zvyklý. Vzhlédl.

„Jsi v pořádku?“ zeptala se, jako by se nic nestalo, a Arthur se zděsil znovu. Teď proto, že Hellin hlas zněl zcela normálně, a on si uvědomil, že ho předtím zřejmě šálily smysly.

„Cítíš se líp?“ opakovala Hella.

Kaminski přikývl: „Promiň mi to s tou lahvičkou.“

„To nestojí za řeč,“ odvětila. „Ale karbol je svinstvo. Člověku se z něj udělá špatně a u některých lidí vyvolává halucinace.“

„Halucinace?“

„Ano, vidíš věci, které vůbec neexistují. Ale přejde to právě tak rychle, jak to přišlo.“

Toto vysvětlení Arthura poněkud uklidnilo.

„Skutečně mi nebylo dobře,“ snažil se vysvětlit svůj panický útěk.

Hella se zasmála: „Opravdu se nemusíš omlouvat, Arthure, za tohle ne.“

„Co myslíš tím ‚za tohle’?“

„Že jsi Rogallovi neměl prozradit nic z našeho tajemství.“

„Rogalla nic neví!“ přerušil ji Kaminski. „Nezmínil jsem se mu o tom ani slovem, jen jsem se ho zeptal, co znamenají ty znaky. Můžeš mi věřit.“

Hella přikývla, ale Kaminski pochyboval, že mu skutečně věří.

„Ostatně,“ dodal, „Rogalla byl tak opilý, že dnes už určitě neví, o čem jsme se vůbec bavili. Ta věc s Margret Bakkerovou ho pořádně sebrala.“

Hella se napřímila. „Arthure, slib mi, že budeš mlčet.“ Napřáhla k němu ruku.

Kaminski ji s úsměvem uchopil a na dlaň jí vtiskl polibek. „Povinnost volá,“ řekl a odešel.

Cestou k autu mu běžel naproti Balbuš. Rozčileně mával rukama, jako by mu chtěl sdělit něco důležitého. „Mister, mister!“ volal už zdálky. „Zpráva od mister Lundholm: V chrámu našli hrob!“

Kaminski zůstal stát jako zasažený bleskem. Uvažoval, jestli o tom má říct Helle, ale pak se rozhodl, že se nejdřív podívá sám, co se stalo. Naskočil do vozu a uháněl po Governments Road směrem na staveniště. Co se k čertu stalo?

V místech, kde se silnice stáčela velkým obloukem k přehradnímu jezeru, uviděl svou stavební boudu. Vzduch se tetelil vedrem a všechny obrysy se rozplývaly jako tající vosk. Překvapilo ho, že u boudy nikdo není a že stojí opuštěná a tichá. Že by našli nějaký jiný vchod?

Kaminski přejel kolem boudy k hrázi, zabočil vpravo a zastavil u chrámu, který vypadal jako vchod do obrovského tunelu: průčelí, stropy a větší část levé strany už byly vyřezané ze skály a Alinardovy pily tam zanechaly bizarní vzory. Na úpatí trojúhelníku, na jehož dlouhém rameni se houpal kamenný blok, stáli Lundholm a Istvan Rogalla. Když uviděli Kaminského, začali na něho mávat, aby šel k nim.

„Istvan něco objevil!“ zasmál se Rogalla.

„Kde?“ zeptal se Kaminski.

„To uvidíš!“ odpověděl Rogalla. „Pojď!“ Teď se dal do smíchu i Lundholm. A při chůzi Rogalla poznamenal: „Tak vidíš, včera jsi měl pravdu, ještě pořád existují nějaké nečekané objevy. Jak je ti po včerejšku?“

„Děkuju za optání,“ pospíšil si Kaminski s odpovědí, třebaže v myšlenkách byl úplně jinde. Jak se zdálo, Rogalla si přece jen pamatoval, o čem se včera bavili.

Na podlaze otevřeného chrámu ležela centimetrová vrstva jemného žlutého prachu z rozřezaného pískovce. Jen několik dělníků respektovalo nařízení a mělo ochranné masky. Masky totiž

rozdíraly kůži a způsobovaly mokvající rány. A to bylo podle většiny dělníků horší, než dýchat prach, protože ten se dal spláchnout pivem.

Lundholm šel napřed a Rogalla a Kaminski ho následovali. Švéd zůstat stát několik metrů od čtyř soch bohů, jimž byl chrám zasvěcen, a ukázal do úzké postranní lodi, osvětlené holou žárovkou s černým plechovým stínítkem.

Rogalla si povšiml Kaminského rozpaků a postrčil ho před sebou do místnosti. „Už jste o tom řekli Muchtárovi?“ zeptal se Kaminski.

„Muchtárovi? Tohle tady není jeho džob,“ odpověděl Rogalla.

Kaminski nechápal.

Za jedním z mohutných čtyřbokých sloupů byla rozhrabaná zem. Kaminski rozeznal polorozpadlou dřevěnou bednu.

Lundholm k ní přistoupil a nadzvedl rozlámané víko. V bedně ležel mrtvý důstojník v uniformě ověšené řády. Mrtvola byla ještě dobře zachovalá.

Kaminski se na ni chvíli užasle díval a pak se zničehonic dal do smíchu. Smál se hlasitě a osvobozeně. Oba muži se na něho jen pobaveně dívali. Nevěděli, proč se Kaminski směje, ale situace byla natolik neobvyklá, že se na nic nevyptávali.

„Je to Angličan,“ řekl Lundholm, „Bedeau se vyzná v uniformách a domnívá se, že by to mohl být důstojník z výpravy lorda Kitchenera. Ležel tady pohřbený a nikdo ho neobjevil. Našel ho jeden elektrikář při instalaci rozvodů. Co teď uděláme?“

„To ať rozhodne profesor Jacobi,“ odpověděl Kaminski, „ale já navrhuji, abychom vyrozuměli britské velvyslanectví. Ať sami rozhodnou, co míní s vojákem Jejího Veličenstva udělat.“

Ze srdce mu spadl kámen, když se ukázalo, o jaký objev se jedná, a spontánně pozval Rogallu a Lundholma na pivo do své stavební boudy, aby, jak řekl, ze sebe spláchli prach; oba muži jeho pozvání rádi přijali.

„Ty sis asi myslel, že objevili hrobku nějaké královny,“ zasmál se Rogalla a napil se teplého piva. Pak se obrátil k Lundholmovi a zeptal se ho: „Arthur totiž ještě pořád věří v nějaký opravdu veliký objev.“

Kaminski cítil, jak rudne v obličeji a bezděčně se zadíval na podlahu, jestli tam nejsou nějaké podezřelé stopy.

„Nemusíš se za to stydět!“ konejšil ho Rogalla, který si Kaminského chování vysvětlil nesprávně.

V té chvíli si oba povšimli ohořelého papíru, ležícího na zemi vedle psacího stolu. Rogalla, který seděl blíž, ho zvedl, a když ho chtěl položit na stůl, všiml si letmo načrtnutých hieroglyfů. „Tak se mi zdá, že mi chceš fušovat do řemesla.“

„Ale kde!“ řekl odmítavě Kaminski. „Líbí se mi ty znaky, a když jsem nahoře u složených bloků, občas si některé obkreslím, ale co znamenají, nevím.“

Rogalla otáčel zbytek papíru na všechny strany. Pak se zadíval na Kaminského a vážně řekl: „Divné je jenom to, že v celém Abú Simbelu není o tomhle jménu vůbec žádná zmínka.“

„A co tam stojí?“

„Bintanat,“ odpověděl Rogalla.

Kaminski očekával, že mu Rogalla bude klást otázky. Ale neudělal to, a právě to Kaminského zneklidnilo. Někdy mu připadalo, že každý v Abú Simbelu ví víc, než je ochoten přiznat.

25

Toho večera spal Kaminski s Hellou; ne proto, že by o to stál – na to byl příliš zmatený –, ale proto, že ho o to Hella požádala; prý to potřebuje, řekla. Ne že by to bylo Arthurovi nepříjemné, to ne, ale Hellino chování v nemocnici, zděšení z nálezu mumie anglického vojáka a Rogallovy poznámky ho dost sebraly. Rozhodně byl v myšlenkách jinde než v posteli s Hellou.

Vyčerpaný usnul v Hellině náručí, ale krátce po půlnoci se prudce probudil, protože uslyšel zachroptění. Hella vedle něho těžce oddychovala; spala hlubokým spánkem, ale vydávala přitom hlasité chraplavé zvuky. Arthur rozsvítil.

Hella měla zavřené oči, na čele jí stál pot a v koutcích úst jí chvílemi zacukalo. Její dech a zvláštní zvuky, které vydávala, se stále zrychlovaly, ale jejich síla se měnila. Po prudkých hlasitých vydechnutích následovaly výdechy sotva slyšitelné.

Arthur chtěl Hellou zatřást, aby se probudila z ošklivého snu, ale vtom rozpoznal, že nepravidelné zvuky vycházející z jejích úst jsou jakási nesouvislá slova, jimž nerozuměl.

Několikrát po sobě vyrazila koktavě: „Ra-messe,“ a e protáhla tak, že znělo jako i. Její štíhlé tělo se přitom vzepjalo a zkroutilo bolestí jako zašlápnutý červ.

V Kaminském to vyvolalo smíšené pocity; samozřejmě chtěl Hellu vysvobodit z jejích děsivých snů, ale na druhé straně dychtivě naslouchal, jestli se nedozví něco z tajemství, které tuto ženu obklopovalo.

„Hello!“ zašeptal opatrně a udivilo ho, když odpověděla hlubokým protáhlým „áááno“.

„Myslel jsem, že se ti něco zdá,“ řekl Kaminski tiše. „Nemáš horečku?“

„Horečku, horečku, horečku,“ opakovala Hella se zavřenýma očima a začala se zmítat ze strany na stranu a tlouct kolem sebe rukama, jako by jí po těle lezli mravenci.

Náhle vykřikla: „Kemal!“ a nějakou nadávku, jíž Arthur nerozuměl; pak se Hellino tělo prohnulo jako napjatý luk, a ona se zhroutila a zůstala nehybně ležet.

Dýchala prudce a krátce a Kaminski dostal strach. Popleskal ji po tvářích a křikl: „Hello, probuď se!“ Hella však ležela dál v hlubokém bezvědomí.

Arthur se bezradně rozhlížel kolem a uvažoval, co udělat. Heckmann, blesklo mu hlavou. Musí zavolat doktora Heckmanna! Kaminski si rychle oblékl kalhoty a košili a vyběhl ze dveří.

U sousedního domu prudce zabušil na dveře. „Doktore! To jsem já, Kaminski!“

Doktor Heckmann se objevil ve dveřích rozespalý, ale když mu Kaminski pověděl, v jakém je Hella stavu, okamžitě se probral. Vrátil se do domu, rychle se oblékl a opět vyšel s kufříkem v ruce.

„Má vysokou horečku,“ konstatoval doktor Heckmann, když položil ruku na Hellino čelo. „Sežeňte mokrý ručník!“ Palcem povytáhl Helle levé víčko, takže bylo vidět bělmo. „Nereaguje,“ řekl Heckmann a zavrtěl hlavou. „Vy jste s ní přece byl,“ dodal nakonec a znělo to jako výčitka. „Nevypila moc alkoholu, nebo nevzala si nějaké silné léky?“

„Ne, to určitě ne,“ prohlásil Kaminski, „rozhodně ne v mé přítomnosti.“ Oba naslouchali Hellinu krátkému a nepravidelnému dechu.

Heckmann se s Arthurovou odpovědí nespokojil. Rozhlížel se po pokoji, čichl ke dvěma sklenkám na stole, prohlédl si ampulku s nápisem KUP a prozkoumal krabičku s prášky, uloženou v poličce na zdi; ale nic podezřelého neobjevil.

„Vypadá to na nějakou otravu,“ usoudil nakonec. Kaminski mu podal mokrý ručník a Heckmann ho přiložil Helle na čelo.

Ve své bezmocnosti se dal Arthur Kaminski do uklízení pokoje. Odnesl sklenky a láhve, posbíral šaty, přehozené přes opěradla židlí a věšel je do jediné dřevěné skříně.

Přitom jeho pohled padl na podivnou maličkou věcičku na zadní straně jednoho kusu oděvu. Vypadalo to jako nějaký amulet, ale pak poznal, co to je: byl to pavouk křižák, napíchnutý na háčku udice. Háček se zasekl do látky tak, že se ho Arthurovi nepodařilo vytáhnout, aniž by nevytrhl i kousek látky.

Doktor Heckmann mezitím natáhl injekci penicilinu. „Nevzpomínáte si," řekl, když z kolmo vztyčené injekční stříkačky odstříkl tenoučký pramínek roztoku, „jestli Hella v posledních dnech nepřišla do styku s něčím toxickým? To bychom potřebovali nutně vědět."

Kaminski se plácl do čela. „Panebože, no ovšem!" zvolal. „Teď si vzpomínám. Shodil jsem u ní v ordinaci na zem láhev karbolu. Ano, to je určitě ono!"

„Karbolu?"

„Ano. Sám jsem z toho smradu dostal halucinace. Viděl jsem příšerné věci."

„Z karbolu?"

„Ano. Hella mi to tak vysvětlila."

Doktor Heckmann vzal Hellinu paži a vpíchnul jí do žíly injekci. „Milý příteli," řekl se shovívavým úsměvem, „karbol je dobrý dezinfekční prostředek, ale rozhodně nevyvolává halucinace." A vytáhl injekční jehlu z Helliny paže.

„Ale já jsem v tom štiplavém smradu viděl příšerně se šklebící přízrak!" snažil se Kaminski obhájit. „Jsem si tím naprosto jistý!"

„Když jste si tím jistý, tak tam ten přízrak nejspíš byl. Ale všichni máme sklon k tomu, že věci, které nás odpuzují, odbydeme tím, že to jsou halucinace."

Kaminski se vyděsil. V ruce držel pavouka s nebezpečným háčkem. Heckmann si ho se zájmem prohlížel.

„Co je to?“

„To taky nevím.“ Kaminski přidržel tu zvláštní věc doktorovi před očima. „Bylo to zachycené v Helliných šatech.“

„To je divné,“ řekl doktor Heckmann a prohlížel si zabodnutého pavouka ze všech stran. „Tohle dělávají afričtí léčitelé. Ale Hella?“

„A co kovář Kemal?“ napadlo náhle Kaminského.

Heckmann se na Kaminského podíval, jako by chtěl říct: Co s tím má Kemal společného?

„Hella měla s Kemalem ostrý konflikt kvůli Margret Bakkerové.“

Hella teď dýchala pomaleji a pravidelněji. Doktor Heckmann seděl mlčky vedle ní a měřil jí tep. „Myslíte, že by se kovář Kemal mohl pomstít takovýmhle zákeřným způsobem? Víte, existují jedy, které působí tak vražedně, že když háček napuštěný takovým jedem pronikne do kůže, způsobí smrt.“

Kaminski, který ještě pořád držel v ruce nabodnutého pavouka, sebou trhl a hodil ho na stůl. Pak se díval střídavě na Hellu a na pavouka a nakonec se zeptal: „Zanechal by takový háček nějakou stopu?“

„Obvykle ne,“ odpověděl doktor Heckmann a obrátil Hellu na bok. Na zádech pod pravou lopatkou měla slabě zarudlou skvrnu.

„Co si o tom myslíte?“ zeptal se Arthur naléhavě. Doktorův klid v této situaci ho rozčiloval.

Heckmann přejel po skvrně na kůži rukou. Vypadal dost bezradně, když odpověděl: „Musím přiznat, že s něčím podobným jsem se ve své praxi ještě nesetkal. Žádné poranění tu nevidím. Právě tak dobře by to mohla být jen podrážděná kůže.“

Pak pokrčil rameny; sám nebyl se svou poznámkou spokojený. A Kaminski se jen utvrdil v názoru, že tenhle muž není žádný velký formát, ani jako lékař, ani jako člověk.

Většina času u Hellina lůžka uběhla převážně v mlčení. Jenom jednou, když už se rozednívalo, doktor Heckmann – jako by o tom dlouho přemýšlel – znenadání řekl: „A vy Hellu ještě pořád milujete?“

S touto otázkou Kaminski nepočítal, aspoň ne v této situaci. Rty se mu změnily v úzkou čárku a mezi obočím se mu vytvořila malá kolmá vráska.

„Poslyšte,“ řekl tiše a hlas se mu chvěl, „copak jste se ještě pořád nesmířil se svou porážkou? Věnoval byste snad Helle větší lékařskou péči, kdybyste věděl, že u ní máte ještě šanci? Řeknu vám jedno,“ a Kaminski přitom přistoupil těsně k Heckmannovi, „kdyby se ukázalo, že jste pro tuto ženu neudělal všechno, co je v lidských silách, tak se postarám, abyste…“

„Tohle si nemusím nechat líbit!“ ohradil se Heckmann rozhořčeně. „Od vás ne, Kaminski. Od té doby, co jste v Abú Simbelu, tak jenom rozséváte neklid.“

„Opravdu?“ řekl Arthur a jen s námahou se mu podařilo zachovat klidný výraz ve tváři. „Vy si tedy myslíte, že to všechno je moje vina?“

Nechybělo mnoho a Heckmann a Kaminski by se začali prát. Ale Kaminski si řekl, že nemá smysl pouštět se do hádky, a tak to odbyl mávnutím ruky a raději odešel z pokoje.

Posadil se na schody před domem a díval se naproti k táboru dělníků, ještě ponořenému do hlubokého spánku. Vrcholky hor v dálce ponenáhlu ztrácely mlhavě šedivou barvu, která se změnila nejdřív v temně fialovou, a když je ozářily první paprsky slunce, zbarvily se sytou oranží a ta se rychle proměnila v zářivou žluť.

Nesmíš přenechat Hellin osud jenom Heckmannovi, pomyslel si Arthur. Ale co tedy udělat? Jak by měl zjistit, jestli Kemal vystřelil na Hellu nějakou otrávenou střelu? Chtít na Kemalovi, aby to přiznal, nemělo smysl. Kemal by samozřejmě lhal, až by se hory zelenaly.

Muchtár! Ten zná Kemala líp než kdokoli jiný. Pocházel právě tak jako Kemal z Horního Egypta, a jestli existoval někdo, kdo tajuplného kováře prokoukl, pak to byl právě Muchtár.

Kaminski vzal háček s pavoukem, zabalil jej do kapesníku a rozjel se k Muchtárovi, který bydlel na protější straně ulice těsně vedle vodárenské věže.

Muchtár zprvu nechtěl věřit tomu, že amulet s křižákem se našel u Helly Hornsteinové; prý se za tím skrývá zlá kletba a pavouk křižák je symbolem smrti. Proč by si měl Kemal přát doktorčinu smrt?

Kaminski mu pověděl o Hellině hádce s Kemalem a o Kemalově názoru, že podle vůle Alláha žena nesmí léčit nemocné. Ale to všechno je vedlejší, řekl Kaminski, teď je důležité jen to, jestli Kemal nepoužil nějaký jed, a když, tak jaký.

Muchtár se zatvářil vážně a odpověděl, že je to možné, protože za kletbou domorodců se skrývá nejen přání, ale i pevný úmysl. A v tomto případě se obává, že Kemal měl určitě v úmyslu doktorku Hornsteinovou zabít a k tomu že by se hodil jenom hadí jed.

Hadí jed? Kaminski slyšel, že nepatrné množství takového jedu dokáže usmrtit slona.

Muchtár vzal Kaminskému kapesník s fetišem z ruky a kývnutím hlavy mu naznačil, aby ho následoval.

V prosté koupelně ze zeleně natřeného betonu bylo umyvadlo a ze stropu trčící sprcha. V dřevěné bedně leželi dva malí, líní krokodýli, ne o mnoho větší než domácí zvířata. Mnoho lidí v táboře mělo mladé krokodýly jako domácí zvířata. Stačilo sebrat vejce na písečných dunách u přehradního jezera, a když zvířata dosáhla délky asi třiceti centimetrů, musela se zase pustit na svobodu, protože když krokodýlové dorostli do této délky, začali už chňapat a mohli být nebezpeční.

Muchtár vzal háček z kapesníku do kleští a bodl jím jednoho z krokodýlů do tlamy. Plaz sebou škubl, zprvu se ani nepohnul, jako

by se nic nestalo, ale po dvou třech minutách začal kolem sebe divoce bít, svíjel se jako had a po krátkém zápase zůstal ležel na zádech mrtvý. Břicho se mu jasně a nepřirozeně lesklo. „Jed," zamručel Muchtár.

Kaminski celý otřesený zíral na mrtvé zvíře. Měl co dělat, aby dokázal jasně uvažovat. Pak se vyřítil z Muchtárova domu, aby doktorovi Heckmannovi oznámil, že háček byl otrávený.

Heckmann mu zprvu nechtěl věřit. Pak řekl, že sice může dát Helle prostředek na uvolnění křečí, ale že neví, o jaký jed vůbec jde. Injekce by mohla všechno jenom zhoršit. Začali se spolu hádat. Kaminski se nakonec přemohl a téměř zoufale lékaře prosil, aby dal Helle tu injekci; přece vidí, že Hella už nemá moc naděje. Teprve pak Heckmann povolil.

Když se Hella o čtyři hodiny později probrala z horečnatého spánku, měl Kaminski dojem, že doktor Heckmann je tím zklamaný. Když odcházel z domu, vypadal rozrušený. Arthur otíral vlhkým ručníkem Helle pot z čela a v duchu se ptal, co je ten lékař vlastně za člověka.

26

1. září 1966 nastal v Abú Simbelu dlouho očekávaný den. Sergio Alinardo se svými lidmi totiž vyřízl ze skály poslední kamenný blok, dvacetipětitunový kolos bez jakýchkoli ozdob. Kaminski ho nechal celé dopoledne viset na rameni jeřábu jako trofej a dělníci nadšeně tleskali.

Pokud šlo o stoupání vody v přehradním jezeře, ukázalo se, že ruské výpočty byly špatné a mnozí si z toho dělali legraci. Profesor Jacobi měl dopoledne krátký projev a poukázal na to, že závod s časem sice vyhráli, ale že je splněna teprve polovina úkolu.

Bylo přítomno několik vládních hostů a novináři, a Jacques Balouet z nejvyššího místa na skále fotografoval celou událost s nilskou přehradou v pozadí.

Společné nesnáze Baloueta a Raju Kurjanovovou vzdor vzájemné nedůvěře opět sblížily. Byli neustále spolu, protože strach, že by jeden mohl něco podniknout bez vědomí toho druhého, je stmelil jako zestárlé manžele – zprvu zcela účelově, ale pak se jejich vzájemné city pozvolna prohlubovaly. Jejich rozhovory se stále točily kolem jednoho tématu: oba dva hledali příležitost, aby z Abú Simbelu zmizeli a někde spolu začali nový život.

Onoho 1. září se však všechny jejich plány nečekaně zhatily. Raja právě psala texty k fotografiím, které Balouet přinesl z laboratoře, aby je Orel Kuroš mohl příštího dne dopravit letadlem do Asuánu.

Při práci padl Rajin pohled na jednu z fotografií, které Balouet udělal z vrcholu skály, a mezi diváky objevila sebe. Pak najednou vykřikla. Balouet strčil hlavu do dveří, aby zjistil co se děje.

„Podívej," řekla Raja a ukázala Jacquesovi jednu fotografii.

Ten si ji prohlédl, poznal Raju, ale nechápal, co by na tom mělo být nebezpečného. Proto nerozhodně odpověděl: „Nevím, co myslíš.“

Raja položila fotografii na stůl, vzala lupu a podržela ji tak, aby se Jacques mohl podívat: „Tady ten muž s foťákem šikmo za mnou! Vypadá jako fotoreportér!“

Balouet vzal Raje lupu z ruky a sklonil se nad fotografií: „Kristepane,“ vyhrkl a otáčel fotku na všechny strany, „plukovník Smoličev!“ Chvatně hledal mezi papíry na psacím stole seznam hostů: „Oficiální pozvání Smoličev neměl,“ zakoktal nakonec a oba zírali na fotografii jako uhranutí.

Raje zběsile bušilo srdce. Nebylo zapotřebí velké fantazie, aby si představila, proč se plukovník objevil v Abú Simbelu inkognito. Pro Smoličeva to bylo typické: Zvláštních úkolů se obvykle ujímal sám, což mu mnohokrát vyneslo kritiku nadřízených, ale pokaždé i jisté úspěchy. Takto odhalil v Káhiře dva egyptské špiony, pracující pro CIA, a říkalo se, že v Asuánu získal pro spolupráci známého obchodníka s kradenými starožitnostmi, který se pohyboval v nejvyšších egyptských společenských kruzích a pro KGB znamenal jeden z nejdůležitějších zdrojů informací.

Jestliže se Smoličev vloudil při této příležitosti do Abú Simbelu, dokazovalo to, že je o všem přesně informovaný. Nepochybně se mu zatím nenaskytla vhodná příležitost, aby tady pátral po Raje a nevzbudil při tom pozornost.

„Musím odtud!“ Raja vyskočila začala rozčileně přecházet po kanceláři. Ruce měla zkřížené na prsou a z tváře jí vyprchala všechna krev. „Musím odtud!“ opakovala bezradně.

Balouet přistoupil k Raje a sevřel jí paže. „Uklidni se! Nemůžeš odtud jen tak prostě utéct. Kam chceš jít?“

„Chci pryč!“ křikla Raja na Francouze. „Mám snad čekat, až se mnou osud zatočí? To jsem nikdy nedokázala.“ Raja rozčileně oddychovala.

Balouet si znovu prohlédl fotografii, pak ji odložil a řekl: „Jestli půjdeš, půjdu s tebou. Koneckonců jsem v tom namočený právě tak jako ty a plukovník by mi asi uvěřil všechno, jenom ne to, že jsem nevěděl, kdo jsi.“

Raja a Balouet se letmo objali, jako by si chtěli vzájemně dodat odvahu.

„Jsou tu dvě otázky,“ začal Balouet zeširoka.

„Žádné otázky nejsou!“ přerušila ho Raja. „Protože odpověď je jasná: Musíme odtud ihned zmizet, pokud možno ještě dnes v noci. A musíme se pokusit uniknout na jih, nejlíp do Chartúmu. Tam nás nebude hledat ani KGB.“

„Ty ses zbláznila, Rajo! Víš, kde je Chartúm? Pět set kilometrů na jih odtud, v Súdánu. Víš, co to znamená? Pět set kilometrů pouští?“

Raja vybuchla: „A víš, co to znamená, když KGB chytne dezertéra? Myslím, že podceňuješ vážnost naší situace.“

Balouet mlčky přikývl. Raja měla pravdu. Prchat na sever do Asuánu bylo beznadějné. Museli tedy na jih.

Dlouho mlčeli a přemýšleli. Pak na sebe pohlédli, jako by jeden hledal pomoc u druhého, ale nikdo z nich nepřišel na žádný spásný nápad.

„Ani silnice tam nevede,“ řekl Balouet rezignovaně.

„Jenom po vodě, po Nilu,“ odpověděla Raja.

Balouet se zarazil. U staveniště kotvilo několik motorových člunů. A s motorovým člunem – kdyby jejich útěk ihned neobjevili – měli reálnou naději se odtud dostat.

Pohlédli na sebe a oba si v té chvíli mysleli totéž: Zbývá jen jediná cesta, nahoru po Nilu.

Balouet si vyndal cigaretu z koutku úst, držel ji mezi palcem a ukazováčkem a řekl: „Kdo jezdil s nákladákem, dovede řídit i motorový člun. To nech na mně. Daleko větší starost mi dělá to, že u Farasu musíme přejít hranice a ty nemáš pas. Víš sama, že pro

Araba neexistuje v životě nic důležitějšího než ferman, prostě nějaký doklad s razítkem. Ale –“ zdusil cigaretu, šel k trezoru, otevřel těžké dveře a ukázal na složené svazky bankovek – „to nám pomůže dostat se dál, tím jsem si jistý. Bakšiš je nejoblíbenější slovo každého Araba.“

„A co když narazíme na nějakého nepodplatitelného úředníka?“

„Musíme to risknout,“ prohlásil Balouet, ale snažil se na to nemyslet. „Nebo se chceš vydat pouští na východ k Rudému moři? To je jen čtyři sta kilometrů. Anebo na západ do Libye? Šest set kilometrů! Tam bychom se sice nemuseli bát, že nás někdo zadrží, ale šance, že se tam dostaneme, se rovná nule.“

Raja vyskočila: „Tak dobrá. Kdy vyrazíme?“

Balouet dlouho neuvažoval. „Hned,“ odpověděl bez rozmýšlení. „Až se rozední, musíme už být za horama.“

Sbalili si jen to nejnutnější. Jacques naplnil dva kanystry vodou; peníze, tisíc šest set egyptských liber a osm tisíc dolarů rozdělil na tři díly. Jednu třetinu schoval pod šatstvo v olivově zeleném pytli, druhou třetinu si dal pod bundu a zbývající třetinu dal Raje.

Když otevřeli dveře, opřel se do nich horký chamsin, žhavý saharský vítr z jihu, který před sebou žene mračna písku, takže obloha je i za bílého dne zatemnělá. Při chamsinu se v Abú Simbelu nepracovalo. To zlepšovalo jejich šance, že se na jejich útěk hned nepřijde.

Balouetovým volkswagenem jeli až ke Kaminského stavební boudě. Tam nechali vůz stát a posledních sto metrů k přístavišti šli pěšky.

Ve větru se zmítaly čtyři lodě uvázané na lanech. V jednom člunu našel Balouet dva kanystry nafty, a protože bez problému nastartoval, vybral ho pro jejich útěk. Pokud se Balouet dokázal ve tmě orientovat, byla to nejmenší loď ze všech čtyř a byla v lepším stavu než ostatní. Většinou tyto lodě sloužily k přepravě dělníků a jejich nářadí.

Vzhledem k ženoucímu se chamsinu byla Raja na pochybách, jestli by neměli raději počkat, až začne svítat, ale Jacques prohlásil, že tma a ženoucí se bouře budou jejich nejlepšími spojenci. Nakonec mu dala Raja zapravdu. Balouet jí slíbil, že jakmile se dostanou z dohledu, zakotví na protějším břehu a schovají se tam před vichřicí.

Raja si lehla na holé dno lodi, kde byla chráněna před suchým větrem. Balouet nastartoval motor a posadil se ke kormidlu. Řídil člun přímo proti větru, aby se vítr opíral do co nejmenší plochy a aby byl motor co nejméně slyšet, pustil ho jenom na poloviční obrátky. To stačilo, aby pluli kupředu.

Nad přehradou nahromaděné vody jindy líně tekoucího Nilu byly této noci rozbouřené tak, že takové vlny tu Balouet ještě neviděl. V nepravidelných nárazech bily do přídě a zvedaly loď do výše, jako by ji chtěly převrátit.

„Neboj se," křikl Jacques proti větru, „dokážeme to!" Byla to útěcha, kterou by Balouet v této situaci potřeboval sám. Upíral pohled do tmy a měl co dělat, aby neztratil z dohledu západní břeh. Východní břeh, kde chtěl přistát, vůbec neviděl.

Myšlenky, že se v tomto místě přeplaví na druhou stranu, se také brzy vzdal, protože se obával, že vítr člun zanese. Proto teď jel na plné obrátky, neboť jen tak mohl držet kurz.

„Víš vůbec, kde jsme?" zvolala Raja ustrašeně ze svého úkrytu před větrem.

„Jak to mám vědět?" odpověděl Jacques. „Nevidím ani na vlastní ruku. Ale není důležité, kde jsme, hlavně že jsme pryč z Abú Simbelu."

Raja přikývla a přidržela se pevněji okraje zmítajícího se člunu. Občas opatrně vykoukla přes okraj lodě, ale když ji několikrát šlehla do obličeje sprška vody, odevzdala se osudu. Spoléhala na Jacquese. Nebyl sice žádný hrdina, ale dělal, co mohl.

Ztratila už veškerý pojem o čase, když tu náhle jednotvárné zvuky přerušilo jakési drhnutí a pak vynechávání lodního šroubu. Balouet přehlédl palmu, jejíž vějířovité větve vyčnívaly nad hladinu Nilu. Přiblížili se asi na sto metrů k břehu, aniž to zpozorovali.

Pokud viděl Balouet dobře, přehradní jezero vytvořilo na tomto místě jakousi přirozenou zátoku, která se zdála být příhodná k tomu, aby se v ní až do svítání ukryli před chamsinem.

Jak daleko byli od Abú Simbelu nedovedl Balouet odhadnout; tok Nilu na jih od stavby neznal. Písečný výběžek, jasně se zvedající z vody, umožňoval vytáhnout loď na břeh. Několik kroků dál se tyčil skalní blok, pod jehož ochranou by mohli počkat, až se rozední.

Balouet najel na plné obrátky na břeh. Příď se zavrtala do písku. Jacques a Raja vyskočili a běželi ke skále. Písek je bodal do tváří jako tisíc jehel. Na straně chráněné před větrem se svezli na zem a schouleni se opřeli zády o skálu. Mlčeli a chvílemi se propadali do spánku.

Balouet už v duchu litoval, že se pustil do tohoto dobrodružství a sužovaly ho pochybnosti, jestli se lodí vůbec dostanou do Súdánu, protože jakmile se zlepší počasí, začnou pátrat nad Nilem letadla a Orel Kuroš byl zatraceně dobrý pilot, známý svými hloubkovými lety.

Doufali, že ráno chamsin ustane a budou moci pokračovat v plavbě; jejich naděje se však nesplnila. Vichřice bičovala Nil ještě prudčeji než v noci, a když Balouet vyhlédl za ochrannou skálu, aby se podíval, kde je loď, k smrti se vyděsil.

„Rajo!“ vykřikl a vyburcoval ženu z polospánku. „Rajo, loď zmizela!“

Raja Kurjanovová vyskočila, běžela k místu, kde v noci vystoupili na břeh a zděšeně zírala na rýhu, kterou tam zanechala příď lodi. Balouet se zadíval k severovýchodu a beze slova ukázal

doprostřed jezera. Tam se houpal jejich člun jako ořechová skořápka. Raja a Jacques si padli do náruče a rozbrečeli se.

„Je to moje vina, jenom moje vina," opakoval neustále Balouet. „Neměl jsem tě zatahovat do takového nebezpečí."

„Hloupost!" snažila se ho uklidnit Raja. „Sama jsem tě k tomu přemlouvala. Třeba by se našlo lepší řešení, jak zmizet z Abú Simbelu, ale rozhodli jsme se k tomu společně a teď to taky společně překonáme."

Balouet se trpce zasmál: „A jak? Bez jakéhokoli dopravního prostředku, bez vody a bez jídla? Jak?"

Jejich situace vypadala skutečně beznadějně, ale nemělo smysl utápět se v sebelítosti. Slovo sebelítost Raja Kurjanovová nenáviděla skoro právě jak jako slovo KGB. „Velbloud prý dokáže být bez vody a potravy deset dní," řekla povzbudivě, „a na karavanních cestách se proto přinejmenším po každém desetidenním pochodu vždycky najde studna."

Rajina poznámka vyloudila na Balouetově tváři úsměv. Při veškeré své tvrdosti a inteligenci reagovala Raja mnohdy jako dítě. „Bohužel nejsme velbloudi," odpověděl Jacques, „a nejsme bohužel ani na karavanní cestě, ale na břehu přehradního jezera."

„Dá se voda z Nilu vůbec pít?"

„Jistěže dá. Je jenom otázka, jakou nemoc si tím uženeš."

S přibývajícím denním světlem se vynořovalo z vody stále víc vrcholků palem, které dřív lemovaly břehy řeky; když je teď bičoval vítr a vlny, vypadaly jako tonoucí, který bezmocně bije kolem sebe rukama.

„Jak dlouho trvá takový chamsin?" zeptala se Raja, když u skály, chránící je před větrem, strávili další dvě hodiny.

„To se dá těžko předvídat," odpověděl Jacques a otřel si z obličeje písek. „Někdy je za dvě hodiny po všem a obloha je jako vymetená. Ale v Horním Egyptě dokáže chamsin zuřit i tři dny a nebe zůstane žluté a šedivé jako špinavé plátno."

K poledni – tak dlouho seděli přituleni k sobě za útesem – vytí a skučení vichru pozvolna ustalo, ale obloha se nevyjasnila. Balouet znal tyhle nálady počasí a věděl, že nezřídka vichřice na chvíli poleví, aby znovu nabrala dech a po krátké přestávce propukla s ještě větší silou.

Jacques a Raja využili příležitosti a vylezli na písečnou dunu, na kterou chamsin navál geometrické vlnovky. Po jejich lodi nebylo ani památky. Nejspíš v bouři ztroskotala a potopila se. Směrem na jih, k Súdánu, se táhly duny jedna za druhou. Kopce písku vypadaly jako tlustí tuleni. V nevelké vzdálenosti se otvíralo údolí obklopené palmami, do něhož však neviděli. Toto údolí si určili za svůj cíl. Pak uvidí, co dál.

27

Cestu do údolí odhadoval Balouet na tři hodiny, ale trvalo jim pět hodin, než zdolali poslední dunu. V čerstvě navátém písku, do něhož se často bořili až po kolena jako do prašanu a který se občas valil dolů jako bystřina, postupovali jen s námahou kupředu.

Když Raja vystoupila na hřeben poslední duny, nevěřila svým očím: Pod nimi, v zátoce přehradního jezera, se rozkládala opuštěná vesnice – alespoň to vypadalo, jako by ji její obyvatelé opustili. Polovinu chatrčí už zaplavil Nil, z některých vyčnívaly už jen ploché střechy, a dny výše stojících chatrčí už byly také asi sečteny.

Náhle Balouet zvolal: „Rajo, štípni mě!“

Teď i Raja viděla, co Jacquese přimělo k této žádosti: U skaliska, vybíhajícího do jezera, byly připoutány dvě lodě; feluka se skasanou plachtou a motorový člun, který pamatoval už i lepší časy.

Balouet vykřikl radostí a jako rozpustilé dítě se překotně rozběhl z pískového svahu. Raja ho opatrně následovala. Ale ještě než Jacques seběhl dolů, začaly z chatrčí vycházet vytáhlé postavy, některé polonahé, jiné v dlouhých hábitech. Tři z nich držely pušky, připravené k výstřelu.

Jacques se rozběhl mužům naproti a mával přitom rukama. Ozbrojení muži jeho gestikulaci nerozuměli a namířili na něho pušky. Balouet se zastavil a zavolal několik arabských slov, která ho právě napadla, ale na muže to očividně nezapůsobilo.

Jeden z nich, s pohledem upřeným na Baloueta, vystřelil do vzduchu. Vzápětí vyšel z jedné chatrče starý muž v bílé galábiji. Napřáhl ruku, opsal jí půlkruh a muži sklonili pušky.

Teď sešla dolů i Raja. Celá se třásla a hledala Jacquesovu ruku. Spíš proto, aby si dodala odvahu, než že by o tom byla

přesvědčená, řekla: „Nic nám neudělají, když uvidí, že přicházíme s přátelskými úmysly.“ Balouet jí stiskl ruku.

Starý muž přicházel pomalu blíž a přitom na ně arabsky volal něco, čemu zas nerozuměli oni. Balouet to zkusil s angličtinou, ale stařec na jeho slova nereagoval. Balouet to tedy v zoufalství zkusil s francouzštinou a vida, stařec se lámanou francouzštinou zeptal, jestli je posílá vláda.

Vláda?

Balouet a Raja se na sebe podívali. Co měli odpovědět?

„Řekni prostě pravdu,“ zamumlala Raja.

„Vyloučeno,“ odmítl Jacques a pak začal starci vykládat, že jsou novináři z Francie a chtějí psát o tom, jaké důsledky bude mít postavení přehrady na hospodářství Horního Egypta. A že v chamsinu jejich člun ztroskotal a teď hledají pomoc; chtějí se dostat do Súdánu.

Šejk naslouchal Balouetovým slovům s rukou přiloženou k levému uchu; jak se brzy ukázalo, nebylo to ani tak známkou nedoslýchavosti, jako spíš toho, že ho něco obzvlášť zaujalo. Vyslechl si Balouetovu historii, sešklebil vrásčité rty do zvláštní grimasy a velkým obloukem si odplivl. Pak začal chválit Alláha, který mu umožnil školní vzdělání, takže rozumí i lidem, kteří mluví cizí řečí a mezi Koroskem a Vádí Halfou není nikdo, kdo by se mu vyrovnal.

Jacques a Raja obdivně přikyvovali. Doufali, že tak získají šejkovu důvěru; ten však začal zničehonic nadávat na cizince vůbec a na novináře zvláště a každou ze svých lopotně sesmolených francouzských vět končil tím, že si prudce odplivl do písku, jako by tím dělal za větou tečku. Nadával, že nejdříve byli v područí Angličanů a teď že jsou zase v područí Rusů. A novináři jsou pěkná pakáž – dokonce použil francouzského slova canaille – protože věčně překrucují pravdu a zatím ještě nikdo nenapsal, jak zachází vláda s obyvateli vesnic, kteří musí kvůli přehradě opustit

zemi svých předků. Tato vláda, dodal se vztyčeným prstem, zaplavuje jejich půdu jenom kvůli svým ziskům. A Násir, ten prezident, je nevěřící, kterého poslali křesťanští psi, protože kdyby milosrdný a slitovný Alláh chtěl, aby se Nil proměnil v jezero, veliké jako moře, za nímž leží svatá města Mekka a Medína, tak by jenom pohnul prstem a bylo by se to stalo. Teď přišli do země Rusové z asijských stepí a usadili se tu jako masařky na velbloudím trusu, aby tuto zemi vykořisťovali. A až bude dokončena přehrada, to znamení hanby v srdci Egypta – Rusové se tu budou dál držet jak klíšťata na těle egyptského berana.

Nekonečný vodopád vlastních slov starce rozrušil tak, že mu několikrát přeskočil hlas rozčilením a nakonec musel lapat po dechu. Muži za ním začali vyrážet ostré výkřiky na znamení souhlasu, ačkoli mu nerozuměli ani slovo. Z jeho hlasu však poznali, že říkal něco důležitého.

Pak následovala dlouhá přestávka. Šejk si cizince prohlížel od paty k hlavě jako feláh velbloudy na tržišti. Jacques a Raja usoudili, že bude lepší, když budou mlčet; tak jako tak byli odkázáni na to, jak rozhodnou obyvatelé vesnice. Když se stařec dostatečně vynadíval, naznačil jim, aby ho následovali.

Domek měřil čtyřikrát šest metrů a byl postavený ze světlých cihel z nilského bahna. Měl jen jedny dveře a maličké okénko na straně, kam nesvítilo slunce. Zelenomodré dveře vedly rovnou do kuchyně, jejíž stěny a strop se leskly mastnými sazemi a kde to páchlo jako na haldě odpadků.

Vchod do druhé místnosti měl místo dveří závěs z korálků; světlo do místnosti pronikalo jen spoře otvorem ve stropě. Na zemi byly roztrhané koberce a polštáře s pestrými vzory. Kromě nízkého dřevěného stolu tam nebylo žádné jiné zařízení.

Když se Raja, Balouet a stařec posadili na zem, stařec tleskl do dlaní. Vedlejší místnost, v níž předtím nikdo nebyl, ožila. Byly slyšet ženské hlasy a cinkot nádobí. Zanedlouho se objevila malá

baculatá žena s černým čajem v maličkých pohárcích, pak přišla druhá a přinesla mísu s kousky nazelenalého sýra a vzápětí třetí s chlebovými plackami velkými jako pánev.

Pokud jde o ty ženy, poznamenal stařec, všechny patří jemu; a pokud jde o sýr a chlebové placky, můžou si posloužit do sytosti.

Sýr chutnal tak, jak vypadal: dost odporně. Zato chlebové placky voněly báječně a právě tak skvěle chutnaly. Raja i Jacques by je patrně s požitkem snědli, kdyby šejk nesledoval každé sousto, které nesli k ústům, s jakýmsi záhadným úšklebkem a s téměř vědeckou zvědavostí. Především Rajiny pohyby jako by ho přímo fascinovaly.

V jedné chvíli, kdy měl Balouet pocit, že ho nikdo nepozoruje, vylovil z bundy pět stodolarových bankovek, hodil je před starce na stůl a blahovolně prohlásil, že budou jeho, když jeho i Raju převede přes hranice do Súdánu.

Pět set dolarů bylo hodně peněz, avšak jižně od dvacátého třetího stupně zeměpisné šířky bylo pět set dolarů hotové jmění. Přesto šejk nevypadal, že by měl o peníze zájem. Dokonce i když ho Balouet upozornil, že je to pět set amerických dolarů, zůstal stařec lhostejný a se stejným úšklebkem, s jakým je už dlouho pronikavě pozoroval, se zeptal, jestli cizinci znají bajku o koni a oslu.

Když zdvořile odpověděli, že ne, šejk zavrtěl hlavou nad takovou nevědomostí a začal vyprávět:

„Ve stáji bohatého sedláka ve Středním Egyptě žrali starý kůň a mladý osel z jednoho žlabu. Kůň strávil u sedláka celý svůj život a byl spokojený, ale osel se nemohl smířit s tím, že má ve stáji málo místa. Několikrát se pokusil utéct, ale pokaždé skončil u vysokého plotu, jímž byl statek bohatého sedláka obehnán.

Jednoho dne," pokračoval stařec, „se osel koně zeptal, jestli by mu neukázal, jak by se dal dřevěný plot přeskočit. Samozřejmě, odpověděl kůň, jenže pak by zůstal sám se svými klisnami, a

hlavně by postrádal mladou oslici. Osel se ho zeptal, co má tedy udělat, a kůň mu odpověděl, aby mu na jednu noc jeho oslici půjčil. Osel to rozhořčeně odmítl, protože se prý nehodí, aby se starý kůň pářil s mladou oslicí. Ale jednoho dne se kůň toho, po čem už tak dlouho bažil, zmocnil násilím, a teď už vůbec nemínil oslovi ukázat, jak přeskočit plot a dostat se na svobodu. Od té doby jsou oslové nespokojení se svým osudem a jsou vzpurní a tvrdohlaví jako žádné jiné zvíře.“

„Začínám chápat,“ zašeptal Jacques Raje.

Raja přikývla: „Nechce tvoje peníze, ale mě.“

Šejk přijal s obzvláštním potěšením, že ti dva pochopili smysl a záměr jeho bajky; hlučně se rozesmál na celé kolo, pak se namáhavě zvedl ze země a zmizel za korálkovým závěsem.

„Zabiju ho, jestli se tě jenom dotkne,“ zasyčel Balouet tiše.

„To tě sice ctí,“ odpověděla Raja suše, „ale vůbec nám to nepomůže, abychom se dostali dál. Naopak, zastřelí nás. Mně jenom nejde do hlavy, proč tomu dědkovi nezáleží na penězích.“

„To taky nechápu,“ souhlasil Balouet. „Za pět set dolarů by si mohl koupit celý harém.“

Vtom vyšel z korálkového závěsu šejk a hodil na stůl k pěti stodolarovkám tlustý svazek bankovek.

„Vy si myslíte, že jste první, co chtěli, abych je převedl přes hranice? To tedy nejste!“ Začal se v rozházených bankovkách prohrabovat. „No, poslužte si,“ vykřikl rozhořčeně, „já žádné peníze nepotřebuju, protože to, co si člověk doopravdy přeje, se za peníze beztak nekoupí.“

Balouet zůstal jako opařený a zoufale pohlédl na Raju. Myslel si, že peníze, i když z nich třetinu ztratili se zavazadly, jim otevřou všechny dveře a že za pár dolarů udělá tady v poušti každý všechno. A teď přijde tenhle starý šejk, tvrdý a nepoddajný, téměř biblická postava, a prohlásí, že peníze pro něho nic neznamenají, že jich má tolik, že neví co s nimi, ale kdyby ho cizinec nechal,

aby se vyspal s jeho hezkou mladou ženou – se ženou, kterou chtěl Jacques ochraňovat, se ženou kterou miloval…

Jacques cítil, jak se mu ve spáncích rozbušila krev, v bezmocném vzteku vyskočil a výhrůžně přistoupil ke starci, který vstal od stolu. Byl nejméně o hlavu větší, než starý šejk.

Raja se do toho chtěla vložit, aby zabránila nejhoršímu; ale šejk se klidně, jako by se mu nemohlo nic stát, podíval na Jacquese, položil mu ruku na rameno a s oním jemu vlastním nestydatým úšklebkem řekl: „Rok je dlouhý, můžete si to rozmyslet.“

Po těchto slovech vyšel bez sebemenšího náznaku rozčilení z domu a své peníze nechal ležet na stole. Když za ním zapadly dveře, Raja i Balouet si mysleli, že je zvenčí zamkl; Jacques chvíli naslouchal hrozivému tichu a když pak opatrně stiskl kliku, zjistil, že dveře jsou odemčené.

„Zdá se, že ten dědek si je svou věcí jistý,“ řekl Balouet, když dveře opět zavřel.

„Samozřejmě, vždyť kam bychom mu mohli utéct,“ odpověděla Raja. „A navíc jsou jeho lidé ozbrojeni. Myslím, že by se s námi moc nemazlili.“

Balouet přikývl: „Panebože, do čeho jsme se to dostali!“

Zdálo se, že Jacques je v koncích s nervy. Raja ho však znala už dost dlouho a věděla, že psychicky vydrží mnohem méně než ona.

„Víš, Jacquesi,“ řekla a zadívala se na jakýsi imaginární bod v ponuré místnosti, „určitě existují horší věci, než se vyspat s núbijským šejkem. V KGB znají mnohem tvrdší metody vydírání. Ostatně, zatím se choval docela slušně a nevypadal, že by chtěl použít násilí…“

Balouet to nemohl pochopit; nevěřil svým uším. Najednou vyskočil, jako by ho kousla tarantule a s rukama složenýma za zády, jak měl ve zvyku, začal přecházet po malé místnosti. Bylo vidět, že neví, co na to odpovědět.

Raja mu chtěla pomoci a řekla, aby si její slova nevykládal špatně a nemyslel si, že by to pro ni nebyla oběť, samozřejmě že by to byla oběť, ale rozhodně by ji to nepoznamenalo na celý život.

„Ne, ne, ne!“ zvolal krajně rozčilený Balouet. „To spíš toho chlapa zabiju!“

V núbijské vesnici bylo ticho, zlověstné ticho. Setmělo se rychle, jako vždycky na jihu, a Raja a Balouet seděli potmě. Mluvili šeptem, protože si mysleli, že je stařec poslouchá. K smrti unavení a vyčerpaní došli k rozhodnutí, že noc přečkají tady a příštího dne budou se starcem vyjednávat znovu. A v nejhorším že se pokusí o útěk nahoru proti proudu Nilu.

Raja usnula první. Polštáře, rozházené všude po podlaze, byly docela pohodlné a díky otvoru ve stropě bylo v místnosti snesitelně. Balouet ještě chvíli přemýšlel a nakonec usnul i on.

Nevěděli, jak dlouho spali, ale když se probudili, otvorem ve střeše na ně dopadalo mdlé světlo nového dne. Kdesi štěkal pes, zprvu nesměle, ale pak se k tomu přidalo kejhání a kdákání drůbeže a nakonec začala bučet i mečet domácí zvířata. Venku se zřejmě něco dělo.

„Ticho!“ Balouet si přiložil prst na ústa a naslouchal. „Slyším hučení motorů.“

„To jsou lodě!“ zvolala Raja zděšeně. „Hledají nás.“

Balouet seděl jako zkamenělý. Jak se, pro všechno na světě, mohl někdo dozvědět, kde jsou?

Hluk motorů se rychle blížil. Před domkem se ozvaly rozčilené výkřiky. Raja a Jacques nevěděli, co dělat. Dokonce ani nevěděli, kdo je pronásleduje. Kdyby to byli lidé z Abú Simbelu, snad by si pro svůj útěk vymysleli nějaké vysvětlení, ale jestli je objevili Rusové, neměli žádnou šanci a bylo všemu konec.

Balouet v duchu doufal, že lodi proplují kolem jako zlý sen, ale pak s hrůzou slyšel, že zastavily motory a přistály u břehu. Padl

výstřel, ozval se divoký křik, pak následoval druhý výstřel a třetí a ve chvíli se rozpoutala hotová bitva. Balouet začal mít pochybnosti, jestli tato akce je skutečně kvůli nim a jestli se nedostali do nějakého střetnutí dvou núbijských kmenů. To by se jich netýkalo, všechno by se vysvětlilo a mohli by pokračovat v cestě.

Zatímco Balouet takto uvažoval a Raja mu oběma rukama svírala předloktí, dveře domu se prudce otevřely. Dovnitř se vřítil ozbrojený policista, křičel něco, čemu nerozuměli, ale z jeho posunků vytušili, že mají opustit dům, a především to, že s ním nejsou žádné žerty, protože na ně mířil pistolí.

Balouet se mu snažil vysvětlit situaci, ale ztroskotalo to na jazykových potížích. V podstatě se nimi policista nemínil vůbec bavit a hlavní pistole je oba hnal před sebou z domu.

Sotva byli venku, přiběhl další muž s kanystrem. Polil podlahu a zdi nějakou kapalinou a pak výstřelem z pistole domek zapálil.

Zatím vesnici obklíčily asi dva tucty vojáků se zbraněmi připravenými ke střelbě. Z domků vyvedli poslední obyvatele vesnice, domácí zvířata a dobytek a hnali je k lodím u břehu. Pak vzplanuly ohněm i ostatní domky.

Všechno se odehrálo tak rychle, že Balouet a Raja ani neměli čas pochopit, co se to vlastně děje. Vzpamatovali se, až když byli na jedné z lodí – byly tři, dvě menší a jedna větší nákladní, na kterou nahnali zvířata – mezi hystericky vřeštícími ženami a divoce pokřikujícími vesničany.

Lidé se tlačili kolem starce a zasypávali ho otázkami. Balouet na šejka zavolal, co to má znamenat. Šejk si proklestil cestu mezi svými lidmi a přistoupil k Raje a Jacquesovi. Zašklebil se přesně tak jako minulého dne a řekl: „Vidíte, měl jsem pravdu. To, co byste si doopravdy přáli, si za peníze nekoupíte.“

Peníze! blesklo Balouetovi hlavou. Všechny jejich peníze shořely v domě! Nechápal, co stařec svými slovy mínil a opakoval: „Co to má znamenat?“

„Já a moje vesnice jsme byli poslední, kdo se vzepřeli násilnému přesídlení. I tentokrát jsme byli připraveni se bránit. Dva moji muži to zaplatili životem. Prostě jich bylo příliš mnoho.“ Ukázal na hořící vesnici, ještě pořád obklíčenou vojáky.

„Tak jim ale řekněte, že my nejsme obyvatelé vaší vesnice, ale cestující!“ obořil se na starce Balouet, teď mnohem odvážněji než předtím.

Stařec se trpce ušklíbl a odpověděl: „To udělám rád, jenže teď už mě tu nikdo neposlouchá. Obávám se, že už mi taky nikdo nevěří.“

„A kam nás vezou?“ přerušila ho Raja.

Šejk si velkým obloukem odplivl do vody. „Postavili pro nás bloky obytných domů. Bloky domů! Dovedete si představit, co to znamená pro feláha, který je po celý život zvyklý vyjít z domu rovnou ven, když má najednou žít v nějakém domě jako v králíkárně? Mnozí z mých mužů ještě nikdy nevstoupili na jediný schod a taky do nikdy neudělají. Když to bude nutné, budou bydlet před těmi velikými domy, ale nikdy v nich!“

„A kam nás vezou?“

Šejk znovu plivl do vody a vložil do toho všechnu nenávist a opovržení, jichž byl v té chvíli schopen; pak odpověděl: „Do Asuánu!“

Když šejk řekl cíl cesty, Raja sebou trhla, obrátila se k Jacquesovi a zoufale řekla: „Musíme něco udělat, musíme se dostat z téhle lodi!“

Balouet si pochopitelně myslel totéž. Naznačil Raje, aby se nehýbala z místa a rozhodl se promluvit s velitelem přepadové jednotky. Tvrdě se prodíral davy Núbijců natlačených na přeplněné lodi. Snažil se dostat k úzkému můstku, spojujícímu loď

s břehem; byl sbitý ze dvou kymácejících se trámů s vodorovně přibitými prkny a vypadal spíš jako žebřík do kurníku, než jako lodní můstek.

Jakmile však Balouet vkročil na můstek, jeden z vojáků na břehu na něho namířil pušku. Křičel cosi nesrozumitelného, a když Jacques nereagoval a chtěl vystoupit na břeh, vystřelil na něj. Balouet ucítil prudký náraz do pravého stehna, který ho odhodil stranou; zároveň zaregistroval, že kulka vletěla do vnější stěny velitelské kabiny. Dřevo se roztříštilo jako po ráně sekyrou.

Raja vykřikla a Jacques se s rukama zdviženýma nad hlavou stáhl zpátky. Teprve teď si povšiml toho, co Raja viděla už zdálky: kalhoty se mu zbarvily krví.

Ačkoli necítil skoro žádnou bolest, svezl se vedle velitelské kabiny na zem a sundal si kalhoty. Raja, celá bez sebe rozčilením, se k němu prodrala a hystericky křičela: „Zavolejte lékaře, potřebujeme lékaře!“

Jacques ji musel uklidňovat. Kulka ho jen lehce zasáhla na stehně a z asi deseticentimetrové rány mu tekla temně červená krev.

Z davu se vynořil šejk, prohlédl si ránu a pak, jako by to byla ta nejsamozřejmější věc na světě, začal ze spodního okraje svého dlouhého hábitu odtrhávat dlouhé pruhy látky. „Vytáhněte mu pásek z kalhot,“ vyzval Raju, a pak jím Jacquesovi utáhl nohu nad ránou a krvácení hned ustalo. Pak ránu kusy látky zavázal.

„Proč to děláte?“ zeptala se Raja udiveně.

„Proč!“ Starý muž se zasmál. „Všichni jsme synové a dcery pouště a máme vlastní zákony. Pro cizince jsou možná nepochopitelné. Jeden z těchto zákonů zní: Pomáhej slabšímu, jednou by mohl být silnější než ty, a pak bys mohl potřebovat jeho pomoc. Je to sobecké, já vím, ale jsme už prostě takoví.“

V rozčilení oběma uniklo, že loď mezitím odrazila od břehu a vyplula na jezero směrem na severovýchod.

Stařec vztáhl ruku a ukázal na kopcovité pásmo dun na jihu. „Tamhle,“ řekl, „se nacházel váš cíl. Za těmi dunami leží Vádí Halfa a Súdán.“ Pak se podíval ke břehu, kde stála jeho vesnice v plamenech; ve tváři se mu nepohnul ani sval.

Víc než obava, co s nimi bude v Asuánu, skličoval Raju Balouetův stav. Vypadal deprimovaný, celý den proležel na palubě opřený o kapitánskou kabinu a nepromluvil ani slovo. Měl větší bolesti, než přiznával. A když mu šejk odepnul kožený pásek ze stehna, rána mu začala znovu krvácet.

Mezitím se Raje podařilo přesvědčit velitele jednotky, muže z Dolního Egypta ve vojenské uniformě, který se světlýma očima, krátce ostříhanými vlasy a tenkým knírkem vypadal angličtěji, než kterýkoli colonel Jejího Veličenstva, že se ve vesnici zdržovali náhodou a byli na loď nahnáni neprávem. Věrohodnost svého tvrzení podpořila dvěma stodolarovými bankovkami z hotovosti, kterou ještě pořád nosila na těle pod šaty.

Balouet nutně potřeboval lékařské ošetření. Ale jak colonel naznačil, plavba bude trvat asi tři dny. Přitom poměry na lodi byly už za půl dne nesnesitelné; páchlo to tam výkaly a močí a věčné kvílení žen se zařezávalo do uší.

Raja byla stále zamlklejší; bála se, že by Jacques cestu do Asuánu také nemusel přežít. Dostala se k bodu, kdy člověk neví, jak dál a už ho vůbec nic nenapadá, nebo v nejlepším případě přijde na něco směšného nebo dokonce absurdního.

Balouetovi, který se jako omámený jenom tupě díval do prázdna, o svém plánu nic neřekla a šla se colonela zeptat, kdy loď popluje kolem Abú Simbelu. Odpověděl jí, že dnes v noci. Raja ho požádala, aby ji a jejího druha vysadil u skalního chrámu na břeh. Že tam zná jednoho německého lékaře, který Jacquesovo zranění ošetří.

Colonel nejdřív odmítl; Raja ani nic jiného neočekávala. Změna jeho názoru ji stála pouhých sto dolarů a slib, že zmizí z lodi rychle a tajně; ostatní si nesmí ničeho všimnout.

O svém plánu Raja Balouetovi až do poslední chvíle neřekla. Teprve když loď zpomalila a v dálce se objevilo světlo staveniště v poušti, šeptem zraněnému Balouetovi řekla: „Jacquesi, teď mě dobře poslouchej: Za chvíli přistaneme v Abú Simbelu a tam vystoupíme z lodi. Půjdeme k doktoru Heckmannovi a ten tě ošetří.“

„Ty ses zbláznila,“ odpověděl Balouet rovněž šeptem. Mluvení ho zmáhalo. Ztrátou krve byl příliš zesláblý. „Ty ses zbláznila,“ opakoval a dodal: „To se můžeme rovnou zastřelit.“

„Nesmysl,“ odpověděla energicky Raja, i když si v hloubi duše myslela totéž. Nedělala si velké naděje. Heckmann o ní kdysi dost usiloval a strávili spolu několik bezvýznamných večerů; teď by se jí mohl pomstít za to, že ho odmítla a rozhodla se pro Jacquese. A jak se pak zase dostanou z Abú Simbelu, to taky nevěděla.

„Pochop, je to naše poslední naděje!“ řekla neústupně, aby dodala odvahu sama sobě. Jacques neměl sílu, aby jí odporoval.

Colonel dal Raje znamení, aby se připravili.

„Pojď!“ pobídla Raja Jacquese. Znělo to téměř prosebně. Pomohla mu vstát a položila si jeho paži kolem ramen.

Pak už šlo všechno velice rychle: Dva námořníci spustili úzký lodní můstek. Raja přes něj opatrně převedla Jacquese. Jakmile měli pevnou půdu pod nohama, loď opět odrazila od břehu. Většina Núbijců si vůbec ničeho nepovšimla.

28

Stáli v hluboké tmě na stejném místě, z něhož před čtyřmi dny vyrazili, ale jejich situace byla nyní ještě horší. Co mají dělat?

Staveniště, kde byly ze skály vyřezány oba chrámy, bylo opuštěné. Ve skále zely obrovské díry s ostrými hranami. Brzy to všechno zaplaví voda přehradního jezera. Co by kamenem dohodil stála Kaminského stavební bouda a Raja v té chvíli dostala nápad…

„Dopravím tě do té boudy," řekla Balouetovi, kterého viditelně opouštěly síly. Raja ho musela skoro nést. Jacques něco mumlal, nerozuměla mu, ale uvědomovala si, že už stejně není schopen o něčem rozhodovat. „Počkáš tam a já dojdu pro pomoc. Heckmann tě ošetří a pak uvidíme, co dál."

Bouda byla zamčená a okna zacloněná. Raja rozbila loktem okno na zadní straně, zevnitř ho otevřela a nahlédla dovnitř; v místnosti svítila plynová lampa a ozařovala ji bledým žlutým světlem.

To je divné, pomyslela si Raja, v noci tu přece nikdo nebývá. Ale na dlouhé úvahy nebyl čas. Otevřela okno dokořán, přehoupla se přes římsu a odemkla dveře, v jejichž zámku byl klíč.

„Podívej," řekla celá zmatená Balouetovi, který se bezmocně a vysíleně opíral o stěnu u dveří. Ukázala na podlahu, v níž byla v jednom místě vytrhaná prkna. V podlaze zela díra a v díře stál žebřík. „Co tohle znamená?"

Ztráta krve a námaha v posledních hodinách sebraly Baloueta tak, že mu bylo úplně jedno, kdo a proč vykopal v téhle boudě díru v podlaze. Dovlekl se k židli u psacího stolu a vyčerpaně se na ni svezl.

Jacquesi Balouetovi blesklo hlavou, že má halucinace a že následkem zranění blouzní v horečce, neboť v díře se náhle objevila hlava a pak tvář, kterou znal: Kaminski.

Kaminski nevypadal o nic méně ohromeně a dokonce i vyděšeně, když odložil příruční lampu a přimhouřenýma očima si prohlížel vetřelce. Beze slova se vyhoupl přes okraj šachty, rukávem bundy si otřel obličej a zhluboka se nadechl. Balouet viděl, jak se jeho ramena rychle pohybují nahoru a dolů. Kaminski lapal po dechu, jako by měl za sebou nesmírně namáhavý výkon.

„Co tu děláte?“ vypravil ze sebe tak tiše, že to bylo sotva slyšet. „Lidi v táboře říkali, že jste se utopili. Proud sem zahnal prázdný člun. Kde se tu berete?“

V okamžiku, kdy chtěla Raja odpovědět, zaslechla v hloubi šachty volání a polekaně se zarazila; krátce nato se v otvoru v podlaze objevila druhá hlava, která jim rovněž nebyla neznámá: Hella Hornsteinová.

Doktorka Hornsteinová byla ohromená snad dokonce víc než Raja, protože zůstala stát na žebříku a nechápavě vykřikla: „Arthure, co to proboha znamená?“

Kaminski se už trochu vzpamatoval, sedl si na prachem pokrytý psací stůl, obrátil se k Jacquesovi a Raje a řekl: „Vy jste nás špehovali. To zmizení jste jenom předstírali. Co víte a co chcete?“ Teprve teď si Kaminski povšiml Balouetova zakrváceného stehna.

Chvíli se na sebe všichni čtyři mlčky dívali, nikdo nevěděl, co se v té chvíli děje v tom druhém. Vztah mezi Hellou a Rajou byl plný nedůvěry už od jejich prvního setkání v Abú Simbelu, třebaže to ani jedna z nich nikdy nedala najevo. Byl to onen častý případ, kdy se ze dvou žen stávají sokyně jen proto, že si jsou chováním i charakterem podobné. Právě tak to hned od začátku Raja a Hella cítily a teď se ve své zaujatosti ještě utvrdily. Naproti tomu Kaminskému byl Francouz spíš sympatický, i když se osobně nikdy nestýkali; tím víc byl teď zklamaný.

Raja Kurjanovová se vzpamatovala první, a i když nechápala, o co tu jde a do jaké situace se to dostali, dodala si odvahy a odpověděla na Kaminského otázku: „Nikoho jsme nešpehovali, přísahám. Ale o tom si můžeme promluvit později. Jacques teď potřebuje lékařskou pomoc. Doktorko, pomozte nám. Vidíte, v jakém je stavu. Chtěli jsme k doktorovi Heckmannovi, ale to už bychom nezvládli. Balouet je na konci sil, copak to nevidíte?“

Hella se tvářila, jako by chtěla říct: To je krásné, nejdřív zde špehujete a pak prosíte o pomoc! Ale se mnou nepočítejte! Nahlas však neřekla nic. Vylezla ze šachty a zůstala stát se zkříženýma rukama. Raja se bála, že by mohlo dojít ke konfliktu a situace by se ještě zhoršila, a proto poklekla k Balouetovi a začala mu sundavat provizorní obvaz.

Noha vypadala hrozně: rána byla černočervená, a když Raja strhla obvaz, začala znovu krvácet. Balouet zkřivil tvář bolestí a zdálo se, že vůbec nevnímá okolí. „Umírá!“ vykřikla Raja. „Copak to nevidíte?“

Přitiskla na ránu starý obvaz, vyskočila a běžela ke dveřím. Hella Hornsteinová se jí postavila do cesty. „Kam chcete jít?“

„K doktorovi Heckmannovi, a to co nejrychleji!“

„Zůstanete tady,“ rozhodla příkře lékařka.

Raja zvedla ruku, jako by chtěla Hellu uhodit, ale v poslední chvíli se mezi ně postavil Kaminski a křikl: „Zbláznily jste se? Tímhle nikomu nepomůžete! Ten člověk potřebuje pomoc, jinak to nepřežije. Musíš mu pomoct, Hello, prosím tě!“

Lékařka však zůstala neoblomná. Zavrtěla hlavou a odvětila: „Když je odtud pustíme, bude se vším konec. Jsme prozrazeni, chápeš?“

Kaminski pokrčil rameny. „Jestli nechceš, aby se to stalo, pak musíš Baloueta ošetřit ty. Přines si z nemocnice, co budeš potřebovat. Já tu s nimi zůstanu. Nemusíš se bát, že by utekli.“

Raja neměla nejmenší potuchy, co se tu vlastně děje, o Balouetovi ani nemluvě. Jistě, situace, do jaké se nečekaně dostali, byla zvláštní – ale zvláštní bylo i chování lékařky. Ale neměla bych všechno vysvětlit v první řadě já, říkala si v duchu Raja Kurjanovová.

Uvažovala, jak by vyvrátila směšné obvinění, že Kaminského a doktorku Hornsteinovou špehovali a nepovšimla si, že se ti dva dorozuměli pohledem a kývnutím hlavy a že Hella odešla. Uvědomila si to, až když zvenčí zaslechla startování vozu.

„Přiveze z nemocnice všechno potřebné," poznamenal Kaminski smířlivě.

Raja držela Baloueta za ruku a jen mlčky přikývla.

Po dlouhé přestávce, kdy Raja naslouchala, jestli už konečně uslyší blížící se hukot motoru, Kaminski pomalu a rozpačitě začal: „Asi se ptáte… samozřejmě, že se ptáte, co to všechno má znamenat a asi vám dlužím vysvětlení…"

„V první řadě bychom měli podat vysvětlení my vám," přerušila inženýra Raja.

„Ale ne!"

„Ale ano. Třeba se vám pak bude mluvit lehčeji."

Raja vstala a přistoupila ke Kaminskému. „Musím vám říct, že nejsem Francouzka, ale Ruska. Mnoho let jsem pracovala na ruském vyslanectví v Paříži, takže pro mě nebylo těžké hrát Francouzku. Balouet mi při tom obětavě pomáhal."

Kaminski to přijal skepticky, jako by chtěl říct: Dobrá, dobrá, ale proč se mi z toho zpovídáte?

„Co mě kromě toho s Balouetem ještě spojuje," pokračovala Raja, „je skutečnost, že oba jsme byli ve službách KGB. Řekla jsem byli, pane Kaminski. Upadla jsem u nich v nemilost a musela jsem se obávat toho nejhoršího. Balouet s tím chtěl taky skoncovat, a to je přinejmenším stejně nebezpečné. Už po nás šli, a proto jsme se rozhodli, že z Abú Simbelu zmizíme. Chtěli jsme do

Chartúmu, ale nedostali jsme se ani na hranice. V jedné núbijské vesnici, kterou přišli násilně přesídlit, nás společně s jejími obyvateli chytili a jeden z vojáků Baloueta postřelil. Podplatila jsem velitele té bandy a on nás tu vysadil z lodi. Chtěla jsem jít s Balouetem k doktorovi Heckmannovi…“

Kaminski měl co dělat, aby Rajino doznání pochopil. Samozřejmě nepochyboval, že v Abú Simbelu jsou spolupracovníci ruské tajné služby. Ale je velký rozdíl, když člověk něco takového předpokládá nebo když to slyší od lidí, které zná a jimž i důvěřuje. Zaskočilo ho to. Jeho zlost a vztek zmírňovalo vědomí, že teď znají svá tajemství a jedni jsou odkázáni na mlčenlivost těch druhých.

„Pak vám tedy vysvětlím, co znamená tady to,“ řekl Kaminski a ukázal na díru v podlaze.

Raje bylo celkem jedno, co Kaminski vykládá. Netrpělivě čekala na návrat doktorky Hornsteinové. Proto poslouchala jen na půl ucha, když Kaminski říkal, že pod svou stavební boudou objevil mumii manželky velkého faraona Ramesse a že o tom ví jenom on a Hella Hornsteinová. Když však Kaminski prohlásil, že se teď mají navzájem v hrsti, Raja rázem zbystřila. Jestli bude ona a Balouet mlčet, můžou si být jisti, že je ani on a doktorka neprozradí.

I když jí nešlo do hlavy, proč ti dva nález mumie tají, bylo jí to v této situaci jenom vhod. Snad se doktorce Hornsteinové podaří postavit Baloueta zase na nohy a budou moci zmizet z Abú Simbelu podruhé.

Když Hella Hornsteinová přijela, Kaminski jí vyšel ven naproti. Přede dveřmi mezi nimi došlo ke krátké, ale ostré výměně názorů, z níž Raja nerozuměla ani slovo; ale když lékařka vstoupila s velkou černou lékařskou brašnou do tmavé místnosti, byla najednou jako vyměněná. Dala Balouetovi do stehna injekci

xylokainu k lokálnímu umrtvení a pak ho všichni tři odnesli na polní lůžko vzadu v místnosti.

Doktorka Hornsteinová změřila Balouetovi tep a zatvářila se ustaraně. „Musíte udělat všechno, aby neusnul," řekla Raje. „Má velice slabý puls. Je to na vaši odpovědnost…" Pak začala Balouetovi čistit ránu.

Raja jí asistovala. Normálně byla všechno jiné jenom ne přecitlivělá, ale teď, když šlo o Baloueta, jako by cítila každé bodnutí jehly, a zašívání rány pro ni byla větší muka, než pro pacienta, který to všechno téměř nevnímal.

Když Hella ránu zašila, zhluboka si oddechla: „Určitě mu po tom šití zůstane jizva, ale rána je ošetřená. Když nedojde k infekci, za týden o tom nebude ani vědět a bude moct zase normálně chodit."

„Za týden!" Raja vyskočila. „Musíme odtud, a to ještě dnes v noci."

Hella Hornsteinová sbalila instrumenty do bílé roušky a uložila je do brašny. „To je vyloučené," odpověděla. Samozřejmě by byla nejradši, kdyby ti dva zmizeli tak rychle, jak se tu objevili. Ale Balouet měl za sebou operaci a byl velmi zesláblý. „Jak si to představujete?"

Raja mlčela. Otázka lékařky ji rázem vrátila do reality. V podstatě se nyní potvrzovalo to, co tušila už od chvíle, kdy sem přišli, co si však nechtěla přiznat: dobrodružství skončilo.

„A jak byste si to představovala vy?" zoufale odpověděla Raja. „Máme šanci, jen když nás budou pokládat za mrtvé. Když se tu teď zničehonic objevíme, bude KGB první, kdo se o tom doví."

Kaminski zakryl šachtu prkny, narovnal se a řekl Helle: „Má pravdu. V Abú Simbelu nemůžou v žádném případě zůstat. Musí odtud."

Starosti, které si Kaminski s těmi dvěma dělal, šly Helle na nervy. „A můžeš mi taky říct, jak?" zeptala se uštěpačně. „Mají

snad znovu ukrást nějaký motorový člun? Nebo mají jít pěšky? Jak si to představuješ?“

„Kuroš!“ řekl Kaminski.

„Orel Kuroš?“

„Právě ten. Každý ví, že za peníze udělá všecko. Říká se, že už mockrát pašoval v letadle zboží do Chartúmu. Museli by Kuroše podplatit.“

Kaminski udiveně pozoroval Raju, jak si vysoukala blůzu ze sukně a vytáhla z pod šatů svazek bankovek. „Tisíc dolarů!“ řekla nevzrušeně a hodila peníze na psací stůl. „Bude to stačit?“

Kaminski a Hella Hornsteinová byli ohromeni. Tahle Francouzka nebo Ruska – nebo jaké národnosti vlastně je – vzbudila jejich obdiv. Zdálo se, že by dokázala zvládnout jakoukoli situaci.

Než se oba vzpamatovali, Raja vytáhla druhý svazek bankovek. „Pro vás,“ řekla chladně, „za vaši námahu!“

Nejdřív se Kaminski nezmohl na slovo. Pak vzal peníze a vrátil je Raje. „Nechte si ty peníze. Ještě je budete potřebovat.“

Nakonec vzal tisíc dolarů, strčil si je do kapsy a řekl: „Pojďte, odneseme Baloueta do auta. Za hodinu bude světlo. Do té doby musí být všechno zařízené!“

29

Sálih Kuroš, nazývaný Orel, býval pilotem Egypt Air a do Abú Simbelu ho přeložili jako kurýrního letce. Bydlel v jednom z montovaných domků na okraji tábora dělníků, těsně u letiště. Letiště tvořila krátká asfaltovaná přistávací dráha a dlouhý nízký barák. Všude kolem dokola byl písek, písek a nic než písek, často jej museli ráno nejdřív odházet. Barák byl rovněž hangárem pro dvě malá letadla, která udržovala spojení s Asuánem. Pevný letový plán neexistoval, takže pro Kuroše nebyl problém odstartovat směrem na jih a zmizet za dunami, aniž by si někdo povšiml, že odletěl.

Egypťan Kuroš byl podivín, který rád pil a vášnivě rád létal. Žil tím. O jeho kurýrních letech se vyprávěly ty nejfantastičtější historky, právě tak jako o jeho vedlejších kšeftech; to, co mu vynesly, utrácel za vysokoprocentní alkohol, bez něhož nemohl žít právě tak, jako bez útěchy koránu – třebaže obojí šlo spolu dohromady jako voda a oheň. Ale Alláh nestvořil jenom vodu a oheň, ospravedlňoval Kuroš své pití, ale taky ohnivou vodu, a Alláh je milosrdný a slitovný.

Kaminski vyburcoval pilota ze spánku, zatímco Raja, Balouet a Hella čekali v autě. Egypťan se zprvu tvářil odmítavě, ale když na svém neuklizeném stole uviděl svazek dolarových bankovek, jeho chování se rázem změnilo.

„Tisíc dolarů? V tom je určitě nějaká levota, mister!“

„Přirozeně,“ přikývl Kaminski, „nebo si myslíte, že vám tady někdo něco daruje?“

Kuroš polkl; nespouštěl oči z peněz a pak řekl: „Jenom ne žádný křivárny. Já žádný levoty nedělám. To abysme si rozuměli.“

„Já vím,“ odpověděl Kaminski klidně, „já vím. Vás přece nikdy ani nenapadlo, abyste z Chartúmu pašoval whisky. To by bylo příliš riskantní a nakonec byste mohl přijít o svůj džob…“

„Odkud to víte, mister?“

„Vůbec nic nevím, Sálihu. Ale v táboře se vyprávějí všelijaké podivné historky o tom, odkud pochází ta spousta whisky, ale to jsou přirozeně všechno jenom povídačky, ne?“

„Jo, pomluvy!“

„To se ví, že pomluvy. Nikdy jsem jim nevěřil.“

Sálih vzal bankovky a prohlížel si je proti malé žárovce nad stolem. „Dobrý peníze,“ zabručel ještě pořád dost nevrle, ale vzápětí obrátil: „Tak mi tedy řekněte, co mám udělat?“

„Je to jednoduché,“ odpověděl Kaminski. „Dopravíte dva lidi do Chartúmu. Čekají venku v autě. Nebudete se ptát na jejich jména a zapomenete, jak vypadali. A až se vrátíte, tak jste v Chartúmu nikdy nebyl.“

„To nepůjde!“ Sálih zavrtěl hlavou.

„Co to má znamenat?“

„Jenom to, že Boelkovem 207 nemůžu přepravit dva lidi najednou.“

Kaminski sáhl po penězích, jako by je chtěl strčit do kapsy a odejít.

„Počkat!“ zarazil ho Kuroš. „Mají zavazadla?“

„Nemají,“ odpověděl Kaminski, „jenom to, co mají na sobě.“

Kuroš se zatvářil přístupněji. „A kdy by to jako mělo být?“ zeptal se obezřetně.

„Hned!“ odvětil rezolutně Kaminski. „Rozhodněte se, jestli jste pro. Jinak bych se musel poohlédnout po něčem jiném.“

Kuroš se zíváním vstal a vyhlédl z okna. Venku byla ještě tma jako v pytli, ale ani ne za půl hodiny se začne na východě rozjasňovat, a to bude stačit ke startu směrem na jih i bez světel.

„Inšalláh!“ řekl Kuroš a vzal si peníze. „Kde jsou ti lidé?“

„Čekají ve voze. A znovu připomínám. Neznáte je a nikdy jste je neviděl.“

„Sálih umí mlčet jako hrob.“

Kaminski sebou bezděčně trhl.

Krátce nato vyjel Kuroš s bílomodrým Boelkovem 207 z hangáru.

Balouet uchopil Kaminského ruku. „Děkuju vám, monsieur,“ řekl unaveně. „Jsem vám opravdu vděčný.“

Kaminski vyprostil svou ruku z jeho sevření. „Nemusíte mi děkovat. Zaplatili jste.“

„Ne, ne,“ odporoval Balouet, „tak samozřejmé to nebylo.“

„Možná tomu nebudete věřit,“ řekl odmítavě Kaminski, „ale udělal jsem to ze sobeckých důvodů, kvůli sobě. Jestli se vám podaří,“ a Kaminski vytáhl z náprsní kapsy kus papíru a načmáral na něj pár řádek, „jestli se vám podaří dostat se do Evropy a budete chtít udělat dobrý skutek, pak se obraťte na tuto adresu a řekněte moje jméno.“

Balouet přikývl a vzal si lístek.

„A nezapomeňte,“ dodal ještě Kaminski, když pomáhal zraněnému Balouetovi a Raje na zadní sedadlo v letadle, „co jsme si domluvili: Nic jste neviděli.“

„Nic jsme neviděli,“ opakovala nepřítomně Raja.

Až když bylo malé letadlo ve vzduchu a Kuroš přeletěl obloukem nad přehradním jezerem a prudce nabral výšku, napadla Raju otázka, co může být na onom nálezu tak důležitého. Pak vzala Baloueta za ruku, stiskla mu ji a do burácení motoru zakřičela: „Dokážeme to, slyšíš? Dokážeme to!“

30

Čas nelítostně tlačil a termín zatopení přehradního jezera – 1. září – už dávno uplynul. Zatopení však znamenalo, že bude ztracena hrobka i mumie.

Hella se chovala, jako by prostě nechtěla vzít na vědomí, že bez jejich zásahu bude mumie za pár týdnů nenávratně ztracena. Ale neústupně prosazovala, aby vždycky po dvou třech dnech sestoupili do hrobky pod boudou, a ve světle baterky pak u mumie meditovala.

Kaminski zpočátku jejímu přání vyhovoval, protože Hella se z hrobky pokaždé vrátila radostně vzrušená a v tomto stavu se mu pak oddávala s veškerou vášnivostí, jíž je žena schopna. Když se však tento rituál opakoval skoro podesáté a Hella neměla nejmenší chuť s tím skoncovat – naopak, chtěla být s mumií stále častěji – začal Kaminski uvažovat, jak by této zvláštní posedlosti udělal konec a přivedl Hellu k rozumu.

V Kaminského očích byla Hella tak jako předtím fascinující ženou, inteligentní a sebevědomou a přitom vždycky ženou dávající muži najevo, že ho potřebuje. Nejednou však proklel den, kdy Hellu zasvětil do svého objevu, protože od té doby, co poprvé spatřila to vyschlé lidské tělo, byl jejich vztah narušený. Kaminski tuto její podivnou nekrofilii nechápal, a Hella se mu ani nepokusila své chování vysvětlit.

Jednoho teplého zářijového večera přišel Kaminski za Hellou do jejího bytu. Smrákalo se a nastupující noc s sebou přinášela naději, že po žhavém létě, kdy se ani v noci neochladilo, budou teploty konečně snesitelné. Kaminski přišel neohlášen, což jinak neměl ve zvyku. Měl chuť se s Hellou pomilovat, a to byl jediný důvod jeho návštěvy. Zaťukal jednou, dvakrát, zavolal její jméno, nikdo mu

však nepřicházel otevřít. Dveře byly zamčené, ale zevnitř zaznívala lkavá hudba. Arthur byl zmatený.

Nakonec vlezl do domu postranním oknem. Ovanul ho nasládlý kouř.

„Hello!“ zvolal Kaminski, nedostal však žádnou odpověď.

V Hellině pokoji, z něhož kouř vycházel, hořely svíčky a vykuřovací tyčinky. Odkudsi zaznívala tajuplná hudba.

Hella ležela nahá na posteli s rukama zkříženýma na prsou a strnule se dívala do stropu.

Kaminski si v první chvíli myslel, že je mrtvá, ale pak viděl, jak se jí lehce zvedá hruď a chvějí víčka očí.

„Panebože,“ oddechl si Kaminski, „tys mě ale vyděsila.“

Ale zdálo se, že ho Hella vůbec nevnímá.

Kaminski už si zvykl na mnoho Helliných svérázných vlastností, a snad ji dokonce měl rád právě pro ty její výstřednosti. Ale něco takového jako teď dosud nezažil. Přesto v tom však neviděl nic nebezpečného, ani pro ni, ani pro sebe, spíš v něm její vzrušující zjev probudil ještě větší vášeň.

Sedl si k Helle na postel a díval se na její štíhlé krásné tělo. Jak tam tak strnule ležela, mléčně bílá a jako z vosku, měla v sobě cosi neskutečného, něco, co sexuální touhy spíš potlačovalo. Ale Arthur byl už zvyklý, že Hella někdy působila nepřirozeně, a v takových chvílích ho přímo magneticky přitahovala. Neovládl se a začal ji hladit, nejdřív nohy, lehce a opatrně, a pak s vášnivou žádostivostí všechna místa, která mu poskytovala tu největší rozkoš.

Hella se chovala, jako by se jí to vůbec netýkalo; ani se nepohnula a jenom nepravidelné zamžikání očí prozrazovalo, že její tělo reaguje na jeho laskání.

Kaminski vsunul ruku mezi její sevřená stehna a zatímco ji hladil a laskal, druhou rukou se začal svlékat, vzrušeně a nešikovně jako někdo, komu se nečekaně nabízí milostný akt.

Zasmál se, když si sundaval kalhoty a poznamenal: „Taky bys mi ale mohla trošku pomoct.“

Konečně se zbavil všeho, co mu překáželo. Její nehybně ležící bílé tělo ho vzrušovalo víc, než kdyby se zmítala divokou vášní. Vzrušeně nad ní poklekl a začal ji líbat od špiček nohou ke kolenům a dál ke stehnům, zabořil tvář do jejího klínu a čekal na nějakou reakci. Ale žádná se nedostavovala. A Hellina strnulost, která ho ještě před chvílí tak vzrušovala, v něm najednou vyvolala vztek. Kaminski nemohl pochopit, že se někdo dokáže takhle ovládat a vrhl se na ni jako divoké zvíře.

Násilím se jí snažil rozevřít ruce zkřížené na prsou, ale byl příliš vzrušený a vzrušení mu ubíralo sílu. Vkleče se nad Hellou napřímil a s vynaložením všech sil jí roztáhl zkřížené ruce. Uslyšel duté prasknutí, a když se zadíval na paže, v nichž se toto děsivé prasknutí ozvalo a chtěl se znovu opájet pohledem na tělo, po němž až do tohoto okamžiku tak vášnivě toužil, jako by ho náhle zasáhl blesk: Žena, kterou tu svíral, nebyla Hella – byla to mumie se žlutohnědými pažemi, lokty a vřetenními kostmi, kostra potažená tenkou, téměř průsvitnou kůží, na mnoha místech potrhanou nebo omotanou zteřelými cáry látky.

Kaminského jako by zasáhl elektrický proud - v první chvíli se nedokázal ani pohnout. Rozum mu říkal, aby se ze všech sil odpoutal od těla, avšak magická přitažlivost, která z něj vyzařovala, byla silnější. Nemohl odtrhnout ruce z jejích paží a teprve osvobozujícím výkřikem se zbavil tohoto přízračného spojení.

Kaminski vyskočil, popadl po zemi rozházené šatstvo a vyřítil se ven. Za dveřmi se zastavil, lapal po vzduchu jako tonoucí a přejel si rukou přes obličej, jako by chtěl setřít z paměti, co právě prožil. Chvíli stál nehybně; byl bezradný a pochyboval o svém rozumu. Pak ho přepadl strach, že to všechno nebyl jen sen, ale že

to doopravdy zažil, a dal se proto jenom v kalhotách na útěk. Nechtěl nic než být odtamtud, být pryč od té prokleté mumie.

Té noci Kaminski nespal. Měl strach, strach ze sebe samotného, protože už nebyl schopen rozlišovat sen od skutečnosti.

Přísahal by, že to byla Hella, kdo ležel na posteli, když vešel do pokoje. Ale se stejnou určitostí by mohl také tvrdit, že v něm tu nepopsatelnou hrůzu vyvolaly zkřížené ruce mumie, které svíral.

Ať už to bylo tak či onak, říkal si v duchu, něco takového se může stát jen někomu, kdo nemá daleko k zešílení. A co bylo nejhorší: Kaminski nebyl schopen jasně uvažovat, neustále se před ním vynořoval obraz mumie a bál se dalšího setkání s Hellou Hornsteinovou.

Přistihl se při myšlence, že odtud uteče, prostě zmizí, tak jako to udělali Balouet a Raja. Snad to bylo těmi třemi roky v poušti se stále stejnými lidmi. Snad to byla jednotvárnost dní v Abú Simbelu – o nocích ani nemluvě – snad to byl jen záchvat zuřivosti, který dostávali nováčci už po několika týdnech a který přiměl ředitele stavby k rozhodnutí posílat takové lidi nejbližším letadlem zpátky domů.

Pod jakousi záminkou, na kterou si později už nedovedl vzpomenout, Kaminski v poledne odletěl s Kurošem do Asuánu. Potřeboval vidět jiné lidi a jiné domy a ulice a snil o pestrém hemžení na bazaru, třebaže neměl v úmyslu si něco koupit.

Za ty tři roky v Abú Simbelu byl v Asuánu třikrát, pokaždé, aby tam vyřídil nějaké věci. Jednou tam nechal pro Hellu zhotovit šperk, ale hned se zase vrátil, jako by na stavbě nemohli pracovat bez něj.

Během jedenapůlhodinového letu spolu Kaminski a Kuroš mluvili jen o bezvýznamných věcech. O útěku Raji a Baloueta nepadlo ani slovo, z čehož se dalo soudit, že všechno proběhlo podle plánu.

Orel Kuroš se Kaminského zeptal, kdy má v úmyslu letět zpátky, ale ten mu jenom řekl, že neví a že mu zatelefonuje, kdyby potřeboval jeho pomoc.

Z letiště ho za jednu egyptskou libru odvezl starý taxikář do hotelu el-Salamek, který stál v klidné postranní ulici nedaleko velkého bazaru. Jasně žluté průčelí s masivními sloupy u vchodu slibovalo mnohem víc, než splňoval vnitřek. Kaminski by si mohl klidně dovolit i drahý hotel Cataract, ale obával se, že by se tam setkal s nějakými známými a musel by jim vysvětlovat, proč tu je, a na to neměl chuť.

Pokoj v prvním patře měl kamennou podlahu a vyznačoval se tím, že byl mimořádně vysoký a úzký; v každém případě Kaminski strop jen tušil, ale neviděl ho, protože okenice byly ve dne v noci zavřené jako ve všech starých hotelech ve městě. Všechny pokusy otevřít je ztroskotaly na zrezivělých stěžejích. Patrně nebyly otevřeny od vojenského převratu, kdy byla okna plná jásajících lidí, sledujících slavnostní přehlídku. A to bylo před patnácti roky. Slabá žárovka by možná stačila osvětlit i strop, ale tomu zase bránilo smaltované stínítko, které patrně bylo kdysi bílé, ale miriády komárů, jež je pokrývaly, změnily bílou barvu v temně šedou.

Jediným zařízením byla železná postel, malý dřevěný stolek s vysoustruhovanými nohami, židle s vypleteným sedadlem a skříň bez dveří, jenom s dřevěnou tyčí na šaty. K hygienickým účelům sloužil třínohý železný stojan s umývadlem a džbán na vodu.

V Abú Simbelu byl Kaminski zvyklý na větší komfort, ale přesto se v této skoro holé místnosti cítil dobře. Jako by svou minulost nechal za sebou a nejradši by se do Abú Simbelu už vůbec nevrátil. Unaveně se svezl na železnou postel, která na to reagovala dlouhým táhlým zaskřípáním. Zkřížil si ruce pod hlavou a civěl do prázdna. Když však zavřel oči, znovu před sebou uviděl vysušenou tvář mumie a kolosy v Abú Simbelu.

Oknem k němu pronikal pach pečeného skopového, a to Kaminskému připomnělo, že dnes ještě nejedl. A tak se vzchopil, aby něco podnikl.

Cestou k bazaru, začínajícímu jen o dva bloky dál, potkával stále víc lidí. Jindy byly Kaminskému davy spíš protivné, ale teď mu bylo v rušných ulicích dobře. Alespoň se nemusel bát, že ho zase budou šálit smysly.

Obchodníci, kteří nosili svůj krám v bedýnce přivázané na břiše, nabízeli kompletní sortiment zboží, jiní vláčeli nádobí a potřeby pro domácnost v košíku na zádech. Děti s hlasitým pokřikováním nabízely preclíky a ženy nosily nákupy na hlavě.

Každých pár kroků klopýtl člověk o čističe bot, sedícího na zemi jako žába a bušícího kartáčem do bedýnky, v níž měl kartáče a krémy a která sloužila jako podstavec, na němž leštil zákazníkům boty. Nejlepšími zákazníky byli vojáci v uniformách, kterých se tu, většinou ve dvojicích, potloukala spousta a pro něž byly naleštěné boty stavovským symbolem, tak jako pro bohatého mohamedána tři ženy.

A na každém kroku potkával člověk nápadně hezké dívky v pestrých hábitech, které si rozmáchlými gesty upravovaly závoje před křiklavě nalíčenými ústy, a přitom ukazovaly kolemjdoucím to, co se pod závojem skrývalo. Mlčky, jenom očima, lákaly zájemce do temných slepých uliček, kde provozovaly své zakázané řemeslo.

Židle před kavárnami byly hustě obsazené. Mezi nimi balancovali číšníci s vodními dýmkami z barevného skla a podávali hostům hadičky omotané pestrými stužkami.

Kaminski nečekaně našel volné místo, posadil se a objednal si černou kávu, která se servírovala se sedlinou a žlutou pěnou v měděné konvičce a pila se ze skleněných misek.

„Evropan?“ zeptal se anglicky muž, kterého si Kaminski zatím ještě nevšiml. Byl pěstěný a měl na sobě elegantní dvouřadový

šedivý oblek. Jeho široký odulý obličej korunoval červený fez, na němž se pohupoval černý střapec.

„Němec,“ usmál se na tlouštíka Kaminski.

„Aha!“ řekl chápavě neznámý. „Abú Simbel!“

„Ano,“ přisvědčil Kaminski. „Jsem inženýr.“

„Dobrá práce, znamenitá, hotový zázrak!“ Tlouštík potáhl z náústku a v hrdle vodní dýmky zabublaly vzduchové bublinky. Bystrýma očima sledoval davy, valící se kolem malých kulatých stolků.

Kaminski považoval rozhovor s neznámým za ukončený; ten však vytáhl z náprsní kapsy nažloutlou vizitku a se širokým úsměvem ji strčil Kaminskému pod nos.

Kaminski se nejdříve podíval na mužovu vlídnou tvář a pak na ohmatanou vizitku, která mu zřejmě už mnohokrát prokázala službu. Nakonec tlouštík přívětivě zamrkal a řekl: „Foster, Charles D. Foster.“

„Kaminski,“ odpověděl Kaminski s přátelským pokývnutím, „Arthur Kaminski,“ a zastrčil si vizitku do kapsy. „Vy jste Angličan?“

„Ne, jsem Egypťan,“ pravil muž. „I když můj otec byl Angličan a matka Němka. Víte, žiju tu od narození a žiju mezi dvěma světy. Pro Egypťany jsem cizinec, i když ovládám jejich řeč líp než většina z nich, a Angličané mi zase říkají paša, protože mě považují spíš za Egypťana. Ale mě to nevadí, můžu s tím docela dobře žít…“

Kaminski si Fostera zvědavě prohlížel. Začal ho zajímat.

Foster pochopil jeho tázavý pohled a pokračoval: „Chcete vědět, z čeho si tak docela dobře žiju?“ Posměšně se zasmál. „Jen se tu rozhlédněte. V bazaru najdete čtyři sta, možná pět set malých krámků a stánků. Ale jen málokteří z těch, co tu tak hlučně nabízejí své zboží, jsou taky jejich majiteli. Mají jen podíl na zisku a z toho jsou živi. Skuteční majitelé bydlí ve vilových čtvrtích

kolem Nové nemocnice a nechávají za sebe pracovat chudé, jak je vůle Alláhova.“ Pak ukázal krátkým tlustým ukazováčkem různými směry a řekl: „Tam, tam, tam a tam, všude vidíte moje obchody.“ A obličej mu přitom zářil jako kopule mešity sultána Hasana v Káhiře.

„A co prodáváte, pane Fostere?“ zeptal se Kaminski opatrně.

Ten si zamnul ruce a odpověděl: „Dobrý obchodník musí obchodovat se vším, co Alláh stvořil. Klenotníci, zelináři a obchodníci s koberci jsou vynálezem dekadentního Západu, dobrý obchodník prodává všechno dohromady. Nakupovat a prodávat, to je moje deviza. O jaké zboží jde, je úplně jedno.“

Kaminski se zasmál. Tlouštík se mu zamlouval; jeho nekonvenční způsoby se mu líbily. „V Německu,“ řekl se smíchem, „máme rčení, které je jako šité na lidi, jako jste vy.“

„Tak ven s ním!“

„Já nevím, není totiž zrovna lichotivé.“

„Ale jděte,“ řekl Foster, „v arabštině existuje přísloví: ‚Kdo ti lichotí, je tvým nepřítelem, kdo tě kárá, je tvým učitelem!‘“

Oba se upřímně zasmáli a Kaminski dodal: „V Německu se o lidech, jako jste vy, pane Fostere, říká, že kdyby to muselo být, prodali by i svou vlastní babičku!“

„Vlastní babičku!“ zvolal se smíchem Foster. „Vlastní babičku!“ Plácal se do stehen a široká lebka mu zrudla, jako by měla každým okamžikem prasknout. „Vlastní babičku!“ opakoval. „To jste řekl moc krásně, pane…“

„Kaminski.“

„Pane Kaminski. Těžké jméno. Ale chtěl jsem vám ještě něco říct,“ rozpomenul se Foster; jeho obličej zvážněl a on se naklonil těsně ke Kaminskému, „kdybyste měl chuť…“

„Ne, neměl!“ přerušil ho Kaminski. Tušil, co bude následovat. Měl teď chuť na všechno možné, jenom ne na to, aby se vyspal s nějakou ženou.

„Rozumím!“ Foster se nenechal vyvést z míry. „Můžu vám taky obstarat chlapce, ušlechtilé jemné hošíky z nejlepších rodin.“

Fosterovy nabídky Kaminského z pochopitelných důvodů znechutily. Obchodníka s děvčaty a chlapci od sebe odstrčil a stroze řekl: „Podívejte, pane, až budu mít chuť na nějaké sexuální dobrodružství, rád se na vás obrátím. Ale zatím nemám o ženy ani sebemenší zájem a myslím, že se to v nejbližší době nezmění.“ Dopil kávu, hodil na kulatý stolek minci a zvedl se k odchodu.

„Promiňte, drahý příteli!“ Tlouštík se před Kaminským servilně uklonil a vtlačil ho zpátky na židli. „Nemohl jsem tušit, že máte s ženskými nějaké problémy. Nechtěl jsem být dotěrný, to opravdu ne.“

Kaminski začínal mít vztek. „Kdo říká, že mám nějaké problémy, pane –“

„Foster. Prostě jenom Foster,“ odpověděl Foster. „To přece vidí i slepý. Vy jste utekl před nějakou ženu. A dobře jste udělal.“

Kaminski užasl.

„Dobře jste udělal,“ pokračoval obchodník, „a jestli vám můžu radit, pane Kaminski, nevracejte se k ní. Žádná ženská nestojí za to, aby se k ní člověk kajícně vrátil, když od ní jednou uteče. Žádná! Jen se rozhlédněte! Alláh stvořil víc žen než mužů. To znamená, že si můžete vybírat jako na velbloudím trhu ve východní části města. Vrchní, ještě jednu kávu pro mého přítele Kaminského.“

Bylo těžké, skoro nemožné dostat se ze spárů tohoto chlapíka a Kaminski mu v duchu dával za pravdu, aspoň teď vzhledem ke svým momentálním pocitům. V životě muže jsou situace, kdy ženy začnou hrát roli, která jim vůbec nepřísluší, a získají nad člověkem takovou moc, s níž se dokonce i ostřílený bojovník jen těžko vypořádává. Kaminski kdesi četl, že to nějak souvisí s chemickými procesy, které mají vliv na sympatie a antipatie mezi dvěma lidmi různého pohlaví. A nějaký chemický proces anebo neznámá reakce

nejspíš způsobila, že ho ta záhadná žena tak přitahovala. Ano, dokonce i v myšlenkách použil slova záhadná, protože si tuto přitažlivou sílu nedovedl vysvětlit. Jediným vysvětlením snad bylo, že ho Hella přitahuje právě svou záhadností, jíž se lišila od všech žen, které až dosud potkal.

„Povězte mi něco o své práci v Abú Simbelu," vybídl ho Foster, aby ukončil nepříjemné téma.

„Moc vám toho nepovím," odvětil Kaminski. „Od té doby, co je skalní chrám rozřezaný a bloky jsou uložené v bezpečí, nemáme žádné problémy. Všechno jde podle plánu. Dokonce máme časový náskok."

„Já vím," řekl Foster, „Rusové soptí vzteky, pokoušeli se vaši práci sabotovat, ale nepovedlo se jim to, i když do vašeho hnízda nasadili kukačku, a možná že ne jednu, ha, ha!"

„Kukačku?"

„Ale nedělejte, že nic nevíte. Přede mnou nemusíte hrát překvapeného. Přede mnou ne. Foster ví všecko." Pohlédl stranou, jako by se chtěl ujistit, jestli je někdo neposlouchá, pak se naklonil ke Kaminskému a pošeptal mu: „V Asuánu neuděláte ani deset kroků, abyste nenarazil na někoho z KGB."

Kaminski se vyděsil. V duchu se začal ptát, jestli toto setkání bylo jenom náhodné, jak si až dosud myslel, a stroze odpověděl: „Nevím, o čem mluvíte."

Foster se ušklíbl, protože Kaminskému, který se neuměl přetvařovat, nevěřil a odvětil: „Podívejte, pane Kaminski, Egypt je malá země a je to vlastně i bezvýznamná země, ale strategická poloha a především Suezský průplav z něj dělají nejdůležitější ze všech zemí tohoto kontinentu. Z toho vyplývá, že Západ i Východ dělají co můžou, aby měly v naší zemi důležité a významné postavení a zahrnují nás dary. Pro Sověty se Egypt stal prestižním objektem, protože až do svržení krále Fárúka byla naše země orientovaná spíš na Západ. Od té doby, co staví přehradu, se

Rusové dívají na Egypt jako na součást své hemisféry. V žádné zemi kromě Sovětského svazu nežije tolik Rusů jako v Egyptě, a cítí se tu zřejmě dobře, i když je Egypťané nemají zrovna v lásce. Protože od té doby, co jsou tady Rusové, je země plná špiclů, špionů a agentů. Kdo může říct, že vy nebo já taky nepracujeme pro KGB?“

Kaminski mávl odmítavě rukou, ale Foster ho nepustil ke slovu: „Nemusíte se ospravedlňovat, pane Kaminski, já to taky nedělám.“

Kaminski se teď tvářil dost bezradně; vůbec netušil, co si má o Fosterovi myslet a kam ho má vlastně zařadit.

Dokonce začal pochybovat, jestli Balouet a Raja, kteří s jeho pomocí uprchli do Súdánu, skutečně odešli ze služeb KGB a jestli za jejich útěkem nebylo něco jiného. Nebylo zvláštní už to, že se ti dva objevili v noci v jeho stavební boudě? A, říkal si teď v duchu, nebyl vchod do hrobky zasypaný a nebyla stavební bouda postavena přesně nad tímto vchodem? Kdo měl v tom všem prsty? Úkosem pohlédl na Fostera. Co ví tenhle člověk?

Kaminski by mu nejraději řekl: Dojděte si pro tu mumii, dělejte si s ní, co chcete, hlavně ať už je pryč; ale pak to vzal z jiného konce a zničehožnic se zeptal: „Poslyšte, pane Fostere, obchodujete taky se starožitnostmi?“

Foster, pro něhož byl dosavadní rozhovor spíš bezvýznamný – aspoň se tak dalo usuzovat z jeho chování – se najednou zarazil. Vyndal si z úst náústek vodní dýmky, vyklepl jej na ruku, a aniž se na Kaminského podíval, řekl: „Koupě nebo prodej?“

„Nerozumím…“

„Chcete něco koupit nebo prodat?“

Kaminski zrudl. Byl na rozpacích a nevěděl, co odpovědět. „Vlastně – já – chtěl jsem jenom vědět, jestli taky obchodujete se starožitnostmi?“ vykoktal nakonec.

Foster chápavě přikývl, sáhl do saka, vytáhl ošoupanou černou peněženku, tlustou skoro jako korán, a začal se přehrabovat v jejím

obsahu, který tvořily bankovky různých měn, účty, lístky s nějakými poznámkami a výstřižky z novin. Přitom si navlhčoval ukazováček o povysunutý spodní ret a rozčileně si něco mumlal.

„Tady!“ zvolal náhle a ze změti papírů v peněžence vytáhl složený potištěný papír a podal ho Kaminskému.

Kaminski jej rozložil; byla to stránka z magazínu Time s fotografií a článkem o novém přírůstku newyorského Metropolitního muzea, soše faraóna Ramesse.

„Důvěřuju vám,“ řekl Foster šeptem, „důvěřuju vám, protože vy důvěřujete mně, rozumíte?“ A po téměř nábožné odmlce si ukázal palcem na prsa: „Půl milionu – dolarů!“

Kaminski hned nepochopil; jen pomalu mu začínalo svítat, že tím chce Foster říct, že ten obchod zprostředkoval on a vydělal při tom půl milionu dolarů. Uznale přikývl a vrátil mu výstřižek.

„Samozřejmě ilegálně,“ řekl Foster tiše. „Nevím sice, co si o tom myslíte, pane Kaminski, ale kdybych ten obchod neudělal já, udělal by ho někdo jiný. Ostatně Metropolitní muzeum není nejhorší adresa. Viděl jste, jak chátrají věci v Egyptském muzeu v Káhiře? To je ostuda!“

Kaminského nezajímal ani tak morální aspekt této záležitosti – nejdřív by si musel zamést před vlastním prahem – ale spíš otevřenost, s jakou o tom Foster mluvil. Ale možná, že Foster svým obchodnickým čichem už dávno poznal, že Kaminski není typ, který by ho udal. A kromě toho měl jeho společník patrně takovou pozici, že by v Asuánu Kaminskému stejně nikdo nevěřil.

„Máte ke mně velkou důvěru,“ podotkl Kaminski. „Vždyť se skoro neznáme.“

Foster pokrčil rameny. „Víte, jsou lidé, kterým člověk okamžitě věří, i když je nezná. A pak jsou lidé, s kterými člověk žije celá léta v přátelském vztahu, a přesto by jim žádné tajemství nesvěřil. Vy, jak vidíte, patříte k těm prvním.“

Kaminskému jeho slova lichotila a Foster je také řekl zcela záměrně. Věděl, jak jednat s lidmi, a věděl, že od lidí jako Kaminski může člověk získat všechno, když ví, jak na ně. Proto teď Foster mlčky vyčkával a pozoroval proudící davy před kavárnou.

Nemusel čekat dlouho, protože Kaminski se najednou rozhovořil a jeho slova zněla téměř jako zpověď. „Našel jsem mumii. Zní to možná šíleně, ale pronásleduje mě ve dne v noci. Prchl jsem před ní sem a chtěl bych se jí zbavit."

Foster kupodivu neprojevil žádný velký údiv.

„Mumie nejsou ničím výjimečným," poznamenal. „Jsou jich tisíce. Mě nezajímají."

„Ale tohle je zcela výjimečná mumie a leží v sarkofágu téměř neporušená. Jde o Bintanat, dceru a manželku faraona Ramesse!"

„Řekněte to ještě jednou!"

„Je to dcera a manželka Ramesse II., zakladatele Abú Simbelu."

„Kaminski, vy žertujete."

„Nežertuji, pane Fostere. A taky bych vám o tom nikdy neřekl ani slovo, kdyby ta příšera nezničila ten nejsilnější vztah v mém životě. Chci se té mumie zbavit."

Foster byl náhle jako zelektrizovaný a začal se na židli neklidně vrtět. „A kde je ta hrobka? A kolik lidí o tom ví? Máte důkazy?"

„Důkazy? Archeologové identifikovali znaky na sarkofágu, i když neznali jejich původ, jako jméno královny. A existuje jenom jeden jediný člověk, který o mumii ví, a sice žena, o níž jsem se už zmínil a na které mi strašně záleží. A pokud jde o místo nálezu – je to v prostoru Abú Simbelu."

„U brady prorokovy!" Foster tomu ještě pořád nechtěl uvěřit. Upřel na Kaminského nevěřícný pohled, pak zavrtěl hlavou a zadíval se do svého prázdného šálku. Nakonec tiše, aby to nikdo neslyšel, řekl: „Jestli je to, co říkáte, pravda, pane Kaminski, zaplatím vám tolik, kolik si řeknete. Tedy skoro," opravil se.

Kaminského mozek začal horečnatě pracovat. Ještě před chvílí přemýšlel o tom, jak by se té příšery nejlépe zbavil a najednou se objeví Foster a nabízí mu za ni celé jmění. Tolik peněz, aby mohl začít někde nový život. „Kolik?“ zeptal se nakonec.

„Nejdřív bych musel ten objekt vidět,“ odvětil Charles D. Foster, teď už čistě obchodnicky, „ale abyste měl aspoň nějakou představu – řekněme půl milionu.“

„Dolarů?“

„Milý příteli, v naší branži se vždycky mluví jenom o dolarech. Důležité je, aby se o našem obchodu nikdo nedozvěděl, rozumíte? Čím míň lidí o tom bude vědět, tím vyšší bude cena.“

31

Začalo se stmívat. Před obchody a v malých přecpaných výkladech se rozsvítily tisíce barevných lamp. Ze dveří malých lokálů se šířila vůně jídel a mísila se s čadivým kouřem z kebabu, opékaného na roštech s dřevěným uhlím. Prodavače kebabu bylo nyní vidět na každém rohu úzké uličky a všichni dlouhými kleštěmi posunovali masové kuličky sem a tam, aby se na žhavém uhlí dobře propekly. Kaminski sice nerozuměl, co vyvolávali, ale nebylo těžké to uhodnout: Že jeho a jenom jeho masové kuličky jsou ty nejlepší na světě. Kaminski dostal hlad.

„Smím vás pozvat na večeři, pane Kaminski?“ Foster si zřejmě povšiml Kaminského lačného pohledu. „Pár kroků odtud, kde není takový hluk, znám vynikající lokál. Mají tam pravou egyptskou kuchyni, což nenajdete všude. Lokál se jmenuje Alya a můžu vám říct, že ne bezdůvodně.“

Foster hodil na stůl několik pomačkaných bankovek a tleskl. Z nitra lokálu vyšel číšník, sebral peníze a Foster mu dal několik krátkých pokynů. „Pojďte,“ řekl pak tlouštík Kaminskému a vstal.

Teprve venku Kaminski poznal, proč Foster zavolal číšníka. Šel před nimi, pokřikoval a rukama i nohama jim klestil cestu davy lidí až k jmenovanému lokálu. Když tam došli, číšník se mlčky oběma mužům uklonil a zmizel směrem, odkud přišel.

„Chcete přirozeně vědět, co znamená ‚Alya‘,“ usoudil Foster, když vstupovali do lokálu úzkým lomeným obloukem se závěsem z chrastících korálků.

Mezi sloupy stály malé, bíle prostřené stolky, které ve zvláštním osvětlení zářily zeleně jako pobřeží ostrova Elefantiny. Obsazeno bylo jen pár stolů a sedělo u nich několik vznešeně vypadajících mužů. Uvaděč v černém obleku a s červeným fezem na hlavě je zavedl ke stolu, a když se usadili na nepohodlných orientálních

nůžkových židlích, Foster Kaminskému vysvětlil: „Alya je rozpuštěný lůj z tučných ocasů ovcí a beranů. Židi používají při vaření olivový olej, Koptové sezamový olej, ale pravý Egypťan peče na tuku z ocasů. Proto taky všechny staré egyptské recepty začínají slovy: ‚Ve jménu Alláha milosrdného a slitovného, rozpusť tuk z ocasu…'“

Kaminski polkl. Mnohem raději by si dal několik vonících, ostře kořeněných masových kuliček, ale Foster se už domluvil s čiperným snědým vrchním v dlouhém bílém hábitu a vnutil mu skopovou kýtu s odporně nasládlou omáčkou a Kaminski se musel velice přemáhat, aby se po ní nepozvracel.

Nakonec si Foster přece jen povšiml, že se jeho host přemáhá a zdvořile se zeptal: „Vám to nechutná, pane Kaminski?“

Kaminski nechtěl být nezdvořilý a ujistil Fostera, že jídlo je nepochybně vybrané, i když pro Evropana je jeho nasládlá chuť nezvyklá.

Charles D. Foster na to odpověděl, že je to čistě věc zvyku, protože skopové se od pradávna podává sladké. A pak vyprávěl Kaminskému legendu z dob mameluků.

Kdysi za panování krále Berana používal jeho lid na ochucení jídel pouze sůl a ostré koření. Král Beran měl však soka, a tím byl král Med. Jeho dvůr oplýval ovocem, zeleninou, mléčnými jídly a sladkostmi. Král Beran mu záviděl a poslal k němu svého vyslance Beraní ocas, zvaného Alya, s poselstvím, aby se mu podrobil. Král Med odmítl, ale Alyovi se podařilo odloudit mu nejdůležitější členy jeho družiny Cukr a Sirup, a od těch dob se dokonce i skopová kýta připravuje a podává se sladkou omáčkou.

Kaminski poslouchal Fostera jen na půl ucha. Jeho myšlenky se točily kolem jediné věci: Jak by se dala mumie nepozorovaně odnést z hrobky? Čím déle o tom přemýšlel, tím více si uvědomoval, že je to téměř nemožné. Nerozhodně upíral pohled na skopovou kýtu a bojoval sám se sebou, aby si vzal další sousto.

„Leží v hloubce šest až osm metrů,“ řekl nenadále a Fosterovi chvíli trvalo, než pochopil, o čem Kaminski mluví. „Ale problém je v tom,“ pokračoval Kaminski, „že chodba hrozí zřícením a navíc je tam kolem šachta, nevím jak hluboká…“

„Neříkal jste, že ta hrobka je v blízkosti staveniště v Abú Simbelu?“ přerušil ho Foster.

„Ano, říkal.“

„Pak ale máme k dispozici všechny stroje, bagry a jeřáby. Už jsem stál před daleko obtížnějším úkolem, pane Kaminski. S tím si nedělejte starosti.“

„Jenže já si je dělám! Jak to chcete udělat, aby si toho nikdo nevšiml?“

Foster se zašklebil a nevypadal v té chvíli právě nejsympatičtěji: „Víte, milý příteli, jedno arabské přísloví říká: Zlato ucpe ústa i tomu největšímu žvanilovi. To znamená, že za peníze si koupíte mlčení každého – i egyptského bagristy. Ale to nebude váš problém, věřte mi.“

Kaminski se zamyslel. Co Foster věděl o práci v Abú Simbelu? Do jakých temných machinací byl ještě zapletený?

Foster odsunul talíř, z kapsy saka vytáhl peněženku a vyndal z ní výstřižek z novin, který Kaminskému ukazoval už předtím. „Řekl jsem vám jenom polovinu pravdy,“ přiznal a s téměř rozpačitým odkašláním poklepal ukazováčkem na papír. „Ramessovu sochu, o níž je tu řeč, našli v Abú Simbelu. Objevili ji dva muži z vašeho týmu. Budete se divit, až vám povím jejich jména. Byli to archeolog Hasan Muchtár a inženýr Albert Mösslang.“

„Muchtár a Mösslang!“ Kaminski se musel zhluboka nadechnout. „Ale…“

Foster pokrčil rameny, svěsil koutky úst, jako by chtěl říct: Můžete se divit, jak chcete, ale je to tak! Ale neřekl nic a jenom se díval na výstřižek z novin na stole.

Kaminski hned od počátku Muchtárovi nedůvěřoval. Nedovedl říct proč, ale byl mu od první chvíle nesympatický, a proto se mu taky vyhýbal, jak jen mohl. Ale že by prodával archeologické nálezy do Ameriky…

„A Mösslang!“ uvažoval Kaminski nahlas. „Kdykoli jsem se s tímto jménem setkal, pokaždé jsem narazil na zeď mlčení. Nikdo nebyl schopný nebo ochotný o tomhle člověku něco povědět.“

„To mě nepřekvapuje,“ odpověděl Foster. „Říkal jsem vám přece, že zlato ucpe ústa i žvanilovi. Řeknu vám pravdu, pane Kaminski, koneckonců jsme už skoro obchodními partnery.“

Kaminski při jeho slovech pocítil nevoli. Nejraději by vstal a řekl: Zapomeňte na všechno, co jsem vám pověděl, a rychle by odsud odešel. Ale pak si uvědomil, že tomuhle kšeftmanovi řekl už příliš mnoho; teď už nemohl couvnout. Foster ho měl v hrsti. A taky tu šlo o spoustu peněz… a v neposlední řadě i o Hellu, která nebude mít klid, dokud bude mumie pod stavební boudou.

„Byla to tenkrát nepříjemná historie,“ začal zeširoka Foster. „Ramessovu sochu museli v noci naložit na nákladní člun. Pracovali potmě a přitom se to stalo. Mösslanga, který byl na lodi, žulová socha rozdrtila. Byl na místě mrtvý. Podařilo se mi z toho udělat pracovní úraz – Mösslanga jsme jednoduše přenesli na staveniště a tam ho nechali. Co jiného jsem měl dělat?“

Kaminski nebyl schopen slova. Na jeden lok vyprázdnil sklenku s bělavým obsahem, která stála před ním na stole. Nevěděl, co vlastně pije, chutnalo to ostře a nasládle a zanechávalo to v ústech odpornou pachuť; ale v té chvíli by mu stejně nic nechutnalo, dokonce ani šampaňské. Chladnokrevnost, s jakou Foster prováděl své nekalé kšefty, mu naháněla husí kůži. A bylo mu samozřejmě jasné, že ho Foster použije jen jako prostředníka k dosažení svého cíle. Před tímhle člověkem se musí mít na pozoru.

Pokušení na všechno se vykašlat a na obchod zapomenout bylo přinejmenším stejně velké jako pomyšlení na velké peníze. Kaminski bojoval sám se sebou, jak se rozhodnout; nakonec se omluvil, že je unaven a že se na to chce ještě vyspat.

32

V noci byl v hotelu al-Salamek větší hluk než ve dne. Ospalost, která v něm vládla přes den, vystřídal v noci čilý ruch. V kamenné hale, která by si zasloužila spíš označení čekárna, posedávali tlachající muži a při řeči jim mezi prsty klouzaly na šňůrách navlečené žluté korálky. Občas se halou, plnou prachu, mihly zahalené dívky a po kamenném schodišti zmizely nahoře, a muži pokaždé uchváceně obraceli oči v sloup jako při pohledu na Hadždar al-asvád, černý kámen v Mekce.

Noční recepční za dřevěným pultem, na němž stála měděná konvice zdobená červenými a modrými skleněnými kamínky, se hluboce uklonil před hostem z Evropy a s úsměvem použil tři z asi deseti anglických slov, která znal. „Good evening, mister!“ Kaminski vyběhl po širokém kamenném schodišti nahoru a otevřel dveře svého pokoje, které jako v ostatních laciných hotelích nebyly zamčené.

Ačkoli byla místnost ponořena do tmy, okamžitě vycítil, že tam někdo je. Kaminski nahmatal vypínač a rozsvítil.

„Ty, Hello?!“ vyhrkl. Na železné posteli ležela v cestovním oblečení Hella Hornsteinová a ruce měla zkřížené pod hlavou. Přimhouřenýma očima teď mžourala do světla, které vydávala holá žárovka.

„Čekals někoho jiného?“ zeptala se vyzývavě. „Jestli je ti to nepříjemné, můžu zase jít.“

„Ne, ne,“ odpověděl Kaminski. „Jenom jsem tě nečekal. Jak jsi mě vůbec našla?“

„Dovedla jsem si domyslet, že ses uklidil do Asuánu a Kuroš mi to potvrdil. Tak jsem sem přiletěla taky. Beztak tu potřebuju něco zařídit. Ale čekala jsem, že tě najdu v hotelu Cataract a ne v tomhle hampejzu.“

„Čemu říkáš hampejz?“

„Hampejzu říkám hampejz,“ odsekla Hella. „Nebo si myslíš, že ty zahalené dámy v hale jsou hoteloví hosté?“

„Chtěl jsem mít klid. Neměl jsem chuť se s někým setkat.“

„No a? Podařilo se ti to?“ Hellin hlas zněl ironicky a téměř opovržlivě. Nebylo možné přehlédnout, že od onoho zvláštního setkání v jejím bytě utrpěl jejich vztah trhlinu a zřejmě to cítila i Hella. Ještě pořád se na něho nepodívala, upírala pohled před sebe a Kaminski byl v pokušení zeptat se jí, co tu vůbec pohledává.

Jaký jiný mohla mít Hella důvod, aby sem za ním přijela a vyhledala ho v hotelu, než ten, že se s ním chtěla usmířit? Teď prostě jenom neví, jak by mu to měla říct – myslel si Kaminski.

„Jsem s nervy v koncích,“ řekl omluvně. „Asi potřebuju dovolenou. A všechno to začalo objevením té mumie. Už mnohokrát jsem si přál, abych do té šachty nikdy nevlezl.“ Zarazil se. Pak přistoupil těsně k Helle a řekl: „Ostatně už vím, kdo tu hrobku objevil první…“

Hella se posadila a opřela se o loket. „Opravdu?“ řekla plna očekávání.

„Bylo to vlastně jasné, jenom mi chyběl důkaz.“

„A kdo to byl?“

„Mösslang.“

Když Kaminski vyslovil toto jméno, jako by Hellu zasáhl elektrický proud. Padla zpátky na postel a zůstala ležet tak, jak ji Kaminski našel, když vstoupil do pokoje.

„Mösslang si nechal postavit kancelář přesně nad vstupem do hrobky a tu mumii chtěl prodat a pořádně si přitom namastit kapsu. Ale než k tomu došlo, utrpěl smrtelný úraz.“

„Odkud to všechno víš?“

„Seznámil jsem se tady s jedním člověkem, který byl s Mösslangem ve spojení…“

„S Fosterem?“

„Ty ho znáš?“

Hella mávla odmítavě rukou.

Nebylo snadné se v tom všem vyznat. Kaminski se na Hellu zadíval a čekal, co mu odpoví.

„Nedá se říct, že ho znám, ale slyšela jsem o něm,“ odpověděla Hella.

Lhala. Samozřejmě že lhala. Kaminski o tom ani na okamžik nepochyboval. Nenáviděl ji za to – ale ještě než to stačil domyslet, uvědomil si, že ji přesto přese všechno miluje a že si ho jakýmsi záhadným způsobem podmanila. Neexistovala žena, kterou by dokázal milovat tak vášnivě, oddaně a nesobecky.

Jak mohl tak nepochopitelně ztratit hlavu, říkal si v duchu. Střízlivému inženýrovi jsou přece bližší čísla než city a něžnosti. Ale možná, že vášeň dokáže změnit mužovu identitu a dokonce ho dovést tak daleko, že vidí věci, které vůbec neexistují. V každém případě Kaminski cítil, že ho tato vášeň ovládá tak, že se jí nedokáže vzepřít.

A právě tato vášnivá touha ho přiměla, že si bez rozvažování lehl k Helle na postel, třebaže musel být připravený, že ho odstrčí nebo vyskočí a zmizí z pokoje. Nestalo se však ani jedno ani druhé. Hella mu udělala vedle sebe místo a odsunula se ke straně tak prudce, že železná postel zaskřípala jako starý zrezivělý bicykl.

Leželi vedle sebe a dívali se do tmavého stropu nad mdle svítící holou žárovku. Ani jeden se nepohnul a ani jeden nevěděl, jaké záměry má ten druhý.

Kaminski cítil, že by měl něco říct, že by se měl pokusit o vysvětlení i o omluvu, ale jako by ztratil hlas, jako by mu krk obemkly neviditelné ruce a nemilosrdně ho svíraly… Zalapal po dechu.

Dvakrát třikrát se zhluboka nadechl a náhle se mu vrátil čich. Kaminski ucítil pach přepáleného loje ze svých šatů, ale zároveň jako by k němu zdálky zavanula vůně Helly, vůně, kterou znal,

když se ní miloval. Obojí v něm vyvolalo vzpomínku na to, co si teď nechtěl připomínat. Kdyby při tom nevypadal směšně, byl by si nejradši zacpal nos.

Nemohli bychom už přestat s tím, že se budeme vzájemně trestat mlčením, chtěl říct Kaminski, ale zaváhal. A zatímco ležel nerozhodnutý a nevěděl, co dál, Hellina ruka se opatrně jako had přikradla k jeho tělu a vklouzla mu za pásek kalhot.

Arthur měl pocit, že se mu to jen zdá, když náhle ucítil její neklidné prsty mezi svýma nohama. Chtěl vykřiknout, ale neodvážil se, protože se bál, že by ji tím polekal. Spontánně vychutnával lascivní dotyky, ale přesto nedokázal úplně zaplašit myšlenky, které ho před chvílí trýznily.

Tohle byla Hella, jakou znal; v jediném okamžiku byl její chlad ten tam a svou rezervovanost odložila, jako když zámotek vyklouzne z kukly a promění se v motýla.

Na okamžik byl Kaminski v pokušení bránit se Helliným lascivním dotykům; ale příliš dobře věděl, že by jeho odpor velice rychle zlomila a ve chvíli, kdy by se mu oddala, by už neměl žádnou šanci. Její ruka, svírající jeho úd, z něj udělala bezmocný objekt bez vlastní vůle. Musel se usmát při představě, že by se měl vzepřít dráždivému kouzlu této ženy. Na to byl příliš slabý a on chtěl být slabý, chtěl, aby nad ním Hella měla moc. Existuje vůbec silnější pocit?

„Miluji tě!“ řekl Kaminski s pohledem ještě pořád upřeným ke stropu. Cosi ho přinutilo, aby to řekl, i když ji ještě před chvílí nenáviděl. Ale nic se nemění v opak rychleji, než láska a nenávist. „Miluji tě,“ opakoval.

Hella na jeho vyznání reagovala beze slov. Otočila se na levý bok, pokrčila pravou nohu a položila ji Kaminskému kolem boků. Zasténal, prohnul se v zádech, aby dotyk jejího stehna ucítil silněji a pak opět klesl na rozvrzanou postel.

To se několikrát opakovalo se stále větší intenzitou a vzrušením a Kaminski se dostal do stavu, v němž se muž neocitá v životě často, a proto si jej po celý život pamatuje. Jeho vzrušení dostoupilo takové výše, že by vedle něho mohla explodovat bomba a ani by si toho nepovšiml.

Ještě než se stačil k Helle obrátit, mrštně se nad něho vyhoupla a seděla na něm obkročmo jako divoká Amazonka. Sukně se jí vyhrnula, obepínala jí stehna a břicho a Kaminski viděl, že je pod ní nahá. Rozepnula mu kalhoty, uchopila jeho ztopořený úd a jediným prudkým pohybem si ho zasunula do sebe. Odehrálo se to tak rychle, že Kaminski vůbec nevěděl, co se s ním děje.

„Tys – mě – chtěl – opustit," syčela Hella a každému slovu dodávala důraz prudkým přiražením pánve. „A teď mě chceš prodat," dodala.

Kaminski nechápal, co tím myslí, ale když se jí podíval do tváře, nezračila se v ní vášeň, ale divoký vztek, zuřivost, jakou Arthur ještě u žádné ženy nezažil – především ne v takovéto situaci – a právě to ho na ní tak fascinovalo. V mdlém světle holé žárovky viděl, jak jí divoce a odhodlaně planou oči. Když jí vzrušeně začal rozepínat knoflíky blůzy, chytila ho za zápěstí a odstrčila mu ruce; ne proto, že by se chtěla bránit, ale proto, že se chtěla svléct sama.

Nahá a bílá nad ním trůnila jako bohyně; její nepravidelné a prudké pohyby působily sice sprostě a animálně, ale právě to Arthur miloval.

„Neztratil jsi z toho řeč?" poznamenala Hella a zůstala na něm nehybně sedět.

Kaminski prudce zavrtěl hlavou. Chtěl, aby pokračovala. Proto chvatně odpověděl: „Bál jsem se, že přijdu o rozum…"

Na Hellině tváři se mihl úsměv, ale její výraz prozrazoval spíš soucit než náklonnost. Vyzývavě se ho zeptala: „Kvůli mně?"

Bylo to zvláštní; třebaže s rozkoší a slastí cítil, jak je do ní vklíněn, měl zároveň pocit, že ho Hella ponižuje. Zdálo se mu, a ne poprvé, že si s ním hraje, že si z něho dělá blázny a že ho zneužívá, a uvědomil si, že je na nejlepší cestě, aby ho vášeň k této ženě připravila o vlastní já.

Má jí říct, co zažil? Má jí přiznat, že ho pronásledovaly podivné přízraky a že se mu ve chvílích největší rozkoše proměnila ve strašidelnou příšeru? Samozřejmě že by mu nevěřila a zase by se mu jenom vysmála – a když měl být upřímný, ani by jí to nemohl mít za zlé.

„Někdy mi připadá, že to vůbec nejsi ty," promluvil konečně Kaminski, aby dal Helle odpověď na její otázku.

Ale Kaminského poznámka Hellu rozčilila a hrozilo, že se milostný akt změní v zápas. Kaminskému by to ani tak moc nevadilo, sex je vždycky jakýmsi druhem zápasu, Hella se však pomstila neobyčejně podle a místo na stehnech mu najednou seděla na prsou.

„Co tím chceš říct, že to nejsem já?" zeptala se a v jejím pohledu bylo cosi výhrůžného.

Kaminski nevěděl co odpovědět, cítil se zesměšněný a chtěl se vymanit z Hellina sevření; ta ho však sevřela stehny tak silně, že se nemohl ani pohnout.

Bylo mu jasné, že jestli vůbec může na tuto ženu zapůsobit, musí teď promluvit.

„Ta prokletá mumie," zasténal, „ta prokletá mumie má na svědomí náš vztah."

Hella se zamračila, jako by jí to, co právě slyšela, bylo nepříjemné, ale nespustila z Arthura pohled a čekala na vysvětlení.

Kaminski odvrátil hlavu. „Proto jsem se rozhodl, že Bintanatinu mumii prodám!"

Hella sebou trhla. Arthur cítil, jak se zachvěla a síla, s níž mu svírala hrudník, pomalu slábla.

Jsi na dobré cestě, pomyslel si, teď jenom nepovolit. „Foster mi za ni nabízí půl milionu dolarů.“

Hella se Kaminskému opřela rukama o prsa a naklonila se nad ním. „A tys tomu člověku, tomu Fosterovi, všechno pověděl?“ Měla co dělat, aby se jí nezlomil hlas.

„Ano,“ odpověděl Kaminski, „všecko, co chtěl vědět.“

Hella byla najednou jako vyměněná. Nadřazenost, kterou mu před chvílí dávala najevo, zmizela a vystřídala ji nejistota, jakou by u ní nikdy neočekával.

„Nemůžeš přece rozmlouvat s Bintanat až do konce života,“ poznamenal Kaminski. „Peníze budou stačit, abychom někde začali nový život, kdekoli, jenom ne tady.“

Hellin hlas zněl přímo prosebně, když řekla: „Můžeš vůbec pochopit, co pro mě Bintanat znamená?“

„Nevím, co bych měl chápat,“ odvětil Kaminski, „mumie je člověk, který zemřel před třemi tisíci roky. Opravdu nevím, co tě na tom tak fascinuje.“

„Ty Bintanat nenávidíš!“ zvolala Hella rozhořčeně a uhodila ho pěstí do prsou.

„Nesmysl,“ odporoval Kaminski, „jak můžu nenávidět ženu, kterou neznám a která je navíc už tři tisíce let mrtvá? Nakonec je přece úplně jedno, co si o té příšerné mumii myslím. Ale už ji nechci vidět. Chci, aby zmizela z mého i z tvého života. Čím dřív, tím líp.“

„Nenávidíš Bintanat a nenávidíš i mě!“ opakovala Hella a přitom, ještě pořád s roztaženýma nohama, se o něho začala třít. Kaminski jí v tom nebránil; její pohyby ho okamžitě znovu vzrušily; zavřel oči a vychutnával její dotyky na svém těle.

Neviděl, že Hella, která se nad ním svíjela jako ještěrka, sáhla pravou rukou pod železnou postel, zalovila v protáhlé cestovní tašce a vytáhla z ní cosi lesklého, s čím uměla velice obratně zacházet. Kaminski neviděl, jak se rozmáchla a ve slepém vzteku

zamířila na jeho levé stehno, bodla a přitlačila. Ucítil sice bolestivé píchnutí, ale v té chvíli jako by se bolest proměnila v rozkoš.

Ještě stačil zaregistrovat, že Hella náhle přestala s lascivními pohyby. Byl v pokušení křiknout: Ještě, ještě, ještě! Když s nepředstavitelnou námahou otevřel oči, uviděl nad sebou Hellu. V pravé ruce držela jako trofej injekční stříkačku. Z jejího postoje a křečovitého nepřirozeného smíchu bylo cítit vítězství.

Ale ještě než pochopil důvod tohoto smíchu a než si stačil uvědomit, co Hella Hornsteinová udělala, po celém těle se mu rozlila olověná tíže. Chtěl chytit Hellu za ruku, ale neměl k tomu už sílu. Zpitvořená ženská tvář nad ním se začala bortit, rozplývala se a mizela jako jarní sníh. Zalapal po vzduchu, chtěl se zhluboka nadechnout, ale nepodařilo se mu to. Na okamžik měl pocit, že se udusí, ale než si to stačil uvědomit, ztratil vědomí.

33

Když příštího dne kolem poledne přišel zaměstnanec hotelu uklízet pokoj, našel Arthura Kaminského v posteli. Ležel nahý a namáhavě dýchal. V pokoji ještě svítilo světlo. Sluha si myslel, že evropský host přebral a potřebuje se z opilosti vyspat, a tak odešel a pokoj zamkl.

Kaminski prospal celý den i následující noc. Časně ráno se u jeho postele objevili dva policisté v bílých uniformách a vyzvali ho, aby se ihned oblékl a šel s nimi.

Kaminskému bylo prabídně. Nebyl schopen uvažovat a především vůbec nedovedl říct, jak dlouho ležel v bezvědomí. Jenom si matně vzpomínal na rozhovor s Fosterem, při němž se dohodli na prodeji mumie. Zážitek s Hellou si pamatoval jen útržkovitě; s určitostí by ani nedokázal říct, jestli se s ní vyspal anebo jestli se pohádali.

Na otázku, jestli ho přišli zatknout a proč ho chtějí odvézt na policejní stanici, oba strážcové pořádku jen pokrčili rameny a Kaminski pochopil, že bude lepší, když s nimi půjde a věc se objasní.

Setkání s Fosterem se mu teď jevilo čím dál tím povážlivější. Pokud se pamatoval, Egypťan mu nabídl neuvěřitelnou spoustu peněz a přitom objekt ani neviděl. A také se mu svěřil s věcmi, o nichž nikdy nemluví ani Egypťané, kteří mají co na srdci, to na jazyku; vždyť se spolu ani neznali.

Co když ho Egypťan obelstil? Co když hrál podlou obojakou hru, aby přišel na stopu tajemné mumie?

Kaminski se oblékl a právě si chtěl zašněrovat boty, když jeho pohled padl na prázdnou skleněnou ampulku ležící pod postelí. Zvedl ji a přečetl si, co na ní bylo napsáno: KUP EMD 0,25 TMD 0,1.

Co to znamená?

Policisté na něho spěchali, a tak si Kaminski prázdnou ampulku strčil do kapsy bundy. Hella! vířilo mu v hlavě. Co to s ním udělala?

Když šel kolem zrcadla na chodbě, nezarámovaného obdélného střepu s matně se lesknoucím povrchem, zděsil se sám sebe. Obličej měl zarudlý jako dužina melounu, vypadal strnule a každým okem se díval jiným směrem. Jen stěží se držel na nohou.

Odjezd z hotelu al-Salamek, před nímž čekal v terénním voze sovětské značky třetí strážce pořádku, vzbudil dost značný rozruch a Kaminski, který se posadil vzadu vedle policisty, si zabořil skloněnou hlavu do dlaní. Připadal si jako zločinec.

Když se auto rozjelo, udělalo se mu špatně. V rukou a nohou pocítil tíži, jako by na nich měl olověná závaží. A přitom přece skoro nic nevypil.

Džíp uháněl s divokým houkáním po prašných cestách na sever a Kaminského poprvé napadlo, že mu Hella mohla podat nějakou omamnou látku. Sáhl si do kapsy a sevřel v ruce ampulku. Co tím Hella sledovala?

Před hlavním vchodem nové nemocnice auto zastavilo. Očekával je dobře oblečený Egypťan, který řekl, že se jmenuje Hasan Nagí a pracuje na tomto případu.

„Na jakém případu?“ zeptal se Kaminski, ale Egypťan mu neodpověděl. Jen se záhadně usmál a pokynul mu, aby ho následoval. Oba policisté v bílých uniformách šli za nimi.

Jejich kroky se rozléhaly po dlouhé chodbě. Zabočili vpravo a došli po schodech dolů do další dlouhé chodby, která vedla opačným směrem.

Kaminski nevěděl, co se s ním děje, nebylo mu dobře a nejistota, v níž se nacházel, jeho stav ještě zhoršovala. Zastavili se před dvoukřídlými dveřmi s tabulkami z mléčného skla. Nagí

zaklepal. Otevřel jim snědý lékař v dlouhé bílé gumové zástěře a kulaté bílé čapce.

Nagí beze slova postrčil Kaminského do dveří. Oba policisté zůstali venku. Lékař šel napřed a Kaminski udiveně hleděl na těžký mramorový stůl uprostřed místnosti, který ozařoval velký okrouhlý reflektor. Nebylo těžké uhodnout, kde jsou: na patologii. Panebože, pomyslel si Kaminski, co se stalo?

Skřípajícími létacími dveřmi prošli do dlouhé místnosti s nekonečnou řadou malých dvířek na levé straně. Před jedněmi z těchto dvířek se lékař zastavil, otevřel je a vytáhl z nich nosítka. Pod prostěradlem, které bylo kdysi bílé, se rýsovaly obrysy člověka.

Zvláštní pach v místnosti, děsivá atmosféra a především nejistota, co ho čeká, způsobily, že Kaminskému vyrazil pot na čele. Sevřelo se mu hrdlo a obával se, že se pozvrací. Když lékař sňal prostěradlo, Kaminski se odvrátil.

„Co k tomu můžete říct?“ zeptal se energicky Nagí.

Kaminski se otočil. „Foster.“

„Co k tomu můžete říct?“ opakoval Nagí otázku.

„Je to Charles D. Foster,“ odpověděl Kaminski zaraženě. „Včera jsem se s ním seznámil.“

Nagí přistoupil ke Kaminskému. „Včera byl Foster už mrtvý,“ řekl stručně a výhrůžně se na Kaminského podíval. „Zemřel na předávkování morfiem.“ Nagí zvedl ruku mrtvého a ukázal na několik podlitin po vpichách.

Ta ampulka, napadlo Kaminského. Sáhl do kapsy bundy a vytáhl prázdnou skleněnou ampulku.

„Co je to?“ zeptal se Nagí.

Kaminski beze slova podržel komisaři ampulku před očima.

„Zajímavé,“ řekl Nagí a vzal mu ampulku z ruky. „Vy tedy přiznáváte, že jste zabil Fostera injekcí.“

„Vy jste se zbláznil!“ zvolal Kaminski pobouřeně. Teprve teď pochopil, oč jde. „Já sám jsem se málem stal obětí vražedného útoku. Ta ampulka ležela pod postelí v hotelu. A můžu vám taky říct, odkud ta ampulka pochází!“

„Ale jděte…“ odpověděl ironicky Nagí. „Takže žádný tajemný neznámý?“

„Poslyšte!“ Kaminski se rozčilil; uvědomil si, že se octl v zapeklité situaci. „Podívejte, když jsem se včera po večeři s Fosterem vrátil do hotelu, našel jsem ve svém pokoji lékařku z táborové nemocnice v Abú Simbelu.“

Nagí se zatvářil nechápavě.

„Abych vám to vysvětlil,“ pokračoval Kaminski, „musím přiznat, že mám –“ opravil se, „že jsem měl s doktorkou Hornsteinovou poměr. Ale čím déle ten vztah trval, tím větší s tím byly potíže. Mám podezření, že mě chtěla zabít.“

„Zabít? Vás?“

Kaminski pokrčil rameny. Viděl, že mu Nagí nevěří ani slovo. Ale jak se má bránit?

Nagí pokynul doktorovi a ten přetáhl přes Fosterovu mrtvolu prostěradlo a zasunul nosítka do příhrady.

Pak Nagí stanul před Kaminským a s velkou vážností řekl: „Mister Kaminski, zatýkám vás. Zavraždil jste Charlese D. Fostera.“

Kaminski nebyl schopen jakkoli reagovat. Jen zalapal po vzduchu a jediné, co cítil, bylo: Pryč odtud!

Před nemocnicí na něho čekali policisté. Vzali ho pod pažemi a odvedli k autu. Kaminski už vůbec nic nechápal. Hella ho zřejmě vlákala do pasti. Ale že by jí nenávist vedla až tak daleko? Proč ho do toho chtěla namočit? Vždyť to nedávalo žádný smysl.

Cestou na policejní stanici Kaminski jen tupě zíral do prázdna. Chvílemi zavrtěl hlavou a pak se trpce usmál. Setkání s Hellou bylo už od samého začátku absurdní; a kdyby tuto ženu tak

bezmezně nemiloval, musel by se stydět, že se před ní vždycky krčil jako pes před pánovým karabáčem. Co se to z něho stalo za ubožáka?

Marně hledal aspoň trochu přijatelné vysvětlení situace, do níž se dostal, ale čím víc o tom přemýšlel, tím víc začínal pochybovat – hlavně vzhledem k událostem posledních týdnů – jestli je ještě pánem svých smyslů, anebo jestli si s ním krutě nezahrála jeho fantazie či paměť. A to všechno kvůli té ženě. Jistě, vzpomínka na ni vyvolávala v hloubi jeho nitra ještě pořád neurčitou touhu, ale při představě, že spal s vražedkyní, ho zamrazilo.

Terénní vůz zabočil do prašného dvora asuánské policejní stanice, a když Kaminski uviděl malá čtvercová okénka na zadní straně budovy, uvědomil si, že v situaci, v jaké je, pro něj existuje jenom jediné východisko: říct pravdu. Musí prozradit tajemství mumie. Už to bude stačit, říkal si v duchu, aby se zbavil toho strašného podezření; jaký by měl taky důvod, aby zabil člověka, který mu sliboval takové jmění?

Výslech v holé místnosti v prvním poschodí trval přes dvě hodiny. Kromě Kaminského a Nagího byli při výslechu přítomni asistent komisaře, zapisovatel a tlumočník. Ten překládal Kaminského slova z angličtiny do arabštiny, což zabralo mnohem víc času než samotná výpověď. Kaminski proto pochyboval, jestli tlumočník překládá jeho slova správně, spíš měl dojem, že k jeho odpovědím přidává vlastní komentář.

Podle toho, jak výslech pokračoval, Kaminski usoudil, že důvěryhodnost jeho výpovědi je malá. V jeho neprospěch vyznívaly hlavně mnohokrát opakované věty, že si na to či ono nemůže vzpomenout a že má pocit, jako by měl díru v paměti.

Nagí bral případ velice vážně – zavražděný byl koneckonců vlivnou osobností – a během výslechu neopomenul několikrát připomenout, že za vraždu je v Egyptě trest smrti. A to že platí i pro cizince, kteří se na území Egypta dopustí trestného činu.

Kaminski při výslechu prozradil nejen úkryt mumie, ale zatáhl do toho i Hellu Hornsteinovou a její podivný vztah k mumii. Zdálo se však, že na Nagího tato výpověď příliš nezapůsobila.

Asi po hodině, kdy se Kaminski několikrát omluvil, že se na to či ono nepamatuje, dal Nagí předvést muže, kterého Kaminski už někde viděl, ale nemohl se upamatovat kdy a kde.

„Je to ten muž?“ zeptal se Nagí neznámého a hlavou ukázal na Kaminského.

Neznámý horlivě přikývl, ano, s tímhle člověkem večeřel mister Foster před dvěma dny v restauraci Alya; ví to, protože je obsluhoval. A ještě něco. Tenhle člověk – ukázal přitom na Kaminského – a mister Foster odešli z restaurace společně.

„Takže jste poslední,“ obrátil se Nagí ke Kaminskému, „kdo byl viděn s Fosterem. Co na to řeknete?“

Kaminski se zadíval k zemi. Ještě nikdy v životě se necítil tak bezmocný. Zmáhala ho únava a měl co dělat, aby seděl na židli zpříma. Vzdal se myšlenky na svou obhajobu; v této situaci se pravda, alespoň pravda, kterou si pamatoval, jevila jako fraška, nevěrohodná a přepjatá. Proto na Nagího otázku neodpověděl a jenom zavrtěl hlavou.

Další výslech prožíval Kaminski jako v deliriu. Nagího otázky byly stále příkřejší a stále častěji používal slovo vražda. Nakonec dostal Kaminského tak daleko, že se přiznával k věcem, o nichž vůbec nic nevěděl, nebo ani nemohl vědět, jenom proto, aby už ten nemilosrdný výslech skončil.

‚Neudělals to,‘ říkal si v duchu, ‚a jednou vyjde pravda najevo.‘

34

Úplně se Kaminski probral teprve kolem půlnoci v cele vazební věznice; polekaně vyskočil, protože se těsně u jeho hlavy objevila cizí tvář – ve sporém měsíčním světle, pronikajícím zamřížovaným okénkem víc neviděl.

„Hej, mister," řekl muž, nebo spíš mladík, a snažil se tvářit přátelsky.

Když Kaminského dovedli do cely, byl tak vyčerpaný, že si toho člověka vůbec nepovšiml. Ale možná, že ho přivedli až později, kdy už tvrdě spal. V každém případě však nebyl z jeho přítomnosti nadšený a prudce ho od sebe odstrčil.

Ale ten se nedal odbýt a začal ze sebe chrlit vodopády slov. Kaminski z jeho dlouhého výkladu pochopil pouze to, že se jmenuje Alí. Podle jednoznačného pohybu rukou, který Alí několikrát opakoval, Kaminski usoudil, že ho zavřeli za krádež. Trvalo hezkou chvíli, než se Alí unavil a ztichl.

Kaminski, ještě před nedávnem vysílený a otupělý, byl najednou zcela při vědomí. Srdce mu prudce bilo, ve spáncích mu bušila krev a hlava mu div nepraskla – byl to následný účinek oné injekce. Lapal po vzduchu a měl pocit, že se v té zatuchlé místnosti udusí. Vstal, vrhl se k oknu a zatáhl za páku, od níž vedla tyč k ventilaci u stropu. Páka však byla zarezlá, takže s ní ani nepohnul. Kaminski do ní vší silou bušil, protože se bál, že omdlí.

Náhle padl jeho zrak na pozinkovaný kbelík s vodou vedle záchodové mísy. Kaminski se dopotácel do kouta, oběma rukama popadl kbelík a vylil si jeho obsah na hlavu. Hluk probudil Alího. Ten nevěděl, co se děje a začal ječet, až mu Kaminski musel zacpat ústa.

Po osvěžující sprše se Kaminského stav zlepšil. Tíživý pocit zmizel. Pokusil se znovu usnout, ale ať se snažil sebevíc, nepodařilo se mu to.

Mozek mu pracoval na plné obrátky. Hlavou se mu zběsile honily myšlenky a nakonec vždycky skončily u Helly. Čím déle Kaminski přemýšlel o událostech posledních dnů, tím víc se přikláněl k názoru, že Hella se mu neoddávala z náklonnosti nebo dokonce z lásky, ale z vypočítavosti. Bezpochyby jí byla mumie bližší než on.

Nejvíc ho však znepokojovalo jeho vlastní chování. Začal se bát sám sebe, své slabosti a nevypočitatelnosti. Copak neodešel do Abú Simbelu, daleko do pouště, s pevným úmyslem, že už se žádné ženy ani nedotkne? Jakou moc nad ním měla Hella, že na všechna svá předsevzetí zapomněl a choval se jako jelen v říji.

Když se na to díval střízlivě, Hella Hornsteinová a jeho vztah k ní byly plné rozporů, byla to posedlost podněcovaná vášní a žádostivostí a pravidla hry určovala vždycky jen ona – nikoli on. Ani jedinkrát mezi nimi nezavládla láskyplná důvěrnost, jakou se vyznačuje upřímný vztah, nikdy se nesnažili jeden druhého k sobě připoutat a nikdy se nemilovali celou noc. Ne, jejich milování bylo pokaždé nečekané, náhlé a v těch nejméně vhodných situacích; na psacím stole v jeho stavební boudě, u ní na podlaze, ve stínu kamenného bloku anebo někde v písku. Ale nejdivočeji se oddávali vášni po hádkách, které byly v poslední době častější než písečné bouře v srpnu. A teď tohle.

Jestli měla skutečně v úmyslu se ho zbavit, proč to udělala tak neobvyklým způsobem? A co když ho Hella Hornsteinová vůbec nechtěla zabít? Co když jen chtěla získat čas pro nějaký podraz? Jedna otázka stíhala druhou a Kaminski se marně snažil najít odpověď.

Chtěl už konečně spát, a proto se otočil na bok, skrčil nohy a ruce si zkřížil na prsou; vzápětí se zděsil, protože teď ležel jako

mumie. Trhl sebou, jako by ho bodla vosa, a zaujal původní polohu.

Zbláznil ses, Arthure, říkal si v duchu, už nejsi pánem svých smyslů. Posadil se. Opodál chrápal zloděj Alí. A on tady je jako vrah.

Kaminski jednou četl, že lidi v tranzu nebo v záchvatu šílenství můžou udělat věci, které nemají nic společného s jejich vůlí a na které si později nedokážou vzpomenout. Byl by schopný vraždit? Nepovažoval se za tak labilního, aby mu někdo mohl vnutit svou vůli. Ne, prostě si nedovedl představit, že by dokázal, ať už za jakýchkoli okolností, Fostera zavraždit.

Policie si to příliš zjednodušila, když ho obvinila jen proto, že byl poslední, koho s Fosterem viděli. Nedovedl říci proč, ale byl přesvědčen, že se z téhle zpropadené situace dostane stejně rychle, jak se v ní octl.

Mnohem víc ho trápilo pomyšlení na Hellu, na její zákeřné chování, které si neuměl vysvětlit. Jeho city k Helle se každým okamžikem měnily. Především však pociťoval hněv, protože ho málem přivedla na onen svět.

Měl by vlastně přemýšlet o svém postavení a Fosterova náhlá smrt by ho měla hluboce znepokojit, ale Kaminski věřil – alespoň se tak tvářil – pouze realitě; přitom to, co prožil v posledních dnech a týdnech, bylo mimo jakoukoli realitu. Skutečností byla zatuchlá, páchnoucí a temná cela s chrápajícím zlodějem.

Podle zákona měl být Kaminski druhý den předveden k soudci. Aspoň tak mu to řekl Hasan Nagí. Ale příštího dne se nic nestalo.

Kaminski odmítl mdlé jídlo – rýži s nahnědlou omáčkou – chtěl mluvit s Nagím a své přáni zdůrazňoval výmluvnými gesty. Dozorce, jemuž dvakrát přednesl svůj požadavek, se vždy vrátil, aniž cokoli zařídil, a nakonec Kaminskému oznámil, že komisař není v Asuánu.

Kromě toho Kaminského rozčiloval zloděj Alí, který mu celé hodiny vykládal o svém životě – jeho nekonečné vyprávění nemohlo být nic jiného než životopis. Alí pořád mlel a mlel, třebaže mu Kaminski nerozuměl ani slovo; nezmlkl, ani když Kaminski začal jako tygr přecházet po cele a několikrát se na něj německy a anglicky rozkřikl, aby už zavřel hubu.

Rozčilování způsobilo, že Kaminski prospal celou noc. Časně ráno ho hrubě vzbudil dozorce a oznámil mu, že komisař ho chce teď vyslechnout.

Kaminski na to rozespale odpověděl, že teď zase on nechce vidět komisaře. A že chce, aby ho předvedli k soudci. Ale když viděl, že mu dozorce nerozumí, sebral se a šel s ním.

Z vězení ho odvezli na policejní stanici, kde ho ve své kanceláři v prvním poschodí očekával Nagí.

„Čaj?“ zeptal se Nagí nanejvýš přívětivě, a aniž čekal na odpověď, nalil voňavý odvar do staré sklenky na zuby. Pak si do svého čaje nasypal hnědý cukr, obřadně a déle než bylo třeba ho míchal, rozpačitě si odkašlal a nakonec řekl: „Mister Kaminski, jste volný. Můžete jít. Nejlíp hned.“

Kaminski očekával ledacos, ale výzva, aby hned odešel, ho překvapila tak, že mu sklenka, z níž se chtěl právě napít, vypadla z ruky, spadla na podlahu a rozbila se na tisíc kousků. Pravou ruku však ještě pořád držel tak, jako by v ní měl sklenici s čajem. „Volný? Jak to?“ zeptal se, když se vzpamatoval ze šoku.

Nagí vstal od psacího stolu, postavil se za židli jako za řečnický pult a začal vysvětlovat:

„Mister Kaminski, od začátku jsem si nebyl jistý, jestli jsem ve vaší osobě našel Fosterova vraha. Jistě, měli jsme svědeckou výpověď a ta ampulka, co jste měl v kapse, taky nepřispěla k tomu, abychom vám příliš věřili. Ale když jsme porovnali obě ampulky, zjistili jsme, že v první – Fosterově – bylo morfium, zatímco v té vaší byl nervový jed v malé koncentraci. A co je

nejdůležitější, každá ampulka pochází z jiné země. Fosterova ampulka je z Německa a ta, kterou jste našel vy, je ruské výroby. Připusťme, že vaše historka, kterou jste mi naservíroval, zněla dost nepravděpodobně, ale zkušenosti ukazují, že vymyšlená alibi jsou vždycky logická a jasná. Historie s mumií, kterou jste objevil a nabídl Fosterovi na prodej, mi připadala tak nevěrohodná, že jsem se rozhodl si ji ověřit. Letěl jsem do Abú Simbelu, sešel jsem se s archeologem Hasanem Muchtárem a ještě večer jsme se vypravili hledat vchod do té hrobky. Přitom došlo k nečekanému setkání. Ve stavební boudě, kterou jste mi popsal, jsme našli…“

„Já vím,“ přerušil ho Kaminski, který až dosud sledoval Nagího vyprávění mlčky, „ve stavební boudě jste našli doktorku Hornsteinovou.“

„Ale kdepak!“ odmítl Nagí Kaminského poznámku. „Setkali jsme se tam s jedním starým známým – Kamálem Sedrím. Sedrí je šéfem bandy, která prodává starožitnosti do zahraničí. Už párkrát jsem ho chytil, ale nikdy jsem mu nemohl nic dokázat. Se Sedrím tam byl ještě jeden chlapík, kterého znáte, mister Kaminski. Byl to vrchní z restaurace Alya, kde jste s Fosterem večeřeli…“

Kaminski klesl na židli, kterou mu Nagí nabídl. Tohle tedy nečekal. Sepjaté ruce si tiskl mezi koleny a bezradně a zajíkavě se zeptal: „A Hella Hornsteinová? Co je s doktorkou Hornsteinovou?“

„Nemám tušení,“ odpověděl Nagí stručně. Podíval se na Kaminského a dodal: „O tu dámu se už musíte postarat sám.“

35

Jacques Balouet a Raja Kurjanovová byli na cestě už dvacet dní. Měli v úmyslu letět do Chartúmu, ale Orel Kuroš je přesvědčil, že by to bylo příliš nebezpečné, a vysadil je na prašné přistávací dráze v poušti, odkud se dalo dojít do Vádí Halfy. Poradil jim, aby šli za mužem, který se jmenuje Hammán a je velitelem místní policejní stanice; ten je za dolary ochotný vždycky pomoci.

Vádí Halfa leží na Nilu a přes den, kdy slunce nemilosrdně praží, je vylidněná jako město duchů. Každý, kdo se odváží jít po ulici, je nápadný, tím spíše dva Evropané. Město je pozoruhodné snad jen tím, že má nádraží. I když říkat nádraží je přehnané, protože je to vlastně konečná stanice železniční trati do Chartúmu, z níž dvakrát denně odjíždí vlak.

Taxikář, kterého se zeptali na Hammána, jim řekl, že muže toho jména nezná, alespoň ne u policie; velitel policejní stanice ve Vádí Halfě je jeho vzdálený příbuzný a jmenuje se Mehallet. Raja a Jacques se proto raději nechali odvézt na nádraží a rozhodli se odjet nejbližším vlakem směrem na jih.

Přestože si rezervovali první třídu (cestující v Súdánu si můžou vybrat ze čtyř tříd), byla cesta velice úmorná. Jako by kola vlaku a rozchod kolejnic měly různé rozměry, a jakmile jel vlak větší rychlostí než padesát kilometrů za hodinu, měl člověk pocit, že vagony každou chvilku vykolejí. Navíc vlak zastavoval nejen ve stanicích, ale i mimo ně, kdykoli se poblíž kolejí shromáždila větší skupina lidí.

Pokud viděli přes spuštěné žaluzie dobře, do čtvrté třídy nastupovali nejen lidé, ale i kozy, ovce a telata, takže zastávky se prodlužovaly.

Po dvanácti hodinách konečně dorazili do města Abú Hámíd, kde se Nil náhle stáčí na jih, jako by si usmyslel, že už dál

nepoteče na sever, a vytváří zde sto kilometrů dlouhý oblouk, který se táhne až k prvním dunám Libyjské pouště.

Průvodčí, který za dolarovou bankovku zapomněl na všechny ostatní povinnosti a staral se výhradně o evropské cestující, jim poradil, aby hodinovou zastávku využili na vydatnou večeři ve staniční restauraci. Slovy i posunky je ubezpečil, že vlak neodjede, dokud nebudou zase zpátky na svých místech.

Když se Jacques a Raja vrátili, seděl v jejich kupé snědý Súdánec v bílém hábitu. Ukázalo se, že hovoří trochu francouzsky, což bylo dost výjimečné vzhledem k tomu, že Súdán byl bývalým britskoegyptským kondominiem. Muž se vyznačoval nečekanou zdvořilostí, představil se jménem, které se nedalo vyslovit, ale zřejmě si toho byl vědom a hned se smíchem dodal, že mu můžou říkat Abd al-Chálik.

Abd al-Chálik mluvil rychle a několika jazyky najednou a po třech zastávkách vlaku znali Jacques a Raja celý jeho životopis. Věděli, že Abd al-Chálik je kapitánem nákladní lodi a že jede do Búr Súdánu, kde má naložit tisíc tun fosfátu a dopravit ho do Suezu.

Kolem čtvrté hodiny ráno dojeli do města Berberu. Mezitím se s Abd al-Chálikem natolik sblížili, že se mu Balouet odvážil svěřit, že jsou na útěku a že Raja nemá pas – a jestli by je nemohl vzít na své lodi do Suezu.

Súdánec ho se zájmem vyslechl, chvíli uvažoval a nakonec řekl, že by černým pasažérům neradil, aby vystoupili v Suezu, protože v Suezu jsou nejpřísnější úřady na světě. Ale přistane na poloviční cestě v egyptské Safáze. Tam se dá nepozorovaně vystoupit na břeh. Jestli by jim tím pomohl…

Balouet dal kapitánovi za převoz dvě stě dolarů, které Abd al-Chálik naoko rozhořčeně odmítl; jsou jeho přátelé a od přátel nic nevezme. Po Balouetově naléhání, a protože vlastně chtěl, aby to

takhle dopadlo, si nakonec peníze vzal a ujistil je, že budou spokojeni.

V Atbaře, dvě hodiny cesty na jih od Berberu, přestoupili všichni tři na vlak do Búr Súdánu. Když tam přijeli, byla už noc. Před nádražím, nízkou budovou s vysokými okny, bylo hlučno. Nosiči nabízeli své služby a taxíkáři s prastarými anglickými automobily tahali cestující ke svým matně se lesknoucím vozům.

Abd al-Chálik nabídl svým hostům kajutu na dolní zadní palubě, sice bez komfortu, ale bezpečnou před jakoukoli úřední kontrolou. Jacquesovi a Raje to přišlo jen vhod. Kapitán jim slíbil, že jak budou na moři, dostanou lepší kabinu.

Na spánek nebylo té noci ani pomyšlení. Malé kulaté okénko nešlo otevřít. Hučení strojů, nakysle páchnoucí suchý vzduch a teplota kolem čtyřiceti stupňů udělaly z hodin strávených pod palubou utrpení. Raja a Balouet leželi svlečení ve dvou kójích nad sebou a mluvili jen o jednom: Jestli se na Abd al-Chálika můžou spolehnout.

Bylo samozřejmě riskantní svěřit se úplně neznámému člověku. Co o něm vůbec věděli? Poznali jeho životní příběh, příběh inteligentního Súdánce, který nepociťuje k cizincům nedůvěru; ale všichni Arabové si rádi vymýšlejí a nic pro ně není větším utrpením, než když musí mlčet.

Ráno kolem šesté zaklepal někdo na dveře kajuty. Balouet slezl z poschoďového lůžka a odsunul závodu, kterou zajistili dveře bez kliky. Námořník v šedém overalu jim přinesl čaj v plechové konvici a na emailové míse připálené topinky. Choval se velice zdvořile a přívětivě a naznačil jim, že mají po snídani přijít na můstek ke kapitánovi.

Balouet šel hledat, kde by se mohl umýt, a na konci úzké chodbičky našel koupelnu a záchod v jedné místnosti; na každé stěně dvě záchodové mísy, uprostřed plechový žlab a nad ním vodovodní roury s kohoutky. Na zrezivělé podlaze stálo plno vody,

ale po dřevěném laťkovém roštu se dalo přejít, aniž by si člověk namočil nohy.

Raja nejdřív odmítla vstoupit dovnitř, ale Balouet jí vysvětlil, že na celé lodi není jiné místo, kde by se mohla umýt. Nakonec se postavil před dveře, aby Raju nikdo nepřekvapil.

Ukázalo se, že ani čaj ani připálený chléb nejsou k jídlu; ale Balouet prohlásil, že si koneckonců nerezervovali rekreační plavbu po moři, a když se v pořádku dostanou do Safágy, na všechny útrapy zapomenou.

Na kapitánském můstku je Abd al-Chálik přivítal vodopádem slov. Nad Rudým mořem se klenulo modré nebe bez mráčku. Raja marně vyhlížela, jestli na obzoru neuvidí proužek pobřeží.

Abd al-Chálik se zasmál a řekl, že dokud neobeplují mys Rás Banás, žádnou pevninu neuvidí a pak se zeptal, jak se vyspali.

Raja přiznala, že ani nezamhouřila oči, ale že to bylo asi rozčilením, a Balouet souhlasně přikývl.

Abd al-Chálik bedlivě sledoval každý pohyb kormidelníka a přitom Raju a Jacquese mnohomluvně ubezpečoval, že příští noc už budou spát jako v lůně Alláhově, protože budou mít k dispozici kabinu pro hosty hned za můstkem. Omlouval se za špatný nocleh, ale nechtěl prý nic riskovat; teď už se nemůže nic stát.

Kabina pro hosty byla omšelá, ale celkem pohodlná místnost se dvěma ušmudlanými lůžky po obou stranách, která se přes den sklápěla ke stěně, aby bylo víc místa. Kromě toho tam byl čtvercový stolek, dvě židle a skříňová stěna s úzkými dveřmi. Z rohové skříně, která se otvírala pomocí kulatého mosazného držadla, se vyklubala umývárna s polokulovitou mísou a mosazným kohoutkem, podobným pípě na výčepním pultu – možná že to kdysi skutečně pípa byla.

V této kabině trávili Raja a Balouet dny a noci až do Safágy. Na palubě se zdržovali jen zřídka. A když už sem přece jen přišli, sledovali, jak příď Babanusy – loď se jmenovala podle města

ležícího jihozápadně od Chartúmu – rozráží hladinu a roztřikuje kolem spousty vodní tříště.

Čtvrtého dne se objevilo na obzoru pobřeží: vysoké vápencové pohoří a před ním protáhlý ostrov. Abd al-Chálik se se svými pasažéry srdečně rozloučil. Pasová kontrola nebyla žádná. Nosič, táhnoucí na provaze navlečeném přes prsa dvoukolový vozík, se nabídl, že je za jednu egyptskou libru odveze na autobusovou stanici, odkud třikrát týdně odjíždí autobus do Keny. Nejbližší prý jede pozítří.

Při vstupu na egyptskou půdu přepadla Baloueta nervozita. Věděl, jak daleko sahá ruka KGB, a proto se nosiče zeptal, jestli není nějaká možnost dostat se do Keny dřív. Kena ležící na Nilu byla odtud vzdálená sto sedmdesát pět kilometrů a procházela jí trať z Luxoru do Káhiry. Jediné spojení s Kenou představovala mizerná asfaltka napříč pouští.

Nosič jim s předstíranou, přímo dětskou dobrosrdečností řekl, že by museli sehnat nějaký náklaďák, který jede do Keny, a přitom s úsměvem nastavil dlaň.

Vyhlídka na další bankovku mu posílila paměť, takže si hned vzpomněl na jméno jednoho řidiče kamionu, který má jet ještě dnes do Keny. V kabině bude mít určitě místo i pro další dva lidi.

Řidič kamionu, asi dvacetiletý mladík, byl nadšený, že bude mít na čtyřhodinové cestě do Keny společnost. V každém případě se jeho nadšení projevilo i na stylu jízdy a Balouetovi každou chvíli vyrážel na zádech studený pot. Mladík, jmenoval se Nadžíb, se s náklaďákem řítil do úzkých zatáček v pevné víře, že proti němu nepojede žádné vozidlo a jako zázrakem měl pravdu.

Do Keny dojeli k večeru, právě včas, aby stihli noční vlak do Káhiry. Balouet a Raja se rozhodli, že pojedou třetí třídou. Bylo to sice nepohodlné, ale rozhodně méně nebezpečné než cestování první nebo druhou třídou. Tam by se mohl potulovat někdo od KGB. Už v Súdánu si obstarali arabské oblečení, a protože sami o

sobě nevypadali zrovna pěstěně, nemuseli se obávat, že by je někdo zdálky poznal.

Seděli na tvrdých dřevěných lavicích a kolem nich se to hemžilo lidmi. Byli tu obchodníci s ptačími klecemi, prodavači různých druhů ořechů, ženy vezoucí své zboží v rancích i vyšňoření feláhové, cestující do dalekého hlavního města – mnozí poprvé v životě.

V chaotické změti se Jacques a Raja dokonale ztratili. Jacques stiskl Raje ruku a ubezpečoval ji, že jakmile se dostanou do Káhiry, bude všecko v pořádku. V milionovém městě se snadno ztratí. Protože tam neplatí přihlašovací povinnost, nikdo ani přesně neví, kolik má Káhira obyvatel. A určitě tam najdou někoho, kdo jim obstará pas.

I Raja byla plná optimismu a věřila, že se jim po několikatýdenní odyseji podařilo zahladit stopy. Beznadějná apatie, kterou pociťovala od útěku z Asuánu, zmizela. Dostala novou odvahu a ve chvílích, jako byla tato, se v monotonním drkotání vlaku s potěšením oddávala představám, jak budou s Balouetem žít někde ve Francii, na svobodě a bez strachu před pronásledovateli.

Průvodčí, který po zastávce v Nag Hammádí, kde železniční trať vede přes Nil, kontroloval lístky, se nejdřív snažil oba Evropany z oddělení třetí třídy vypoklonkovat. Když ale viděl jejich lístky, zatvářil se překvapeně a rozpačitě řekl, že se do této třídy dostali určitě omylem a že se za bakšiš mohou pohodlně usadit v třídě první, rozhodně aspoň do Asjútu, kde ho vystřídá jiný průvodčí. Ale že se za ně může u kolegy přimluvit. Když Balouet s díky odmítl a ubezpečil ho, že se v oddělení třetí třídy cítí opravdu dobře, průvodčí se naštval a ještě z desetimetrové vzdálenosti si je prohlížel, vrtěl hlavou a mumlal cosi jako ‚miser'. Pak odešel do dalšího vagonu.

U Bení Sujef, kde se údolí Nilu směrem na západ rozšiřuje v téměř nekonečnou úrodnou oblast, a železniční násep se jako rovná čára táhne na sever, se přihlásil nový den, sírově žlutý a parný.

Pahorky na východě vrhaly temné stíny a na silnici vlevo od trati se probudil život. Rozhrkané náklaďáky naložené zeleninou, melouny a ovocem, drkotaly na sever do velkého města, feláhové na vozíkách tažených mezky jeli na trh nebo vedli domů oslíky naložené čerstvě nasekaným rákosím.

Káhira se ohlásila špinavými předměstskými sídlišti a nespočetnými spletitými rameny Nilu. Železniční trať v širokém, téměř nekonečném oblouku hledala cestu do středu města, aby nakonec po hodině zdánlivého bloudění podél kanálů a nebezpečně blízko dlouhých řad domů vlak zastavil na konečné stanici.

36

V nádražní hale se vznášela hustá mračna kouře. Pouliční prodavači opékali na žhavém uhlí kukuřičné palice, jiní pekli sezamové preclíky nebo smažili masové kuličky a s hlasitým pokřikováním lákali kolemjdoucí. Mezi nimi se prodírali mladí chlapci a prodávali noviny. Výrostkové se nabízeli jako nosiči a starší muži nabízeli své zkušenosti jako průvodci cizinců: „One pound, mister."

Balouet a Raja unikli z nebezpečné tlačenice postranní uličkou, kde čekala na pasažéry řada staromódních taxíků s bílými blatníky.

O taxikářích se všeobecně říká, že všechno vědí a vyznají se v každé situaci. Pro egyptské taxikáře to platí dvojnásob, zvláště když člověk projeví náležitou velkorysost.

Zatímco se Raja fascinovaně dívala na obrovskou Ramessovu sochu uprostřed náměstí Mídán Báb al-Hadíd, před níž tryskaly mohutné fontány, přistoupil k Balouetovi taxikář, který je už předtím pozoroval, a lámanou směsicí všech možných jazyků se zeptal, jestli jim může nějak pomoci, anebo – zřejmě ho k tomu přiměl jejich schátralý zevnějšek – jestli hledají laciný hotel, anebo jestli se nechtějí podívat na pyramidy v Gíze, za pět liber; ale na ceně se můžou dohodnout.

Balouet znal přísné zákony o přihlašování v zemi, ale přesto se odvážil přátelského taxikáře zeptat, jestli neví o hotelu, kde by nemuseli předložit pasy.

Cizinec, který se přizná, že nemá pas, působí v Egyptě krajně podezřele, je nula, je méně než oslař nebo velbloudář. Dostat bez pasu pokoj v hotelu bylo nemožné, protože policisté zabavují všem hostům pasy hned při jejich příchodu a vracejí je až před odcestováním.

Taxikář se zatvářil vyděšeně, naklonil hlavu na stranu a na prsa si přitiskl ruku s roztaženými prsty, jako by chtěl říct: Mister, jsem počestný taxikář a s ilegálními věcmi nechci mít nic společného! Balouet, který znal mentalitu Egypťanů a především jejich herecké umění, však nepochyboval, že nakonec dostanou jinou odpověď. Vytáhl z kapsy pětidolarovku a podržel ji taxikáři před očima jako nějaký důležitý doklad. Taxikář suše prohlásil: „Pět dolarů pro mě a pět dolarů za můj taxík.“

Balouet přikývl: „Platí!“

Při nastupování si Raja povšimla chlapce s novinami hlasitě nabízejícího Al-Akbar. Ze záplavy arabských slov Raja vyrozuměla jenom dvě slova: Abú Simbel. Když se podívala na titulní stránku, viděla fotografii skalního chrámu a mumii.

„Co to má znamenat?“ zašeptala Balouetovi.

Balouet se zatvářil polekaně. Pak vtiskl kamelotovi do dlaně minci, vzal si jedny noviny a požádal taxikáře, aby mu řekl, o čem se v článku píše.

Taxikář zakoulel očima, zavrtěl hlavou a prohlásil, že je neuvěřitelné, co se stalo. Při stavebních pracích v Abú Simbelu – jestli vědí, kde to vůbec je – objevil jeden inženýr mumii nějaké královny, ale svůj nález zatajil a chtěl mumii prodat známému obchodníkovi se starožitnostmi z Asuánu. Ale dozvěděl se o tom jeho konkurent a chtěl, aby se spolu rozdělili napůl. Když obchodník odmítl, závistivý konkurent ho zavraždil. Copak o tom ještě neslyšeli? Ve všech kavárnách se nemluví o ničem jiném.

Ne, odpověděl Balouet, neměli o tom ani tušení.

Vražda prý byla chladnokrevně naplánovaná, referoval dál taxikář. Ten starožitník byl po celém městě známý svými nekalými kšefty a jeho rival ho zabil vysokou dávkou morfia.

A mumie královny?

Tu v poslední chvíli zachránili, těsně předtím, než stoupající spodní voda zatopila podzemní hrobku.

Jacques a Raja se na sebe podívali a Balouet na taxikáře zabručel: „Tak už konečně jeďte!“

Motor staré chevroletky zavyl, taxikář objel polovinu Mídán Báb al-Hadíd a odbočil do ulice al-Džumhúrija, vedoucí na jih.

Egyptští taxikáři, obzvlášť ti v Káhiře, trpí podivnou chorobou: jako by měli strach z volného prostoru, tlačí se před každým semaforem na sebe, cpou se do mezer mezi vozy, s chutí se otřou o vedlejší vůz a jemně narazí do nárazníku auta před sebou, jako by to byly projevy sympatií.

Cestou jim Hasan – v Káhiře se každý taxikář jmenuje Hasan – vyprávěl celou historii svého života, z níž si Balouet zapamatoval jen to, že Hasan byl třináctý ze sedmnácti dětí. U parku Azbakíja zabočili ke starému městu, závratnou rychlostí uháněli po Šári’ al-Azhar, dokud nebyla v dáli vidět mešita stejného jména, a pak se proplétali postranní ulicí plnou lidí směrem na jih. Hasan hlasitě troubil a ustavičně pokřikoval z okénka.

Napravo označovala brána s lomeným obloukem vchod do tržiště. Přestože se tam mezi davy lidí dalo sotva projít, Hasan rozrážel svým vozem tlačenici a nevěnoval pozornost ani tomu, když mu kdosi narazil ručním vozíkem do předního blatníku. Nakonec zastavil u obchodu, před nímž byla nakupena hora srolovaných a svázaných koberců.

Hasan vystoupil a rukou jim naznačil, aby zůstali v autě. Balouet neměl dobrý pocit a Raja mu znepokojeně sevřela paži. Několik výrostků a dvě staré ženy tiskli nosy na okénka vozu a Balouet měl sto chutí otevřít dveře a s Rajou utéct.

Upřeně se díval před sebe, vystaven nepříjemným pohledům čumilů, a uvažoval, co může mít Hasan společného s obchodníkem s koberci. Taxikář se vrátil rychleji, než čekali, a vyzval je, aby šli s ním.

Jacques a Raja si vzali skrovná zavazadla a následovali Hasana do krámu. Jak se ukázalo, byl to jediný vchod do malebného dvora

s několikapatrovými arkádami a kvetoucími rostlinami a keři. Dům kolem nich měl vysoká úzká trojdílná okna, opatřená na straně, kam dopadal stín, ozdobnými mřížemi a na třech slunečních stranách okenicemi. V nejvyšším patře byly maličké, červenohnědými trámy podpírané balkonky s markýzami proti slunci. Uprostřed živého a hlučného starého města byl tento vnitřní dvůr oázou klidu. Jacques a Raja se nemohli nasytit jeho pohádkovou architekturou a jejich pohledy neustále bloudily nahoře.

„Pojďte!“ vyzval je Hasan.

Pod jedním z lomených oblouků atria byly dvoukřídlé dveře s mosazným kováním a ornamenty z červeného a modrého skla. Vedly do místnosti bez oken, kam světlo pronikalo pouze barevnými skly ve veřejích. Každého návštěvníka v první chvíli upoutal vysoký strop, na němž visel těžký mosazný lustr se žlutými skleněnými koulemi.

Stěna proti vchodu byla plná obrazů a u ní, na starobylém odřeném křesle se širokým okrouhlým opěradlem trůnil tlustý muž s černou bradkou v dlouhém bílém hábitu. Vsedě vztáhl k přicházejícím ruku, jako by vítal staré známé. Tlustý obličej se mu leskl a malá kulatá očka mu zářila jako rozradostněnému dítěti.

S přehnanou srdečností se jich začal žoviálně vyptávat, odkud přicházejí, jaké jsou národnosti a jestli mají nějaké peníze. Když se dozvěděl, že jsou Francouzi, pokračoval v rozhovoru dokonalou francouzštinou. Balouet jen žasl.

Podivný muž si položil pravou ruku na srdce, naznačil úklon a představil se jako Abdul’azíz Suhajmí. Povoláním je malíř, ale nikdo nemůže být živ z barev, protože Alláh zaplavil zemi barvami, a tak musí pronajímat svůj dům hostům, čímž sice porušuje zákony státu, ale není to proti vůli milosrdného a slitovného Alláha, který sice zakazuje lichvářství, ale ne v případě, jde-li o přežití umělce. Při této řeči si Abdul’azíz Suhajmí vsunul

ruce do rukávů, jako by něco ukrýval, a tichounce se přitom pohihňával jako džin v láhvi z pohádek Tisíce a jedné noci.

Hasan prohodil s malířem pár slov arabsky a nejpíš mu vysvětloval, že Raja a Balouet mají peníze, i když na to nevypadají. Pak jim taxikář s nataženou dlaní oznámil, že Suhajmí bej je na jeho přímluvu rád ubytuje a na ceně že už se dohodnou.

Balouet vyplatil taxikáři deset dolarů, jak bylo domluveno, a Hasan se zdvořilými poklonami vycouval.

Když Abdul'azíz zahlédl dolarové bankovky, které Balouet vytáhl z kapsy, vyskočil – teď bylo vidět, že je poměrně malý – zatleskal a z postranních dveří vyšel starý, vychrtlý sluha, který na pánovo energické pokývnutí hlavou přisunul hostům tmavé dřevěné židle s vyplétanými sedadly a opěradlem a naznačil jim, aby se posadili. Pak sluha bez vyzvání opustil místnost a za chvíli se vrátil s malými skleněnými pohárky čaje.

Mezitím Suhajmí bej s orientální rozvláčností mluvil o bídném životě talentovaného umělce, připomenul svou nezištnou pohostinnost a soucitné srdce a pak vyslovil cenu, za jakou je ochotný návštěvníky ubytovat, na jak dlouho budou chtít: sto dolarů za týden. Přitom se rozpačitě pochichtával a krčil rameny, takže mu vůbec nebyl vidět tlustý krk, ale jenom masitá dvojitá brada.

Sto dolarů bylo skutečně moc, ale Balouet věděl, jak jednat s lidmi jako je Abdul'azíz. Odložil sklenku s čajem, beze slova zvedl cestovní tašku, vzal Raju za ruku a měl se k odchodu. Když to Suhajmí viděl, zatvářil se zděšeně a s otevřenou náručí se jim postavil do cesty. Jestli je požadovaná částka příliš vysoká, ať tedy navrhnou, kolik by byli ochotni zaplatit.

Polovinu, odpověděl Balouet stručně.

Tlouštík začal lomit rukama a bědovat, proč právě on, Abdul'azíz Suhajmí, nejtalentovanější malíř od dob El Greka, musí být odkázaný na to, aby za pár mrzkých dolarů pronajímal

majetek, který zdědil po svých předcích; pak ale podal Balouetovi ruku a s úsměvem řekl: „Tak tedy padesát dolarů, monsieur, ale platí se týden předem.“

Balouet vysázel tlouštíkovi padesát dolarů na dlaň a Suhajmí nechal složené bankovky zmizet ve své galábiji. Jacques měl na sebe dodatečně zlost, že nenabídl ještě méně; byl přesvědčený, že Abdul’azíz by se spokojil i se čtvrtinou původní sumy. Ztroskotání člunu, let do Vádí Halfy a plavba lodí z Búr Súdánu do Safágy zmenšily jejich hotovost na necelých tisíc dolarů a za falešné doklady budou určitě muset dát poslední zbytek peněz. Z čeho pak zaplatí letenky? Nevypadalo to dobře.

Abdul’azíz Suhajmí zavedl hosty postranními dveřmi do úzké chodby bez oken, odkud vedlo točité schodiště s nízkými širokými schody. Malý tlouštík po nich vyběhl tak rychle, že Balouet a Raja měli co dělat, aby mu stačili.

Ve třetím poschodí se Suhajmí zhluboka nadechl a prohlásil, že sice nezná jména svých hostů a že ho také nezajímají, ale ubytovává většinou cizince, kteří jsou velice nóbl lidé, kteří mají úroveň, jak řekl doslova.

Na konci chodby, vedoucí vlevo od schodiště k úzkému vysokému oknu, otevřel Abdul’azíz jedny dveře a úklonou vybídl cizince, aby vstoupili. Upozornil je, že koupelna je naproti, a pak oběma popřál Alláhovo požehnání, s rukama zkříženýma na prsou se uklonil a zmizel.

Raja padla Jacquesovi do náruče. Tady se mohli po mnoha týdnech na útěku poprvé cítit v bezpečí. Nikdo, ani Suhajmí, nevěděl, kdo jsou. A snad se jim podaří najít někoho, kdo jim obstará falešné papíry. Káhira je přece městem nevyčerpatelných možností.

Raja se zavřenýma očima vzpomínala, jak úplně opuštěná prchala do Abú Simbelu, aby unikla pronásledování KGB.

Připadalo jí, jako by to bylo řízení osudu, že na lodi potkala Baloueta. Bez něho by všechno to trmácení nepřežila.

I když měla zavřené oči, cítila, že se na ni Balouet dívá. Usmála se.

„Na co myslíš?“ zeptal se.

„Na to, jak to všechno začalo.“

I Jacques se usmál. „A k jakému závěru jsi dospěla?“

Raja otevřela oči a upřela na Baloueta pevný pohled. „Vím, že bez tebe bych to nedokázala. Bez tebe by mě už dávno chytili.“

„Ještě jsme nevyhráli,“ připomněl jí Balouet a posadil se do starého křesla naproti vysoko nastlané posteli. „Upřímně řečeno, nemám nejmenší tušení, kde seženeme papíry, abychom mohli odjet. A každý týden, který tu promarníme, nás bude stát další peníze.“

Raja si sedla k Jacquesovi na opěradlo křesla a začala ho hladit po hlavě. „Až doteď jsi dodával odvahu ty mně. Proč jsi najednou tak skleslý?“

Na Jacquesovi bylo vidět, že na tom není s nervy nejlépe. Raja věděla, že nikdy nepřekypoval odvahou a že úmornou okliku přes Súdán podstoupil kvůli ní. Sám by se protloukl mnohem snáz, měl přece pas, i když by patrně nebylo moudré ho použít. Ale teď, to viděla jasně, byl Jacques skoro na dně.

„Máš pravdu,“ řekla Raja, „ještě jsme nevyhráli, ale buď jak buď, prvního vítězství už jsme dosáhli. Setřásli jsme ty chlapy z KGB.“

Balouet stiskl Raje ruku. Byl unavený a i Raja udržovala oči jen s námahou otevřené. Klid ve starém domě je uspával.

„Teď mám jen jedno přání,“ řekla Raja, „dát si studenou sprchu.“

Koupelna na druhé straně chodby nebyla zrovna nejmodernější, ale na káhirské poměry byla přímo luxusní; dala se například

zvnitřku zamknout a byl v ní vydlaždičkovaný, po kolena hluboký bazének, do něhož tekla z měděné sprchy vlažná voda.

Raja vychutnávala rozstřikující se kapky vody a nevadilo jí, že jsou cítit sírou a chlorem nebo nějakou jinou chemickou přísadou. Na smytí třítýdenní špíny, prachu a potu to bohatě stačilo. Když se od hlavy až k patě pořádně vydrhla, zopakovala to ještě jednou a asi by to udělala i potřetí, kdyby ji zaklepání na dveře koupelny neupozornilo, že by si měla pospíšit. Bylo ráno a do koupelny chtělo jít nejméně tucet hostů.

„Moment," křikla Raja, aby to bylo slyšet ven, a začala se utírat. Cítila se jako znovuzrozená. „Moment," opakovala francouzsky – od útěku z Asuánu mluvila jenom francouzsky – pak vklouzla do šatů a otevřela dveře.

Chtěla čekajícímu muži v pruhovaném koupacím plášti a s tmavočerveným ručníkem přehozeným přes ruku popřát dobré jitro, ale slova jí uvízla v hrdle.

Muž, asi šedesátiletý, měl husté bílé vlasy a huňaté černé obočí.

Byl to plukovník Smoličev.

Smoličev! Raja stála chvilku jako ochromená. Z úst se jí vydral pronikavý výkřik, který se rozlehl po celé chodbě.

Zdálo se, že Smoličev je překvapený stejně jako Raja, protože ani on ze sebe nevypravil jediné slovo. Když však Raja začala křičet, nezapřel v sobě ani v koupacím plášti plukovníka a přitiskl jí na ústa svůj ručník.

„Počkejte, soudružko," zasyčel tiše, „všecko vám vysvětlím!"

Raja se divoce bránila, kopala a bila kolem sebe; mezitím se vyřítil z pokoje i Balouet. Nepoznal hned, s kým Raja zápasí, ale viděl, že je v nebezpečí. Zezadu se přiblížil k neznámému a začal ho vší silou škrtit.

Balouet by nikdy nevěřil, že má tolik síly, neboť muž, který nebyl zrovna drobné postavy, se začal pomalu sesouvat, paže mu

klesly, hlava mu padla dopředu a celé tělo se zhroutilo jako loutka s přetrhanými nitkami.

„Smoličev!“ vykřikla Raja bez dechu. „Je to Smoličev!“

Smoličev? Balouetovi chvíli trvalo, než pochopil, že zhroucený muž, ležící před ním na zemi, je člověk, před kterým prchali přes polovinu východní Afriky. Ale když mu to došlo, popadl ho za límec a odtáhl ho do pokoje.

Plukovník tiše sténal a pokoušel se otevřít oči.

„Co chceš udělat?“ zeptala se vyděšeně Raja.

Balouet zamkl dveře a rozhlédl se po pokoji. Na stolku s umývadlem stál velký bílý porcelánový džbán. Nalil vodu do mísy, která ležela vedle, a oběma rukama popadl džbán.

„Zabiju ho,“ řekl klidně a pevným hlasem. „Já ho zabiju!“

37

Objevení mumie a politováníhodné zapletení dvou Evropanů do tohoto případu rozdělily lidi v Abú Simbelu na dva tábory. Všichni sice říkali, že je to obrovský skandál, ale vytvořily se dvě strany, z nichž jedna, tvořená převážně Evropany, projevovala názor, že než Arthura Kaminského a doktorku Hellu Hornsteinovou odsoudí, měli by je nejdřív vyslechnout; koneckonců se ukázalo, že obvinění Kaminského a doktorky z vraždy byl omyl. Přívrženci druhé strany, převážně Egypťané v čele archeologem Hasanem Muchtárem, požadovali, aby inženýra a doktorku vyhodili bez vyslechnutí, protože oba v honbě za ziskem chtěli jejich zemi a celé lidstvo připravit o jeden z nejvýznamnějších archeologických nálezů. Ti druzí byli ve většině.

Muchtár řídil práce, spojené s vyzvednutím mumie – použili při tom techniku, navrženou Charlesem D. Fosterem a drolivou půdu odstraňovali shora bagrem – a úplně nezaslouženě se nechal oslavovat jako hrdina a objevitel. Žádné noviny neopomněly uvést jeho jméno.

Když se Arthur Kaminski vrátil po propuštění z vazby do Abú Simbelu, jeho první cesta vedla k profesorovi Carlu Theodoru Jacobimu, řediteli „Joint Venture Abu Simbel“.

Jacobi se hned zeptal na Hellu Hornsteinovou, po které ještě pořád nebylo ani stopy; Kaminski však nevěděl, kde by mohla být. Naopak doufal, že se i Hella vrátí do Abú Simbelu – ale marně.

I když se profesor snažil být velice přívětivý, Kaminski jasně cítil v jeho chování jistou rezervovanost.

„Nepříjemná věc, do které jste se zapletl, Kaminski. Jak se to mohlo stát?“

Kaminski mlčky pokrčil rameny. Nemohl se zbavit dojmu, že Jacobi, jehož korektnosti si vždycky vážil, ho už dávno odepsal a teď jen hledá slova, jak by mu to řekl.

Kaminski seděl v ředitelově nóbl kanceláři, díval se oknem na obrovskou betonovou polokouli, plášť, na který upevňovali jednotlivé bloky velkého chrámu, bylo mu do breku a cítil hrozný vztek, vztek na sebe samotného, že se tak nerozvážně dostal do této situace. Sám pořádně nevěděl, jak by se měl zachovat, ale navzdory této nejistotě měl zoufalou chuť Jacobimu všechno říct.

Ale mohl ho muž jako Jacobi, vzor serióznosti a čestnosti, vůbec pochopit? Pochopil by, že za jeho podivným a těžko vysvětlitelným chováním vězí žena, do jejíchž osidel se tak fatálně zapletl? Žena, která se ho pokusila zabít, žena, která v něm roznítila nejsilnější city, jakých je člověk schopen – extatickou lásku a zničující nenávist?

„A jak se vlastně cítíte, Kaminski?“ přerušil jeho úvahy Jacobi. „Jste v pořádku? Co byste řekl dovolené v Německu? Za ta léta jste ještě neměl pořádnou dovolenou…“

Kaminski pochopil. Ředitel ho chce odklidit a pak mu poslat výpověď. Nebylo pochyb, že to bylo už dávno rozhodnuto a jakékoli vysvětlování by bylo zbytečné. Kaminski se zadíval na plány, připevněné na zdi vedle okna. Znal je nazpaměť do nejmenších detailů; staly se součástí jeho života. A teď by měl Abú Simbel takhle náhle opustit?

Kaminski uvažoval, jestli má Jacobiho návrh odmítnout nebo přijmout, když se ozvalo zaklepání a do místnosti vstoupil Muchtár a doktor Heckmann.

Oba mu beze slova podali ruku; Kaminskému připadalo, že spíš z povinnosti než ze zdvořilosti. Posadili se vedle Jacobiho na protější straně psacího stolu. Kaminski se cítil jako před inkvizičním soudem.

„Radili jsme se,“ začal Jacobi vysvětlovat zvláštní situaci, „o vašem případu ještě za vaší nepřítomnosti.“

„Jistě,“ poznamenal Kaminski a chtěl, aby to znělo ironicky; ale byl příliš rozrušený a zjistil, že v této situaci není schopen být ironický. A tak se zeptal: „A k jakému výsledku jste došli?“

„Mister Kaminski,“ ujal se slova Muchtár, „pro žádného ze zúčastněných není příjemné zabývat se tímto případem, ale už se to stalo a vyvolalo to velký rozruch. Psaly o tom noviny na celém světě a reportéři nám kladli stále stejnou otázku – jak to, že se tak významný archeologický nález podařilo utajit…“

„Jistě jste jim na to odpověděli,“ vpadl mu do řeči Kaminski, „že nikoho nenapadlo hledat mezi osazenstvem kriminální živly; ale že viníci budou spravedlivě potrestáni. Že jste takhle nějak odpověděl, pane Muchtáre, nemám pravdu?“

Jacobi chlácholivě zvedl ruku. „Pánové, prosím vás, jen žádné zbytečné osočování. Naše situace je už i tak dost vážná. Koneckonců jsme všichni na jedné lodi.“

Muchtár se rozhořčeně díval stranou a pokračoval: „O právní nebo trestněprávní stránce případu vůbec nechci mluvit. Jde mi jen o to, najít přijatelnou odpověď na otázku, jak bylo možné utajit nález hrobky na staveništi, kde pracuje víc než tisíc lidí. Je to tak nepravděpodobné, že se už začíná hovořit o spiknutí archeologů. Prý jsme chtěli mumii královny za obrovské peníze zašantročit do zahraničí.“

Doktor Heckmann, který až dosud sledoval rozhovor mlčky, se teď ozval: „Vypadáte velice nepřístupně, Kaminski. Nesouvisí to snad s nečekaným skončením vašeho poměru s paní doktorkou Hornsteinovou?“

Zatímco Muchtára poslouchal Kaminski spíš lhostejně, Heckmannova poznámka se ho osobně dotkla. Ten věčně mladý seladon se zřejmě ještě pořád nesmířil s tím, že mu dala Hella košem. A třebaže se ho poznámka dotkla, současně v něm

vyvolala pocit vítězství nad neúspěšným sokem, který se ještě stále nevyrovnal s porážkou.

Kaminského nenapadlo nic jiného, než se drze ušklíbnout a s předstíranou lhostejností odpovědět: „A kdo vám, doktore, řekl, že náš vztah skončil?“

Muchtár se zatvářil udiveně a Heckmann stiskl rty. Nikdo neřekl ani slovo.

Trapné mlčení nakonec ukončil Jacobi a zeptal se Kaminského: „Víte, kde teď doktorka Hornsteinová je?“

„Očekával jsem, že se sem vrátí,“ odpověděl Kaminski.

Jacobi zavrtěl hlavou. „Pochybuju, že bychom ji v Abú Simbelu ještě někdy viděli.“

„Co tím chcete říct?“

Heckmann, na němž bylo vidět, že má vztek, odpověděl místo Jacobiho: „Všichni si myslíme, že se Hella Hornsteinová už nevrátí. A patrně to nesouvisí ani tak s vámi, jako s jejím psychickým stavem.“

„Nechápu, co tím chcete říct.“

„Nu,“ Heckmann nevěděl, jak začít, „nechci se vás ani Helly dotknout, ale paní doktorka Hornsteinová – to ale nemá nic společného s její odbornou kvalifikací –, paní doktorka Hornsteinová projevovala v poslední době jasné příznaky schizofrenie. Vy jste si toho možná nevšiml, ale já jsem ji už delší čas pozoroval a moje podezření se potvrdilo.“

Kaminski vyskočil, přistoupil k Heckmannovi a kdyby se mezi ně nevložil Muchtár, uštědřil by mu facku. Takhle zůstalo jenom při pokusu. Úmysl však byl jasný a Heckmann pochopil, že ťal do živého. Byl na to pyšný a pokračoval: „Chápu, že vás to rozrušilo; já bych na tom ve vaší situaci nebyl jinak. Ale měl byste se smířit s myšlenkou, že doktorka Hornsteinová trpí perniciózní katatónií a s tím související paranoidní schizofrenií.“

„Nemohl byste nám to vysvětlit blíže?“ vmísil se do toho Jacobi.

„Jde o poruchy hybnosti, stavy neklidu a vzrušení, často provázené zvýšením teploty, které vedou k poruchám smyslů a halucinacím a nakonec ke změně osobnosti.“

Kaminski zpozorněl. „A to všechno jste u doktorky Hornsteinové pozoroval? Rád byl věděl kdy a při jaké příležitosti!“

Jenom při pomyšlení, že Heckmann Hellu špehoval, přeběhl Kaminskému mráz po zádech. Ale co jiného se dalo od člověka, jako byl Heckmann, očekávat? Lékař, který se dobrovolně upíše ke službě v pouštní nemocnici, nemůže být normální.

Kaminski se zděsil sám sebe. Nepřihlásil se snad i on dobrovolně na práci v poušti?

„Myslím, že jste mě podcenil, Kaminski,“ odpověděl Heckmann. „Ale je možné, že vás zaslepila láska. Často jsem byl Helle Hornsteinové a vám blíž, než si myslíte. Například tenkrát, když Hella ve skladišti chrámových bloků předváděla to podivné divadýlko a masturbovala před sochou faraona Ramesse…“

„Mlčte!“

„…seděl jsem tenkrát v kabině jeřábu. Vy byste její chování označil jako normální?“

„Vy hnusný šmíráku!“ Kaminski zrudl zlostí. Všiml si, jak Heckmann situaci vychutnává, a bylo mu jasné, že na tuto chvíli čekal celé roky. Nic není nelítostnější než pomsta zklamaného milence. Byla to pomsta muže, který, pokud to mohl Kaminski posoudit, kromě prsaté Nagly z kasina, co za peníze dala každému, žil tři roky bez ženy.

Kaminski se dostal tak daleko, že ho Heckmann rozčiloval víc, než vlastní důvod jejich debaty. A čím déle Heckmann Hellu a jeho ostouzel, tím víc byl nakloněn nebrat Hellin vražedný pokus vážně a uvažovat o tom, jestli jejich poslední setkání skutečně proběhlo tak, jak si je pamatoval, anebo jestli jeho trpká zkušenost

nebyla třeba jenom klamnou představou, fata morgánou, kdy člověk vidí věci, které vůbec neexistují. Pět roků v poušti, pět roků vedra a písku, písku mezi prsty na nohou a mezi zuby, ve spodním prádle, v posteli i v jídle – to jsou okolnosti, kdy i ta nejsilnější povaha může zapochybovat o svém zdravém rozumu. Přitom je schizofrenie ještě to nejmenší.

Jak se zdálo, na Heckmanna Kaminského výbuch nijak zvlášť nezapůsobil. „Měl byste brát Hellinu nemoc vážně," ujal se opět slova, „v některých případech se dá schizofrenie léčit a dokonce i vyléčit. Především samozřejmě psychofarmaky, ale taky psychoterapií a šoky."

„Jenomže," namítl Jacobi, „to bychom nejdřív museli vědět, kde doktorka Hornsteinová je." Pak se otočil ke Kaminskému. „Skutečně nemáte tušení, kde by mohla být?"

„Ne," odpověděl Kaminski stísněně, „nemám tušení." Bylo zvláštní, že se za tuto odpověď téměř styděl. I když mu Hella usilovala o život, cítil se provinilý, že neví, kde je.

„Abychom se vrátili k našemu původnímu tématu…" Jacobi si rozpačitě odkašlal. „Domnívám se, že nejlepší by bylo, kdybyste si vzal delší dovolenou, Kaminski. Aspoň na tak dlouho, dokud se na celou věc nezapomene."

Profesor mluvil tiše a rozpačitě, úplně jinak než obvykle; bylo to hlavně proto, že byl přímý a čestný muž a jen těžko se uměl přetvařovat. Ve skutečnosti chtěl říct něco docela jiného: Kaminski, nejmilejší by mi bylo, kdybyste sám podal výpověď. Mně i vám by to ušetřilo spoustu nepříjemností.

Kaminski instinktivně vycítil, co chtěl Jacobi říct; ale měl zlost, že neměl odvahu říct mu pravdu. Proto smířlivě mávl rukou a řekl: „Ano, ano, pane profesore, pochopil jsem. Nechci, abyste se trápil se spolupracovníkem, který pro vás už není přijatelný. Odejdu dobrovolně."

„Tak jsem to nemyslel, Kaminski,“ odvětil Jacobi, ale bylo na něm vidět, jak se mu ulevilo. „Myslím, že bychom si o tom měli ještě jednou v klidu pohovořit.“

„Ale když už se Kaminski jednou rozhodl…“ namítl doktor Heckmann. Jeho averze byla tak velká, že dal jasně najevo, jak moc by ho mrzelo, kdyby Kaminski své rozhodnutí odvolal. „Musím říct, že je to ušlechtilé rozhodnutí.“

Kaminski vstal. Jako by se chystal k dlouhému projevu, sepnul ruce jako kazatel, obrátil se k Heckmannovi a řekl: „Musím vám říct, doktore Heckmanne, že na vaše komplimenty kašlu.“ A obrácen k Jacobimu pokračoval: „Nechoval jsem se zrovna inteligentně. Teď nebudeme mluvit o tom, proč. Choval jsem se dokonce vysloveně hloupě a mrzí mě to. Ráno si sbalím věci. Připravte mi laskavě doklady!“

Nečekal na odpověď a bez pozdravu odešel z kanceláře.

Cestou k ubytovně se ještě jednou dlouze zadíval na poušť, do níž teď velké přehradní jezero zatínalo své spáry. Nemilosrdně krásná, fascinující krajina. Stala se mu druhým domovem a jen těžko se s ní bude loučit. Zaplavil ho pocit smutku.

Ten největší triumf, znovupostavení chrámu na jiném místě, už tedy nezažije. Ale jedním si byl jistý: Všechno, co bude teď následovat, bude už jen pouhá rutina. To, co udělal on, inženýr Arthur Kaminski, byl div techniky!

Před ‚Konírnou’ potkal Istvana Rogallu. Nikdy se neměli moc rádi, ale když se Rogalla dozvěděl, že Kaminski dal výpověď sám, spontánně mu podal ruku a vyslovil to, co si myslel i Kaminski: Že je vlastně škoda, že se za ty roky nesblížili, ale teď už je asi pozdě. A pak dodal, že kdyby Kaminski někdy potřeboval jeho pomoc, může se na něho spolehnout.

Když Kaminski vešel večer do kasina, aby se navečeřel, cítil se tam jako malomocný. Muži se ho stranili. Seděl u stolu sám, a když se rozhlédl, neušlo mu, že se všichni hned dívali jinam nebo

se k sobě nakláněli a něco si šuškali. Dokonce i Nagla, která byla skoro s každým zadobře, ho ten večer ignorovala.

Rozhodl se, že radši odejde. U barového pultu si dal dvě lahve piva a jednu po druhé vypil. Toho večera to potřeboval.

Doma se ani nestačil svléknout. Točila se mu hlava a padl na postel, tak jak byl. Za chvilku usnul.

Kaminski patřil k lidem, kterým se málokdy něco zdá, anebo si to, co se jim zdálo, nepamatují. Té noci to však bylo jiné. Když se ráno probudil, pamatoval si následující sen: Ve spánku vstal. Pouštní krajina u Abú Simbelu byla ponořena do stříbromodrého měsíčního světla. Dlouhými kroky došel na místo, kde dřív stávaly chrámy. Oba už zaplavil Nil a voda byla tak průzračná, že viděl až na dno. A tam na dně spatřil Hellu – ne, byla to živá Bintanat; nebo to byly obě v jedné osobě? Žena měla dlouhé průsvitné přiléhavé roucho, zahalující jen jedno rameno. Vypadala, jako by se vznášela, a třebaže dělala krátké krůčky, pohybovala se rychle kupředu. Měla vztažené ruce, jako by chtěla něco chytit. Před schody chrámu se zastavila a náhle z ní byla kamenná socha. A Kaminski teď viděl, proč tak znehybněla. Ve vchodu do chrámu stál obr, který měl na sobě jen zástěrku kolem beder. Ruce měl zkřížené na nahých prsou a na hlavě nádhernou paruku, jakou nosívali starověcí faraonové. Když Kaminski uviděl jeho tvář, vyděsil se: byly to jeho vlastní rysy. Potom faraon strčil nohou do zkamenělé ženy: socha upadla a rozbila se na tisíc kousků. Pak se Kaminski probudil.

Bylo už pozdě ráno. Jestli chtěl stihnout loď odplouvající v devět hodin, musel si pospíšit. Na lodi bude mít dost času, aby si o tom podivném snu popřemýšlel.

Všechno, co měl, nacpal do dvou kufrů, s nimiž sem před čtyřmi roky přijel. Když je zavřel, poprvé si uvědomil, jaký ubohý život až dosud vedl.

Ale chvatně toto pomyšlení zapudil. Byl ještě tím Arthurem Kaminským, který se po skončení studií zapřisáhl, že nikdy nebude dělat to, co jiní považují za cíl svého života. Nenáviděl každodenní všednost a tu v jeho očích reprezentoval osmihodinový pracovní den, domek se zahradou, dovolená a nárok na důchod. Vždycky si přál udělat něco velkého a tato touha ho nakonec přivedla do Abú Simbelu.

Pokoj, který mu byl čtyři roky domovem, Kaminski opustil bez jakéhokoli sentimentu. Ani se neohlédl. Myslel jenom na jedno: Pryč odtud a pokud možno nikoho nepotkat!

Balbuš čekal před domem ve žlutém volkswagenu a bojoval se slzami. Loučení bylo pro něj těžší než pro Kaminského. „Mister Kaminski, dobrý člověk!“ prohlašoval lítostivě a cpal kufry na zadní sedadlo vozu.

Kaminski vlídně přikývl: „Dobře, dobře, Balbuši!“ Vtiskl mu do ruky stodolarovku, kterou Balbuš nejdřív odmítl, ale po delším handrkování ji nakonec vděčně přijal; pak políbil Kaminskému obě ruce a vyrazil.

Cestou k přístavišti, které mezitím posunuli o několik set metrů dál, se Kaminski upřeně díval před sebe. Nechtěl vidět místo, které si zamiloval. Teď ho nenáviděl, nenáviděl Abú Simbel.

Toho rána bylo v přístavišti jen málo lidí. Ale jednoho z nich tam Kaminski rozhodně nečekal: Hasana Muchtára.

Balbuš nesl kufry na loď a Kaminski ho následoval. Když šel kolem Muchtára, díval se jinam. Nechtěl se s ním setkat.

Ale Muchtár na něho zavolal: „Mister Kaminski, přišel jsem se s vámi rozloučit.“ Přitom se mu na tváři objevil potměšilý úsměv, který byl Kaminskému vždycky protivný.

„Na shledanou, doktore Muchtáre,“ řekl Kaminski stroze, ani se nezastavil a vstoupil na lodní můstek.

Muchtár za ním zavolal: „Jestli vám ještě můžu dát dobrou radu, mister Kaminski, měl byste přestat hledat Hellu Hornsteinovou!“

38

Ahmad Abd al-Kadír byl ředitelem Egyptského muzea v Káhiře už tři roky a nesnášel, když ho rušili při prohlížení ranní pošty. Dopisy jsou pravou rukou vědění, citoval pokaždé jakéhosi islámského učence. Jeho tajemník Sulajmán, který vládl sekretariátu ředitelství, proto vždycky, když Abd al-Kadír vyřizoval ranní poštu, zamykal dveře, aby ho nikdo nerušil.

Ředitelství bylo v přízemí budovy, napravo od hlavního vchodu a vypadalo zchátrale. Na chodbách, jejichž kamenná podlaha už zdálky ohlašovala každého návštěvníka, stály skříně plné knih, foliantů a kartoték. Prach, který na nich byl usazený, prozrazoval, že některé z nich už snad půl století nikdo nepoužíval. Chronický nedostatek místa v muzeu vypudil ředitelství do této části budovy. Dokonce i v létě tam bylo šero a ti, co tam pracovali, se dusili zatuchlým vzduchem plným prachu.

Jenom Ahmad Abd al-Kadír se tam zřejmě cítil dobře a svou zatuchlou kancelář opouštěl zřídkakdy a vždycky jen nakrátko. Funkce ředitele byla vysoce vážená a ze společenského hlediska srovnatelná jen s nějakou vládní funkcí. Však se taky říkalo, že Abd al-Kadír má dalekosáhlé styky, významnější než jeho egyptologické znalosti, které jen horko těžko a s nepříliš slavným výsledkem získal v Oxfordu.

Když tajemník Sulajmán zaklepal na dveře šéfovy kanceláře během ranního rituálu, neočekával, že mu Abd al-Kadír odpoví – věděl, že tím ředitele jenom popudí. Ale když už se toho Sulajmán odvážil, měl zřejmě vážný důvod, protože jinak by si takovou drzost nikdy nedovolil. Přesto Ahmad Abd al-Kadír ani nevzhlédl od svého psacího stolu.

„Pane,“ řekl omluvně tajemník, „přišla zásilka z Abú Simbelu!“ A když ředitel nereagoval, zeptal se: „Kam se má uložit?“ a položil na stůl průvodní list.

„Z Abú Simbelu?“ zeptal se místo odpovědi ředitel.

Sulajmán horlivě přikývl, rozpřáhl ruce a dodal: „Je nejméně dva metry dlouhá.“

Ředitel vstal a přikázal, aby náklad složili k zadnímu vchodu a odtamtud ho dopravili do Archeologického ústavu. Pak se vřítil do sekretariátu, zdvihl sluchátko telefonu a vytočil číslo. Ale nedostal spojení.

„Telefon nefunguje,“ omlouval se Sulajmán a Abd al-Kadír hodil sluchátko na vidlici. „Tady může mluvit člověk o štěstí, když někdy něco funguje!“

„Kvalitní německá práce,“ poznamenal s úsměvem tajemník.

A ředitel trpce odpověděl: „Ano, ale ze čtyřiatřicátého roku. Ať přijde do ústavu profesor al-Hadíd.“ Pak bručel cosi o pitomých Rusech, které si přitáhli do země místo Němců a tohle že je výsledek. Za vysokým oknem sekretariátu zahlédl Abd al-Kadír tvář jakési ženy, která se snažila nakouknout dovnitř. Byl však příliš rozčilený, aby tomu věnoval pozornost. A proto si taky nevšiml, že když kráčel přes park do Archeologického ústavu, žena ho v patřičné vzdálenosti následovala.

Navzdory své vysoké funkci patřil Ahmad Abd al-Kadír k narůstající skupině Násirových politických odpůrců, kteří ‚arabský socialismus’ považovali spíš za neštěstí země než za řešení hospodářských a sociálních problémů Egypta. O Rusech, jejichž poradci seděli na všech klíčových místech ve státě, neměl al-Kadír příliš valné mínění. Mnohem raději by viděl, kdyby se Egypt otevřel Západu – už jen proto, že by pak telefony fungovaly. Al-Kadír o tom byl alespoň pevně přesvědčený.

Před ústavem stálo nákladní auto s nápisem Joint Venture Abu Simbel. Budova ústavu byla tak jako mnoho jiných v žalostném

stavu. Z fasády se odloupávala omítka. Popraskané barevné skleněné tabulky ve vstupních dveřích čekaly už léta na opravu a železné zábradlí na schodišti držela pohromadě jen tlustá vrstva rzi. Čtyři zaměstnanci muzea v hnědavých uniformách podobných pyžamům vlekli po schodech z prken sbitou bednu.

Ředitel je napomenul, aby byli opatrní. Ale za svou výzvu sklidil jen potutelný smích, protože opatrnost je nejpoužívanější slovo všech archeologů, když jde o manipulaci s objekty, které jsou svěřeny jejich péči. V tomto případě však bylo opatrnosti skutečně zapotřebí.

Dlouhá, bílou olejovou barvou natřená chodba v prvním poschodí budovy, vedla k dvoukřídlým dveřím z mléčného skla s nápisem Laboratoř. Místnosti velké asi padesát čtverečních metrů vévodil dlouhý stůl s bílou deskou, nad nímž byl zavěšen velký okrouhlý reflektor jako na operačním sále. U bílých dlaždičkových stěn stálo asi tucet pracovních stolů s Bunsenovými kahany, lahvemi a různými tajuplnými aparaturami.

Když přišel profesor al-Hadíd, malý mužík s býčí šíjí a věnečkem šedivých vlasů na hlavě, al-Kadír už dlátem otevřel víko bedny z Abú Simbelu. Při pohledu na její obsah jeden ze sluhů vykřikl a dal se na útěk: ležela tam vysušená mumie se zplstěnými delšími vlasy, zavinutá do potrhaných pruhů hnědé látky. Ostatní stáli s odvráceným pohledem v koutě, jako by se báli, že by ta podivně zakonzervovaná bytost mohla každou chvíli ze svého lože vstát.

Al-Hadíd, profesor patologické anatomie na káhirské univerzitě Ajn Šams a jeden z předních světových expertů na mumie, vypadal vzrušenější než ostatní. Zkoumavě si prohlížel mumii a utíral si přitom bílým kapesníkem pot na zátylku. Oči za silnými tónovanými skly mu nervózně těkaly sem a tam.

„Jste si tím naprosto jistý,“ zeptal se Abd al-Kadíra, aniž odvrátil tvář od mumie.

„Naprosto jistý!“ přisvědčil archeolog. „Je to Bintanat. Na toto jméno je tu řada odkazů.“

Profesor zavrtěl hlavou, jako by pochyboval o jeho zdravém rozumu. „Bintanat,“ opakoval, „Bintanat.“

„Dcera bohyně Anat,“ potvrdil archeolog, „asijské bohyně lásky a války.“

„Asiatky?“ Al-Hadíd upřel na ředitele tázavý pohled.

„Ano,“ odpověděl archeolog. „Ramesse uctíval syrské bohyně Anat a Aštoret s obzvláštní oddaností. Každé dal postavit vlastní chrám. O Anat dokonce později tvrdil, že je to dcera egyptského boha Ptaha. Proč by neměl dát její jméno jedné ze svých dcer?“

„Proč dceři? Myslel jsem, že Bintanat byla jeho manželka.“

„Oboje, vážený kolego, oboje. Bintanat byla Ramessova dcera a zároveň jeho manželka.“

Profesor obrátil oči v sloup, jako by chtěl říct: U Alláha, to byl ale chlapík, ten Ramesse! Ale neřekl nic.

Abd al-Kadír, profesor a čtyři pomocníci z muzea vyzvedli mumii Bintanat z transportní bedny a opatrně ji položili na dlouhý bílý stůl uprostřed laboratoře.

„To je zázrak!“ zvolal profesor a zbožně se díval na mumii. Za dvacet let své práce měl co dělat s mnoha mumiemi – a přece se mu při každém novém nálezu mumie rozbušilo srdce. Tak jako teď.

„Světlo!“ přikázal profesor a jeden z pomocníků okamžitě rozsvítil reflektor nad stolem. Profesor zamířil světlo na hlavu mumie a s rukama zkříženýma na prsou se soustředěně zahleděl na Bintanat, jako by s ní chtěl navázat rozhovor. Několikrát změnil své stanoviště, pátravě naklonil hlavu a přitom si neustále vytahoval z kapsy bílý kapesník a utíral si pot za krkem.

Nakonec si al-Hadíd posunul silné brýle na špičku nosu a s rukama složenýma za zády jako ješitný elegán na korze zkoumal chrup mumie. Pečlivě si prohlédl každý jednotlivý zub. Když se

napřímil, zafuněl, což bylo u muže jako on znamením největšího napětí.

„Jaký je váš první dojem?“ zeptal se Abd al-Kadír opatrně. Uvědomoval si, že by neměl na profesora naléhat, ale byl příliš zvědavý.

Profesor poodstoupil dva kroky a odpověděl: „Není jako živá? Jen se podívejte.“

Zřízenci muzea se na sebe nechápavě podívali a měli co dělat, aby zachovali klid. Pro Boha nejmilostivějšího, jak může profesor o té vyschlé, potrhané a zcvrklé věci říct něco takového? Ani jeden z nich nechápal, jak se tento vážený a vzdělaný člověk může zabývat vysušenými mrtvolami.

„Zemřela ještě mladá,“ řekl profesor po nesnesitelně dlouhé odmlce, kterou se neodvážil přerušit ani Abd al-Kadír. „Nebylo jí ani pětadvacet let. Musela to být velice pěstěná žena. Na obočí se ještě zachovaly zbytky líčidla. Něco takového jsem ještě neviděl, je to skutečně neuvěřitelné.“

„Neuvěřitelné je…“ pokusil se navázat ředitel.

„Co?“ přerušil ho profesor zvědavě.

„Neuvěřitelné je, že za tento objev vděčíme náhodě. Bintanat nenašli archeologové, ale dělníci na stavbě. To bude voda na mlýn těch, co tvrdí, že archeologie je věda náhody.“

„Takhle bychom mohli osočit každou vědu, každý vědecký obor, dokonce i ten nejexaktnější ze všech, matematiku. Myslíte, že Thálés z Mílétu se ke své známé větě o obvodovém úhlu nad průměrem kružnice dopracoval výpočty? Nesmysl! Z dlouhé chvíle si zapíchl do písku dvě tyče, spojil je půlkruhem a zjistil, že všechny úhly nad průměrem této polokružnice měří devadesát stupňů. Má snad výsledek menší cenu jen proto, že je dílem náhody?“

Abd al-Kadír pokrčil rameny a zadíval se na dlouhé tenké prsty mumie. Bintanat měla ruce zkřížené na prsou a vyzařovala z ní zvláštní nepřístupnost.

„Nikoho by nenapadlo," řekl zamyšleně ředitel, „hledat v Abú Simbelu hrobku ženy velkého Ramesse. V Údolí královen u Dér al-Medíny, to ano, ale tam?"

„Faraon Ramesse musel mít nějaký důvod, proč svou dceru a manželku vypudil až tam."

„To jistě, jenže jaký?"

„No, vidíte," zvolal al-Hadíd a přistoupil k řediteli, „teď bude úkolem vědy, aby to zjistila. U Alláha, snad nám při tom opět pomůže náhoda." S malými zaoblenými nůžkami a s pinzetou přistoupil opět k mumii. Prudce trhl hlavou a silné brýle mu sklouzly na tlustou špičku nosu. Pak uchopil pinzetou jeden vlas, odstřihl ho a opatrně ho vložil do skleněné misky. Totéž udělal s maličkým kousíčkem látky, do níž byla mumie zavinuta, a se zbytkem tkaniny na jejím předloktí. Pak misku zavřel a víčko přelepil lepící páskou. „Příští týden," řekl, „dostanete první výsledky."

Takováto zkoumání byla pro experta na mumie rutinou. Na základě analýzy pokožky, vlasů a tkaniny dokáže patolog určit stáří, původ a dokonce i nemoci, jimiž mumifikovaný člověk trpěl. Al-Hadíd navrhl, aby, až budou mít první výsledky, mumii zrentgenovali a teprve pak se rozhodli, jestli budou ve výzkumu pokračovat, a především aby zjistili, jestli sejmutí obinadel může vést k nějakým důležitým poznatkům.

Po skončení práce muži velice opatrně uložili mumii zpátky do dřevěné rakve a al-Kadír zavřel víko. Pak opustili laboratoř a po zatuchlinou páchnoucím schodišti vyšli ven.

Když je v parku před budovou obklopil hlučný pouliční provoz hlavního města, měli pocit, jako by se vrátili z jiného světa a z jiných dob.

Zřízence muzea poslali pryč a al-Kadír a profesor spolu šli ještě kousek cesty, každý ponořen do vlastních úvah a každý zvláštním způsobem znepokojený.

„Vím, co si teď myslíte," začal al-Hadíd, „mně se honí hlavou totéž. Člověk to dělá podesáté, možná dokonce podvacáté a přesto má pokaždé pocit, že na to nemá právo. Není to tak?"

Ahmad Abd al-Kadír se zastavil: „Přesně to jsem si zrovna myslel. Vždycky si při tom připadám jako vetřelec, jako rouhač."

„Ale není úlohou vědy zkoumat minulost lidstva?" Profesor al-Hadíd vytáhl z kapsy přelepenou skleněnou misku a ukázal ji řediteli: „Věřte mi, že tady pod tím sklíčkem se skrývá víc poznatků než v mozku některého filozofa."

Al-Kadír pokrčil rameny. Nepochopil tak docela, co tím chtěl patolog říct, ale uklidnilo ho, že i on má výčitky. Šli spolu až k vysoké železné bráně parku a tam se jejich cesty rozdělily.

39

Té noci došlo v Archeologickém ústavu k podivnému setkání, které, když se to příštího dne rozkřiklo, vyvolalo vrtění hlavou a opovržlivé úsměšky, protože muže, který tu historku vyprávěl, sice všichni považovali za milého, ale přece jen za trochu potrhlého. Jmenoval se Júsuf a byl tak starý, že už ani sám nevěděl, kolik mu je; ale měl dvě mladinké manželky a sedm dětí, o které se musel starat, takže na odchod do penze nemohl vůbec pomýšlet. Júsuf už pár desítek let zastával s velkou vážností funkci nočního hlídače a desítky let podával o každé své osamělé noční službě hlášení, i když to od něho nikdo nevyžadoval. Júsufovi nic neuniklo.

Když se Júsuf v dlouhé bílé galábiji, zakrývající jeho dřevěnou nohu, šoural po nekonečných chodbách ústavu, v jedné ruce baterku a v druhé vycházkovou hůl, kterou vymámil na jednom anglickém plukovníkovi, když se Britové stahovali od Suezského průplavu, vypadal jako strašidlo a zvuky doprovázející jeho kontrolní obchůzky byly tak děsivé, že by každého vetřelce zahnaly na útěk.

Navíc měl Júsuf ještě pronikavý hlas muezzina. A když byl sám, tak tímto hlasem mluvil se stěnami, dveřmi a skříněmi, ale hlavně sám se sebou a vyprávěl si nekonečné pohádky. To všechno bylo důvodem, proč ho zaměstnanci ústavu nebrali moc vážně. Proto taky historku, kterou teď uváděl, připisovali spíš jeho fantazii, rozjitřené vědomím, že v laboratoři je tajemná mumie.

Ve svém hlášení Júsuf uvedl, že ho krátce po půlnoci, když kontroloval depozitáře v horním poschodí, vylekal zvuk, jako když se tříští sklo.

Pak bylo ticho, ale po několika minutách uslyšel kroky. Do budovy násilně vnikl nějaký muž, svítil si baterkou a cílevědomě se kradl po schodech k laboratoři, potom nějakým nástrojem

otevřel dveře, zmizel uvnitř a dveře nechal otevřené. A tak Júsuf mohl přesně sledovat, co se v laboratoři děje.

Muž v plandavém obleku poměrně nešikovně zápolil s bednou, v níž byla mumie, nakonec se mu podařilo odsunout víko a on si baterkou posvítil dovnitř. Při pohledu na mumii začal vydávat zvuky znějící jako výkřiky ženy při porodních bolestech – a to je přesné přirovnání, protože on sám to už sedmkrát zažil téměř na vlastní kůži. A podle tohoto naříkavého kvílení Júsuf usoudil, že ten podivný vetřelec není muž, ale žena v mužských šatech.

Vypadalo to, jako by žena s mumií rozmlouvala, ale mluvila řečí, které Júsuf nerozuměl, určitě to však nebylo anglicky. Ve chvíli, kdy se žena chtěla dotknout mumie v dřevěné rakvi, přehodil si anglickou hůl z levé ruky do pravé, držel ji jako zbraň a hodlal v tom ženě zabránit. Ale vzápětí poznal, že nemá nekalé úmysly, protože viděl, jak něžně a opatrně se mumie dotýká a celá se přitom třese jako stařena, přestože jinak se pohybovala mrštně jako mladice.

Když tedy Júsuf viděl, že neznámá žena nemá v úmyslu mumii poškodit, rozhodl se, že proti ní nic nepodnikne, zvlášť když už začala bednu opět zavírat. Ale zřejmě se při tom poranila, protože ostře vykřikla, jako když se přadlena píchne o vřeteno, a omotala si kolem ruky kapesník, jaké nosí nóbl lidé na káhirském ostrově Gezíra. Júsuf se schoval do výklenku dveří na protější straně chodby, aby viděl, kudy žena půjde. Zloději vždycky odcházejí tudy, kudy přišli. A žena skutečně vyšla z ústavu postranním vchodem, který vedl do parku, a obvykle byl zevnitř zavřený na závoru. Júsuf si pak dveře prohlédl a zjistil, že neprůhledné sklo je rozbité a že ta osoba zvenčí odsunula závoru.

Chudákovi Júsufovi nechtěl nikdo jeho noční zážitek věřit, třebaže ho tak obšírně a květnatě zapsal do knihy hlášení. Jakmile se o tom Abd al-Kadír a al-Hadíd dozvěděli, okamžitě prozkoumali místo činu, ale když na mumii nenašli ani sebemenší

změnu, ironicky nočního hlídače za jeho bdělost pochválili. Tří kapek krve na dlaždicové podlaze si nikdo nevšiml.

Júsufa to urazilo a rozhodl se, že napříště už nebude psát žádná hlášení. Když jeho zápisu o tom, co v noci zažil, nevěří, je to jako by házel perly sviním.

Ale už následující noci došlo k další události, která Júsufa přiměla, aby na toto své předsevzetí zapomněl. Asi ve stejnou dobu jako minulého dne zaslechl tiché rány kladivem, zaznívající od postranního vchodu, jímž předtím vnikla neznámá žena. Júsuf se rozběhl ke dveřím tak rychle, jak jen mu to dovolovaly jeho chabé síly, a snažil se nadělat co nejmenší hluk. Ještě než zhasl baterku, aby se neprozradil, viděl, že zvenčí kdosi odstraňuje dřevěnou desku, kterou provizorně přibili místo rozbitého skla. Júsuf si přehodil hůl do druhé ruky a pár kroků couvl. Když slyšel, že se dveře otevřely a opět zavřely, rozsvítil baterku a svým kvílivým hlasem vykřikl: „Stát, dál ani krok!“

Bylo mu jasné, že do ústavu opět vnikla ona žena ze včerejška a ve zlomku vteřiny mu blesklo hlavou, že si tu předtím chtěla připravit podmínky pro nějakou velkou akci. Proto musel být krajně opatrný. Jaké však bylo jeho překvapení, když ve světle baterky viděl, že žena – i tentokrát v mužských šatech – není vůbec ozbrojená a třese se rozčilením. Také se nezdálo, že by chtěla utéct, což by bylo to nejsnadnější, ale naopak pokorně přistoupila k Júsufovi.

„Stát, ani krok!“ opakoval Júsuf.

Žena uposlechla a zůstala stát.

„Co tu děláte? Už včera jsem vás tu viděl.“

Neznámá vůbec nevypadala překvapeně. „Je to jen kvůli té mumii,“ odpověděla. Znělo to jako omluva.

„A co s ní chcete?“ zeptal se Júsuf.

Zmateně zavrtěla hlavou a chtěla zmizet.

„Stůjte!“ zaječel Júsuf. Žena uposlechla. Júsufovi to dodalo odvahu a opakoval svou otázku: „Chci vědět, co tady děláte!“

Žena sáhla do kapsy. Júsuf zůstal jako omráčený a nebyl schopen reagovat. Čekal, že v příštím okamžiku třeskne výstřel a že to bude jeho konec. Chvilku mu trvalo, než pochopil, že žena vytáhla z kapsy dolarovou bankovku. Byl příliš rozrušený, aby poznal, kolik to je, ale žena mu ji strčila pod nos a zajíkavě řekla: „Chtěla bych se ještě jednou podívat na tu mumii.“

Júsuf se díval střídavě do tváře neznámé ženy a na bankovku v její ruce. Z jejího výrazu bylo vidět, že to myslí vážně. Poznal, že je to dvacetidolarová bankovka. Dvacet dolarů, pomyslel si, Alláh mi buď milostiv, vždyť je to můj měsíční plat!

Původně se chtěl ženy zeptat, proč to všechno dělá, ale stáří a s ním spojené zkušenosti ho naučily, že není vhodné ptát se někoho na důvod jeho velkorysosti. U většiny lidí se velkorysost omezuje jen na chvíli, a tohle byla právě ta chvíle. Júsuf vzal bankovku a řekl: „Pojďte, missis.“

40

Mnoho nechybělo a Balouet by plukovníka Smoličeva porcelánovým džbánem zabil. Jacques a Raja se totiž domnívali, že je sleduje už z Asuánu a oběma bylo jasné, co to znamená.

Ale než Balouet stačil ležícího plukovníka zasáhnout, Smoličevovi se podařilo osvobodit. Nepokusil se je však napadnout, ani se nepokusil o útěk, ale zadýchaně a tónem, který u něho nikdy neznali, je požádal, aby ho chvíli poslouchali.

A pak bez dlouhých okolků přiznal, že po jejich útěku upadl v Moskvě v nemilost a aby se vyhnul odvolání, zvolil tutéž cestu jako oni a zmizel.

Raja Kurjanovová byla od přírody nedůvěřivější než Balouet a Smoličevovi nevěřila; s příslušníky KGB měla špatné zkušenosti, a proto od plukovníka žádala, aby o svém tvrzení podal nějaký důkaz. Smoličev žádné důkazy neměl. Zato své bývalé agenty snažně prosil, aby ho neprozradili.

Správný agent KGB však má důkazy na všechno. Z toho Balouet usoudil, že když Smoličev nedovede dokázat pravdivost tak závažného tvrzení, mluví pravděpodobně pravdu. Plukovník se skutečně velice změnil a Raja si nedokázala vzpomenout, že by podobnou proměnu už někdy pozorovala. Něco takového nemohl jenom předstírat.

Jeho zachmuřená a panovačná tvář s pichlavým pohledem přimhouřených očí byla náhle plná strachu. Plukovník se díval k zemi, jako by před nimi něco skrýval. Jeho někdejší prudká a obhroublá gesta byla teď mírnější a opatrnější a pohyboval se šouravě a plíživě jako stařec. I když se naposled viděli před pár měsíci, plukovník jako by zestárl o řadu let. Dřívější obávaný a násilnický pracovník KGB teď prosil o slitování.

Ale Jacques Balouet ani Raja Kurjanovová k tomuto muži nepociťovali žádný soucit a Jacques se zpočátku dokonce zabýval myšlenkou, že se Smoličevovi pomstí a udá ho. Smoličev však naznačil, že má dobré kontakty s egyptskými úřady a že by jim mohl obstarat potřebné osobní doklady. A že má také uloženo asi sto tisíc dolarů, o kterých nikdo neví.

Přes všechnu nedůvěru k tomuto muži si Jacques a Raja uvědomovali, že by jim mohl být prospěšný. Jacquese zajímalo především jeho bankovní konto, protože za dolary se dalo v Káhiře získat všechno.

Smoličev nechtěl říct, v které káhirské bance peníze uložil a jak se k nim dostal. Když však Balouet vyslovil pochybnosti o existenci těchto peněz, plukovník vytáhl z kapsy svazek bankovek a položil je na stůl s poznámkou, aby mu řekli, jestli potřebují víc.

Každý, kdo měl co dělat s KGB, věděl, že ruská tajná služba falšuje dolary. Bylo mu však také známo, že tyto padělky jsou poměrně nekvalitní a že několik agentů bylo dokonce chyceno. Raja tedy peníze odstrčila s poznámku, jestli to má být trik, anebo jestli je chce falešnými penězi vlákat do pasti.

Plukovník je však ujistil, že on používá tytéž peníze, a zdůraznil, že by si s falešnými penězi nikdy nezahrával, on ne!

Samozřejmě že to Smoličev neudělal tak docela nezištně. Den po nečekaném setkání se Jacquesovi a Raje přiznal, že se chce dostat do Paříže a že by mu tam mohli pomoci – ruka ruku myje – když on jim teď tady v Káhiře pomůže obstarat falešné doklady a potřebné peníze.

Jacques začínal vkládat do plukovníka stále větší naděje. Raja naproti tomu zůstávala skeptická a byla přesvědčená, že taková svině jako Smoličev se z jednoho dne na druhý nezmění v holubici a že by měli plukovníka podrobit zkoušce. Ale jak?

Nakonec se rozhodli, že se vůči němu budou chovat s nejvyšší obezřetností. Navenek se budou tvářit, že mu důvěřují, ale každé

slovo, které s ním promluví, si nejdřív pořádně rozmyslí a falešné doklady se pokusí sehnat tajně na vlastní pěst.

Ukázalo se však, že to není tak jednoduché, jak očekávali. Po dvou dnech, které strávili v neznámém penzionu, zaklepal po ránu na jejich dveře Abdul'azíz Suhajmí a oznámil jim, že mají návštěvu. Prý chce s nimi mluvit taxíkář Hasan a jestli ho může poslat nahoru.

Hasan je překvapil zprávou, že našel muže – ale co, muže, umělce – který umí zfalšovat jakýkoli pas na světě. Nikdo ho prý nerozezná od originálu. Na dva pasy potřebuje týden času a tisíc amerických dolarů. On sám se spokojí se skromnou provizí, řekněme dvaceti procenty, třetinu hned a dvě třetiny při předání dokladů.

Balouet to odmítl; požadavky se mu zdály příliš vysoké. A kromě toho chtěl nejdřív vidět, jak padělky onoho ‚umělce' vlastně vypadají.

Francouzovo chování Hasana ani v nejmenším neurazilo; naopak, muže, kteří bez reptání a vyptávání proč a jak akceptují požadovanou cenu, považují v Egyptě za slabochy, a dokonce to považují za nepatřičné.

Proto Hasan přišel druhého dne znovu a ukázal jim ‚umělcovu' práci. Zároveň došlo ke změně ceny: Osm set dolarů pro ‚umělce' a sto padesát pro něho. Nakonec se dohodli na sedmi stech padesáti dolarech pro falšovatele a sto dolarech pro Hasana.

Francouzský pas, který přinesl Hasan na ukázku, zněl na jméno Francois Brasse, narozený 7. října 1921 v Grenoblu, bytem v Grenoblu rue de Nations čís. 147, a vypadal tak dokonale, že Balouet vážně zapochyboval, jestli to není originál.

Potom Hasan zavedl Jacquese a Raju do nedaleké drogerie, v jejíž výloze bylo plno barevných baňatých lahví s voňavkami. Na regálech ležela spousta skleněných nádobek a prodejna byla tak úzká, že se do ní nevešlo víc než pět zákazníků.

Když Hasan vešel s cizinci dovnitř, mladý prodavač voňavek odklopil pult z tmavého dřeva a úklonen hlavy pozval Jacquese a Raju do zadní místnosti, kde ve tmě rozeznali dekorativní pohovku. Umělec rozsvítil a z místnosti se vyklubal fotoateliér. Na mohutném dřevěném stativu stál fotografický přístroj s měchem. Jako osvětlení sloužily dva reflektory s velkými kulatými žárovkami a stínítky z černé lepenky obalenými staniolem.

Drogista se dal ihned do práce a nastavil na ně reflektory, aby pořídil jejich pasové fotografie. Při každém stisknutí spouště se ozvala rána doprovázená zábleskem z hliníkového stínítka. Baloueta v té chvíli napadlo, že Smoličev je až dosud nepožádal o pasové fotografie ani o osobní data.

To v nich opět probudilo nedůvěru a rozhodli se, že si na plukovníka dají pozor.

Bezejmenní hosté v Suhajmího domě se spolu nestýkali. Pokud mohl Balouet po týdenním pobytu zjistit, bydlelo v malebném penzionu asi deset platících hostů, mezi nimiž byly dva manželské páry. Každý se každému vyhýbal. Když se potkali v tmavé chodbě, většinou se ani nepozdravili.

Smoličeva nebylo vůbec vidět, a tak se Balouet Abdul’azíze Suhajmího zeptal, co je s tím pánem z protějšího pokoje, který vypadá jako Rus. Ukázalo se, že malíř je velice dobře informovaný o zvyklostech svých hostů, a na Balouetovu vtíravou otázku odpověděl, že mister z třetího poschodí má svérázné zvyky a že přes den nikdy nevychází z domu a málokdy se vrátí před půlnocí. Ale dokud řádně platí nájemné, tak to Abdul’azíze nezajímá. Pak se Baloueta zeptal, jestli s ním neměl nějaký konflikt.

Jacques ho ujistil, že se o tohoto muže zajímá jen proto, že působí tak tajuplně a navíc vypadá jako Rus.

Abdul’azíz Suhajmí udělal výmluvné teatrální gesto, jímž Egypťané dávají najevo, že vůbec nic nevědí: obrátil oči k nebi a pozvedl dlaně jako prorok Mohamed při pohledu na Alláha. A že

se o obyvatele svého domu nezajímá; koneckonců všichni jsou stvoření Boží, dokonce i Rusové, třebaže to důrazně popírají. Rusové už mockrát bydleli v jeho domě a nikdy si na ně nemohl stěžovat.

Balouet se tak aspoň dozvěděl, kdy Smoličev opouští dům. Nepochyboval, že Suhajmí ví o plukovníkovi mnohem víc, než přiznal. A stejně tak nepochyboval, že tlouštík pozorně sleduje jeho i Raju. Bylo tedy třeba, aby byli krajně opatrní.

Večer toho dne, který prožili bezstarostně jako turisté – byli v Hasanově mešitě, kde prý jsou uloženy ostatky proroka Mohameda a hlava jeho vnuka, a v Modré mešitě na Šári' Báb al-Vezír – se Raja a Jacques nevrátili do penzionu už před setměním, jak měli ve zvyku, ale čekali nedaleko obchodu s koberci, odkud mohli pozorovat vchod do Suhajmího domu.

Nebe nad úzkými uličkami bylo tyrkysově modré, ale výhled na ně většinou zakrývaly šedivé plachty, sloužící jako ochrana před palčivým sluncem. Lampiony a lucerny proměnily špinavé město v pohádkové divadelní kulisy, mezi nimiž se hemžili statisté, zdánlivě bezcílně pobíhající sem a tam. Štiplavé pachy z kuchyní se mísily se sladkou vůni pečiva a pronikavým pachem kůže a barvené vlny.

Krátce po deváté vyšel z obchodu s koberci Smoličev. Skoro plukovníka nepoznali. Viděli, pokud to mohli zdálky rozpoznat, že si ostříhal huňaté obočí, a vypadal mladší. Na sobě měl světlý plátěný oblek jako turista ze Západu a slaměný klobouk, který mu propůjčoval jistou noblesnost.

Zdálo se, že Smoličev jde najisto. Ani se nerozhlédl, prošel úzkou uličkou a pak zabočil doprava na Šári' al-Kabír, kde vyvolávači a drobní obchodníčci museli ustoupit elegantnějším obchodům a všude se leskly výlohy s textilem, obuví a koženými oděvy.

Denní prodej skončil – večer si už žádný Egypťan nejde koupit nějaký oblek – ale pro káhirského obchodníka je věcí cti, aby měl obchod otevřený. Majitelé tedy postávali před krámy, rozmlouvali se sousedy, zákazníky a zaměstnanci a oddávali se zahálce a hlavně drbům, které jsou převážně mužskou společenskou zábavou.

Smoličev s rukama založenýma za zády se pomalu loudal ulicí a Raja s Balouetem ho sledovali z takové vzdálenosti, aby je nemohl zahlédnout a nepokusil se jim zmizet. Plukovník se chvílemi zastavoval a prohlížel si výklady, ale jak si Balouet povšiml, nezajímalo ho, co v nich je, ale to, co se ve skle odráželo jako v zrcadle.

Takhle pokračoval v cestě, dvakrát třikrát přešel na druhou stranu ulice, pak odbočil ze široké Šári' al-Kabír a bránou s vysokým lomeným obloukem prošel do úzké uličky.

Nebezpečí, že si Raji a Baloueta povšimne, bylo tady mnohem větší než na široké ulici plné obchodů. Ale stejně tak hrozilo i nebezpečí, že když mu nechají příliš velký odstup, ztratí se jim z očí.

Plukovník ušel asi sto metrů a najednou jako by ho pohltila zem. Jacques a Raja došli k místu, kde ho naposled spatřili. Nalevo se tyčily úzké vysoké domy, většinou s dvěma i třemi nástavbami. V Káhiře to bylo velice časté a domy s takto narušenou statikou se často zřítily. Obytné domy byly i na pravé straně, ale v jednom byla v přízemí kavárna.

Z kavárny pronikala hlučná hudba. Tři muži s dechovými a strunnými nástroji bavili hosty hudbou, která v uších Evropana zněla jako žalostné kvílení. Z ulice vedly dva kamenné schody do malé předsíňky s dekorativními stolky a naleštěnými měděnými konvicemi. Pohledu do místnosti bránila dřevěná mříž s umělecky vyřezávanými rostlinami, květy a ornamenty. Na vchodu do lokálu byl závěs z korálků.

Jacques usoudil, že bude lepší, když dál nepůjdou. Kdyby Smoličev zjistil, že ho sledují, začal by si před nimi dávat pozor. Vrátili se proto na ulici, schovali se do jednoho temného průchodu, a aniž by spustili oči z dveří lokálu, radili se, co dál.

Že plukovník zabloudil právě do tohoto odlehlého lokálu, kam jinak chodí jenom zdejší lidé, určitě nebyla náhoda. I uprchlý plukovník KGB, soudila Raja, bude mít ještě nějaké kontakty a s největší pravděpodobností to budou egyptské úřady.

Po půl hodině strávené v průchodu by Balouet nejraději vyměnil tuto nepohodlnou pozorovatelnu za příjemné posezení v některé z nespočetných restaurací na Šári' al-Kabír, ale Raja ho zadržela. Její vrozená nedůvěra jí říkala, aby počkali, až Smoličev vyjde z kavárny, a i když Jacques namítl, že to může trvat ještě hodiny, neústupně trvala na svém. Agent KGB nebude marnit čas ve veřejném lokále, a ruský plukovník už vůbec ne, argumentovala.

Uběhla necelá hodina. Balouet už začínal mít na Raju zlost, když se Smoličev nečekaně objevil ve vchodu kavárny. Svůj elegantní klobouk držel v pravé ruce a zdálo se, že je v dobré náladě.

„Rajo!" bezděky uklouzlo Balouetovi. Ukázal na vchod kavárny. Nebyl schopen slova a i Raja, kterou odstrčil zpátky do průchodu, jen mlčky zírala na ženu, která vyšla z kavárny za plukovníkem. Byla to Hella Hornsteinová.

Jako omámení, téměř jako v mrákotách, viděli, jak plukovník políbil doktorce Hornsteinové ruku a rozloučil se s ní. Balouetovi to jako Francouzovi připadalo samozřejmé, ale Raja byla Ruska a Smoličevovo chování jí připadalo tak nepřirozené a dokonce směšné, že by se nejradši dala do smíchu.

Plukovník se vydal nazpátek stejnou cestou, kterou přišel, a Hella Hornsteinová zamířila opačným směrem. Raja a Balouet se na sebe podívali a z bezpečné vzdálenosti začali doktorku Hornsteinovou sledovat.

Žasli, s jakou samozřejmostí se lékařka z Abú Simbelu orientovala v uličkách káhirského starého města. Evropanka, která se vydá tak pozdě v noci do káhirských ulic, musí být zatraceně odvážná.

Na frekventované Šári' al-Azhar, vedoucí přímo ke stejnojmenné mešitě, zamířila ke stanovišti taxíků a nastoupila do jedné ze stařičkých drožek. Raja a Balouet jeli za ní ve druhém taxíku.

Jízda taxíkem po Káhiře je dobrodružství, ale sledovat taxíkem jiný taxík je přímo sebevražda a vyžaduje to obratnost provazolezce. Když Jacques zamával taxikáři librovou bankovkou před očima, taxikář zapomněl na všechny dopravní předpisy a na všechny účastníky silničního provozu v Káhiře – kromě auta, které měl sledovat.

Toto auto přejelo přes Mídán al-Ataba, minulo pompézní Hlavní poštu a slavnou Operu, najelo na Šári' Imád ad-Dín a odtud odbočilo do Šári' Ramsís, nejhonosnější ulice Káhiry, která vede nedaleko Hlavního nádraží.

Před jedním z postranních vchodů Hella vystoupila. Raja zůstala v autě a pozorovala čekající taxík a Balouet sledoval lékařku, která vešla do zadní části vedlejší budovy a zamířila k uzamykatelným schránkám na zavazadla.

Z jedné této schránky si doktorka Hornsteinová vyzvedla černý příruční kufřík a s ním se vrátila k čekajícímu taxíku.

Auto se rozjelo, tentokrát však směrem na západ, a nedaleko mostu 26. července zabočilo k hotelu Omar Chajjám. Hotel byl postaven v minulém století a mezi palmami a kašnami vypadal jako zámek z pohádek Tisíce a jedné noci.

Raja a Balouet z bezpečné vzdálenosti sledovali, jak taxikář nese Hellin kufřík k recepci. Lékařka působila velice sebejistě, zaplatila taxikáři a zmizela v hotelu.

Teď sice Raja s Jacquesem věděli, kde doktorka Hornsteinová bydlí, ale ještě pořád nevěděli, proč se sešla se Smoličevem. Jejich nečekané setkání vyvolávalo řadu otázek. Raja jako první vyslovila podezření, jestli doktorka Hornsteinová rovněž nepracuje pro plukovníka.

Koneckonců by to odpovídalo metodám KGB: nasadit na jeden objekt několik agentů, kteří o sobě nevědí. Balouet se proto musel obávat, že když pracoval v Abú Simbelu jako donašeč a špicl, doktorka Hornsteinová ho po celou tu dobu sledovala a kontrolovala. Tím by se také dalo vysvětlit, proč se v Abú Simbelu objevil Smoličev, kterého Raja náhodou poznala na fotografii.

Ale jak do toho zapadá ta noční schůzka v káhirské kavárně? Nebylo Smoličevovo údajné propuštění ze služeb KGB jenom fintou, aby se jim dostal na kobylku?

„Mám strach," řekla Raja, když Balouet požádal taxikáře, aby je odvezl zpátky do Suhajmího penzionu.

41

Přesně v sedm ráno zaklepal průvodčí na Kaminského kupé ve spacím voze. „Mister, je sedm hodin; přál jste si, abych vás vzbudil.“

„Děkuji,“ zvolal rozespale Kaminski.

Ve vlaku do Káhiry byl již od sedmi hodin večer a při nastupování doufal, že se aspoň trochu prospí. Kupé spacího vozu maďarské výroby bylo velice komfortní. Plyšové sedadlo se v noci sklápělo a sloužilo jako lůžko. Za dřevem obloženou stěnou byla malá skříň s posuvnými dveřmi a v rohu nalevo od okna, na němž se dala stáhnout roleta, byla skříňka ze zrcadel, která se po stlačení knoflíku proměnila v umývárnu.

Rachocení, otřásání a drkotání vlaku však netrénovanému Evropanovi stěží dovolilo spát, a když Kaminski unavený monotónním rytmem kol konečně usnul, kolem půlnoci ho probudilo skřípání brzd. Pohled z okna mu prozradil, že jsou v Luxoru a že budou měnit lokomotivu.

„Kde to jsme?“ zavolal Kaminski otevřenými dveřmi a průvodčí mu odpověděl: „Mezi Asjútem a al-Minjá, mister. Přejete si k snídani čaj nebo kávu?“

„Najím se v jídelním voze,“ odpověděl Kaminski. Nedovedl si představit, jak by v uzoučkém kupé vypil šálek kávy, aniž by se přitom nepolil.

Už ranní toaleta vyžadovala obratnost artisty a nenáročnost jogína; ze staromódního nablýskaného kohoutku tekl jen tenoučký pramínek vody. Kaminski zachycoval drahocennou kapalinu do dlaní, ale pokaždé, když jí měl tolik, aby to stačilo na opláchnutí obličeje, vlak se otřásl a bylo po mytí. Na holení nebylo ani pomyšlení, a tak se Kaminski rozmrzele vydal do jídelního vozu.

Ve voze se vznášela oblaka dýmu. Byl to důsledek neúspěšných pokusů proměnit plátky bílého chleba v opečené toasty.

Kaminski se posadil k bíle prostřenému stolu, objednal si čaj a vzhledem k tomu, co viděl, neopečený bílý chléb a žlutou marmeládu, nic jiného nebylo. Cítil, že ho pozoruje mladý muž s tmavými kudrnatými vlasy. Ale protože v poslední době měl skoro pořád pocit, že ho někdo sleduje, nevěnoval tomu pozornost a začal si houbovitý bílý chléb natírat rozbředlým máslem a marmeládou.

„Excuse me!“ Náhle před ním stanul mladík, o němž si před chvílí myslel, že ho pozoruje. „Promiňte,“ opakoval německy, „smím si k vám přisednout?“

„V tom vám nemůžu bránit,“ zabručel nevlídně Kaminski.

„Jmenuji se Mike Mahkorn, jsem novinář a pocházím z Německa.“ Když Kaminski nereagoval, pokračoval: „Jste přece Arthur Kaminski, muž, který objevil královninu mumii?“

„Nejsem Kaminski a nemám vůbec tušení, o čem mluvíte, pane…“

„Mahkorn. Mike Mahkorn.“

„A taky mě vůbec nezajímá, jak se jmenujete. Jestli dovolíte, tak bych se rád v klidu nasnídal.“

Neznámý se však nedal odbýt. Vytáhl z kapsy výstřižek z novin a téměř vyčítavě řekl: „Podívejte, pane Kaminski, letěl jsem tři tisíce kilometrů, celou noc se trmácím v tomhle prokletém vlaku, ani na okamžik jsem nezamhouřil oči, a to všecko jenom proto, abych s vámi mohl mluvit.“

Mahkorn položil výstřižek z německých novin vedle Kaminského šálku s čajem. Pod titulkem ‚Poklad z Abú Simbelu’ byl třísloupcový článek s jeho fotografií a u snímku bylo napsáno: Arthur Kaminski: objevitel nebo podvodník?

Kaminski přelétl článek očima. Reportér ho při tom upřeně pozoroval. Když pak po chvíli Kaminski vzhlédl, smířlivě se

zeptal: „A co chcete vědět? Tady je to přece všecko černé na bílém!“ Se zdůrazněnou lhostejností odsunul výstřižek stranou, ale ve skutečnosti byl tak vyděšený, že by nejraději někam utekl. Ale co by tím získal?

Mahkorn se suverénně usmál; byl si jistý svou věcí a věděl, že mu Kaminski nemůže uniknout: „Prostě chci vědět všechno, pane Kaminski, nic víc a nic míň. Například to, jakou roli v celé záležitosti hrála paní doktorka Hornsteinová.“

„Tu dámu vynechte laskavě ze hry!“ odsekl zlostně Kaminski.

Ale mladík se nedal odbýt. „Říká se, že jste jednal, řekněme z náklonnosti k této ženě, protože chtěla, aby se nález mumie utajil. Je to pravda? Proč jste to udělal?“

Kaminski apaticky žvýkal chléb, potom už bůhví pokolikáté zamíchal čaj, díval se oknem na žlutou a zelenou krajinu kolem Nilu, která se před ním odvíjela jako film, a nepřítomně řekl: „Pokud vím, tak tu mumii odvezli do Káhiry. Já už s tím nemám nic společného. Tak mi dejte pokoj!“

Kaminski neměl až dosud nikdy co dělat s novináři, nevěděl, jak s takovými lidmi jednat, a proto byl vůči Mahkornovi už předem v nevýhodě.

Novinář si z černozlaté plechové krabičky vyndal tenké cigáro, zapálil si a kolmo vzhůru vyfoukl kouř. „Doufám, že vám to nevadí,“ řekl, a aniž čekal na odpověď, pokračoval: „Podívejte, pane Kaminski, můžete samozřejmě dělat, že o ničem nevíte, nebo se tvářit odmítavě, ale nemyslete si, že vám to pomůže. A hlavně si nemyslete, že se z celé té věci vyvlečete. Když mi neposkytnete žádné informace, budu odkázaný na spekulace a spekulace pro vás budou možná nepříjemnější než pravda. Svůj článek napíši tak jako tak – už proto, aby se mi vrátily náklady, které jsem vynaložil. Tohle by vám mělo být jasné, pane Kaminski.“

Neomalená a bezohledná výhrůžka se neminula účinkem. Kaminski se zamyslel; samozřejmě nevěděl, jaké informace už

Mahkorn má, ale obával se, že by mu tento člověk mohl způsobit ještě velké nepříjemnosti. Především však Kaminského zajímalo, jestli Mahkorn ví, kde je Hella.

Neustále na Hellu myslel a čím vzdálenější byla ona strašná noc v hotelu, tím víc na ni myslel. A postupem času byl stále víc nakloněn tomu, aby událost oné noci zlehčoval.

Hella ho určitě nechtěla zabít. Třeba ho chtěla jen nakrátko vyřadit z akce. Třeba měla v úmyslu něco, o čem nechtěla, aby věděl. Kaminského opět zaplavil onen zvláštní pocit sounáležitosti s touto ženou. Cítil jakousi zvláštní sepjatost s minulostí, kterou si nedovedl vysvětlit.

Takových okamžiků v posledních dnech přibývalo a Kaminského reakce byla stále stejná: chtěl Hellu najít. Promluví si spolu a všechno se určitě vyjasní, protože mumie teď už nemůže být příčinou jejich neshod.

Mike Mahkorn viděl, že jeho společník je v myšlenkách kdesi daleko. Nechtěl Kaminského rozzlobit, a proto ho nevyrušoval. Ze zkušenosti věděl, že přemluvit člověka, který už jednou řekl ne, je těžké.

Kaminského reakce však reportéra překvapila. „Proč se vlastně ptáte mě? Proč se nezeptáte paní doktorky Hornsteinové?“

Byla to šikovně položená otázka. Teď bude Mahkorn muset přiznat barvu.

Novinář odpověděl: „Nevím, kde doktorka Hornsteinová je. Její stopa končí v Asuánu. Pak jako by se propadla do země. Netušíte, kde by mohla být?“

Kaminski odsunul šálek a talířky stranou. „Ne,“ odpověděl nevrle. „A i kdybych to věděl, tak bych vám to asi neřekl. Můj vztah k doktorce Hornsteinové je ostatně mou soukromou věcí.“

Aniž chtěl, nechal se Kaminski zatáhnout do rozhovoru a ani si neuvědomoval, že se s reportérem už delší dobu baví.

„Kdybyste měl zájem, mohl bych vám pomoci hledat Hellu Hornsteinovou,“ nabídl se Mahkorn. „Víte, my novináři máme své vlastní metody…“

Kaminski zpozorněl. Už mnohokrát slyšel o tom, jak novináři vypátrali v dalekých zemích lidi, kteří zmizeli. Vraha Židů Adolfa Eichmanna vypátrali novináři dřív než jeho stopu objevily tajné služby. Třeba by mu ten dotěrný novinář mohl pomoci najít Hellu.

Sám by ani nevěděl, kde začít s pátráním. Má ji hledat v Asuánu, v Luxoru nebo dokonce v Káhiře? Má si stoupnout někde na náměstí a vyhlížet, jestli ji neuvidí? Nebo má prohledat všechny hotely? Kaminski o tom ještě vůbec neuvažoval. Snad tenhle Mahkorn přišel jako na zavolanou.

„Poslyšte,“ řekl Kaminski a pak zeširoka začal: „Vy se tedy zajímáte o můj příběh?“

„Proto jsem tady.“

„Mně však záleží jenom na jednom – najít Hellu Hornsteinovou. Co napíšete o mně, je mi srdečně jedno. Ale jestli by to byla cena za to, že mi ji pomůžete hledat, jsem ochotný o tom s vámi mluvit. Pod podmínkou…“

„Jakou?“

„Že napíšete pravdu, tedy to, co vám povím, a ne nějaké spekulace.“

Mahkorn podal Kaminskému přes stůl ruku. „Platí!“

„Platí!“

Kaminski samozřejmě neměl v úmyslu povědět Mahkornovi všechno. Určitě mu nebude povídat o své závislosti na Helle. Ale proč by mu neřekl, že chtěl mumii prodat? Úmysl přece není trestný a celý případ je všeobecně známý. Kaminskému nezbývalo nic jiného, než se veřejně přiznat.

„Moc tu ženu milujete?“ Svou otázkou vrátil novinář Kaminského do reality.

„Ano, miluju ji,“ odpověděl vážně. „Hodně se toho stalo. Musím s ní mluvit.“

„A kde si myslíte, že by mohla doktorka Hornsteinová být? Máte nějaký záchytný bod, kde bychom mohli začít?“

Kaminski vysunul spodní ret a na čele se mu udělaly vrásky. „Hella – doktorka Hornsteinová – se už delší čas chová nevypočitatelně. Říká a dělá věci, které si člověk nedovede vysvětlit. Někdy se mi zdálo, že se zbláznila, ale…“

„Ale?“

„To není možné. Pochopte, Hella Hornsteinová je vzdělaná a nesmírně chytrá žena. Za celý život jsem se nesetkal se ženou, která by byla tak krásná a přitom tak chytrá.“

Mahkorn se opřel zkříženýma rukama o stůl a zadíval se na flekatý ubrus. Kaminského nadšená slova na něho zřejmě udělala hluboký dojem. „To nemá s chytrostí vůbec nic společného,“ řekl zamyšleně. „Zkušenosti potvrzují, že právě velice chytří lidé mívají schizoidní sklony. Jsou to úžasní lidé, vynikající osobnosti ve svém oboru, ale ve styku s rodinou nebo s lidmi, kteří nejsou z jejich oboru, je nelze posuzovat běžnými kritérii.“

Schizofrenie. Kaminski měl pocit, jako by dostal ránu do hlavy. Sám o tom už taky uvažoval. Ne kvůli Helle, ale kvůli svému vlastnímu chování. A znovu se před ním vynořila šklebící se tvář mumie, kterou viděl v Hellině ordinaci, a mumie, která ležela v Hellině posteli místo ní. Možná se mu to jenom zdálo, ale možná taky ne. V žádném případě nemohl popřít, že to v nějaké podobě zažil. Jak se tedy nemá bát, že i on sám trpí halucinacemi?

Lidé, kteří pochybují o svém zdravém rozumu, nejsou schizofrenici, říkal si v duchu, schizofrenií trpí jen ti, co tvrdí, že jsou úplně normální. Kaminski cítil, že mu mozek pracuje na plné obrátky, že skládá dohromady střípky vzpomínek a shromažďuje důkazy, které by to všechno vysvětlily; ale tyto myšlenky ho jen

mučily, byl podrážděný a k smrti unavený, ale k žádnému závěru ve svých úvahách nedospěl.

Vlak přijel do al-Minjá, ohavného průmyslového města a hlavního města provincie. Do Káhiry to byly ještě dobré tři hodiny a Kaminski a Mahkorn se rozhodli, že v debatě budou pokračovat v kupé.

Průvodčí mezitím proměnil lůžkový vůz v pohodlné kupé a oba se posadili vedle sebe na červená plyšová sedadla.

Kaminski to uvítal, protože takhle neměl pocit, že ho novinář neustále pozoruje. Rozproudil se rozhovor. Dívali se přitom z okna a šťavnatá zeleň kolem Nilu a líně plynoucí tok řeky působily uklidňujícím dojmem.

Neodbytný novinář pomalu začal získávat Kaminského důvěru. Byl rád, že Mahkorna potkal, protože až dosud neměl příležitost, aby si o svých problémech s Hellou promluvil s nějakým nezúčastněným člověkem. Třebaže byl Mahkorn mladý, nebylo mu víc jak osmadvacet, měl spoustu zkušeností, vyznal se v lidech, měl schopnost rozvinout problém a probrat jej ze všech stran, takže Kaminski začínal mít na novináře jiný názor.

Vlak uháněl na sever – oba měli dojem, že čím víc se blíží k hlavnímu městu, tím jede rychleji – a Kaminski začal vyprávět, jak náhodou narazil na vchod do hrobky pod stavební boudou, jak se se svým tajemstvím svěřil nepřístupné doktorce Hornsteinové, a tím nečekaně získal její náklonnost. Vyprávěl o Hellině vášnivosti a o nevysvětlitelných zážitcích, o červených vypálených znameních, jež jim ulpěla na dlaních, když odsunovali víko sarkofágu a o zeleném skarabeovi, kterého vzal mumii z ruky a kterého Hella od té chvíle střežila jako oko v hlavě.

Mahkorn seděl a dělal si poznámky, a když se mu Kaminského vyprávění zdálo být příliš fantastické a neuvěřitelné, tu a tam zavrtěl hlavou.

„Vím,“ připustil Kaminski, „že mnohé z toho, co jsem vám právě řekl, zrovna nepřispívá k tomu, abyste mě považoval za seriózního člověka. Patrně vám to všechno připadá přehnané a bláznivé.“

„Ale ani trochu!“ přerušil ho Mike Mahkorn. „Kdybyste mi vyprávěl nějaký docela všední příběh, tak bych tu neseděl.“

„Vy mi tedy věříte?“

„Samozřejmě. Život se přece skládá z neuvěřitelných a bláznivých příhod. Noviny a časopisy z toho žijí. Málokterá všední věc stojí za to, aby se o ní psalo. Ovšem ve vašem případě se nabízí otázka, čím by se vaše zážitky daly vysvětlit.“

„Co chcete vysvětlovat? Objevení mumie? To byla náhoda, čirá náhoda.“

„To ne, mám na mysli spíš to, co následovalo potom.“

Kaminski zavrtěl hlavou. „Vy novináři chcete vždycky vědět, co se za něčím skrývá.“

„Máte pravdu. Ale neděláme to z vlastní zvědavosti, ale abychom ukojili zvědavost čtenářů. Čtenář chce vědět, proč se to či ono stalo. Takže to, co jste mi právě vyprávěl, je jenom polovina celé té historie.“

Kaminski byl rád, že Mahkornovi neřekl všecko. Dovedl si představit jeho reakci, kdyby mu byl řekl, jak se s Hellou miloval a ona se při tom náhle změnila v mumii Bintanat. Patrně by ho přece jen považoval za blázna.

Mahkorn se snažil vidět věc z jiného zorného úhlu. „Poslyšte,“ řekl znenadání, „co to vlastně je ten zelený skarabeus?“

Kaminski povytáhl obočí. Dosud tomuto spíš nenápadnému předmětu nevěnoval pozornost. Jednou sice přemýšlel o tom, proč Hella nosí toho brouka pořád při sobě, ale na nic nepřišel a už se tím pak víc nezabýval. Nedovedl si představit, že by chrobák mohl mít něco společného s oněmi záhadnými jevy. Ale Mahkorn měl na takové věci čich a domníval se, že onen skarabeus není jen

symbolickou věcí, která se dává do hrobu. Musí mít ještě jiný význam.

„Nevím, co máte na mysli," řekl zamyšleně Kaminski. „Ten zelený skarabeus není větší než slepičí vejce a schováte ho do dlaně. Takových skarabeů je spousta. Byl to symbol boha slunce a Egypťané ho dávali mrtvým do hrobu jako amulet. Obyčejně bývá na spodní straně nápis."

„A měl ten skarabeus, kterého jste vzal z ruky mumie, taky nějaký nápis?"

„Ano, samozřejmě. Vzpomínám si, že tam byly droboučké hieroglyfy."

„Ale jejich význam neznáte?"

„Jak bych mohl. Jsem inženýr a ne egyptolog; a i ti mají často co dělat, aby takové nápisy rozluštili."

„A co doktorka Hornsteinová?"

„To je záhada. Mnohokrát projevila překvapující znalost dějin starých Egypťanů. Jednou mě dokonce překvapila tím, jak odříkávala nějaký nesrozumitelný starý text, a mám zato, že byl egyptský. A když jsme tenkrát objevili na svých dlaních ty obtisknuté znaky, Hella se vyděsila víc než já. Já jsem viděl jenom červené skvrny, ale připadalo mi, že ona zná jejich význam a že se ze všech sil snaží, abych se to nedozvěděl."

„A podařilo se vám jejich význam vypátrat?"

„Ano. Já měl na dlani obtisknuté jméno Ramesse a Hella jméno Bintanat."

„A co se s tím skarabeem stalo? Má ho ještě Hella Hornsteinová?"

„Věřím, že ano. Pořád ho měla u sebe."

Mahkorn vstal a stoupl si k oknu. Přemýšlel. Setkal se už s tolika nejneuvěřitelnějšími historiemi, s falešnými hráči, vrahy žen a špiony, a naučil se přitom jednat tak, že promluvili i lidé, kteří vůbec neměli v úmyslu se zpovídat. To se mu podařilo i u

Kaminského. Ale zdálo se, že tento případ, o němž už psali v tolika novinách, má mnohem spletitější pozadí. Objevení mumie byla bezesporu fascinující story, ale Mahkorna začínal mnohem víc zajímat vztah mezi Arthurem Kaminským a Hellou Hornsteinovou.

Věděl, že na Kaminského nesmí zhurta. Nejlepší by bylo, kdyby Kaminski nepoznal, že víc než historie archeologického nálezu ho zajímá jeho milostný vztah k lékařce. Bylo mu jasné, že mu Kaminski určitě nepověděl všechno. Ale to ani od něho nemohl očekávat, když se znali teprve dvě hodiny. Teď bylo nejdůležitější, aby získal Kaminského důvěru.

Mahkorn si zapálil cigáro, rukou rozehnal kouř a znovu se posadil. Kouřil, vyfukoval kouř nosem, jak měl ve zvyku, a pak, s pohledem upřeným z okna, se zeptal: „Co myslíte, jak by se Hella Hornsteinová chovala, kdybyste se zase setkali?“

„Těžko říct,“ odpověděl Kaminski, „fakt je, že utekla.“

„A proč utekla?“

Kaminski se nadechl. „To má několik důvodů. Třeba jí bylo nepříjemné, jak se to všechno vyvinulo. Ale taky si možná myslela, že se dopustila úkladné vraždy. Anebo –“ Kaminski se zarazil a až po chvíli pokračoval: „V Abú Simbelu se říkalo, že sovětská tajná služba nasadila na stavbu své agenty. Dva znám osobně, dokonce jsem jim pomáhal při útěku. Ale kdoví, jestli ti dva byli jedinými špiony Moskvy v Abú Simbelu…“

„Přece si nemyslíte, že by Hella Hornsteinová mohla pracovat pro KGB? Jaký význam by pak pro ni měla Bintanatina mumie? Existuje vůbec nějaký důvod k této domněnce?“

Kaminski jenom pokyvoval hlavou. „V Hellině pokoji jsem jednou viděl dopis napsaný rusky a bez adresy odesílatele. Když jsem se jí na ten dopis zeptal, polekala se a hned chtěla vědět, jestli umím rusky. Když jsem řekl, že ne, tak se dala do smíchu. Dnes bych řekl, že se jí ulevilo. Pak dopis schovala do nějaké kazety a

řekla, že si už dlouho s kýmsi dopisuje. Prý se ve škole učila rusky, ale překládání jí moc nejde. Tenkrát mi to nepřipadalo důležité…“

„Zajímavé,“ konstatoval Mahkorn a sklepl si ze saka popel cigára. „Možná se to celé obrátí jiným směrem. Jestli jsem vám dobře rozuměl, považujete za možné, že doktorku Hornsteinovou začala pálit půda pod nohama, a proto radši zmizela, když se o ní začalo mluvit na veřejnosti. Ale v tom případě, pane Kaminski, si budeme muset dávat moc dobrý pozor.“

„Jak to myslíte?“

„Už jsem měl párkrát co dělat se špionážními aférami. Vždycky přitom šlo o konfrontaci Američanů s Rusy. Takže něco vím o zvycích CIA i KGB. Je až zarážející, jak jsou si podobné. Nemyslete si, že američtí agenti jsou slušnější než ruští. Všichni nesou kůži na trh, a když jim jde o krk, udělají všechno, aby dostali hlavu ze smyčky.“

„Co jste myslel tím, že si budeme muset dávat pozor?“

„Tajné služby se nebojí ničeho víc, než když se o nějakém agentovi píše v novinách, a nemusí to ani souviset s jeho špionážní činností. Populární agent je špatný agent a zkušenost ukazuje, že agent, který se stane známým, už pak moc dlouho nežije.“

Kaminski se na Mahkorna dlouze zadíval. Mahkorn zdusil cigáro v popelníku a řekl: „Je mi líto, že jsem vás vylekal. Ale právě v takové situaci je teď Hella Hornsteinová – jestli je to skutečně tak, jak se domníváme. Ale ať je to jakkoli, nebude lehké ji najít; protože v každém případě má důvody, aby za sebou zahlazovala stopy.“

42

Od zveřejnění případu už uplynuly dva týdny, ale rozruch, který vyvolalo objevení mumie a pokus o její propašování do ciziny, stále neutichal. Dokonce se už objevily pochybnosti, jestli se jedná opravdu o Bintanatinu mumii. Britští egyptologové, kteří se už 150 let těší v Egyptě velké vážnosti, argumentovali, že místo uložení královniných ostatků je krajně nezvyklé. Někteří odborníci považovali dokonce za nemyslitelné, že by Bintanat pochovali tak blízko Nefertařina chrámu, který je zasvěcen nejmilejší manželce velkého Ramesse.

Žlutavý, dusný podzim byl toho roku obzvlášť nepříjemný. Káhiru už mnoho dní sužovalo nesnesitelné vedro. Nezafoukal sebemenší vánek, který by přinesl aspoň mírné ochlazení. Obloha byla dokonce i ve dne zatažená šedivými písečnými mraky. Ve dnech, jako byly tyto, stoupal počet dopravních nehod i úmrtí.

Také profesor al-Hadíd, patolog s býčí šíjí a odborník na mumie, se potýkal se špatnými povětrnostními podmínkami. Vzduch nad kopci na východě jako by se tetelil a v ochromujícím a tíživém dusnu mu na čele vyrážel pot. Ale přesto to byl pro al-Hadída velký den.

Už dvacet let se věnoval patologické anatomii, oboru, který u většiny vědců vyvolává respekt a obdiv zároveň. Zabýval se však především výzkumem mumií, v pravém slova smyslu suchou a méně populární vědní disciplínou než je archeologie, ale pro výzkum starého Egypta neméně důležitou.

Toho rána přišel al-Hadíd do ústavu mezi prvními. Měl na sobě světlý plátěný dvouřadový oblek, který dokonale skrýval jeho malou obtloustlou postavu. Na dnešek sem byli pozváni nejen vědci, ale i novináři z celého světa a al-Hadíd si tak trochu

připadal jako Howard Carter, když před pětačtyřiceti lety otvíral za obrovského zájmu veřejnosti Tutanchamonovu hrobku.

Po dohodě s narychlo sestavenou komisí, jejímiž členy byli egyptolog a archeolog doktor Hasan Muchtár, Ahmad Abd al-Kadír z Egyptského muzea a německý archeolog Istvan Rogalla, měla být dnes z mumie sejmuta část obinadel.

Cílem tohoto pokusu bylo najít na prsou mumie pektorále – ozdobnou sponu – nebo skarabea, na němž by bylo její jméno. Podle nápisů na sarkofágu, v němž ji našli, to sice měla být Bintanat, ale skutečný důkaz ještě chyběl. V historii egyptologie bylo dost příkladů, kdy byli dokonce i faraonové nalezeni v sarkofágách jiných králů.

Profesor al-Hadíd ovšem nezapomínal na vlastní popularitu, a proto přeložil prohlídku mumie do velké posluchárny ústavu. Bylo sice zapotřebí přenést sem vědecké přístroje a nástroje, ale na sedadlech posluchárny bylo místo pro víc než sto zájemců.

Mumie ležela pod velkým bílým prostěradlem na ocelových pojízdných nosítkách, když se okolo desáté hodiny začaly stoupající řady sedadel zaplňovat pozvanými hosty. V tlumené změti hlasů bylo cítit napětí jako před slavnostní premiérou. První řady okupovali fotografové. Dva týmy filmařů zaujaly místa po obou stranách posluchárny. Do místnosti vešel profesor al-Hadíd, následovaný Rogallou, Abd al-Kadírem a doktorem Muchtárem.

To, co následovalo, nečekal ani al-Hadíd, pro něhož tento den znamenal vyvrcholení jeho profesionální kariéry: Přítomní začali tleskat, jako by do posluchárny nepřicházeli vědečtí pracovníci, ale populární herci. Malý obtloustlý profesor se nemotorně ukláněl a vypadal při tom jako novic před složením slibu.

Al-Hadíd, Rogalla a al-Kadír se postavili za nosítka s mumií a Muchtár předstoupil před novináře a podal stručný přehled o době, z které asi mumie pochází a o rodinných poměrech Ramesse II. O okolnostech, za jakých byla mumie objevena a jak se dostala do

Káhiry, se Muchtár nezmínil, zato neopomněl zdůraznit, že to byl on, kdo řídil práce spojené s jejím vyzvednutím.

Patolog se ve svém projevu omezil jen na všeobecné informace, týkající se výzkumu mumií, a zmínil se i o prvních výsledcích průzkumu objektu, jak mumii nazýval. Chromatografické analýzy, chemická metoda sloužící k rozboru organických látek, jednoznačně prokázaly, že balzámy a silice použité při mumifikaci pocházejí z období Nové říše. Srovnávací analýzy u mumií Sethiho I. a Ramesse II. vykázaly stejné výsledky.

Potvrdil to i druhý, ještě přesnější fyzikální rozbor metodou rozpadu radioaktivního uhlíku, kdy se zkoumala intenzita záření jednoho vlasu mumie. Na vysvětlenou doplnil, že všechny organismy přijímají radioaktivní uhlík, obsažený v kosmickém záření, který se po smrti živého tvora velice pomalu rozpadá a intenzita jeho záření se dá změřit. S přesností plus minut padesát let bylo stáří mumie určeno na 3220 roků. Žena tedy zemřela kolem roku 1250 před Kristem.

Mezi posluchači se ozvalo uznalé mručení.

„A jaké pro to máte důkazy?“ zvolal jeden z novinářů. „Tohle přece nedokazuje, že se jedná o Ramessovu manželku! Teoreticky to přece může být jakákoli mumie z doby kolem roku 1250.“

„Máte naprosto pravdu,“ přišel profesorovi na pomoc Muchtár, „a právě proto jsme připravili tuto akci. Všichni doufáme, že po odhalení mumie najdeme nějaký předmět anebo odkaz na jméno královny.“

„Je pravda, že objevitel mumie, nějaký inženýr z Abú Simbelu, ukradl z hrobky všechny pohřební dary?“ Po otázce anglického reportéra se rozhostilo napjaté ticho.

Čtyři aktéři, stojící kolem ještě přikryté mumie, se na sebe bezradně podívali.

Nakonec se ujal slova Rogalla. „Přesné okolnosti objevení mumie zatím ještě neznáme. Jak víte, došlo při tom k jistým

nekorektnostem, které ještě vyžadují podobné vyšetření. Žádné pohřební dary, z nichž by se dalo usuzovat na identitu mumie, jsme nenašli. Zatím nevíme, jestli byly ukradeny už v minulosti anebo teprve teď, to se musí ještě prošetřit. Prosím, abyste pochopili, že k tomu nemohu říct víc.“

Reportéři si pilně dělali poznámky a další novinář se zeptal. „Profesore, neobáváte se, že se při odhalování mumie dostanete do styku s nějakými toxickými houbami nebo bakteriemi? V poslední době se hodně psalo o kletbě faraonů.“

Al-Hadíd si posunul brýle, obrátil se k tazateli a odpověděl: „Zřejmě máte na mysli Aspergillus niger, toxickou houbu, kterou v hrobkách objevili američtí vědci. Bakteriologická analýza profesora al-Navávího z Chemického ústavu neprokázala žádné příznaky bakteriální kontaminace. Naopak, al-Naváví prohlásil, že mumie je naprosto aseptická.“

Dalšímu přívalu otázek nevěnoval profesor pozornost a kývl na asistenta v bílém, který mu podal bílý plášť se zapínáním na zádech a gumové rukavice. Pak asistent přisunul k mumii vozík, podobný servírovacímu stolku, na kterém byl kompletní instrumentář patologické anatomie.

Pak al-Hadíd sňal z mumie prostěradlo. V řadách diváků se ozvaly tlumené výkřiky. Vzplanuly blesky fotoaparátů. Před nimi ležela mumie, zabalená do žlutohnědých obinadel, s rukama zkříženýma na prsou a s prázdnými očními důlky.

Trvalo chvíli, než se diváci, především fotografové, uklidnili a znovu se rozhostilo ticho. Teprve pak přistoupil profesor ke stolku s nástroji. Do pravé ruky uchopil skalpel, do levé velkou pinzetu a stoupl si za mumii tváří k auditoriu.

Opět vzplály blesky fotoreportérů, ale profesor teď přítomné požádal, aby v následujících minutách nefotografovali. Mezi novináři to vyvolalo nespokojené mručení.

Z ramen a hrudi mumie už byla obinadla odstraněna. Podle stavu tkáně, která se pod nimi objevila, se dalo soudit, že k tomu došlo poměrně nedávno. Zkřížené ruce byly odhalené, ale bandáže pod nimi, napuštěné pryskyřicemi a olejem, ztvrdly, jako by byly vyřezané ze dřeva.

Al-Hadíd a egyptologové se dohodli, že otevřou hrudní koš mumie. Očekávali, že právě tam najdou potvrzení o její totožnosti. Profesor velkými kleštěmi z chromované oceli nadzvedl zkřížené ruce mumie, aby se dostal k hrudníku.

Pak s jistotou zkušeného odborníka provedl dlouhý řez od hrdla dolů. Materiál byl sice křehký, ale i tuhý a profesor musel řez několikrát opakovat, než prořízl ztvrdlý obal. V auditoriu bylo hrobové ticho. Přítomní – z nichž většina pitvu ještě neviděla a znala ji jen z vyprávění – teď odvrátili pohled. Zákrok na ně působil příliš sugestivně.

Profesor musel pracovat pod nadzvednutýma rukama mumie, a to jeho práci ztěžovalo. Když provedl několik dalších řezů, Muchtár, sledující jeho práci z těsné blízkosti, mu dal znamení, aby přestal. Jen málo přítomných zpozorovalo zděšení v Muchtárově tváři. Konečně si ho všiml i al-Kadír a tázavě pohlédl na Rogallu. Ale ten jen bezradně pokrčil rameny.

V zápalu práce si al-Hadíd nepovšiml oválného zlatého předmětu, uloženého pod vrstvou ztvrdlých obinadel. Na Muchtárův pokyn přestal profesor pracovat, ale na rozdíl od ostatních, kteří zaraženě přihlíželi, se profesorova tvář radostně rozzářila, protože hned nepoznal, že zlatý předmět v žádném případě nepochází ze starověku.

Sledován dychtivými pohledy opatrně vylovil dvěma prsty zlatý ovál z vrstvy ztvrdlých obinadel a podal jej Muchtárovi. Muchtár si ho položil na dlaň, ale v jeho výrazu se zračila spíš nelibost než nadšení. A když opět zazářily blesky fotoaparátů, Muchtár zvedl volnou ruku, avšak jeho hlas v nastalé vřavě téměř zanikl.

„Pánové,“ zvolal na rozčilené diváky, „jásáte předčasně!“ Pak podal zlatý oválný předmět Ahmadu Abd al-Kadírovi, který si ho prohlédl ze všech stran, významně zavrtěl hlavou a pak ho předal Rogallovi. Pozorným divákům neušlo, že se Rogalla musel přemáhat, aby se nedal do smíchu. I on zavrtěl hlavou.

„Pánové!“ pokusil se Muchtár znovu promluvit. Teď už to zřejmě pochopil i al-Hadíd, protože se na jeho tváři objevilo zděšení. „Nalezený předmět rozhodně není pohřební dar z Ramessových dob. Je to novodobý šperk. Dokonce je na něm vyrytý nápis latinkou a v němčině. Ale o tom vám řekne víc německý kolega Istvan Rogalla.“

Rogalla vzal medailon do dvou prstů a ukázal ho divákům. Opět zacvakaly spouště fotoaparátů a zaplály blesky. „Je to moderní přívěšek a je na něm vyryto věnování: ‚Navždy Tvůj A. K.‘,“ prohlásil Rogalla.

Rozhostilo se hrobové ticho. Muchtár, al-Kadír a al-Hadíd se rozpačitě dívali k zemi. Zdálo se, že jenom Rogallu nečekaný nález spíš pobavil.

Anglický novinář, který se projevil už předtím, se vzpamatoval první a obrátil se na Muchtára s provokující otázkou: „A co tomuhle nálezu říká věda?“

Všechny pohledy se upřely na doktora Hasana Muchtára, který si uvědomil, že nesprávnou odpovědí se bude nadosmrti blamovat. Obával se, aby se kvůli nálezu mumie, který byl už dlouho spojován s jeho jménem, nestal terčem posměšků, a proto chvíli uvažoval, jestli by akci neměl ukončit s tím, že se k tomu vyjádří v příštích dnech na tiskové konferenci. Ale pak si uvědomil, že by to situaci jenom zhoršilo, vyvolalo skandál a nejnemožnější spekulace.

Pokusil se tedy, zatímco al-Hadíd opět pokračoval v práci a odstraňoval jednu vrstvu látky za druhou, vysvětlit novinářům, že mezi objevením mumie v Abú Simbelu a jejím vyzvednutím

uplynul nějaký čas a objekt se zřejmě stal obětí spekulantů a pašeráků. Připomněl, že neví, co se v té době s mumií dělo, a proto také nemůže nic říct o původu amuletu, i když jisté podezření má.

Bývalo by však lepší, kdyby Muchtár poslední větu vůbec nevyslovil, protože novináři ho vzápětí zasypali spoustou dotazů. Došlo k hlučné výměně názorů, v níž zcela zaniklo, že profesor al-Hadíd objevil zteřelý pruh kůže, ovinutý kolem hrudi mumie, na němž bylo napsáno Bintanat.

43

V téže době došlo v hotelu Omar Chajjám k mimořádné události, o níž druhého dne přinesl zprávu dokonce známý deník Al-Ahram.

Na terase hotelu snídala elegantně oblečená dáma. Byla jedinou Evropankou, která vydržela to hrozné vedro venku. Ostatní hosté dali přednost dusné, ale přece jen trochu chladnější jídelně s barevnými okenními tabulkami napravo od vstupní haly.

Snídaně v hotelu Omar Chajjám byla jako ve všech egyptských hotelích učiněnou katastrofou. Vrchní v bílé galábiji dal každému hostu dva maličké kelímky s marmeládou a porci zabaleného másla. Dolévali jen čaj.

Osamělá žena v káhirském hotelu vzbudí vždycky pozornost, tím víc, když je sebevědomá a atraktivní. Hoteloví hosté se začali dohadovat, kdo ta zajímavá žena může být a jestli by se nedala pozvat na večeři na některou z lodí kotvících u břehu Nilu.

Kromě snídaní dáma v hotelu nikdy nejedla. Po snídani většinou z hotelu odešla a vracela se až pozdě večer, takže kromě nočního vrátného v recepci si toho nikdo nepovšiml.

Její hrdé chování, v němž však nebylo nic arogantního, bránilo mužům, aby ji oslovili. Vyzařovala z ní důstojnost, která se u žen jejího věku vyskytuje jen zřídkakdy. Člověk musel mít notnou dávku sebevědomí nebo také lhostejnosti, nejlépe obojí, aby takovou ženu oslovil nebo jí chtěl dokonce zalichotit.

Muž, který toho rána přistoupil k jejímu stolu, byl asi padesátiletý Američan a splňoval všechny uvedené předpoklady. Představil se jako Ralph Nicolson, majitel továrny na zpracování bavlny v Chicagu, zeptal se, jestli zná Chicago a jestli si smí přisednout. Nakonec jí řekl, že vypadá kouzelně. Congratulations!

Ne přímo odmítavě, ale taky ne příliš vlídně dáma odpověděla, že Chicago nezná, a pokud jde o jeho druhou otázku, nemůže mu bránit, aby si přisedl, ale ona že už stejně dojedla a právě se chystá odejít.

Nicolsona popudilo, že se mu krásná neznámá ani nepředstavila, ale nedal to na sobě znát a zdvořile se zeptal, jestli je tu pracovně anebo ji zajímají pamětihodnosti země.

Dáma se vyhnula odpovědi a řekla, že pamětihodnostem země se člověk nevyhne, ani když tu pracuje. Pozvání na společnou prohlídku města zdvořile, ale rozhodně odmítla s tím, že nemá čas.

Dopila čaj a chtěla se s příjemným Američanem rozloučit, když se náhle chytila za hruď a pronikavě vykřikla, jako by ji něco bodlo do srdce; potom se v mdlobách svezla do křesla.

Nicolson vyskočil a pokusil se ji posadit rovně, ale málem mu přitom spadla na zem.

Mezitím se k nim sběhli hoteloví hosté i personál. Recepční přiběhl s mísou vody a postříkal omdlelé ženě tvář, ale bez úspěchu. „To je tím vedrem, to je tím vedrem!“ vykřikoval.

Za několik minut přijela houkající sanitka. Dva ošetřovatelé v bílých oblecích položili dámu na nosítka a odnesli do sanitky, která okamžitě odjela.

Rychlá jízda však netrvala dlouho. U příjezdu na Most 26. července se utvořila dopravní zácpa a nepomohla ani houkající siréna. Další zácpa byla u Andaluských sadů kvůli nějaké dopravní nehodě. A tak trvalo dvacet minut, než sanitka zastavila před klinikou Ibú an-Náfis.

Když jeden z ošetřovatelů otevřel dveře sanitky, pacientka tam nebyla. Pohřešovaná žena se jmenuje Petra Kramerová, jak uvedly noviny al-Ahram.

44

Kaminski a Mahkorn se ubytovali v hotelu Nile Hilton na Šári' al-Corniche. Hotel ležel v centru města a byl odtud jedinečný pohled na káhirské Staré město. Oba muži se mezitím sblížili. Kaminski vycítil, že novinář nemá o případ už jenom profesionální zájem. Mahkorn chtěl najít Hellu, a to se Kaminskému hodilo.

První den strávili společně. Povídali si v dlouhé hotelové hale a pak v lokálu Kasr an-Níl na protějším břehu Nilu, ukrytí pod proutěnou stříškou proti slunci. Mahkorn přitom vykouřil neuvěřitelnou spoustu cigár, a Kaminski do sebe nalil půl tuctu sklenic načervenalého ledového čaje.

Mahkorn se pomalu seznamoval s pozadím celého příběhu, hlavně se zvláštním vztahem mezi Hellou a Arthurem, a dospěl k přesvědčení, že Kaminski této ženě přímo chorobně podléhal. V každém případě mezi oběma existoval jakýsi podivný vztah, v němž se u obou střídala láska s nenávistí.

Jestliže se dva muži vydají do Káhiry hledat jistou ženu, je to jako by chtěli najít jehlu v kupce sena, a kdyby byl Kaminski odkázán jen sám na sebe, nejspíš by to vzdal; ale pro muže jako Mike Mahkorn to bylo cosi jako výzva.

Usoudil, že jestli se Hella zdržuje v Káhiře, bude určitě bydlet v některém z hotelů, které navštěvují Evropané. V Káhiře jsou sice stovky hotelů, ale vzhledem k tvrdým cizineckým zákonům jich pro Evropany přichází v úvahu jen několik. A tak Mahkorn vyprávěl recepčnímu v Nile Hiltonu dojemnou historku, že se seznámil se ženou, jejíž jméno bohužel nezná, a že by se s ní chtěl opět sejít. A že patrně bydlí v některém káhirském hotelu.

Netrvalo dlouho a Mahkorn se vrátil se seznamem asi dvanácti hotelů i s adresami: Shepheard's, Šári' al-Hámí; Continental Savoy, Mídán al-Opera; Kasr an-Níl, Šári' Kasr an-Níl; Atlas,

Šári’ Bank al-Džumhúrija; Palmyra, třída 26. července; National, Šári’ Tala’at Harb; Cleopatra, Šári’ al-Bústa; Grand Hotel, třída 26. července; Ambassador, třída 26. července; Victoria, Šári’ al-Džumhúrija; Ismailian House, Mídán al-Tahrír. Turistické hotely mimo město jsou Mena House, Heliopolis House a Garten City House, ale ty vzhledem ke své poloze patrně nepřicházejí v úvahu.

Kaminski najal za deset egyptských liber taxík a vydali se hledat Hellu.

Staromódní Shepheard’s z dob britské koloniální nadvlády a moderní hotel Semiramis s obrovskou světelnou reklamou v arabském písmu na střeše byly nedaleko přístaviště parníků.

Všemi mastmi mazaný Mahkorn ukázal recepčnímu v hotelu Shepheard’s librovou bankovku a lístek se jménem Helly Hornsteinové a zeptal se, jestli zde bydlí dáma tohoto jména. První pokus byl neúspěšný. Nepochodili ani v hotelu Semiramis, ale v novinovém stánku vedle recepce objevil reportér na titulní straně deníku al-Ahram fotografii vědeckých pracovníků, kteří se skláněli nad Bintanatinou mumií. Na další fotografii byl zvětšený medailon s nápisem Věčně Tvůj A. K.

„To je můj medailonek,“ zvolal rozčileně Kaminski. „Daroval jsem ho Helle. Jak se dostal na titulní stránku novin?“

Mahkorn požádal recepčního, aby jim článek přeložil, ale ten se jenom zasmál a řekl, že o té události píší na titulní straně všechny noviny, i anglické. Kaminski se vrátil ke stánku. Daily Telegraph měl na titulní straně velký nápis: The Secret of the Mummy of Bent-Anat. I v těchto novinách byla fotografie medailonku („What’s about this locket?“).

V článku stálo, že při zkoumání mumie z Abú Simbelu byl objeven zbytek oděvu se jménem Bintanat. To prý odborníci očekávali. Ale zcela nečekaným překvapením pro ně byl šperk s německým věnováním Věčně Tvůj A. K., který našli mezi obinadly mumie. Předpokládají proto, že s Bintanat, dcerou a

manželkou Ramesse II., musel někdo neodborně manipulovat už před tím, než byl nález mumie oznámen veřejně. Pravděpodobně se v poslední chvíli podařilo zachránit mumii před ilegálním transportem do zahraničí.

„To je můj medailon," opakoval Kaminski a bouchl rukou do novin.

Mahkorn se ho snažil uklidnit. I tak už vzbudili v hotelové hale pozornost. Novinář vzal Kaminského stranou a zeptal se: „A. K. tedy znamená Arthur Kaminski?"

„Ovšem, co jiného!" odpověděl Kaminski. „Nedovedu si vysvětlit, jak se ten medailon dostal do mumie."

Hala hotelu Semiramis nebyla vhodným místem pro dlouhé úvahy; ale zatímco se Mahkorn pokoušel Kaminského uklidnit, nepřestával přitom přemýšlet, co Hella Hornsteinová – protože nikdo jiný to nemohl být – touto akcí sledovala. Chtěla Kaminského tímto zvláštním způsobem ponížit, zesměšnit nebo zničit? Nezamlčel mu Kaminski něco, co by mohlo vysvětlit, proč to udělala?

Kaminski se však na Mahkorna jen bezradně díval a neustále vrtěl hlavou. „Nevím," řekl zajíkavě, „opravdu nevím. Co jsem jí udělal? Já jsem přece Hellu miloval a myslel jsem, že moji lásku opětuje."

„Láska je slepá," namítl Mahkorn, „je to možná banální fráze, ale neznám pravdivější."

„Vy si myslíte, že jsem byl Helle úplně lhostejný? Podívejte, do Abú Simbelu jsem přišel s odhodláním, že se budu ženským vyhýbat. Měl jsem k tomu důvody. Ale pak jsem potkal Hellu. Zprvu byla nepřístupná a chladná, ale když jsme se sblížili, byla to nejvášnivější žena, jakou jsem kdy poznal. Myslíte si, že jsem si to všecko jenom namlouval?"

„Ale Hella Hornsteinová se vás přece pokusila zabít!"

„To jsem si v prvním rozrušení myslel taky. Dnes to vidím jinak. Musela mít nějaký důvod, že mi dala tu injekci. A já se jí na ten důvod musím zeptat. Miluju ji, chápete?“

Mahkorn to samozřejmě chápal. Ale nic není tak těžké jako vrátit zamilovaného muže do reality.

„Víte,“ řekl zamyšleně Mahkorn, „za tím prostým slovem láska se skrývá tisíc forem. Existuje jeden druh hmyzu, jehož samička po páření sežere samečka.“

„Co tím chcete říct?“

„Nic víc, než že i to je jedna z forem lásky. Je to pro nás nepochopitelné, ale je to tak.“

Teď už měli alespoň stopu Helly Hornsteinové. Nevěděli sice kdy a kde Hella ukryla medailon do mumie, ale nebylo pochyb, že to udělala ona.

Mahkorn navrhl, aby navštívili Ústav patologie, kde profesor al-Hadíd nalezl při pitvě onen záhadný medailon, ale Kaminski byl proti. Jistě, byla to šance, jak přijít Helle na stopu, ale on se bál nečekaného setkání. Neměl chuť setkat se se známými z Abú Simbelu. Jednak se musel obávat, že se budou ptát, proč se pokoušel prodat mumii a budou ho podezřívat, že tam medailon dal sám, jednak nechtěl, aby se kvůli Helle bavili na jeho účet.

Nakonec se Mahkornovi přece jen podařilo Kaminského přesvědčit, že jestli chce medailon dostat zpátky, musí si pro něj do ústavu dojít sám.

Mumii mezitím převezli do Egyptologického muzea. Druhého dne se Kaminski a Mahkorn ohlásili u ředitele.

Tajemník Sulajmán se je pokusil odbýt tím, že Ahmad Abd al-Kadír má důležitou poradu a že jistě slyšeli o nálezu mumie.

Právě o to jde, řekl Mahkorn a pak prohlásil, že mají pro ředitele důležitou informaci, týkající se nalezeného medailonu. Sulajmán je tedy požádal, aby počkali.

Sekretariát v suterénu budovy byl všechno jiné jenom ne příjemný. Tmavé regály a zaprášené folianty budily spíš dojem, že je to sekretariát ředitele věznice.

V protějších dveřích se objevil zamračený al-Kadír. Když se dozvěděl, že Mahkorn je novinář, zamračil se ještě víc a začal se chovat odmítavě. Teprve když mu Kaminski řekl, že on je ten objevitel mumie, že A. K. na medailonu znamená Arthur Kaminski a že medailon věnoval doktorce Helle Hornsteinové a teď, kdyby to bylo možné, by ho rád dostal zpátky, projevil ředitel zájem a pozval je dál do své kanceláře.

Nad al-Kadírovým vyřezávaným psacím stolem se zády ke dveřím – Kaminski je okamžitě poznal – nakláněli doktor Hasan Muchtár a Istvan Rogalla. Arthur by se nejraději obrátil a odešel, ale Mahkorn ho postrčil do dveří.

Muchtár nebyl o nic méně překvapený než Kaminski a pozdravili se velice chladně. Zato Rogalla Kaminskému stiskl srdečně ruku a zeptal se, jak se má.

„Pánové se znají," poznamenal Ahmad Abd al-Kadír ironicky. „Mister Kaminski nám chce říct něco o tom medailonu. Prosím, mister Kaminski."

Kaminski bez váhání odpověděl: „Je to jednoduché. Medailon pochází ode mne. Písmena A. K. znamenají Arthur Kaminski a věnoval jsem ho doktorce Hornsteinové. Jak se dostal do mumie, to ovšem nevím."

Zprvu se rozhostilo hrobové ticho. Nikdo nepromluvil ani slovo. Pak Muchtár vyskočil, poodešel k oknu a zvedl hlavu. „To jsem si mohl myslet!" V jeho hlase zaznívalo pobouření. „Ta ženská popletla hlavu všem chlapům v Abú Simbelu. Běhali za ní jako psi."

Teď už toho měl Kaminski dost. „Především jistý Hasan Muchtár. Jenže jeho námaha vyzněla naprázdno!"

Muchtár se otočil. Přistoupil ke Kaminskému a v tmavých očích mu divoce zablýsklo. Abd al-Kadír ho několika krátkými ostrými arabskými slovy napomenul, aby se vzpamatoval. Muchtár se vrátil na své místo.

„Chtěl bych vědět, kde se Hella Hornsteinová zdržuje," řekl Kaminski.

Muchtár se na Kaminského vztekle podíval. Slova se ujal al-Kadír. „Nemáme tušení, mister Kaminski. Spíš bych si myslel, že byste nám to mohl říct vy."

Kaminského pohled padl na ředitelův psací stůl. Už když vešli do tmavé místnosti, všiml si, že na něm leží bílý šátek. Ale až teď rozeznal na šátku zeleného skarabea. I zdálky se navlas podobal tomu, kterého vzal z rukou mumie.

„Co je to?" zeptal se al-Kadíra.

Ten se tázavě podíval na Muchtára, jestli smí na inženýrovu otázku odpovědět. Z jeho odmítavého postoje však bylo jasné, že nemá nejmenší chuť cokoli vysvětlovat.

„Ptám se proto," pokračoval Kaminski, „že přesně takového skarabea jsem našel u mumie, jenže měl jedovatější zelenou barvu."

Al-Kadír, Muchtár a Rogalla se podívali na Kaminského, jako by nevěřili svým uším.

„Vy jste…" zakoktal al-Kadír, ale hned se zarazil.

Muchtár se vzpamatoval první, a protože jeho nenávist ke Kaminskému byla větší než jeho překvapení, vybuchl: „Proč to říkáte až dnes? A komu jste toho skarabea prodal? Vy… vy podvodníku!"

Přestože měl Kaminski na Muchtára vztek, pokusil se o úsměv, jako by chtěl říct: Ty mě nemůžeš urazit! Potom odpověděl: „Zatím jsem neměl příležitost, abych o svém objevu uvedl bližší podobnosti, protože se mě na to nikdo neptal. A skarabea jsem neprodal, ale daroval."

„Daroval?“ vykřikli al-Kadír a Rogalla současně.

„Doktorka Hornsteinová o něj projevila velký zájem.“ Zadíval se na temně zelený předmět na psacím stole a dodal: „Byl stejně veliký a měl stejný tvar. Ale ještě jste neodpověděli na mou otázku. Odkud je tenhle skarabeus?“

„Rovněž z mumie,“ odpověděl Ahmad Abd al-Kadír. „V tom zmatku kolem medailonu tenhle nález úplně zapadl. Al-Hadíd našel toho skarabea pod poslední vrstvou obinadel přesně tam, kde kdysi bilo Bintanatino srdce. Sám o sobě není nijak výjimečný a i místo, kde byl uložen, odpovídá zvykům té doby. Ale výjimečný a podle mého názoru dokonce jedinečný je nápis na spodní straně toho brouka.“

Al-Kadír obrátil skarabea a ukázal na vyryté hieroglyfy. „Byl ten váš takový? Nevzpomenete si?“

Kaminski nemusel dlouho přemýšlet. „Ne, nebyl,“ odpověděl, „tenhle nápis je úplně jiný. Sice se v hieroglyfech nevyznám, ale jsem si téměř jistý, že s nápisem na mém skarabeovi nemá tenhle nic společného. Docela určitě.“

Do rozhovoru se vmísil Rogalla. „Tím více by nás ten kousek přirozeně zajímal. Myslíte, že by doktorka Hornsteinová mohla toho skarabea ještě mít?“

„Určitě!“ ubezpečil ho Kaminski. „Hella ho pořád nosila při sobě. Bylo to pro ni něco jako talisman. Byla do té věci úplně zblázněná. Ale když jsem se jí zeptal, co je na tom skarabeu zvláštního a proč je pro ni tak důležitý, mávla rukou a mlčela.“

Al-Kadír se posadil za psací stůl, prohlížel si tmavého skarabea, a aniž vzhlédl, zeptal se Kaminského: „Doktorka Hornsteinová je lékařka. Měla nějaký mimořádný zájem o egyptologii?“

Kaminski pokrčil rameny. Istvan Rogalla odpověděl místo něho. „Všiml jsem si, že doktorka Hornsteinová se zajímá o hieroglyfické nápisy na chrámových blocích. Vzpomínám si, že se mě několikrát ptala na komplikované znaky, které jsem sám

nedovedl vysvětlit. Překvapilo mě to, ale dál jsem o tom nepřemýšlel.“

„Někdy,“ doplnil ho Arthur Kaminski, „jsem od ní slyšel věty, jimž jsem nerozuměl. Mluvila nějakou řečí, kterou neznám. Ale to je jenom jedna z mnoha záhad a tajemství, které tuto ženu obklopují. A právě to mě na ní tak fascinuje.“

Hasan Muchtár projevil nevoli nad touto debatou a několikrát prudce zafuněl. Znělo to jako zasupění parního stroje. „Pokoušíte se jí připisovat větší důležitost,“ zavrčel, „než jí ve skutečnosti přísluší. Doktorka Hornsteinová je ženská jako každá jiná. U toho bychom měli zůstat.“

„A co je napsáno na tom skarabeovi?“ nedal se Kaminski odbýt. Ale ani al-Kadír, ani Muchtár neprojevili ochotu mu odpovědět.

Rogallovi to bylo trapné; rozpačitě si odkašlal a pak odpověděl: „Víte, existují situace, kdy jsou vědci dost bezradní, protože mají jiné představy o světě. Jak bych vám to vysvětlil? Vy jako inženýr jste proti takovým překvapením imunní. Vy víte, že součet dvou sudých čísel dá vždycky sudé číslo. Ale v archeologii nikdy nevíme, jaké překvapení nás čeká. Nápis na tomto skarabeovi je pro nás takovým překvapením proto, že zatím neznáme žádný srovnatelný text. V takových situacích jsou archeologové vždycky velice skeptičtí a nikdo se neodváží takové mimořádné objevy komentovat.“

Mahkorn až dosud sledovat rozhovor zpovzdálí. Ale potvrdil mu jeho názor, že z Helly vyzařovalo jakési podivné napětí, které na lidi působilo různě – v někom vyvolávalo slepou vášeň a v jiném hlubokou nenávist.

Rogallovo vysvětlení ho však znepokojilo; začal se vrtět na židli a nakonec se obrátil k Rogallovi a řekl: „Myslím, že chápu, co máte na myslí. Ale probudil jste naši zvědavost. Nemohl byste nám ten nápis přeložit? Anebo ho jenom přečíst bez komentáře, abychom si mohli utvořit laický obraz.“

Rogalla hledal pohledem pomoc u Hasana Muchtára, ale ten se odvrátil, jako by chtěl říct: Já bych to nedělal. Al-Kadír však neviděl důvod, proč by měli tajit nápis, který už třikrát přeložili a pokaždé s týmž výsledkem. Vytáhl list papíru a začal číst, co všichni tři přeložili stejně:

„Mé tělo je vyčištěné sanytrem a osvěžené kadidlem – celou mě vykoupali v mléku krávy Hap – všechno zlé, co ve mně bylo, vyšlo ven – Tefnut, Reova dcera, pro mne všechno připravila na nivách klidu a míru. Tak kráčím k temnému údolí, abych se po třikrát tisíci a dvakrát sto letech vrátila.“

Zdálo se, že na Kaminského ta slova způsobila mnohem méně než na Mahkorna. Možná že skutečně nepochopil význam slov a možná, že jim podvědomě ani nechtěl rozumět. Zato Mahkorn se vzrušeně zeptal: „Věřili staří Egypťané, že se duše po smrti vtělí do jiného těla?“

Rogalla a al-Kadír odpověděli současně: „Ano“ – „Ne“. Oba se zasmáli a Rogalla řekl: „Vidíte, jak je těžké odpovědět na vaši otázku.“

„Nerozumím.“

„No,“ začal vysvětlovat Rogalla, „jestli si pod reinkarnací představujete, že člověk na sebe po smrti vezme jinou podobu, pak Egypťané v reinkarnaci věřili. Ale jestli si představujete, že král, který zemřel před pěti sty roky, se dnes může protloukat životem jako nádeník – nebo obráceně – pak v reinkarnaci nevěřili.“

„Jestli vám dobře rozumím,“ odpověděl Mahkorn, „pak to, co si dnes představujeme pod reinkarnací, Egypťané neznali. Například představa, že se jednou vrátí na svět v podobě koně nebo ptáka.“

„Okázalost a kult, jakými Egypťani zahrnovali své mrtvé, jasně dokazují, že rozhodně nevěřili, že smrtí všechno končí. Naopak, byli přesvědčeni, že smrtí se člověk znovu rodí a na jiné straně země nachází novou existenci. Tuto existenci si ve starém Egyptě v různých dobách vysvětlovali různě. Za Ramessových dob žil

duch člověka Ka dále, ale pouze ve spojitosti s neporušeným mrtvým tělem. Proto Egypťané mrtvé balzamovali a mumifikovali. Existovaly i jiné formy života, například Ba, duše, která se po smrti vznesla k bohům.“

„Dobrá, ale ani jedno ani druhé neznamená, že mrtvý se znovu vrátí do nového pozemského života, jak to říká nápis na tom skarabeovi.“

„Právě,“ konstatoval Rogalla, „proto jsme tak bezradní. V tomto textu zemřelá tvrdí, že se za třikrát tisíc a dvakrát sto let, tedy za tři tisíce dvě stě let, znovu narodí.“

„Vy tedy ten nápis nepovažujete za autentický?“ nedal se odbýt Mahkorn.

Rogalla se usmál. „Velice rád bych vám odpověděl, jenže nevím. Zatím je nám jasné jenom to, že tento nenápadný skarabeus by mohl otřást našimi dosavadními poznatky o náboženství starých Egypťanů. Teď snad chápete naše zneklidnění.“

„Chápu,“ odpověděl Mahkorn, třebaže ho v této chvíli víc než věda zajímala souvislost mezi Bintanat a doktorkou Hellou Hornsteinovou. Proto archeology překvapilo, když se zeptal: „Kdy vlastně zemřela královna Bintanat?“

„Kolem roku 1250 před Kristem, přesné datum neznáme,“ odpověděl Rogalla. „Proč se ptáte?“

Mahkorn vytáhl malý poznámkový blok, na němž si zapsal několik čísel a začal počítat. „Tisíc dvě stě padesát a kolik je tři tisíce dvě stě? Tisíc devět set padesát. Kdy se narodila Hella Hornsteinová?“

„Devatenáct set čtyřicet,“ odpověděl Kaminski.

Mahkorn se dal znovu do počítání. „Bylo by možné, že Bintanat zemřela už roku 1260?“

„Jistě,“ odpověděl Rogalla. „Co tím chcete naznačit?“

Mahkorn ukázal Rogallovi blok a řekl: „Je to jednoduché: 1260 + 1940 = 3200.“

„Teď už chápu, co máte na mysli,“ odpověděl Rogalla, „to je třikrát tisíc a dvakrát sto roků.“

45

Setkání plukovníka Smoličeva s Hellou Hornsteinovou by pro Jacquese Baloueta a Raju Kurjanovovou patrně zůstalo záhadou, kdyby jim překvapivě nepomohl muž, od něhož to nejméně čekali.

Abdul'azíz Suhajmí seděl jako obvykle ve svém ošoupaném křesle ve vstupní hale, jako obvykle četl korán a v pravidelných intervalech si přitom hladil černou bradku. Když se Jacques a Raja vrátili kolem půlnoci do penzionu, Suhajmí ještě pořád četl a Balouet projevil uznání nad jeho zbožností.

Suhajmí se poťouchle usmál, zvedl oči ke stropu, jak měl ve zvyku, a prohlásil, že čtení koránu nemá co dělat se zbožností, ale s moudrostí, a že Alláh si přeje, aby všichni věřící byli moudří, ale nevěřící hloupí. Korán je knihou, v níž si má člověk často číst a on že to dodržuje.

A potom, úplně bez souvislosti, se zeptal: „Měli jste při sledování toho Rusa úspěch?"

Jacques a Raja se na sebe zaraženě podívali.

„Myslel jsem," řekl Balouet, když se vzpamatoval, „myslel jsem, že o svých hostech nic nevíte."

Suhajmí se potutelně zachichotal. „Neznám jména svých hostů," odpověděl, „ale to neznamená, že nevím, co se v mém domě děje. Nenávidím Rusy. Všichni Egypťani, kromě naší vlády, nenávidí Rusy. Už v koránu je přece psáno: ‚Kdo místo ochrany Alláhovy zvolí ochranu Satana, toho čeká jistá záhuba.' Satan slibuje a podněcuje touhy a přání, ale jeho sliby jsou jenom klam! Ten Satan se jmenuje komunismus. Co máte s tím Rusem?"

Suhajmího otázka zněla jako hrozba a Balouet váhal, jak na ni reagovat. Co ten malý tlouštík, kterého zřejmě podcenili, může vědět o Smoličevovi? A hlavně, co ví o nich?

„Co s ním máte?" opakoval Suhajmí.

„Nic,“ zalhal Balouet, „jenom to, že nám slíbil obstarat doklady. Potřebujeme pasy, chápete?“

Jeho poznámka Suhajmího zřejmě popudila. Složil si ruce na prsou a zeptal se: „A proč se neobrátíte na Abdul’azíze Suhajmího? Proč se paktujete zrovna s Rusem?“ Vysoký hlas mu přeskočil ještě výš: „S komunistou! Jste snad taky komunista?“

„Proboha ne, to v žádném případě,“ ujistil ho Balouet. „Slíbil, že nám obstará pasy, ale nevíme, jestli mu můžeme věřit. Tvrdí, že je na útěku před ruskou tajnou službou. Prý byl předtím příslušníkem KGB.“

„To tvrdí?“ Suhajmí se bouřlivě rozesmál. Otřásal se v křesle a div se smíchy neudusil. Nakonec si otřel rukávem čelo, zhluboka se nadechl a řekl: „Lže, je to lhář jako všichni komunisti.“

Raje a Balouetovi bylo jasné, že jestli chtějí získat Suhajmího přízeň, stačí když budou nadávat na komunismus a na bezbožníky. Nevěděli však, jaké má Suhajmí informace a jestli ví, kdo jsou oni.

Raja tuto nejistotu nevydržela a přistoupila k záhadnému malíři: „Monsieur Suhajmí, děláte narážky, které nás hluboce znepokojují. Nemohl byste být konkrétnější? Velice byste nám tím pomohl.“

Abdul’azíz Suhajmí si Raju chvíli měřil pohledem a pak odpověděl: „Je to možná lehkovážné, když vám vyhovím, vždyť vás vůbec neznám, ale –“ opět si pohladil černou bradku, „ale krásné ženě nedokáže Abdul’azíz Suhajmí nic odepřít. Co byste ráda věděla, krásná paní?“

Balouet věděl, že Raja to se Suhajmím umí lépe než on, a proto nechal všechno na ní.

„Co víte o tom Rusovi?“ zeptala se Raja.

Suhajmí se začal vrtět, jako by nechtěl nic prozradit, ale když viděl v Rajině tváři napjaté očekávání, odpověděl: „A co byste chtěla vědět?“

„Všechno,“ přerušil ho Balouet.

A Raja dodala: „Především to, jestli ještě patří k ruské tajné službě nebo jestli je skutečně na útěku před KGB?“

„Na útěku? Vy byste mě rozesmála. Vždyť ten chlap se skoro denně setkává s lidmi v ruských uniformách. On sám je plukovník a údajně se jmenuje Smoličev; ale to bude nejspíš falešné jméno. Smoličev je v ruské tajné službě velké zvíře.“

„Nám říkal, že ho Rusové vyhodili a že se tu skrývá před KGB. Ale že má ještě pořád dobré styky, takže nám může obstarat pasy na vycestování.“

„To je možné,“ připustil neochotně Suhajmí, „tím chci říct, že možná nějaké kontakty má, ale o nějakém skrývání nemůže být ani řeči. Skoro každý večer odchází z domu, přejde dvě ulice a tam na něho čeká ruská černá limuzína, která ho odveze na Mídán as-Sajída Zejnab.“

Na Mídán as-Sajída Zejnab byl hlavní stan sovětské tajné služby v Egyptě. Smoličev je tedy vlákal do pasti.

„A co ještě víte?“ zajímala se dál Raja. „Jak jste přišel k těmhle informacím, monsieur Suhajmí?“

„To je docela jednoduché,“ odpověděl klidně Suhajmí. „Abdul’azíz má mnoho přátel, kteří jsou šťastní, když mu můžou prokázat nějakou laskavost, a všichni jeho přátelé mají hodně času, spoustu času. Ten komunista neudělal v prvních dnech ani krok, aniž by ho nesledoval některý z mých přátel. Hned jsem tušil, že je to Rus, komunista; vypadal jako čert.“

„A proč ho nevyhodíte z domu, když ho tak nenávidíte, monsieur?“

„Hned vám to povím, madam.“ Suhajmí se naklonil k Raje. „Smoličev je mocný muž. On a jeho lidé se dozvěděli, že načerno ubytovávám cizince a od té doby jsem nucen táhnout s nimi. Musím ubytovávat lidi, které ke mně pošlou a nesmím se na nic vyptávat. Jediný užitek z toho je, že Rusové dobře platí.“

Raju zalil studený pot. Ubytovali se tedy přímo v úkrytu KGB. Raja a Balouet se na sebe podívali. To přece nemůže být pravda!

„Samozřejmě jsem si myslel," pokračoval Suhajmí, „že i vás poslali komunisti, ale zřejmě jsem se mýlil."

Balouet si přisunul židli k Suhajmímu. Mluvil tiše, protože se bál, aby někdo jejich noční rozhovor neslyšel. „Monsieur Suhajmí, prosím vás, věřte nám. Prcháme před Rusy. Neptejte se, prosím, proč. Ale jak to vypadá, tak nás Smoličev vlákal do pasti. Říkal, že je na útěku před KGB, a slíbil, že nám obstará nové pasy. Vůbec nic jsme netušili."

„Alláh je potrestá," zvolal Suhajmí, „ty zatracené komunisty, ta klíšťata na těle věřících!"

„Kde je Smoličev teď?" zeptal se Balouet.

Suhajmí ukázal očima nahoru. „Sešel se s jednou německou lékařkou, která pracovala v Abú Simbelu. Ale to je jenom polovina pravdy. Ve skutečnosti je to špionka KGB. Jmenuje se Hella Hornsteinová."

Balouet vyskočil, přistoupil k Raje a chytil ji za ruku. Dívali se na sebe a nebyli schopni slova. Události posledních týdnů se jim odvíjely před očima jako zpomalený film: Nepodařený útěk lodí do Súdánu, zajetí v núbijské vesnici, útěk letadlem do Vádí Halfy, přátelský kapitán ve vlaku do Chartúmu – co z toho byla náhoda a co byla práce Smoličeva a jeho lidí?

„Smoličev," řekla tiše Raja, „Smoličev." Pokyvovala hlavou. „To jsem si mohla myslet. Uniknut ze spárů KGB není tak snadné."

I Balouet byl zdrcený. „Jedno nechápu," řekl rezignovaně. „Jestli v tom všem má prsty Smoličev, nebylo by nic lehčího, než aby nás dal odstranit některým ze svých pochopů."

„To je pro KGB typické," odpověděla Raja. V očích měla slzy vzteku. „Smoličev nás využívá k něčemu, o čem nemáme ani

potuchy. Chvilku sledoval naše pokusy o útěk zdálky, ale teď podle všeho chce s obzvláštním potěšením převzít hlavní roli.“

„Takže dokonce i naše setkání v tomto domě před několika dny bylo naplánované?“

„Jsem o tom přesvědčená!“

Balouet se těžce svezl na židli. Byl vyčerpaný a ztratil odvahu. „Prostě tomu nemůžu uvěřit,“ opakoval a kroutil přitom hlavou. V jeho hlase zaznívalo zklamání a rezignace, když se Suhajmího zeptal: „Odkud máte informace o Helle Hornsteinové?“

Malý obtloustlý mužík se vlídně zasmál. „Přece jsem vám řekl, že Abdul’azíz Suhajmí má mnoho přátel. Jednoho tady, druhého tam, skoro jako KGB. O Helle Hornsteinové toho vím ještě víc. Jak víte, je to Němka. Ještě před postavením berlínské zdi odešla jako studentka medicíny z východního Berlína a studovala na Západě. Zařídil to všechno muž, s nímž měla od svých šestnácti let poměr, ženatý muž, který by mohl být jejím otcem…“

„Tuším, kdo to byl,“ přerušila ho Raja, „byl to Smoličev. Ve východním Berlíně si vysloužil první ostruhy.“

Suhajmí se na Raju překvapeně podíval. „Odkud to víte, madam?“

„Myslím si to,“ snažila se Raja vykroutit.

Suhajmí pokračoval: „Když Hella Hornsteinová přišla už jako hotová lékařka do Egypta, poměr těch dvou už dávno skončil, ale ona pro tajnou službu pracovala dál. Pak se však muselo něco stát, protože mezi nimi došlo ke konfliktu. Můj přítel Ismá’íl, který naslouchal jejich rozhovoru v kavárně Azbakíja, referoval, že si vzájemně nadávali a obviňovali se. Smoličev jí řekl, že je děvka – a to je, při bradě Prorokově, každá komunistka – a vyhrožoval jí, že ji udá, jestli s těmi svými eskapádami nepřestane. Rozešli se ve zlém.“

„Co myslel Smoličev těmi ‚eskapádami’?“ zeptal se Balouet. Suhajmí mu neodpověděl a Balouet seděl jako omámený a

neschopný uvažovat, co se v této situaci dá dělat. Raja se bála jít do jejich pokoje. Kdoví, co s nimi Smoličev zamýšlí?

„Neměl jsem o tom mluvit," začal hořekovat Suhajmí, „měl jsem si to nechat pro sebe. V koránu je psáno, že Alláh nemá rád ty, kteří svými vědomostmi vyvolávají na zemi zkázu. Ať mi milosrdný Alláh odpustí. Jak vám můžu pomoci?"

Ani Jacques, ani Raja mu v té chvíli nedokázali odpovědět. Byli zoufalí a Balouet už zase pomýšlel na to, že se na všecko vykašle a už se za to ani nestyděl.

Raja na něho úkosem pohlédla. Balouet už ji znal natolik dobře, aby věděl, co si myslí. Určitě na něm poznala, že rezignoval. Kam mají teď v noci jít?

Suhajmí vytušil, jaké myšlenky se jim honí hlavou a řekl: „V ničem vám nebráním, ale jestli chcete slyšet mou radu, neopouštějte můj dům ukvapeně. Smoličev by z toho musel usuzovat, že jste ho prokoukli. Nikdy neškodí, když si protivník myslí, že si může být svou věcí jistý. Zítra uvidíme, co dál. Vždyť víte: Abdul'azíz Suhajmí má spoustu přátel."

Suhajmího nezištné přátelství jim připadalo trochu podezřelé, ale Balouet neviděl jiné východisko. Podíval se na Raju, beze slova přikývl a Raja pochopila, co chtěl říct.

Nikdy jim pokoj se dvěma holými žárovkami u stropu nepřipadal tak studený a nehostinný. Barevné stěny náhle působily jako zdi vězení a nábytek jim připadal opotřebovaný a zchátralý. Oba padli oblečení na postel a v bezmocném objetí se pokoušeli usnout.

Ale Raja a Jacques jen mlčky leželi, naslouchali každému podezřelému zvuku a nebyli schopni jasně uvažovat.

Za svítání se Raja vyděsila. Zvuky, které slyšela zvenku, nebyly časně ráno v Suhajmího domě obvyklé. I Jacques naslouchal s otevřenými ústy. Bylo to zvláštní: I když se právě dozvěděli, jak je

jejich situace bezvýchodná, nepociťovali strach. Věděli, že KGB pracuje tiše.

Otevřeným oknem a z chodby zaznívaly rozčilené vřeštivé hlasy z tranzistoru. Ozývaly se výkřiky, jimž nerozuměli, ale vycítili z nich obrovské rozčilení. Po domě se rozléhaly spěšné kroky.

Balouet si z umyvadla nabral vodu do dlaní a opláchl si obličej. Pak si prohrábl vlasy a řekl Raje, aby za ním zamkla dveře.

Raja čekala v pokoji se zavřenými okenicemi a neměla tušení, co se děje. Jacques se za chvíli vrátil.

„Je válka," řekl tupě. „Izrael napadl Egypt. Všichni cizinci v Káhiře mají zákaz vycházet z domu. Smoličev se sbalil a zmizel."

Raje chvíli trvalo, než pochopila, co to znamená. Nevěděla, jestli je nová situace důvodem k radosti nebo k obavám. Také Balouet byl bezradný.

Trhli sebou, když někdo zaklepal na dveře. Venku stál Suhajmí a rozčileně křičel: „Alláh, milosrdný, slitovný, vyslyšel mé modlitby! Je pryč, ten Rus je pryč!" Přitom se s rukou nad hlavou jako břišní tanečnice radostně zatočil kolem dokola.

Od Suhajmího se dozvěděli příčinu válečného konfliktu. Bratrské státy Sýrie a Jordánsko už delší dobu naléhaly na egyptského prezidenta Gamála Abd an-Násira, aby uzavřel Akabský záliv pro izraelské lodě. Izrael tak měl odříznutý přístup k ropě ze Středního Východu a bylo jen otázkou času, kdy Izraelci násilím dobyjí tuto námořní cestu zpátky.

Egypťané uvítali vypuknutí války s nadšením. Na ulicích vyhrávaly rozhlasové a televizní přijímače a hlásily počty sestřelených izraelských letadel. Rovněž oznámily, že už prvního dne byly obsazeny některé části Galileje a že se plánují nálety na Tel Aviv. Lidi těmto informacím věřili a tancovali na ulicích.

Jenom Abdul'azíz Suhajmí, který Jacquese a Raju průběžně informoval o situaci, už po třech dnech projevil pochybnosti o pravdivosti egyptského zpravodajství. Dal si ruku před ústa a

šeptem jim řekl, že poslouchal britskou BBC a tam že hlásili něco úplně jiného. Izraelci prý obsadili celý Sinajský poloostrov, jižní Libanon a Sýrii a izraelské jednotky se blíží k Ammánu. Teď hrozí, že Izraelci překročí Suezský průplav a ze Suezu do Káhiry je to pouhých 135 kilometrů. Nechť Alláh ochraňuje Egypt.

Ale Alláh se od Egypta odvrátil. Po šesti dnech všechno skončilo, Egypt byl poražen a Sinajský poloostrov se zaplnil vraky tanků a tisíci bot, které tam zůstaly po prchajících Násirových vojácích. Násir nabídl demisi. Cizinci se mohli zase volně pohybovat. Jacques a Raja znovu nabyli odvahu.

46

Po potupné porážce Egypta zavládl v Káhiře ještě větší chaos než obvykle, a to už něco znamenalo, protože Káhira je sama o sobě vzorem nepředstavitelného chaosu. Lidé, kteří se vůbec neznali, se na ulicích se slzami v očích objímali, bědovali a proklínali nevěřící. Někteří se nedokázali s porážkou vyrovnat a vrhali se z mostů a věží. Názory na prezidenta Násira se různily. Jedni ho proklínali, jiní v něm spatřovali mučedníka a věřili, že jenom on je může zachránit.

V těchto dnech se Arthur Kaminski a Mike Mahkorn opět vydali po stopách Helly Hornsteinové, aniž by vzbudili sebemenší pozornost. Mahkorn byl přesvědčený, že Hellin zvláštní vztah k mumii je mnohem víc než pouhou honbou za senzací. Tušil, že mezi Hellou a mumií existuje jakési tajemné napětí, a byl přesvědčený, že se nějakým způsobem musí vybít. Ale ať o tom přemýšlel sebevíc, vyřešení problému bylo stejně vzdálené jako na samém začátku pátrání.

Kaminski naopak o důvodech, proč Hella tak propadla kultu mumie, příliš nepřemýšlel a považoval to za jednu z mnoha vlastností oné exaltované ženy. Kaminski chtěl Hellu opět vidět a chtěl si s ní všechno vyjasnit. Miloval ji a nemínil se tak lehko vzdát.

Dobu zákazu vycházení strávili Kaminski a Mahkorn v hotelu, kde se při sklence a debatování velmi sblížili. Starší Arthur měl pro mladšího Mika víc obdivu, než Mike pro Arthura. Vážil si na něm chladnou rozvahu, s níž všechno posuzoval. Nedovedl si představit, že by tohoto energického a houževnatého chlapíka mohlo něco vyvést z míry.

Třebaže se Mahkorn s Hellou nikdy nesetkal, díky svým obratně kladeným otázkám už v podstatě pochopil její povahu. Mluvil o ní

jako starý přítel. Zatímco Kaminski bezradně hledal odpověď na otázku, proč jeho medailon propašovala do mumie, Mahkorn v tom viděl jistý význam. Nevěděl sice, čeho tím chtěla Hella dosáhnout, ale byl přesvědčený, že tím sledovala určitý cíl a snažila se tím dát nějaké znamení. Rozhodně nesouhlasil s Kaminského názorem, že se mu tím chtěla vysmívat. To určitě ne.

Politické nepokoje v Egyptě však Kaminskému a Mahkornovi nezabránily, aby dál hledali Hellu Hornsteinovou. Čtyři dny po skončení války, 15. června 1967, kdy už prošli sedm hotelů pro cizince, vstoupili do hotelu Omar Chajjám. Kaminski měl s sebou fotografii Helly před velkým chrámem v Abú Simbelu, kde ji vyfotografoval na začátku jejich známosti. Kaminski a Mahkorn teď už věděli, že recepční v hotelech, především káhirských, si vzpomenou spíš na tvář než na jméno.

S pánovitostí, která nesnesla žádný odpor, ukázal Mahkorn recepčnímu fotografii a zeptal se, jestli se tato dáma, která je Němka, neubytovala v jejich hotelu.

Recepční, mladý neotesaný egyptský kariérista se drze ušklíbl. Fotografii si prohlížel dlouho a s požitkem, až měl Mahkorn tisíc chutí popadnout ho za ušmudlanou stříbřitou kravatu a pořádně s ním zatřást. Znuděný indolentní mladík unikl tomuto zákroku jen proto, že jakýsi pán středního věku, podle křiklavého oblečení zřejmě Američan, položil na pult recepce klíč od svého pokoje a projevil přitom zájem o Hellinu fotografii. Pak téměř nesrozumitelným argotem procedil: Congratulations.

Mahkorn ani Kaminski zprvu nemínili na Američanovu poznámku reagovat, ale ten se obrátil na Mahkorna s otázkou, jestli je ta žena jeho manželkou. Mahkorn stroze odpověděl ‚Ne', a aby se zbavil dalších otázek, ukázal na Kaminského.

„Congratulations," opakoval Američan, a když dodal, že tu lady nedávno obdivoval při snídani na terase, Mahkorn a Kaminski navzdory počáteční nechuti zpozorněli.

Vzali Američana stranou, ukázali mu fotografii a Mahkorn se zeptal: „Jste si jistý, že to byla tahle žena?“

Američan si fotografii moc neprohlížel a odpověděl: „Pánové, pohledu Ralpha Nicolsona žádná žena neunikne. Bohužel jenom pohledu. Ale takovouhle tvář si člověk zapamatuje. Není to fantastická žena?“

Dokonce i Mahkorn byl tak překvapený, že jenom přikývl a opakoval: „Ano, je to fantastická žena.“

Nicolsonova tvář se rozzářila úsměvem: „Je to zvláštní, ale všechny krásné ženy na tomhle světě jsou vdané. Jak je to možné?“ Rozesmál se tak, že se to rozléhalo po celé hale.

Mahkorn a Kaminski se mezitím vzpamatovali. „Sire,“ začal Mahkorn, ale dál už se nedostal.

„Žádný sir,“ přerušil ho Nicolson, „jmenuju se Ralph. A jak se jmenujete vy?“

„Mike,“ odpověděl Mahkorn.

„Vy jste Američan?“

„Ne, Němec.“

„Nevadí.“

Mike se neubránil úsměvu. „A kdy to bylo? Kdy jste tu ženu viděl tady v hotelu?“

„Dva nebo tři dny před válkou. Můj ty bože, jak to zní, dva nebo tři dny před válkou!“ Náhle se zamyslel. „Ta žena…?“ Bezradně pokrčil rameny. „Po tom setkání jsem ji už neviděl. Je mi to líto, kvůli vám.“

Hlavní recepční, který je pozoroval a sledoval jejich rozhovor, k nim teď přistoupil a zdvořile se zeptal: „Pánové prominou, že se do toho vměšuji. Jde o hosta našeho hotelu?“

Mahkorn mu podal fotografii a starý recepční přikývl: „Proč se o tu dámu zajímáte?“

„Je to snoubenka tady toho pána,“ zalhal Mahkorn a ukázal na Kaminského. „Měli jsme se tu s ní sejít, ale minuli jsme se.“

Recepční chápavě přikývl. „Jak se ta dáma jmenuje?“

„Doktorka Hella Hornsteinová a je Němka.“

„Ano, je Němka,“ přisvědčil recepční. „Ale jmenuje se Petra Kramerová. Objednával jsem jí letenku do Německa.“

„Kdy to bylo?“

„Třetího června.“

„A kam do Německa?“

Recepční se zamyslel a zavrtěl hlavou: „Do Frankfurtu, jestli se nemýlím. Počkejte, mister, vzpomínám si, měla letět přes Frankfurt do Mnichova.“

„A letenka byla vystavena na jméno Petra Kramerová?“

„Jak poručila.“

Mahkorn a Kaminski byli překvapeni. Kaminski svraštil čelo a Mahkorn vtiskl recepčnímu do ruky bankovku.

„Falešné papíry jí určitě obstaral Smoličev,“ řekl Mahkorn, když se Američan rozloučil nedbalým mávnutím ruky. „Jaké kontakty má doktorka Hornsteinová s Mnichovem?“

„To nevím,“ odpověděl Kaminski. „Hella sem přišla z Bochumi. O Mnichovu nikdy nemluvila.“ Zamyslel se. Nakonec řekl: „Musím tam za ní. Musím Hellu najít.“

Mike se zašklebil. „To se mi docela hodí. Bydlím v Mnichově. Ale mělo by ti být jasné, že spíš najdeš Evropanku v Káhiře, než Němku v Mnichově. Mnichov je plný Němek.“

Teď se dal do smíchu i Kaminski. Pochopil, co tím chtěl Mike říct.

Když tam potom bezradně postávali a přemýšleli, kde by měli Hellu Hornsteinovou hledat, znovu k nim přistoupil starý recepční. Ukázal Mahkornovi jakýsi seznam a řekl: „Třeba vám to pomůže, mister. Ta dáma, kterou hledáte, telefonovala den před odletem dvakrát do Mnichova. Tohle je seznam telefonních hovorů, které naše centrála spojovala 2. června. Podívejte: pokoj 217 v hlavní

budově, v němž paní Kramerová bydlela, a u toho je dvakrát Mnichov 2198263.“

„Říká ti to číslo něco?“ zeptal se Mike a zapsal si číslo na papírek.

Arthur zavrtěl hlavou. „Nemám tušení.“

47

Profesor al-Hadíd neměl od oné trapné události s medailonkem ani chvilku klidu. Všechny noviny, které o tom psaly, větřily skandál a většina jeho výzkumnou metodu tvrdě odsoudila. Proto mu velice záleželo na tom, aby si před veřejností napravil pokaženou reputaci.

Ohlásil se u Ahmada Abd al-Kadíra a tvrdil, že má senzační novinky o Bintanatině mumii. Al-Kadír to posuzoval spíš skepticky, ale přece jen pozval Hasana Muchtára a Istvana Rogallu, kteří byli ještě pořád v Káhiře, aby přišli do jeho kanceláře v Egyptském muzeu.

Profesor al-Hadíd se stařeckou pedantností vyndal z černé diplomatky rentgenové snímky různých formátů a přistoupil s nimi k oknu. Al-Kadír, Muchtár a Rogalla ho se zájmem sledovali.

„Tyhle snímky," prohlásil profesor s jistou pýchou, „byly pořízeny novou americkou metodou. Vykazují podstatně větší kontrasty než obyčejné rentgenové snímky. A teď se podívejte, co jsem objevil."

Muži se natlačili kolem al-Hadída a mžourali proti světlu. Na negativu, který profesor držel na okenním skle, byla lebka mumie z profilu. Al-Hadíd vzal tužku a ukázal na síť světlých čar.

„A co to má být?" zeptal se al-Kadír netrpělivě.

Profesor sundal rentgenový snímek z okenního skla a vítězoslavně pohlédl na muže kolem. „To, co vidíte na tomto snímku, je nesporně zlomenina spodiny lebeční, pravděpodobná příčina smrti. Podle tohoto snímku mohla smrt nastat úderem do týlu. Ale –" al-Hadíd vzal druhý snímek, „nález na tomto snímku to popírá: Na tomto snímku vidíme pánev a můžeme rozeznat komplikovanou frakturu."

Al-Kadír, Muchtár a Rogalla se rozčileně shlukli kolem profesora a jeho snímku. Jasně viděli několikanásobnou zlomeninu, táhnoucí se napříč pánví.

„Tohle samo o sobě," poučoval profesor, „by sice nemělo za následek smrt, ale v té době by zlomenina pánve udělala z královny mrzáka a dřív nebo později by za velkých bolestí zemřela."

„Zajímavé," poznamenal Rogalla, „a co mohlo být příčinou těch zranění?"

Profesor vytáhl další rentgenový snímek a podržel jej proti světlu. „Tohle je snímek lebky sebevraha, který skočil z věžáku v káhirské čtvrti Búlák. Jak vidíte, zlomeniny jsou téměř stejné."

„Vy se tedy domníváte, že šlo o sebevraždu?" zeptal se rozčileně Muchtár.

„Jisté náznaky tady skutečně jsou," odpověděl al-Hadíd. „Ale jedna ze zásad anatomie zní: Když se příčina smrti zdá být obzvlášť jasná, mělo by se s vyšetřováním začít znovu od začátku. U mumie to platí dvojnásob."

„A výsledek?"

„Budete se divit. Vedle dalších zlomenin na rukou a nohou, které by potvrzovaly původní verzi, jsem objevil toto." Profesor ukázal tužkou na menší, čtvercový negativ. „To jsou krční obratle," objasňoval, „a tato kost ve tvaru podkovy se nazývá os hyoideum. Je na přední horní části krku, mezi spodní čelistí a hrtanem a nazývá se taky jazylka. A teď se na tu podkůvku dobře podívejte ještě jednou. Zřetelně uvidíte, že je uprostřed prasklá."

„A to znamená co?"

„Že Bintanat byla s největší pravděpodobností uškrcena. Při tom jí zlomili jazylku. Asi proto, že někdo chtěl svůj čin zamaskovat, jí shodil z velké výšky na zem."

Al-Kadír, Muchtár a Rogalla se na sebe podívali. Profesorovo sdělení je všechny zaskočilo. O Ramessově manželce Bintanat se

toho moc nevědělo a o její smrti už vůbec nic. Profesorův nález je možná přivede na stopu historického dramatu. Teď bude třeba srovnat tyto nové poznatky s ostatními a dát je do správné souvislosti. Úkol, který mohl trvat roky, ale, jak se zdálo, taky mohl objevitelům vynést slávu.

Ale kdo je vlastně objevitelem mumie? S kým z nich bude navždycky spojováno Bintanatino jméno, tak jako je navždy spjato jméno Tutanchamon s Howardem Carterem?

V duchu v to doufal každý z nich: al-Hadíd, protože vedl výzkum mumie, al-Kadír, protože byl expertem na mumie a Bintanat byla uložena v jeho muzeu, Muchtár, protože byl hlavním archeologem v Abú Simbelu; a Rogalla, jako expert na Ramessovu dobu, měl nejlepší kvalifikaci pro další výzkum.

Uctivé mlčení tedy nesouviselo s dramatem, které se odehrálo před více než třemi tisíci lety, ale s vyhlídkou na slávu, která je v archeologii stejně významná jako v každém vědním oboru, dokonce snad ještě důležitější.

V této chvíli měl nejlepší karty v ruce profesor al-Hadíd. Určitě brzy napíše o svých zjištěních práci, která bude všude citována a trapné okolnosti při otevření mumie už budou dávno zapomenuty. Z ostatních tří bude mít šanci zpochybnit al-Hadídovu slávu jenom ten, kdo profesorovy poznatky nějakým senzačním způsobem potvrdí – anebo vyvrátí.

Rogalla začal nervózně přecházet po kanceláři. Bylo na něm vidět, že o něčem usilovně přemýšlí.

„Jaký na to máte zatím názor?“ zeptal se Rogally al-Kadír.

„Nevím. Výsledek vyšetření je pro mě stejně nečekaný jako pro vás. Je to, abych tak řekl, nezvyklé, ne-li dokonce ojedinělé. Ale takové je i místo, kde byla mumie nalezena. Řekl bych to takto: Kdybych neviděl na vlastní oči, že Bintanat byla pochována v Abú Simbelu, tak bych al-Hadídovým tvrzením nevěřil. Jenomže tady máme co dělat se dvěma archeologickými poznatky, jež se

vymykají všem normám. Naším úkolem tedy bude, abychom z obou anomálií vyvodili závěry.“

Muchtárovi se Rogallovo vyjádření nelíbilo. Především mu nebylo po chuti, že Němec mluvil tak, jako by si na Bintanat dělal nároky. „Všechno je to nesmysl,“ zasyčel zlostně, „dva nezvyklé faktory ve výzkumu ještě zdaleka nedokazují správnost teorie. A co když se v něčem mýlíme?“

Tato poznámka zase popudila al-Hadída. Malý obtloustlý profesor si sundal brýle a utřel si pot z čela. „Muchtáre!“ zaburácel, až se to rozlehlo po celé nízké místnosti. „Myslíte si, že dvacet roků praxe nestačí, aby člověk mohl vyslovit platný názor? Napsal jsem víc jak dvacet průkopnických prací o výzkumu mumií a některé z nich pojednávají i o mumiích Nové říše. Od vás zatím znám jenom jízlivé komentáře. Pro vědu jste toho zatím moc neudělal.“

Rogalla se neudržel a při profesorových slovech horlivě přikyvoval a dokonce poznamenal „máte pravdu“, což Muchtára rozzuřilo. Vztekle profesora odstrčil a začal na něho křičet, že je typický neurotik, který prahne po uznání. Rogallovi řekl, že je odporný Němec, a práskl za sebou dveřmi.

„Velice mě to mrzí,“ omlouval se ředitel muzea Ahmad Abd al-Kadír, „ale musíte to přičíst jeho rozčilení.“ Pak se obrátil k Rogallovi: „My Egypťané se velice snadno necháme vyvést z míry.“

48

Jacques Balouet a Raja Kurjanovová z vlastní zkušenosti věděli, že sovětská tajná služba kontroluje všechny egyptské hraniční přechody včetně letišť a že jejich jména jsou zaručeně na prvním místě v seznamech osob, které KGB hledá.

Plukovník Smoličev se od konce šestidenní války sice v Suhajmího penzionu neobjevil, ale to v žádném případě neznamenalo, že je pustil z očí. Věděli, že je schopen jakékoli podlosti, a proto vymysleli plán, jak mu uniknout, kdyby je sledoval nějakým jiným způsobem.

Na svých procházkách po káhirském Starém městě se v posledních dnech často rozdělili, bezcílně se toulali spletí uliček a vraceli se každý zvlášť, aby pronásledovatele zmátli. Od nenápadného drogisty získal Balouet za sedm set padesát dolarů pasy včetně víz. Ironií osudu bylo, že mu Balouet zaplatil penězi, které dostal od Smoličeva.

Pasy byly vystaveny na jména Jean a Simone Tainovi z Paříže a byly k nerozeznání od pravých. A tak Jacques a Raja získali ze dne na den novou identitu. Pod novými jmény se ubytovali v hotelu Central, příšerné ubytovně na Šári' al-Bústa, kde, jak jim řekl Suhajmí, Francouzi skoro vůbec nebydlí. Tam prošly jejich pasy první ověřovací zkouškou a ani v hotelu, ani na policii, která kontrolovala doklady všech hotelových hostů, nevzbudily nejmenší podezření.

Balouet alias Taine rezervoval letenky do Říma, na víc už neměli. Ale hlavně že budou z Egypta, říkali si, pak se uvidí, co dál.

Letadlo do Frankfurtu s mezipřistáním v Římě mělo odletět v 10,30. V rozlehlé letištní hale panoval čilý ruch, přerušovaný

neustálými hlášeními v arabštině, angličtině a francouzštině, jimž stejně nikdo nerozuměl.

Řada cizinců se ještě nevzpamatovala z šoku šestidenní války. Mnozí žili v Egyptě už léta a teď se spoustou zavazadel opouštěli zemi. V hale se hromadily kufry a bedny, a četní nosiči, kteří tu nepravidelně a bez povolení pracovali, měli plné ruce práce a dobré výdělky.

Balouet a Raja se protlačili mezi lidmi do odbavovací haly a posadili se na moderní lavice z ocelových trubek a plastu. Balouet nespouštěl oči ze světelné tabule nad čtyřmi nástupními vchody.

Raja vzala Jacquese za ruku. Nepromluvili ani slovo, ale oba si mysleli totéž: Teprve až budou sedět v letadle, mohou říct, že se jim to podařilo. Pak už bude všechno v pořádku a budou moci začít nový život.

Do haly pražilo nemilosrdné slunce a vzduch se skoro nedal dýchat. Oběma se na těle vyrážel pot a oni se báli, aby se ještě v poslední chvíli nestalo něco, co by zmařilo všechno jejich úsilí.

Hodiny bez ciferníku, které visely na vysoké bílé stěně, odměřovaly čas nekonečně pomalu. Jsou situace, kdy se minuty vlečou jako hodiny. A jako by na to čekal, jako by věděl, že to přijde, Balouet náhle zaslechl své jméno. Někdo volal: „To je přece Balouet!“

Raja zareagovala okamžitě. Stiskla Balouetovu ruku a potichu řekla: „Nedívej se tam. Ty přece nejsi Balouet, jsi Taine!“

Balouetovi se nahrnula krev do hlavy. Ten hlas znal, a když vzhlédl, věděl, komu patří. Na okamžik ho napadlo, že bude dělat hloupého a řekne: Promiňte, ale to je zřejmě nějaký omyl! Ale pak si uvědomil, že by se tím jenom zesměšnil a že by to jejich situaci nijak nezlepšilo. Proto muži, který se před nimi v doprovodu jiného muže nečekaně objevil, řekl: „Jste to vy, Kaminski?“

Kaminski mu představil Mahkorna a poznamenal: „Jak vidím, tak jste to dokázali. Mám z toho radost, opravdu vám to přeju.“

Raje připadala jeho poznámka cynická a vybuchla: „Nemusíte se přetvařovat, monsieur, víme všechno. Co s námi chcete udělat?“

„Já vám nerozumím,“ odpověděl Kaminski, „co tím chcete říct? Nemohla byste mi…“

Balouet mu skočil do řeči. „Víte, Kaminski, v posledních týdnech jsme toho hodně prodělali. Zažili jsme, jak se z přátel stali nepřátelé a naopak. Divili jsme se, když jste nám tenkrát pomáhal dostat se z Abú Simbelu, ale dlouho jsme o tom nepřemýšleli. Netušili jsme, že jste nás s doktorkou Hornsteinovou zneužili. Tak co nám chcete udělat teď? Vaše gorily už určitě čekají někde vzadu.“

Kaminski nechápal, o čem Francouz mluví. Proč a jak je měli on a Hella oklamat? Nejistě pohlédl na Mahkorna a v jeho výrazu viděl nevyslovenou otázku: Co jsi mi zamlčel?

Nakonec se Kaminski obrátil k Balouetovi: „Nemohl byste se vyjádřit jasněji?“

Raja se trpce zasmála. „Dobrá, monsieur, když to tedy chcete slyšet: Vy a doktorka Hornsteinová pracujete pro ruskou tajnou službu.“

Mahkorn odstrčil Kaminského stranou a přistoupil k Raje. „Mohla byste to opakovat?“

„Kaminski a doktorka Hornsteinová jsou špioni KGB.“

Mahkorn se otočil, strčil si ruce do kapes, napřímil se a stoupl si před Kaminského. „Myslím, že mi dlužíš vysvětlení, co říkáš?“

Kaminski byl úplně bez sebe a hledal slova: „Poslyšte,“ obrátil se nakonec k Balouetovi, „když jste tenkrát v Abú Simbelu řekli, že jste pracovali pro KGB a chcete se z toho dostat, vůbec jsem o tom nepřemýšlel a bylo pro mě samozřejmé, že vám pomůžu. To je přece absurdní dávat mě teď do spojitosti s Rusy!“

„Samozřejmě, že je to absurdní,“ odpověděl Balouet, „ale ještě mnohem absurdnější je, že pro KGB pracuje doktorka Hornsteinová.“

„Hella Hornsteinová? To není možné!“

„Podívejte! Nemůžeme vám nic dokázat, ale všechno mluví proti vám. Zato není nejmenších pochyb, že doktorka Hornsteinová pracuje pro sovětskou tajnou službu.“

Kaminski se strojeně zasmál.

„Hella, právě Hella!“

„Ano, právě Hella!“ přerušila ho Raja zlostně. „Na vlastní oči jsme viděli, jak se setkala s plukovníkem Smoličevem. A Smoličev má v Egyptě spoustu přátel. Ti vám to jejich setkání můžou potvrdit.“

„Kdo je plukovník Smoličev?“ zeptal se udiveně Mahkorn.

„Šéf ruské tajné služby v Egyptě a ta největší svině na světě!“ Raja se rozplakala zlostí. „Hnal nás přes celý Súdán, Rudé moře a polovičku Egypta a my jsme si mysleli, že jsme v bezpečí. Ve skutečnosti to všecko byla jen hnusná fraška. Smoličev si s námi hrál jako kočka s myší a doktorka Hornsteinová mu při tom pomáhala.“

Když to Raja říkala, ustrašeně se rozhlížela, jako by čekala, že k ní každou chvíli přistoupí Smoličev nebo některý z jeho mužů a se samolibým úsměškem jí položí ruku na rameno. Ale nic takového se nestalo.

Kaminski se nepřítomně díval před sebe, jako by se s neočekávanou situací nedovedl vypořádat. „Ujišťuji vás,“ vykoktal, „že s Rusy nemám nic společného, vůbec nic. A pokud jde o Hellu Hornsteinovou, o ničem takovém jsem nevěděl a nemůžu tomu ani uvěřit. Jsem přesvědčený, že to všechno je obrovský omyl. Kdy a kde jste viděli doktorku Hornsteinovou?“

„Den nebo dva před vypuknutím války. Proč se ptáte?“

Mahkorn viděl, jak je Kaminski zmatený, a tak odpověděl místo něho: „Hledáme Hellu Hornsteinovou. Staly se totiž podivné věci.“

„Když to neví Kaminski –“

„Neví to, ale dělá všechno, aby ji našel. A je možné i to, že její zmizení má něco společného s tajnou službou, o níž mluvíte. Bylo by to celkem pravděpodobné.“ Vrhl na Kaminského pátravý a téměř soucitný pohled.

Pro Arthura Kaminského se zastavil čas. Necítil nic než velkou prázdnotu a bezradnost. Na Baloueta a Raju rozhodně nepůsobil tak, že by je v příští chvíli chtěl vyzvat, aby ho nenápadně následovali. Že by Kaminski skutečně nevěděl o činnosti Helly Hornsteinové?

Raja se k té myšlence přikláněla víc než Balouet. Z vlastní zkušenosti věděla, že zeď utajování dokáže rozdělit dokonce i rodiče a děti, manželky a manžele. Proč by tedy nemohla rozdělit milence?

„Smoličev a Hella se sešli v jedné kavárně na Starém městě,“ ujala se slova Raja. „Pokud víme, došlo mezi nimi k roztržce. Naposled bydlela v hotelu Omar Chajjám.“

Mahkorn přikývl. „To víme taky. Podle našich informací Hella Hornsteinová den před vypuknutím války odletěla do Německa, pravděpodobně do Mnichova. To je poslední stopa.“

Mahkornovi hučelo v hlavě jako v úle. Zapálil si cigáro a nervózně ho cumlal. Když se dověděl, že Hella pracuje pro Sověty, v první chvíli ho napadlo, že jim to pomůže při řešení všech těch záhad, které tuto ženu obklopovaly. Ale čím déle o tom přemýšlel, tím víc se od nějakého řešení vzdaloval.

Jistě, i tajné služby se mohly z nějakých důvodů zajímat o mumie, ale ta věc s medailonkem mu připadala tak provokující, že vůbec nezapadala do jeho představ o agentce špionážní služby. Ať už Hella byla agentkou nebo nebyla, její vztah k mumii by určitě KGB zmátl. Tajné služby na celém světě sice nemají nic tak rády jako chaos – který je živnou půdou pro jejich práci – ale vždycky ho chtějí využít proti druhé straně, jejich vlastní činnosti škodit nesmí.

Z reproduktorů se ozvalo nesrozumitelné hlášení, ale na světelné tabuli nad vchodem 3 se objevil nápis Let LH 683.

Balouet zvedl ze země malou cestovní tašku.

„Máme stejnou cestu," poznamenal Kaminski.

A Balouet přikývl: „Tak pojďte. Projdeme pasovou kontrolou společně. Chtěl bych se vám podívat do očí, až nás chytnou. Máme totiž falešné doklady. Cestujeme jako Jean a Simone Tainovi. Tak, teď víte všechno."

Uniformovaní úředníci pasové kontroly seděli v kabinách s neprůstřelným sklem a tvářili se důležitě. Tomuto autoritářskému chování je naučili Rusové. A od Sovětů převzali ještě jeden zvyk: Za každým uniformovaným úředníkem pasové kontroly stál pracovník státní bezpečnosti v civilu jako vyšňořený symbol státní moci.

Balouet, teď už jako Jean Taine, podal úředníkovi svůj a Rajin pas se zdůrazněnou lhostejností. Snědý Egypťan s tenkým knírkem a krátkými kudrnatými černými vlasy se do každého dokladu zahloubal, jako by četl súru v koránu.

Raje bilo srdce až v hrdle, když se úředník sklonil nad její pasovou fotografií a porovnával ji s osobou, která stála před ním; potom zkontroloval orazítkované vízum. Úředník státní bezpečnosti, někdy to byl zároveň agent KGB, si dal podat Rajin pas a rovněž zkontroloval razítko na vízu.

Trvalo to nekonečně dlouho a Raja se přistihla při myšlence, jak by reagovala, kdyby ten přísný úředník za přepážkou najednou řekl: Pojďte se mnou, prosím! Určitě by dostala hysterický záchvat, začala by křičet a brečet a kopat kolem sebe – ale aspoň by se už nemusela ovládat, protože to by byl konec.

Muž v uniformě začal náhle horlivě listovat v seznamu hledaných osob, tlustém potrhaném svazku ohmatanýchlejster, ale zřejmě měl potíže s abecedou a tak jim vrátil pasy s poznámkou „Francais".

Balouet stál jako přikovaný. Jako by ho zadržela jakási magnetická síla, zůstal nepohnutě stát před přepážkou. Tak dlouho snil o tomto okamžiku, prožil všechny hrůzy prchajících a teď ho náhlý a nečekaný okamžik osvobození doslova ochromil.

Balouetovo chování začalo být úředníkovi podezřelé. Viděl, že s Francouzem není něco v pořádku a skrze okrouhlé okénko v přepážce zvolal: „Monsieur?“ a mávl přitom ruku, jako by odháněl mouchu. „Monsieur!“

Mahkorn postřehl situaci, protlačil se kolem Kaminského a šťouchl do Baloueta tak, že málem upadl. Ale pomohlo to, Balouet se vzpamatoval a kontrolor v civilu jenom zavrtěl hlavou nad hulvátským chováním turisty.

Letadlo nebylo plně obsazené, ale Boeing 707 potřeboval celou startovací dráhu, než se konečně vznesl. Jacques a Raja křečovitě svírali opěradla. Nepromluvili ani slovo, a dokonce se ani neodvážili rozhlédnout kolem sebe. Až když letadlo dosáhlo předepsanou letovou výšku a žluť a šeď nilské delty vystřídal tyrkys Středozemního moře, pochopili, že se jim to podařilo, a celí šťastní se objali.

„Podařilo se to! Podařilo se to!“ vykřikovala Raja a začala Jacquese líbat, až ji musel krotit.

Pilot právě hlásil, že přeletěli nad západním pobřežím Kréty, když k nim zezadu přistoupil Mike Mahkorn. „Doufám, že mi nemáte za zlé, jak jsem do vás šťouchl při pasové kontrole?“

Balouet uchopil Mahkorna za ruku: „Naopak, musím vám poděkovat. Odhadl jste situaci a rychle jste zareagoval. Já si v té chvíli opravdu myslel, že je po všem. Něco takového jsem ještě nikdy v životě nezažil. Ani Raja si nevšimla, co se se mnou děje. Vy jste psycholog, monsieur?“

Mahkorn se zasmál. „Jsem novinář jako vy. Sám dobře víte, že se musíme vyznat v mnoha profesích. Posměváčci říkají, že novinář umí všechno, ale nic pořádně.“

„V tomhle případě se to rozhodně tvrdit nedá,“ řekla Raja a podala Mahkornovi ruku. „Jsme vám moc vděčni.“

Mahkorn mávl odmítavě rukou. „Kaminski mi vyprávěl, co jste prožili.“ Zavrtěl hlavou. „Držím vám palce do budoucna. Snad vám mohu být ještě někdy užitečný.“

„Ne, ne,“ protestoval Balouet, „my jsme vašimi dlužníky, monsieur. Jestli někdy přijedete do Paříže, ohlaste se u Mauriaka v Paris Match. Bude vědět, kde nás najdete, je to starý přítel.“

Mahkorn poděkoval a řekl: „Mimochodem, myslím, že jste Kaminskému křivdili. Zdá se, že o Hellině činnosti v tajné službě skutečně nevěděl. Jen se na něho podívejte!“ Ukázal dozadu.

V předposlední řadě seděl Kaminski a opíjel se.

49

Po návratu do Německa se stalo něco podivného. Kaminski jako by o všechno ztratil zájem. Na nějaký čas dokonce zmizel Mahkornovi z očí. Mahkorn sám už celou tu historii skoro odložil ad acta, ale nezapomněl na ni.

Potom se Kaminski jednoho dne objevil v Mnichově a zahrnul Mahkorna výčitkami, že v celé záležitosti nic nepodniká. Kde byl sám tak dlouho a co dělal, o tom se ani slovem nezmínil a v Mahkornovi to vzbudilo jistou nedůvěru.

Přesto se spolu rychle dohodli, že se pokusí najít Hellu.

Ukázalo že, že telefonní číslo, které jim dal recepční v hotelu Omar Chajjám, patřilo oddělení rukopisů a inkunábulí Bavorské státní knihovny v Mnichově, kde bylo uloženo 40 000 rukopisů, mezi nimi i 700 papyrů, z nichž některé byly staré víc než čtyři tisíce let.

Státní knihovna, do níž se vcházelo ponurým portálem, byla postavena v době vrcholného rozkvětu Mnichova za vlády Ludvíka I. a působila tak chladně a nevlídně, že Mahkorn, který ji znal jenom zvenčí, by se byl nejradši obrátil a odešel. Kaminski ho však dotáhl k informační tabuli, kde byla uvedena jednotlivá oddělení, z nichž nejvýznamnější a nejtajemnější je oddělení papyrů.

Jenom zasvěcení, a těch nebylo mnoho, věděli, co se skrývá za nesčetnými dveřmi a jaké tajuplné poklady ukrývají ocelové skříně, které pro běžného návštěvníka zůstávají zavřené jako archa úmluvy pro Izraelity.

Vnitřní prostory byly prosyceny pachem kadidla a vosku na podlahu a tento zápach po krátkém pobytu vyvolával závrať a bolesti hlavy a především touhu po čerstvém vzduchu.

U vchodu do čítárny seděla za nevkusným stolem z ocelových trubek a s umakartovou deskou příjemná dívka s dlouhými tmavými vlasy a požádala je, aby jí předložili osobní průkazy a zapsali se do knihy návštěv.

Když se jí zeptali, kde najdou vedoucího tohoto oddělení, ukázala na jedny z postranních dveří se štítkem: Dr. Wurzbachová. Místnost byla od podlahy až ke stropu obložená starými knihami, které byly i na podlaze, a uprostřed za stejně nevkusným stolem, jaký viděli předtím, seděla přísně se tvářící dáma s delšími, dozadu sčesanými vlasy a brýlemi s černými pánskými obroučkami, a se špatně hranou zdvořilostí se jich zeptala, co si přejí.

Mahkorn představil sebe i Kaminského jako novináře, vytáhl z kapsy Hellinu fotografii, která mu už jednou prokázala dobrou službu, a zeptal se, jestli tady někdy tuto ženu neviděla.

Ano, odpověděla přísná vedoucí oddělení, na tu ženu se pamatuje. Strávila tu dva nebo tři dny, což není nic neobvyklého, protože někteří vědečtí pracovníci tu pracují i celé týdny. Ale jinak k tomu nechtěla nic říct a prohlásila, že má spoustu práce.

Ale Mahkorn se nedal jen tak lehce odbýt a s výmluvností, kterou Kaminski obdivoval, se mu podařilo získat důvěru doktorky Wurzbachové. Vyprávěl jí dojemnou historku o muži – myslel tím bezpochyby Kaminského – kterému po nešťastném nedorozumění utekla snoubenka. To strohou vědeckou pracovnici obměkčilo a ona jim ochotně poskytla informace.

Z přesně vedených záznamů a kartoték vyplynulo, že Hella navštívila oddělení celkem třikrát, zapsala se pravým jménem a pokaždé si vypůjčila takzvaný Schmalenbachův papyrus, který v minulém století získal do svého vlastnictví bohatý mnichovský obchodník Johannes Schmalenbach. Dědicové věnovali vzácnou listinu bavorskému státu, a proto je uložen na tomto místě.

Doktorka Wurzbachová byla najednou vlídnost sama a nabídla se, že Kaminskému a Mahkornovi papyrus ukáže – zřejmě na něj

byla mimořádně hrdá! Mahkorn však řekl, že by si s ním stejně nevěděli rady, a zeptal se jí, jestli zná obsah toho papyru.

Ne, odpověděla doktorka Wurzbachová, není to její obor, ale existuje několik zpracování a překladů, které jim ráda ukáže.

Zmizela a vzápětí se vrátila se dvěma brožovanými sešity a řekla, že to jsou nejlepší práce, které o Schmalenbachově papyru existují. Kaminski a Mahkorn si našli v čítárně volné místo a zahloubali se do textu, který začínal slovy:

„Ó, Amenre, připravila jsem pro tebe Horovo oko. Jeho omamná vůně stoupá vzhůru k tobě. Je to vůně Horova oka, která tě zaplavuje, Amenre, který miluješ srdce…“

Mahkorn obrátil oči v sloup.

Text tvořily úryvky z egyptské knihy mrtvých, zachycující představy Egypťanů o cestě duše do podsvětí. Byly to neustále se opakující floskule a únavné litanie a Mahkorn už po několika stránkách neměl chuť číst dál.

„Kdybych tak věděl, co Hella v tom papyru hledala,“ pošeptal Kaminski Mahkornovi.

Ten zavrtěl hlavou: „Je to čím dál záhadnější. Vedoucí oddělení tvrdí, že doktorka Hornsteinová četla originál papyru, ne překlad. To znamená, že Hella umí rozluštit hieroglyfy. Kde se to naučila?“

Kaminski ještě jednou přelétl očima překlad a odpověděl: „To nevím. Ale už od začátku jsem to tušil. Vždycky, když jsem se jí na to zeptal, nějak mě odbyla a zavedla řeč na něco jiného, jako by se za to styděla nebo jako by něco skrývala.“ Náhle se zarazil. „Mike!“ zvolal rozčileně a začal číst: „Ó, jak strašný je můj nářek! Ty, který ses se mnou procházel v zahradách a na březích Nilu, mé nohy jsou spoutané obinadly. Poznáváš mě, Největší z Největších? Jsem tvoje manželka, tvá milovaná dcera Bintanat. Kdo tu spočine v pokoji, zažívá radost, ale tys mě zavrhl a polámal mé kosti a…“

„A co?“ chtěl vědět Mahkorn.

„Nic!“ odpověděl Kaminski. „Tady text končí.“

Přistoupila k nim doktorka Wurzbachová.

„Paní doktorko," řekl Kaminski, „řekněte nám, co víte o původu tohoto papyru?"

Vedoucí oddělení vlídně odpověděla: „Vlastně nic. Schmalenbach byl sběratel starožitností a ten papyrus si přivezl z jedné cesty do Egypta. Neznal jeho obsah, kterému, mimochodem řečeno, egyptologové nepřikládají velkou důležitost. Prý ho získal v Abú Simbelu. Je to jeden z mnoha anonymních papyrů, které jsou roztroušeny v muzeích po celém světě."

Kaminski a Mahkorn na sebe pohlédli. Oba napadlo totéž.

„Chování té dámy mi připadalo divné," řekla zničehonic doktorka Wurzbachová, „ale měli jsme tu už všelijaké podivíny. Víte, vědci jsou lidé, kteří se nedají posuzovat normálními měřítky."

Kaminski ani Mahkorn nepochopili, co tím myslí, a Mahkorn se proto zeptal: „Co tím chcete říct?"

„Inu, vždycky sedávala u stolu tamhle vzadu a vydávala podivné zvuky, jako by četla text onoho papyru. Přitom každý ví, že to není možné, protože zvuková podoba řeči starých Egypťanů se nedochovala. Známe pouze znaky pro jejich souhlásky, ale to, co bylo mezi nimi, samohlásky a, e, o, neznáme. Každá nahlas předčítaná věta je tedy pouhou spekulací. A kromě toho," doktorka Wurzbachová svraštila čelo, „vždycky si dala na stůl zeleného skarabea, takovou kopii, kterou koupíte v Egyptě na každém rohu. A toho brouka měla pokaždé položeného na hřbetě."

„Na hřbetě?"

„Ano. Myslím, že porovnávala hieroglyfy na spodku skarabea s textem na papyru. O co jí při tom šlo, nemůžu říct. Ale," tázavě se podívala na Kaminského, „vy snad budete vědět, co vaše snoubenka v tom papyru hledala."

„Já? Ne, ne.“ Kaminski zrozpačitěl. Ani ne tak proto, že na otázku vedoucí oddělení nedovedl odpovědět, jako spíš proto, že mluvila o jeho snoubence.

Jistě, byli skoro zasnoubeni, koneckonců spolu žili dost dlouho. Milovali se, nebo alespoň dávali volný průběh své vášni, a Hella mu nikdy neodporovala, když jí navrhoval, aby, až skončí práci v Abú Simbelu, začali někde nový společný život.

A teď?

Po třetí návštěvě se Hella v oddělení papyrů už neobjevila.

Kaminski a Mahkorn dali doktorce Wurzbachové telefonní číslo, na kterém je zastihne. Dvakrát jí telefonovali sami, ale nic se nedozvěděli. Po Helle Hornsteinové jako by se slehla zem. A tak se Kaminski začal pomalu smiřovat s myšlenkou, že Hella Hornsteinová zmizela z jeho života navždy.

V těchto dnech rezignace byl pro Kaminského jedinou oporou Mike Mahkorn. Kaminski jako by neměl žádné příbuzné ani přátele. Jednou Mikovi naznačil, že svůj byt v Porúří prodal, když odjížděl do Egypta.

Kaminski měl uloženo dost peněz, a tak si nemusel dělat starosti o svou budoucnost. Ale neklid, který ho vyhnal do Egypta, z něho ještě pořád nevyprchal. Nejlepší by bylo, řekl Mahkornovi, kdyby mohl na tuto fatální situaci zapomenout při práci.

Začal si tedy hledat zaměstnání, což pro padesátníka nebylo zrovna lehké. Bydlel u Mahkorna v Mnichově-Schwabingu, v rozlehlém starém domě se štukovými stropy a bíle nalakovanými dvojkřídlými dveřmi a s výhledem na Kurfürstenplatz. Mahkorn měl vždycky nějakého spolubydlícího, nebyl rád sám. Ovšem tito spolubydlící bývali většinou ženského rodu. Jeho neklidný život a to, že doma pobýval jen zřídkakdy, však měly za následek, že většina nocležnic, abychom se vyhnuli slovu souložnic, to u Mahkorna dlouho nevydržela.

Se svou situací, životem bez Helly, se Kaminski vyrovnal rychleji, než sám očekával, aspoň si to myslel; každopádně uvítal, když mu velká stavební firma Eichenbaum A. G., působící hlavně v Turecku, nabídla od listopadu místo: čtyři roky v Ankaře na stavbě moderního sportovního stadionu. Jistě, Ankara se nedala srovnávat s Abú Simbelem, ale Kaminski si tam mohl být aspoň jistý, že se nikdo nebude zajímat o jeho minulost.

Kaminski ani nevzal na vědomí, že Mahkorn se už delší čas nezmínil o tématu, které z nich vlastně udělalo spojence. A také nevzal na vědomí, že Mahkorn je typ, který se nevzdává, a když se do něčeho pustí, nepovolí, i kdyby ho to mělo zahubit.

Mahkorn si bez jeho vědomí smluvil schůzku s profesorem Heinrichem Wendersem z Freiburské univerzity, expertem na vědní disciplíny pohybující se na rozhraní mezi vědou a parapsychologií. Doufal, že se od něho dozví víc o fenoménu reinkarnace, převtělování; podle něho to bylo jediné vysvětlení nevysvětlitelného chování Helly Hornsteinové.

Ústav profesora Wenderse stál na kopci vysoko nad městem, mezi listnatými lesy a vinicemi, a zvenčí vypadal spíš jako vila nějakého velkoprůmyslníka z přelomu století než jako vědecké výzkumné pracoviště. Návštěvníci, kteří vešli do feudálního sídla postranním vchodem, byli většinou zklamaní.

Rozlehlé prostory byly přepažené mezistěnami, čímž se získalo více místností pro studenty a vědecké pracovníky. Na chodbách stály staré registratury a šedozelené železné skříně, které nepochybně pocházely ještě z předválečných let.

Místnost, v níž Wenders přijal Mahkorna, zřejmě kdysi zažila lepší časy. Ze tří oken ve výklencích se nabízel krásný pohled do údolí, ale přístup k nim zatarasovaly stoly, na nichž byly hromady knih, spisů a dokumentů. Uprostřed místnosti stál holý dlouhý stůl ze světlého dřeva a židle, které u něj byly, už dávno překročily důchodový věk – stejně jako profesor.

Wendersovo stáří prozrazovaly především jeho hluboce vpadlé oči a napuchlá víčka – na první pohled připomínal papeže Pia XII. Profesor se zřejmě snažil kamuflovat svůj věk tím, že si bílé vlasy česal dopředu jako existencionalisté a kouřil mentolové cigarety jako jeho studenti.

Wenders mluvil tiše a Mahkorn, který svým hlasový projevem své posluchače obvykle poděsil, se teď přizpůsobil profesorovi, protože si všiml, že v holé, spoře zařízené místnosti, se jeho hlas příliš rozléhá. Aniž uvedl konkrétní jména, podrobně vylíčil Wendersovi případ Helly Hornsteinové a zeptal se: „Pane

profesore, myslíte, že je možné, aby tato žena byla obětí reinkarnace?“

Wenders, který poslouchal Mahkorna s pohledem upřeným na desku stolu, teď náhle ožil. Vyčítavě se podíval na reportéra a tiše zamumlal: „Proč obětí – nechápu, co tím chcete říct. Proč obětí? Fenomén reinkarnace přece není nic špatného, zlého, anebo něco co působí bolest. Reinkarnace je fantastický zážitek. Vy byste se nechtěl stát na chvíli Einsteinem, Schopenhauerem nebo Goethem?“

„Ne,“ odpověděl Mahkorn s odzbrojující otevřeností.

Wenders se zatvářil dotčeně a znovu upřel pohled na desku stolu. Se zavřenými ústy pohyboval čelistmi, jako by něco žvýkal. „Ale abych odpověděl na vaši otázku,“ ozval se po chvíli podrážděně, „ano, z příznaků, které jste mi popsal, se dá soudit, že se jedná o případ reinkarnace. Stoprocentně potvrdit vám to ale nemohu. Musel bych si s dotyčnou osobou sám promluvit…“

„To bych taky rád,“ odpověděl Mahkorn, „ale zdá se, že k její roli patří skrývat se před přáteli a známými a žít v naprosté anonymitě.“

Wenders byl nadšený: „Typické, to je typické!“ zvolal vzrušeně. „Jak se zdá, máme co dělat s případem izolované inkarnace, to znamená, že dotyčná osoba se po nějakém zážitku, například po nehodě nebo duševním otřesu, totálně stáhne do svého minulého života a prožívá ho jako přítomnost. Neakceptuje lidi ze svého dnešního okolí. Může to jít tak daleko, že už pak nepoznává ani své nejlepší přátele. Za normálních okolností lze zkoumaný objekt uvést do takového stavu jen po několikrát opakovaných hypnotických sezeních. V tomto případě se však zdá, že k regresi, tedy k úniku do jiné doby a do jiné osoby došlo zcela spontánně. Třeba autosugescí, anebo, jak už jsem řekl, vlivem nějakého mimořádného zážitku. Je to velice nebezpečný stav. V každém případě ta žena potřebuje psychiatrické vyšetření.“

Tak jednoznačné stanovisko Mahkorn neočekával. Profesorova slova ho znepokojila a dokonce, to se mu zas tak často nestávalo, byl doslova šokovaný.

„Víte," začal opatrně, protože si všiml, že profesor se snadno urazí, „hodně jsem toho o těchto věcech slyšel, ale mám-li být upřímný, moc jsem tomu nevěřil…"

„Jste katolík?" přerušil ho profesor téměř výhrůžně.

„Protestant," odvětil Mahkorn. „Proč?"

„Křesťané a muslimové mají s fenoménem reinkarnace největší potíže. Buddhisté a hinduisté s tím nemají vůbec žádné problémy." Wenders se rozohnil, a třebaže stále mluvil tiše, jeho hlas nabíral na intenzitě. „Víte, mladý příteli, že fenomén reinkarnace se shoduje se starou křesťanskou tradicí? Víru v minulý život duše zakázala církev až na konstantinopolském koncilu v roce 553. A přitom se v evangeliu svatého Matouše říká, že Židé považovali Ježíše za reinkarnaci proroka Eliáše, který žil o devět set let dříve! Anebo si vemte církevní Otce. Skoro všichni se prohlašují za přívržence učení o znovuzrození. Órigenés tvrdil, že v našem hmotném světě nemůže žít duše bez těla, a proto si duše najde tělo jiné. Ostatně existuje mnoho fenoménů, jež se dají jednoduše vysvětlit reinkarnací. Například fenomén zázračných dětí. Proč některé děti dovedou ve čtyřech letech kvadratické rovnice, jsou klavírními virtuozy nebo hrají šachy? Proč? Přinášejí si vědomosti a poznatky z minulého života. Bobby Fisher hrál šachy jako pánbůh, když si jeho vrstevníci hráli s medvídky. Fisher sám o sobě tvrdil, že je reinkarnací kubánského šachového velmistra Capablanky."

Mahkorn se zamyslel: „To by vysvětlovalo, proč osoba, o níž se tu jedná, umí přečíst texty, s nimiž si neví rady ani odborníci. Jenomže – proč to dělá?"

Profesor Wenders se zahleděl z okna na město, ponořené v mlze. „Musel bych ten případ znát podrobněji, abych vám mohl

dát definitivní odpověď, ale nejpravděpodobnější se mi jeví tato teorie: Ta osoba hledá svou minulost. Každý člověk chce vědět, odkud přichází a kam se ubírá. To je zdroj každého náboženství. Tato osoba hledá svůj minulý život, protože takhle nemůže dál žít. Domnívám se, že hledá nějaký zcela konkrétní klíčový zážitek.“

„A doufá, že ho najde ve starých hieroglyfických textech?“

„Proč ne. Nevyznám se v archeologii a starověku, ale jsem si jist, že staří Egypťané disponovali obrovským množstvím životních poznatků. Mnohé jsou dodnes zapomenuty.“

Ale to ještě stále nebyla odpověď na otázku, proč Hella Hornsteinová hledá ve starých textech událost, která se stala před víc jak třemi tisíci roky. Jestli je Hella skutečně Bintanat, pak přece musí znát svůj minulý život do všech podrobností!

Wenders jako by tušil, co si Mahkorn myslí, se pokusil rozptýlit jeho pochybnosti: „Musíte si uvědomit, že reinkarnace není ukončený proces. Je to, jako by se dotyčná osoba ponořila do hlubin své minulosti, a tento ponor je podle psychického stavu větší či menší. Mnozí, možná většina, zůstávají těsně pod hladinou a jenom málokteří dosáhnou dna své minulosti.“

„A co vidí na dně své minulosti?“

Profesor se pobaveně usmál nad Mahkornovou nevědomostí. „Na dně se setkávají se vznikem a zánikem, se zrozením a smrtí.“

„A jak dojde člověk k tomu, že se začne považovat za reinkarnaci jiného člověka?“

„Nejrůznějším způsobem. Někteří začnou zničehonic mluvit o věcech, o kterých nikdy neslyšeli. Dovedou popsat budovy, do nichž nikdy nevstoupili, mluví řečí, kterou se nikdy neučili. Nevysvětlitelným způsobem je přitahuje nějaká osoba nebo místo. Může to dokonce jít tak daleko, že hledají místo posledního odpočinku zemřelých nebo, jako ve vašem případě, třeba mumii.“

„Ale proč to dělají?“

„Zprvu to většinou sami nevědí. Cítí jenom nepřekonatelné nutkání, srovnatelné jen s amour fou, iracionální a nevysvětlitelnou posedlostí po nějakém člověku. Takový, dá se říci zamilovaný člověk, dělá věci, které jsou pro jeho okolí naprosto nepochopitelné, jen aby byl tomu druhému nablízku. Od počátku lidstva existovaly osoby, které si druhé podmaňovaly silami, jež se nedají vědecky vysvětlit.“

„A vy byste takovou sílu připisoval Bintanatině mumii?“

„Určitě.“

Jednoznačnost a jistota, s nimiž profesor posuzoval případ, měly v sobě něco děsivého. Mahkorn se nemohl zbavit dojmu, že profesor ví mnohem víc, než mu řekl.

Mahkorn se obával, aby svými zvědavými otázkami Wenderse nepopudil, a proto začal oklikou: „Kritici vaší teorie tvrdí, že reinkarnace není nic jiného, než toužebná představa. Kdo by nechtěl být v minulém životě králem nebo princeznou?“

„To je sice logický argument,“ připustil profesor, „ale je už dávno vyvrácený. Na univerzitě ve Virginii zkoumali tisíce případů reinkarnace. Výsledek vás překvapí. Jenom mizivá část těchto lidí tvrdila, že v dřívějším životě byli slavnými osobnostmi. Pro většinu byl jejich minulý život společenským a sociálním propadem.“

„Potom případ, který jsem vám popsal, je výjimka, která potvrzuje pravidlo. Bintanat byla královna, a žena, o níž mluvím, je jen bezvýznamná lékařka.“

„A pokud jde o povolání lékařky – výzkumy potvrdily, že právě velice inteligentní a často dokonce vzdělaní lidé o sobě tvrdí, že už kdysi v jiné podobě žili.“

Třebaže Mahkorna tyto všeobecné teorie fascinovaly, pokusil se obrátit rozhovor opět ke svému případu a zeptal se: „Pane profesore, jaké závěry byste vyvodil z toho, že dotyčná osoba hledá informace o svém minulém životě ve starých dokumentech?

Anebo se zeptám ještě jinak: Co se stane, když onu rozhodující informaci najde?“

„To je zajímavý aspekt a o odpovědi můžeme jenom spekulovat. Ale domnívám se, že bychom to měli zkusit. Tady se v prvé řadě naskýtá otázka osobních vazeb, vztah matka-dítě, láska a partnerství, narození a smrt. Co je známo o Bintanatině životě?“

„Málo, téměř nic. Jenom to, že byla dcerou Ramesse II. a později i jeho manželkou.“

Wenders se zamyslel. „Myslím, že to vysvětluje, proč znovuzrozené Já tak neklidně hledá svědectví o své minulosti. Jsem přesvědčený, že ona žena navštíví všechna místa, kde jsou uloženy nějaké zmínky o době, v níž žila Bintanat. A dříve nebo později se opět objeví u hrobky.“

„To nebude možné,“ přerušil ho Mahkorn, „hrobku zaplavila Asuánská přehrada.“

„Panebože,“ řekl tiše profesor Wenders, „mám strašné tušení. Je naprosto nevědecké, je to spíš podezření, ale v každém případě byste měl tu ženu co nejdříve najít.“

51

I když se Mahkorn všemožně namáhal, nepodařilo se mu profesora Wenderse přemluvit, aby prozradil, co ho tak znepokojilo. Vrátil se tedy do Mnichova s pevným odhodláním, že bude po Helle Hornsteinové pátrat ještě intenzivněji než dosud, a to i bez Kaminského. Chtěl už konečně přijít na kloub záhadám, které tento případ zahalovaly. Dokonce to pro něj bylo natolik důležité, že se pátrání věnoval mnohem důkladněji, než bylo obvyklé při novinářské práci. Měl pocit, že už se sám stal jednou z vedlejších postav tohoto případu.

S Kaminským se v té době stala podivná změna. Mahkorn měl dojem, jako by ho pátrání po Helle Hornsteinové zajímalo jen okrajově a jako by mu bylo dokonce milejší, kdyby se na celou tu historii zapomnělo.

Kaminski totiž začal pít. Mahkorn ho nepoznával. Opíjel se červeným vínem tak, že ho Mahkorn musel večer sám ukládat do postele.

Když se Mahkorn vrátil od profesora Wenderse, našel Kaminského opět opilého. Ale přesto se s ním, tak jako vždycky, dalo mluvit.

Když mu Mike Mahkorn řekl, že o případu Helly Hornsteinové mluvil s parapsychologem, Kaminski nečekaně vystřízlivěl. Plačtivý výraz v jeho tváři vystřídala zlost a vztekle se na přítele obořil: „Přece jsme se dohodli, že už celou tu historii necháme spát. Proč slídíš dál v mém životě?“

„Arthure,“ začal opatrně Mahkorn, který Kaminského opilecké výstupy už dobře znal, „chápu tvoji situaci. Ale náš problém nevyřešíme tím, že si strčíme hlavy do písku. Jsem novinář a tohle je ta nejzajímavější historie, s jakou jsem se setkal. Už mě to taky

dost stálo. Myslíš si, že teď řeknu ‚čert vem prachy, už se na to vykašlu?'“

Kaminski se začal přehrabovat v kapse u kalhot, jako by hledal peníze. „Dobrá, dobrá,“ řekl přehnaně přátelsky. „Kolik tě stál ten případ?“ Z posledního slova zazněl pohrdavý podtón. „Zaplatím ti všechny výdaje a ty pak na všechno zapomeneš. Jasné?“

Mike vycítil, že Kaminski klid jen předstírá. Dovedl si představit, co se v něm ve skutečnosti odehrává. Proto se snažil Kaminského uklidnit: „Víš dobře, že to nejsou moje peníze, ale peníze vydavatele časopisu; a ode mne čekají story, chápeš? Ale podle mě je mnohem důležitější, aby ses ty dověděl, co se vůbec děje, oč tu vlastně jde. Tohle je něco, na co se nedá jen tak zapomenout. To víš líp než já!“

„Dost! Zapomeň na to! Konec!“ Kaminski bouchl dlaní do stolu. „Jméno Hella Hornsteinová už nemůžu ani slyšet!“

„Ale to je přece nesmysl.“ Mahkorn zvýšil hlas. „Jenom se chceš zbavit svých problémů. Třeba se ti to dokonce na pár dní nebo týdnů podaří, ale pak se k tobě Abú Simbel zase vrátí a všechno začne znovu!“

„Nemůžu to jméno už ani slyšet!“ opakoval Kaminski.

„Ale jdi! Vsadím se, že kdyby se teď Hella objevila ve dveřích, vyskočil bys jí naproti a všechno by bylo zapomenuto.“

Kaminski vzhlédl. Snažil se skrýt svou opilost a Mahkornovi ho bylo náhle líto.

„Měl by ses smířit s myšlenkou,“ začal opatrně, „že v případě Helly máme co dělat s reinkarnací. Hella je – anebo se tak alespoň cítí – reinkarnací královny Bintanat. Takové případy nejsou dokonce nijak vzácné, i když většinou nejsou tak osobité.“

„A to ti řekl ten Wenders?“

„Ano.“

„Úžasný poznatek. Ale já s tím nemám nic společného.“

„Ale ty se s tím musíš vypořádat! Wenders mi přesně vysvětlil Hellino chování. Hella hledá svou dřívější existenci. Snaží se vypátrat, co se tenkrát stalo. Na zeleném skarabeovi našla jakýsi náznak, ale ne jasnou odpověď. A to je důvod, proč se Hella objevuje všude tam, kde jsou uloženy nějaké texty z doby, kdy žila Bintanat. Najde klid teprve tehdy, až bude přesně vědět, co se stalo v jejím minulém životě. A teprve pak bude zase tou Hellou, která pro tebe tolik znamená.“

Kaminski se povaloval na gauči a díval se na špičky svých bot, jako by se ho to všechno netýkalo. Mahkorna to rozzuřilo. Arthur se choval jako umíněné dítě. Mike by ho nejradši popadl za ramena a pořádně s ním zatřásl; ale tím by se patrně všechno ještě zhoršilo.

Kaminski mezitím pomalu a s námahou vstal, šel na chodbu a ze skříně vytáhl dva odřené kufry z černé umělé kůže a začal do nich cpát své věci, kterých stejně nebylo mnoho.

„Co chceš dělat?“ zeptal se Mahkorn.

„Vypadnu odtud,“ odpověděl Kaminski. „Zneužil jsi moji důvěru. Vypadnu odtud!“

Mahkorn už se neudržel a vztekle se na něho rozkřičel: „Jen si jdi! Jdi si, kam chceš, ale už se, prosím tě, nikdy nevracej!“

Kaminski se zarazil. Podíval se na Mahkorna a pak řekl: „Na to se můžeš spolehnout!“ Oblékl si sako, popadl kufry a odešel. Mahkorn slyšel zabouchnout dveře a pak se rozhostilo nepříjemné ticho.

Teprve příštího dne si Mahkorn uvědomil, jak už si na Arthura zvykl a jaký význam měl Kaminského život i pro něj samotného. Neměl by za ním zajít a požádat ho, aby se vrátil?

Mikovi to připadalo nejen absurdní, ale i zbytečné. Znal Kaminského tvrdohlavost. Ale ani trochu nezapochyboval, že se Arthur vrátí.

O čtyři dny později zazvonil telefon. Byl to Balouet. Našel práci v Paris Match jako archivář – žádná sláva, ale měl aspoň jistý příjem a peníze s Rajou potřebovali.

Když však řekl, proč vůbec volá, Mahkorn se vyděsil, třebaže to nebyla žádná hrozná zvěst.

Balouet mu řekl, že se setkal s Hellou Hornsteinovou, a to za svrchovaně podezřelých okolností. Proto volá a chtěl by vědět, kde je Kaminski.

Mahkorn mu o roztržce s Kaminským raději neřekl, aby situaci zbytečně nekomplikoval, a slíbil, že Kaminského bude o telefonátu informovat.

Pak začal Balouet vyprávět – zřejmě ho mrzelo, jak se ke Kaminskému v Káhiře choval, a chtěl mu prokázat laskavost – že potkal Hellu nedaleko stanice metra Pont Neuf. Okamžitě ji poznal a oslovil ji; Hella Hornsteinová se však chovala velice zmateně a dělala, že ho vůbec nezná. Začala mu nadávat a křičela, aby ji neobtěžoval.

Na Mahkornovu námitku, že se třeba zmýlil, protože v Paříži jsou statisíce turistů, Balouet odpověděl, že to je absolutně vyloučené, protože i kdyby to byla jenom nějaká žena podobná Helle, je velice nepravděpodobné, že by ta drobná, křehká žena měla taky tak hluboký chraplavý hlas a navíc trochu pokulhávala na levou nohu, přesně jako Hella Hornsteinová.

Balouetovi bylo jasné, že s ním doktorka Hornsteinová nechce mluvit. Zřejmě jí byla trapná ta historka s KGB, a tak se Balouet už o nic nepokoušel. Omluvil se, že si ji zřejmě s někým spletl. Pak sjel eskalátorem do stanice Pont Neuf, protože věděl, že Hella bude sledovat, jestli nejde za ní. Ale vyšel z metra na protější straně ulice a viděl, že Hella čeká, jestli ho neuvidí. Když se ujistila, že ji nikdo nesleduje, pokračovala v cestě a Balouet z bezpečné vzdálenosti zjistil, že z rue de Rivoli vešla do Louvru.

Louvre, samozřejmě, pomyslel si Mahkorn, to se přece dalo čekat! V Louvru je největší sbírka staroegyptských památek v Evropě. Kde jinde než tam mohla hledat další údaje o životě královny Bintanat?

Mike Mahkorn se už dlouho nerozmýšlel a rezervoval si nejbližší let do Paříže. Byl přesvědčený, že v Paříži se dostane o kus dál. Kromě toho Paříž nade všechno miloval – jako všichni reportéři.

Hotel Danton v ulici téhož jména v Saint Germain byl pro Mahkorna výhodný ze dvou důvodů. Bez problémů vystačil se svými dietami a na většinu míst, která chtěl navštívit v centru města, se dostal pěšky nebo metrem ze stanice St. Michel.

Mahkorn doufal, že se v Paříži setká s doktorkou Hornsteinovou. Rozhodl se, že ji bude konfrontovat s teorií reinkarnace profesora Wenderse. V žádném případě se nedá odbýt nebo napálit. Na to byl příliš velký profesionál ve své branži. Měl v rukou dost podkladů, aby ji přinutil mluvit, a rozhovor s ní bude jistě vyvrcholením jeho repotáže.

Prvního večera se Mahkorn sešel s Jacquesem Balouetem a Rajou Kurjanovovou v malé restauraci o dvě ulice dál. Podávali tu ryby – výhradně ryby – a většina z nich měla jména, která Mahkorn nikdy neslyšel. Jacques Balouet a Raja, která si ponechala falešné jméno Simone Tainová, působili šťastným dojmem. Bylo na nich vidět, že se zbavili strachu z ruské tajné služby. Vypadali uvolněně, plnými doušky užívali nabyté svobody, ale zároveň dbali, aby nebudili pozornost. Ještě pořád v nich trochu přetrvávala nedůvěra, která je provázela mnoho minulých let.

Raja, nebo lépe Simone – i Jacques jí tak říkal – si chtěla za dva tři měsíce, až její francouzština nebude k rozeznání od řeči Paříženky, začít hledat zaměstnání.

Mahkorn jim toho večera musel přiznat, že se s Kaminským rozešli, ale nemluvil o něm špatně, naopak. Řekl, že ve svém pátrání pokračuje nejen z profesionálních důvodů, ale i proto, že chce Kaminskému jednoho dne předložit důkazy, které ho zbaví té jeho noční můry. Třebaže teď neví, kde Kaminski vlastně je. Ale přátelství s Arthurem bere opravdu vážně. A protože Balouet kdysi

vyslovil podezření, že Kaminski rovněž pracoval pro KGB a jeho a Raju vlákal do pasti, pokusil se mu teď Mike dokázat, že Kaminski po celé ty roky, co pracoval v Abú Simbelu, myslel kromě své práce jen na jediné: na Hellu Hornsteinovou.

Pokud šlo o to, kde teď Hellu hledat, Balouet byl toho názoru, že jedinou chabou nadějí je pozorování Louvru – ale ten má několik východů a šance je tudíž mizivá. Mahkorn se proto rozhodl, že na to půjde jinak.

Navštívil v Louvru Egyptské oddělení, všem dozorcům, kteří měli v minulých dnech službu, ukázal fotografii Helly Hornsteinové a všech se zeptal, jestli někdy neviděli tuto dámu. Po dvaceti pokusech to Mahkorn vzdal.

Nakonec se Mahkorn sešel s ředitelem Egyptského muzea Pierrem Ledouxem a řekl mu celou pravdu. Neměl důvod lhát nebo něco zamlčovat. A profesor Ledoux, přívrženec okultních věd, projevil o věc zájem.

„Reinkarnace královny Bintanat?“ Ledoux to řekl tak, jak by každé slovo rozpouštěl na jazyku. Celá ta záležitost ho zajímala. „Jak vám mohu pomoci?“

„Docela prostě,“ odpověděl Mahkorn, „existuje ve vašem oddělení nějaký objekt nebo dokument, který má nějakou souvislost s Bintanat anebo říká něco o jejím životě?“

Ledoux, mazaný Francouz s mastnými vlasy, se poškrábal na hlavě a chvíli uvažoval.

„Počkejte, monsieur… Bintanat…“ V duchu probíral celou sbírku egyptského oddělení, ale na jméno Bintanat nenarazil.

„Víte,“ řekl omluvně, „Bintanat nebyla zrovna významnou historickou postavou. Dokonce i Ramessova hlavní manželka Nefertari, o níž je zmínka v mnoha dokumentech, má pro egyptskou historii jen podružný význam.“

„Vím,“ přisvědčil Mike Mahkorn, „jenže ve zmíněných souvislostech nabývá Bintanat velkého významu! Jste si naprosto

jistý, že se v tomto obrovském muzeu nenajde jediná stopa po této ženě?“

Ledoux přikývl: „Naprosto.“

Způsob, jakým to Ledoux řekl, vzbudil v Mahkornovi podezření. Během pátrání měl už možnost poznat, že Hella Hornsteinová je velice rafinovanou ženou. Nezískala Ledouxe náhodou na svou stranu a nekoupila si nějakým nezvyklým způsobem jeho mlčení? Koneckonců, při svém pátrání po Bintanat neudělala ještě jediný chybný krok.

Na druhé straně panuje mezi vědci dost velká rivalita, a to je možná důvod, proč Ledoux předstírá, že nic neví. Mahkorn mu nevěřil a dal mu to najevo následující otázkou:

„Pane profesore, řekněte mi, kolik archeologů vlastně pracuje v Louvru? Myslím expertů na egyptologii?“

„Kromě mě ještě tři,“ odpověděl Ledoux, „rád vás s nimi seznámím.“

Mahkorn s díky odmítl. Jestliže profesor něco skrývá, bude pro něj hračkou přimět k mlčení i své spolupracovníky. Mahkorn tedy profesorovi zdvořile poděkoval a vydal se přes sekretariát k východu.

Sekretářky v předpokojích mají pro novináře přímo magickou přitažlivost. Ne proto, že by byly vždycky atraktivní, ale proto, že mají drahocenné informace. S poslední nadějí vytáhl Mahkorn z kapsy Hellinu fotografii a ukázal ji Ledouxově sekretářce, přívětivě se usmívající dámě v černém kostýmu, a zeptal se jí, jestli tady někdy neviděla tuto dámu.

Výsledek byl negativní. Ledouxova sekretářka si nemohla vzpomenout.

Mahkorn už byl na odchodu, když se ve dveřích objevil rozčilený profesor. „Dobře, že jste ještě tady, monsieur. Právě jsem si na něco vzpomněl…“

Bez dalšího vysvětlování Mahkornovi naznačil, aby ho následoval. Profesor rozčileně procházel nekonečnými sály Louvru a Mahkorn měl co dělat, aby mu stačil. Přešli dvě široká schodiště a konečně se dostali do dlouhého sálu se zasklenými vitrinami po obou stranách.

Profesor po celou dobu nepromluvil ani slovo a Mahkornovi neuniklo, že o něčem usilovně přemýšlí. Před jednou vitrinou mezi okny se profesor zastavil. Ukázal na skříňku, ne větší než krabice od bot: „Myslím, že tohle by vás mohlo zajímat, monsieur."

Okrově hnědá dřevěná skříňka byla pomalovaná na prst velkými postavami bohů, napůl lidí a napůl zvířat, které byly orámované úzkými proužky hieroglyfů.

„Šperkovnice z doby Ramesse II.," prohlásil profesor, „nic obzvlášť drahocenného, ale ve stavu, v jakém je, je to vzácnost. Především pokud jde o ty nápisy. Není přesně známo, komu patřila, ale domnívám se, že některé z Ramessových žen. Po tom, co jste mi vyprávěl, jsem si na něco vzpomněl."

Mahkorn zneklidněl. Profesor kývl na jednoho z dozorců muzea a něco mu přikázal. Dokud se nevrátil, Ledoux nepromluvil ani slovo a jen se upřeně díval na skříňku. Přitom téměř nepostřehnutelně pohyboval rty, jako by si něco šeptal. Mahkorn se ho neodvážil vyrušit.

Hlídač muzea se vrátil s malým klíčkem a odemkl vitrinu. Ledoux ukázal na víko skříňky. Na vnitřní straně se skvěly nádherné hieroglyfy. Ledoux se na ně chvíli nehnutě díval. Ani on, ani Mahkorn vůbec nevnímali návštěvníky, kteří je se zájmem pozorovali.

„Tady!" řekl náhle profesor a ukázal sloupec znaků. Pak začal pomalu a se zadrháváním číst: „Já, Bezejmenná, objímám oko Usata a budu se radovat ve světle. Jsem to já, která bude v Horově oku a osvěžující vůně Horova oka očistí moje tělo. Pomazaná vůní

Horova oka budu duchem světla a opět spojím své kosti a údy, které mi Vesermaatre Setepenre polámal za mou nevěru…“

Mahkorn žasl, co profesor vyčetl ze změti hieroglyfických znaků. Nikdy se takovými věcmi nezabýval a teď byl fascinován, i když obsah textu mu nedával žádný smysl.

„Co to znamená v souvislosti s mým případem?“

Profesor stručně shrnul obsah toto, co právě přečetl: „Ta skříňka,“ pokračoval, „má temnou minulost. Do Paříže se prý dostala po Napoleonově tažení do Egypta. Prý ji měl nějaký feláh z okolí Abú Simbelu. Žádný egyptolog, mne nevyjímaje, se však o tuto šperkovnici nijak zvlášť nezajímal. Domnívali jsme se, že se do Abú Simbelu dostala z Údolí králů. Po tom, co jste mi řekl o objevení Bintanatiny hrobky, má tahle šperkovnice a její původ úplně jiný význam.“

„Myslíte, že pochází z Bintanatiny hrobky?“

„Považuji to za možné, monsieur. ‚Já, Bezejmenná’ je královna Bintanat. Prozatím je to samozřejmě jenom hypotéza. Ale indicie do sebe dokonale zapadají.“

Mahkornovo vzrušení rostlo. Nechápal, jakou roli mohla v té historii hrát Hella Hornsteinová.

Také mu nešlo do hlavy, proč se Bintanat nazývá v textu ‚Bezejmenná’.

Ledoux si povšiml Mahkornových pochybností. „Víte, monsieur, ve starém Egyptě nebylo pro člověka nic strašnějšího, než když mu vzali jeho jméno, to znamenalo konec života na věčné časy. Bezejmennost bylo tedy tím nejtvrdším ze všech trestů.“

„A na té skříňce není uvedené jméno majitelky?“

„Ne. V textu jsou stovky jmen, jenom jméno osoby, o kterou se jedná, chybí. Ona sama se nazývá pouze ‚Já, Bezejmenná’.“

„A kdo rozhodoval o odebrání jména?“

„No kdo asi, monsieur? Faraon!“

„V tomto případě tedy Ramesse? Ale Ramesse byl přece otcem a manželem Bintanat!“

„Právě!“

„To nechápu!“

„Ramesse miloval svou dceru Bintanat víc než všechno na světě, víc než svou nejmilejší manželku Nefertari, které dal postavit malý chrám v Abú Simbelu. Ale Bintanat krále trpce zklamala.“

„Nechte mě hádat proč, pane profesore. Bintanat milovala jiného.“

„Omyl. Bintanat byla špionkou Ramessových úhlavních nepřátel, Chetitů!“

„Proboha!“ Mahkorn si přejel rukou přes obličej. Měl pocit, jako by se náhle otevřela opona, která dosud všechno skrývala, a jen stěží se mu podařilo dát si všechno do souvislosti: Hella Hornsteinová pracovala jako špionka pro Rusy. Hella Hornsteinová byla Bintanat!

„Není vám špatně, monsieur?“ zeptal se profesor Ledoux. Mahkorn vypadal zničeně.

„Ne, ne!“ ujistil ho novinář, „to je jenom rozčilení, víte. Teď začíná to podivné chování Helly Hornsteinové dostávat jakýsi smysl. Ona skutečně žije druhým životem královny Bintanat.“

„To je jako zlý sen,“ poznamenal profesor.

„Jak to myslíte?“

„Podívejte tady!“ Ledoux ukázal prstem na jedno místo v textu a citoval: „‚…budu duchem světla a moje kosti a údy se opět spojí’. To přece znamená…“

„Jeden egyptský expert na mumie,“ přerušil ho Mahkorn, „našel na mumii četné zlomeniny, mezi jinými taky frakturu lebky a pánve.“

„Podle tohoto textu jí polámal údy Vesermaatre Setepenre.“

„Kdo je Vesermaatre Setepenre?“

„Ramesse. Jeho trůnní jméno znělo Vesermaatre Setepenre.“

„Vy si myslíte, že Ramesse zabil Bintanat vlastní rukou?“

„Ale ne, monsieur, faraon nezabíjel, faraon nechával zabít.“

„A co si pod tím mám představit?“

Profesor Ledoux pokrčil rameny. „Je to zvláštní. Víme sice, že ve starém Egyptě existoval trest smrti, ale nic bližšího o tom nevíme. Proto vám taky nedovedu odpovědět, co ta formulace znamená. Ale pokud jde o ten váš případ, monsieur, je i pro mně jako egyptologa neobyčejně zajímavý. Kde by teď mohla doktorka Hornsteinová být?“

Mahkorn zvedl ruce. „To kdybych věděl! Před několika dny ji viděli tady v Paříži.“ Vytáhl z kapsy fotografii a ukázal ji Ledouxovi.

Dozorce muzea, který u nich ještě pořád stál a pozorně sledoval diskusi, začal horlivě přikyvovat a ukázal prstem na fotografii. Ano, tu dámu viděl. V posledních dnech několikrát stála před vitrinou se skříňkou. Všiml si jí, protože – rozpačitě se usmál – byla neobyčejně hezká. Měla krátké černé vlasy a považoval ji za Francouzku.

Pokaždé, když se dívala na tu skříňku, jako by byla duchem nepřítomná.

„Kdy to bylo?“ Mahkorn popadl kustoda za rukáv. Ten se zamyslel. V duchu něco počítal a pak řekl, že to neví přesně, ale budou to tak tři nebo čtyři dni, co tu černovlasou dámu viděl naposled.

Mahkorn tiše zaklel, ale ani Ledoux, ani kustod jeho slovům nerozuměli.

Původně chtěl Mahkorn odletět ještě téhož večera, ale profesor se mezitím do případu zakousl a slíbil mu, že příštího dne bude pátrat po dalších informacích o Bintanat.

V Louvru nenašel Ledoux nic. Ale když se druhého dne objevil Mahkorn v jeho kanceláři, měl pro něho nečekanou zprávu.

53

Kaminski se ubytoval v penzionu v poněkud pochybné čtvrti. Penzion se jmenoval Elza a nazýval se tak po majitelce, rezolutní baculaté vdově, která už měla padesátku za sebou. Její neprovdaná dcera jako by jí z oka vypadla, dokonce byla i stejně baculatá. Společně vedly penzion s dvaceti lůžky a Kaminski už druhého dne zjistil, že některá lůžka pronajímají také jenom na hodinu – samozřejmě se platilo napřed a bez účtu.

Kaminski, sám a opuštěný, se usadil v pokoji, který mu trochu připomínal holou místnost v asuánském hotelu – i když tu nebyly zavřené okenice a výhled byl na protější krám s jízdními koly a šicími stroji. Znovu došel k poznání, že život bez Helly pro něho nemá mysl. V bolestné samotě si uvědomoval, jak nesmírně Hellu potřebuje. Zoufale toužil po tom, aby se jí mohl se vším svěřit, a když se potkal s kyprou dcerou majitelky penzionu, přepadla ho divoká touha po vášnivém a nespoutaném milování s Hellou.

Bezradný a rozvrácený znovu navštívil doktorku Wurzbachovou ve Státní knihovně. Už při první návštěvě Kaminski poznal, že přísné staré panně – i když se toto označení pro ženu jejího typu příliš nehodilo – dělá velice dobře, když ji někdo lichotí a obdivuje.

U květináře před univerzitou jí koupil kytičku fialek a pozval ji na večeři do italské restaurace v Theresienstrasse a ona jeho pozvání s radostí přijala.

Doktorka Wurzbachová – jmenovala se Leila, křestní jméno, které se k ní vůbec nehodilo – pila lambrusco, které ji rozvázalo jazyk a zbavilo zábran. Ani Kaminski se neomezoval v pití a během večera do sebe nalil litrovou láhev frascati, která stála na každém stole.

Přitom Leile dopodrobna vylíčil, jak se mu Hella Hornsteinová v tomto městě ztratila a jak zoufale ji hledá, a podařilo se mu vzbudit její soucit. Byla tím přímo fascinovaná. Okolnosti kolem druhého života egyptské královny Bintanat ji upoutaly tak, že Kaminskému slíbila, že bude pátrat, kde by se našly ještě další dokumenty a informace.

Kaminski už si nedělal velké naděje. Hlavně se obával, že než doktorka Leila Wurzbachová něco najde, uběhnou celé týdny. Tím víc ho překvapilo, když mu příštího dne zavolala do penzionu. Oznámila mu, že v Německu existuje další dokument, na kterém se podle všeho vyskytuje jméno Bintanat. Jde o pamětní desku z kvarcitu, na níž Ramessův důstojník Hori vypráví nejdůležitější události svého života a mezi jiným se tu zmiňuje o smrti Bezejmenné ve 42. roce vlády jeho krále.

„O identitě této Bezejmenné," řekla Leila, „existují jenom dohady a jeden z nich je, že Bezejmenná je Ramessova dcera a manželka Bintanat. V každém případě to naznačují okolnosti její smrti, popsané na desce." Víc prý o tom ví berlínský archeolog doktor Stosch.

Okolnosti smrti? Kaminski byl jako zelektrizovaný. Hledá Hella svou vlastní smrt?

Dlouho se nerozmýšlel a rezervoval si letenku do Berlína.

Když bílomodrý Boeing PAN AM přistával, letiště Tempelhof bylo zahalené do mlhy. Byl chladný nevlídný den pozdního léta. Budapester Strasse a Kurfürstendamm byly uzavřené, protože zase jednou demonstrovali studenti, a taxikář, který vezl Kaminského do hotelu v Kantstrasse celou cestu nadával na ty líné flákače, kterým se nechce dělat – jak se vyjádřil.

Kaminski vnímal všechno kolem sebe, jako měl před očima závoj. Sledoval jediný cíl: Musí najít Hellu a dovědět se pravdu o jejích tajuplných plánech. Jakkoli nechtěl před Mahkornem

přistoupit na jeho tezi, v duchu už ji dávno přijal. Hella je Bintanat.

Nevěděl, kde a jak by se měl s Hellou sejít, ale cítil její blízkost. Ještě téhož dne zašel do Egyptského muzea v charlottenburské Schlossstrasse, kde si chtěl promluvit s archeologem Stoschem, který se Horiho kamennou deskou zabýval. Stosch tam však nebyl a Kaminskému řekli, aby přišel příští den.

Kaminski se rozhodl, že si prohlédne muzeum a po schodišti se dostal do temné místnosti, v níž byl osvětlený pouze její střed. Ve skleněné vitrině obklopené návštěvníky rozpoznal Kaminski bustu Nefertiti. Byla překrásná.

Kaminski se připojil k okouzleným divákům a nechal na sebe působit nepomíjející krásu. Moderně působící make-up na tři tisíce let staré tváři v něm vyvolal úžas a vzrušení. Tmavě orámované mandlové oči a ladná křivka smyslných úst působily neskutečně živě a vzbuzovaly dojem, že tato tvář je živá. Ta štíhlá brada a vysoké lícní kosti – není to podoba Helly Hornsteinové? A ten souměrný, rovný a štíhlý nos, nejsou to půvabné rysy Helliny tváře?

Kaminski zapomněl na lidi, tlačící se kolem něho, a hltal pohledem tu překrásnou tvář, ideál ženské krásy. Aby lépe viděl její profil, dlouhý krk a půvabnou šíji, přešel na druhou stranu. Přitom podíval na protější stranu vitriny a zachytil tam tvář podobnou té ve vitrině, a přece úplně jinou. Tu tvář znal, znal ta němá ústa s jemným příslibem úsměvu, souměrný nos a tmavé mandlové oči. V poslední době si s ní jeho fantazie mnohokrát pohrála, a proto nechtěl věřit tomu, co se před ním objevilo jako fata morgána. Vzpíral se tomu uvěřit, třebaže si nic nepřál toužebněji, než aby tento přelud byl realitou.

Tvář naproti byla nehybná, ale dívala se na něho a nebylo pochyb, že si ho všimla. Dva páry očí se na sebe dívaly, jako by soutěžily, kdo je silnější a vydrží pohled toho druhého déle; pak,

jako na povel, se oba protlačili mezi lidmi kolem vitriny a přistoupili k sobě. Kaminski se vzpamatoval první.

„Ty?“ řekl váhavě, jako by tomu stále ještě nevěřil. „Ty, Hello?“

„Ano, jsem to já,“ odpověděla Hella. „Kde se tu bereš?“

Kaminski uchopil Hellu za zápěstí. Chtěl odpovědět, ale v okamžiku, kdy se jí dotkl, se mu sevřelo hrdlo a nevypravil ze sebe ani slovo. Kde všude jsem tě hledal – chtěl jí říct – co všechno jsem podnikl, abych tě našel, ale zůstal němý.

Návštěvníci muzea už po nich začali nesměle pokukovat a Hella Kaminskému pošeptala: „Tady nemůžeme zůstat. Pojďme pryč!“

Kaminski přikývl.

Když vyšli z budovy, venku lilo jako z konve. Za auty, řítícími se po Spandauer Damm, se táhly gejzíry vody. Od západu přijížděl patrový autobus s číslem 45 a zastavil přímo před nimi.

„Pojď!“ zavolala Hella a vtáhla Arthura do autobusu. „Tady je aspoň sucho.“

Nevěděli, kam autobus vůbec jede, ale bylo jim to v té chvíli úplně jedno. Hella postrčila Kaminského na úzké schody vedoucí nahoru. Tam byli úplně sami.

Mlčky seděli vedle sebe a dívali se oknem ven. Arthur nesměle nahmatal Hellinu ruku. Když se jí dotkl, Hella sebou trhla, ale ruku neodtáhla. Kaminski zavrtěl hlavou. Ještě stále nechápal, co se stalo v několika posledních chvílích. I když Hellu hledal, nečekané setkání ho teď zaskočilo. Hlavou mu vířily tisíce myšlenek. Jak má začít…

„Nic neříkej!“ zamumlala Hella do hučení autobusu. Jako by i teď uhodla jeho myšlenky.

Kaminski se rozpačitě usmál. Byl rád, že nemusí nic říkat. Z Helliny ruky proudilo hřejivé teplo, a třebaže se tomu Arthur bránil, přemohly ho city, které v posledních měsících neustále

potlačoval. Vsunul ruku, ještě pořád svírající Hellinu ruku, mezi její stehna. Hella sebou bezděčně trhla, ale nebránila se.

„Když jsem se tě naposled dotýkal…“ vypravil ze sebe Kaminski.

„Pst!“ přerušila ho Hella. „Nemluv o tom…“

„…bylo to v Asuánu v tom zchátralém hotelu se zavřenými okenicemi.“

„Vím.“ Hella sevřela stehny jeho ruku. „To už je pryč.“

„Pryč?“ Kaminski nechápal. Podíval se Helle do tváře. „Musíš mi vysvětlit, jak to tenkrát bylo. Chtěla jsi mě zabít!“

Hella roztáhla nohy a uvolnila Arthurovu ruku. Polekaně ji odtáhl. Zastyděl se za svou dotěrnost a vykoktal: „Promiň.“

Vtom se Hella rozesmála, upřímně a vesele, jak to znával, vzala ho za ruku, kterou právě zahanbeně odtáhl a stiskla mu ji mezi stehny, až ho to zabolelo.

„Nechtěla jsem tě zabít,“ řekla a dívala se přitom na deštěm zaplavenou ulici.

„Myslíš, že bych to neuměla udělat? Chtěla jsem tě jenom na den dva vyřadit, abych mohla najít nový úkryt pro mumii. Chápeš?“

Arthur nechápal ani slovo, ale neodvážil se jí zeptat. Stehna, která svírala jeho dlaň, ho příliš vzrušovala a obával se, že každá další otázka – co chtěla proboha s tou mumií udělat, anebo proč mu neřekla o svém duševním rozpoložení – by znamenala konec tohoto slastného pocitu. Hella dovedla být bezcitná. A tak raději mlčel.

„Nemohli bychom na všechno, co bylo, zapomenout?“ začala znovu Hella.

Jak by na to mohl někdy zapomenout? Abú Simbel změnil jeho život. Nepřítomně přikývl, ale připadal si jako vycvičený pes, který panáčkuje, když se to od něho chce. Probudil se v něm vztek, měl zlost sám na sebe a na svou slabost. Neměl daleko k tomu, aby

začal na Hellu křičet, jak si to představuje, a jestli si myslí, že stačí, když se opět objeví a on ji bude poslouchat – když se stalo něco tak nečekaného, že to zmařilo všechna jeho předsevzetí.

Hella se k němu obrátila a s roztaženýma nohama si mu sedla na klín. Kaminski se zmateně rozhlédl na všechny strany, jestli je někdo nepozoruje. Když nikoho neviděl, vzdal se Helle. Ta ho vzala za bradu a pozvedla mu ji ke svým rtům a druhou rukou mu začala rozepínat kalhoty. Přitom se na něm pohybovala jako Amazonka jedoucí na koni. Arthur lačně sevřel v dlaních její malá pevná ňadra. Hella krátce a divoce vykřikla a zvrátila hlavu dozadu, jako by dostala ránu bičem.

Panebože, to je žena, pomyslel si Kaminski. Pak už nemyslel na nic. Už téměř v bezvědomí, bez vlastní vůle a bez přemýšlení cítil, jak do ní vniká a jak ona na něm tancuje, a přitom si nepřál nic, než aby tento tanec nikdy neskončil.

Konec přišel nenadále. Stanice Otto Suhr Allee! Zasyčení hydraulických dveří autobusu a hlučná skupina výrostků s dlouhými vlasy vrátily Kaminského zpátky do reality. Mládenci se nahrnuli na horní plošinu. Hella jen taktak stačila seskočit Arthurovi z klína a upravit si šaty.

Když pak vedle sebe seděli a zdánlivě nezúčastněně se dívali oknem ven, dali se do smíchu. A Kaminski věděl, že této ženě nikdy neunikne.

Dohodli se, že si zajdou na večeři do malé italské restaurace v Kantstrasse. Sotva se posadili, objevil se prodavač růží, jimiž se to v nočních ulicích Berlína jenom hemží. Chlapec se rozzářil radostí, když od něho Kaminski koupil celou kytici a podal ji Helle. Snažil se jí projevit lásku, jak jen mohl.

A Hella se začervenala. To bylo něco, co u ní nikdy neviděl. Tváře se jí zbarvily do ruda jako růže. Arthur byl šťastný a uvědomil si, že už je to mnoho měsíců, kdy naposled pociťoval takové štěstí – s Hellou.

První setkání po tak dlouhé době proběhlo nenuceně a bez komplikací, protože se dohodli, že jedné věci, jednoho tématu se nedotknou. Kaminski doufal, že by se všechno mohlo dát do pořádku. Myslel si, že za ty měsíce se jeden druhému odcizili, že se změnili, stali jinými lidmi, ale pak ho Hella hned od prvního okamžiku strhla svou vášnivostí. Od té chvíle se všechny jeho pochybnosti rozplynuly. Sám nemohl uvěřit tomu, že ještě včera tuto ženu obviňoval, že ho chtěla zabít.

Teď by jim prospělo, kdyby byli několik dní spolu, sami dva, aby k sobě opět našli cestu a všechno si vysvětlili. Existuje něco krásnějšího než usmíření, než vytoužený návrat lásky?

Popíjeli frascati, jedli maso opečené na roštu a vzpomínali na společné časy v Abú Simbelu.

„Pamatuješ se na naše první setkání?“ zeptala se se smíchem Hella. „Měl jsi tržnou ránu vzadu na hlavě a trval jsi na tom, že budeš při jejím šití sedět. Zřejmě jsi mi chtěl ukázat, jaký jsi chlapík.“

„Ale nevyšlo to,“ Kaminski se zasmál.

„Sesypal ses jako podťatý. Dva jsme tě museli odtáhnout na lůžko.“

Kaminski přimhouřil oči. S úsměvem přikývl. „Přesně to jsem měl v úmyslu. Chtěl jsem se ti opírat o prsa.“

„To sis tedy užil.“

„Když Heckmann zvětřil, že mezi námi něco je, soptil vzteky. Tenhle druh lidí nedovede prohrávat. Myslel si, že se mu nikdo nevyrovná, ale když jsem se na něho ostře podíval, byl maličký jako trpaslík.“

Hella se chovala, jako by v jejich vztahu nikdy nebyly žádné těžkosti. A Arthur měl pocit, že se to snaží dokázat. Třeba ty její klamné představy způsobila osamělost a jednotvárný život v poušti. Měl tisíc chutí si o tom s Hellou promluvit, ale vzpomněl si na slib, že zatím o těchto věcech nebudou mluvit.

Kaminski vyprávěl Helle o svém novém zaměstnání a že ho čeká práce v Turecku. Ale ještě nepadlo definitivní rozhodnutí. Pak se zeptal, jaké plány má ona.

Hella se místo odpovědi znenadání zeptala: „Nechtěl bys ještě jednou navštívit Abú Simbel?“ Přitom vytáhla z kabelky zeleného skarabea a položila ho na stůl.

Kaminski zůstal sedět jako zkamenělý. Díval se na Hellu jako by mu řekla něco strašného. Srdce se mu prudce rozbušilo, ale nevěděl proč. Když vztáhl ruku po skarabeovi, Hella ho předběhla a opět ho schovala.

„Jenom se tak podívat,“ doplnila Hella, „jak se dílo podařilo. Koneckonců měls na tom taky velký podíl.“

Samozřejmě, že se Kaminski chtěl podívat, jak dopadla jeho práce. V novinách nešetřili chválou mistrovského díla techniky.

Hella mu přes stůl podala ruku. „Jela bych tam s tebou, tam, kde to všechno začalo.“ Přivřela oči.

Má pravdu, pomyslel si Arthur, snad se dá kolo času otočit nazpátek a snad by mohli na místě jejich prvního setkání začít znovu. Třeba by se tím Hella zbavila svých klamných představ; třeba by to Hellu vrátilo do reality. Pak by mohli dělat plány do budoucna.

Jistě, na skandál a ostudu se asi ještě nezapomnělo. Ale on Hellu miluje, ba co víc, je na ní přímo závislý. Proto je její aféra i jeho aférou. A má jenom jedno přání – aby se její život stal jeho životem.

Když jí teď držel za ruku, opět pocítil spojení s minulostí a tento hřejivý pocit v něm vyvolal nechtěnou reakci. Sevřel Hellinu ruku jako tonoucí a zdálky slyšel, jak jí říká: „To je báječný nápad, Hello. Vrátíme se ještě jednou do Abú Simbelu, tam, kde to všechno začalo.“

54

V Paříži se Mike Mahkorn dověděl, že v Egyptském muzeu v Berlíně – Charlottenburgu mají další informace o Bezejmenné. Profesor Ledoux mu řekl, aby se obrátil na doktora Stosche. Mahkorn se s ním telefonicky spojil a hned odjel do Berlína. A protože znal Arthura Kaminského, nepochyboval o tom, že se o Hellu stále zajímá, navzdory tomu, že tvrdil opak.

„Nenavázal s vámi kontakt jistý Kaminski?“ byla jeho první otázka.

„Ne, nenavázal.“ Doktor Stosch, starší šedovlasý pán v elegantním dvouřadovém obleku, byl zdvořilý, ale odměřený. „Byl jsem sice několik dní na cestách a je možné, že se na mě v té době někdo ptal. Co má být s tím Kaminským?“

Mahkorn mu vyprávěl celý příběh. Neuniklo mu, že Stosch se chvílemi povýšeně usmál.

„A jak vám mohu pomoci?“ zeptal se, když Mahkorn skončil.

„Docela jednoduše,“ odpověděl Mahkorn, „potřebuji znát přesné znění textu na Horiho kvarcitové desce, anebo aspoň jeho obsah.“

Doktor Stosch zavrtěl hlavou. „Mám velké pochopení pro vaše pátrání, pane Mahkorne, ale není to možné. Pochopte, že Horiho deska je významný historický dokument a jeho vědecké zpracování není ještě ukončeno. Nemůžete chtít, aby se odborný svět dověděl překlad textu z nějakého ilustrovaného časopisu. Takové zveřejnění může být publikováno pouze v našich odborných listech.“

Vytáhl tenký spis a přisunul ho k Mahkornovi: Časopis pro jazyk a dějiny starého Egypta.

„Chápu,“ odpověděl Mahkorn, ale v jeho hlase rozhodně nezaznívala rezignace. Naopak, dobře věděl, jak jít na zarputilého

vědce. Opatrně začal: „Samozřejmě, chápu váš postoj. Tak by se zachoval každý odborník. Ale rád bych, abyste zvážil dvě věci: Zaprvé nemám vůbec v úmyslu Horiho text zveřejnit, zajímá mě pouze jeho obsah. A zadruhé mi dovolte poznámku: Kdyby se vaše jméno a vaše práce objevily ve významném a známém časopise, mohlo by to prospět i vašemu renomé. Existuje mnoho příkladů," pokračoval Mahkorn, „kdy vědci získali publikováním v tisku světovou slávu. Přemýšlejte o tom, pane doktore."

Doktor Stosch si obřadně vyčistil nos. Potřeboval čas na rozmyšlenou. Ten chlapík má pravdu. Už kolikrát si přál, aby se o jeho práci dozvěděla širší veřejnost, aby se mu dostalo širšího uznání, a proč to nepřiznat, i popularity. Jméno Stosch, kromě několika kolegů z oboru, nikdo neznal.

„A co chcete vědět?" zeptal se nevrle.

„Zajímá mě, co Hori napsal o Bezejmenné. Všechno, rozumíte?"

„A uvedete ve své reportáži moje jméno?"

„Samozřejmě. Hraju fair. Právě tak uvedu i jméno profesora Ledouxe."

Představa, že jeho jméno bude uvedené zároveň se jménem profesora Ledouxe z Louvru, zřejmě Stoschovi zalichotila. Vstal, šel k jedné z registračních skříní a vylovil odtud jakýsi spis.

„Víte," řekl omluvně, „to, co vám teď ukážu, ještě nebylo publikované. Obsah textu Horiho desky je známý pouze v hrubých rysech. Vědecký komentář zatím chybí. Ten vypracuju já."

Poslední slova vyslovil Stosch pomalu a téměř nábožně. Pak vyndal ze spisu čtyři listy a rozložil je jeden vedle druhého na stůl.

Na levé straně byly hieroglyfy a pravá strana byla popsána různými souhláskami spojenými interpunkčními znaménky; vedle toho se nacházel německý překlad.

„Hori byl důstojníkem Ramessovy gardy," začal Stosch. „Desek, jako je tahle, existuje mnoho. Každý příslušník vyššího

stavu si nechal udělat takovou desku, aby zvěčnil svoje jméno. Kromě toho tam byly uvedeny nejvýznamnější události z jeho života. V tomto případě to bylo vojenské tažení proti Chetitům.“

„A co říká Hori o ‚Bezejmenné‘?“ pobídl ho netrpělivě Mahkorn.

„Pomalu, pomalu,“ napomenul ho Stosch, „nejdřív vám musím objasnit, na čem je založena moje teorie, že Bezejmenná je královna Bintanat. Psal jsem o tom profesoru Ledouxovi a on se přiklání k mému názoru…“

„Ano, Ledoux mi všechno vysvětlil,“ přerušil ho Mahkorn. Obával se, aby se Stosch nepustil do sáhodlouhého výkladu. „Vycházejme tedy z toho, že Bezejmenná je Bintanat.“

Stosch se zatvářil rozmrzele. Novinářovy energické způsoby se mu vůbec nelíbily. Nakonec vzal do ruky třetí list a pokračoval: „Tohle je místo, které by vás mohlo zajímat.“ Začal číst: „Ve 42. roce vlády velkého Vesermaatrea, mocného býka, milovaného Amonem, vznešená královská manželka, která nosila Hathořinu korunu, ztratila své jméno. Byla to odplata za její nevěru a Vesermaatre jí na vrcholu svého nejjižnějšího chrámu odňal dech Atuma…“

Mahkorn se na Stosche tázavě podíval. „Co to znamená?“

Stosch se zakabonil. Utrápeně se usmál a odpověděl: „Staří Egypťané se vyjadřovali velice květnatě, měli ve zvyku opisovat fakta spletitými řečnickými obraty. Proto je těžké takové texty rozluštit. Ledoux tvrdí, že Bintanat byla špionkou Chetitů. To by potvrzovala ta formulace o její nevěře.“

„A co znamená, že Vesermaatre, tedy Ramesse, jí odňal dech Atuma?“

„Pro to je jednoduché vysvětlení. Atum je personifikací boha stvořitele v dávnověkém chaosu. Jeho dechem je bůh vzduchu Šu, který spolu se svou sestrou a manželkou Tefnut je základem veškerého života – moderně vyjádřeno je Atum kyslík.“

„To znamená, že Ramesse odebral Bintanat za trest kyslík – vzal jí tedy vzduch k dýchání, uškrtil ji, doktore! Ramesse Bintanat zavraždil!“ Mahkorn se podíval na Stosche a rozčileně čekal na jeho odpověď.

„To by skutečně bylo logické vysvětlení,“ připustil Stosch. „Já jsem došel ke stejnému závěru.“

„A ten nejjižnější chrám je…“

„…Abú Simbel.“

„Ramesse zavraždil Bintanat,“ opakoval Mahkorn tiše. „V Abú Simbelu.“ Pokusil se spojit tento poznatek se životem Helly Hornsteinové. Je tohle tajemství, po kterém Hella pátrá? A co by to znamenalo, kdyby je znala?

„Pane doktore,“ řekl zamyšleně, „řekněte mi, co vlastně symbolizuje skarabeus? Ptám se proto, že žena, o kterou se jedná, při sobě neustále nosí skarabea z Bintanatiny hrobky. Má to nějaký význam?“

Stosch rozpačitě mávl rukou, jako by chtěl říct: Co já vím o motivech té ženy? Ale pak odpověděl: „Skarabeus je vlastně náš chrobák. U starých Egypťanů hrál důležitou roli. Skarabeus pro ně znamenal ‚vznik’. Věřili totiž, že chrobák vzniká sám od sebe. Nevěděli, že vajíčka obaluje trusem, aby byla chráněná; viděli jen to, že z kuličky najednou vylézají larvy. Proto chrobáka nazývali ‚Cheprer’, což znamená vzniklý ze země. Proto ztotožňovali skarabea s bohem stvořitelem Atumem a později dokonce s bohem slunce a dárcem života Re. A skarabey dávali mrtvým jako amulet a symbol nového života.“

Mahkorn pochopil, že nic z toho, co Hella Hornsteinová až dosud podnikla, nebyla náhoda a že se všemi prostředky chtěla vypořádat se svým druhým životem. Znamenalo to, že znala i svůj konec?

Naštěstí, řekl si v duchu, jsou Hella Hornsteinová i Arthur Kaminski daleko, daleko od Abú Simbelu.

18. září 1968 přinesla Německá tisková agentura následující zprávu:

Hamburk/Káhira (dpa): Nejodvážnější stavební projekt století je dokončen. Včera v neděli egyptská vláda slavnostně předala veřejnosti tři tisíce dvě stě let starý skalní chrám Abú Simbel. Během prací trvajících čtyři roky architekti, inženýři, techničtí a organizační pracovníci rozřezali chrámy na víc než tisíc jednotlivých bloků, odtransportovali je o sto osmdesát metrů dál do vnitrozemí a o šedesát pět metrů výš je opět sesadili dohromady. Záchranná akce byla nutná, protože kdyby chrámy zůstaly na místě, zatopily by je vody Asuánské přehrady. Realizaci projektu zabezpečovala stavební firma z Essenu a podílelo se na ní konsorcium švédských, italských, francouzských a egyptských firem. Vrchní dohled převzaly UNESCO a egyptská vláda. Po výzvě UNESCO z 8. února 1960 uvolnilo prostředky na záchranu abúsimbelského chrámu přes padesát států. Předběžné náklady činí 26 milionů amerických dolarů. Spolkovou republiku Německo zastupoval při slavnostním otevření ministr rozvoje Hans-Jürgen Wischnewski.

O tři dny později přistáli Arthur Kaminski a Hella Hornsteinová na letišti v Abú Simbelu. Prašnou přistávací plochu v poušti, kde musel Orel Kuroš manévrovat s největší opatrností, vystřídala betonová dráha, kterou bylo vidět už z dálky. Místo jednomotorových strojů tu teď přistávala trysková letadla se stovkami cestujících.

Od přehradního jezera se hnal chamsin, a jakmile letadlo přistálo, hned zakryli jeho turbíny hliníkovými kryty, velkými jako kola od vozu, aby do nich nevnikl písek.

Místo Kurošova baráku tu teď stála zděná letištní budova, z níž se ozýval reproduktor. A na asfaltové silnici mezi letištěm a chrámy obstarávaly dopravu dva autobusy. Plocha jezera se od doby, kdy tu Kaminski začal pracovat, zdvojnásobila.

V autobuse bylo nesnesitelné vedro. Šaty se lepily na zaprášená sedadla z umělé hmoty a starý motor chrlil mračna kouře a smradu jako vysloužilá lokomotiva.

„Podívej," řekla Hella a ukázala z okna, „z dělnického tábora už nezůstala ani jediná bouda."

Arthur se zasmál: „Ale naše domy a kasino ještě stojí."

„Nemocnice je dokonce čerstvě natřená. Jestlipak je tam ještě Heckmann?"

Turisté se vyhrnuli z autobusu. Poslední úsek cesty k chrámům šli pěšky a vzrušeně si přitom povídali.

„Chtěla bych být sama!" řekla Hella, „sama jenom s tebou, Arthure."

Kaminski vzal Hellu za ruku a vykročil.

„Kam jdeme?" řekla Hella se smíchem.

Arthur neodpověděl, ale Hella ho následovala. Beze slova vystoupili na výšinu, pod níž se teď ukrývaly chrámy. Bylo odtud vidět celou oblast kolem přehrady.

„Podívej tamhle!“ řekl Kaminski a ukázal prstem do dálky. „Pamatuješ? Po skladišti už není skoro ani památky. Ale tam na písku jsme se poprvé milovali pod širým nebem. Tenkrát bylo taky takové horko jako dnes.“

„Samozřejmě, že se pamatuju,“ odpověděla Hella a sklopila oči jako by se styděla. „Tady se skoro v každém kameni skrývá kus vzpomínky.“

„Příjemné vzpomínky?“

„Hm,“ Hellina odpověď nezněla příliš přesvědčivě.

„Máš pravdu,“ řekl Arthur, „tenkrát se staly věci, na které bych radši zapomněl.“ Obrátil se a zadíval se přes přehradní jezero, jehož protější břeh splýval se žlutým mlžným oparem nebe.

„A které to jsou?“ zeptala se Hella a zavěsila se do Arthura. Vítr zesílil. Když mluvili, skřípal jim písek mezi zuby. „Na něco jsem se tě ptala!“ připomněla Hella. „Na co bys radši zapomněl?“

Arthur neměl chuť odpovědět. Viděla to na něm. Pustila jeho paži a vyzývavě mu zastoupila cestu. Kaminski váhavě odpověděl: „Na objevení mumie.“

Výraz Helliny tváře se okamžitě změnil. Měkké ženské rysy vystřídala drsná mužnost. Oči jí planuly zlostí a vztekem.

„Hm, nechtěli jsme o tom mluvit,“ řekl chlácholivě Kaminski, „ale tys mě přinutila…“

„Musíme o tom mluvit!“ odpověděla Hella, „kde jinde, když ne tady?“

Chamsin hnal před sebou mračna písku a Kaminski navrhl, aby se vrátili k autobusu.

„Počkej!“ zvolala Hella. V jejím hlase zazněl tón, který Kaminského znepokojil. „Proč nejsi ochoten přijmout pravdu?“

„Pravdu? Co je pravda?“

„Pravda je, že nejsem ta, kterou vidíš před sebou.“

„Já vím, já vím,“ odpověděl Arthur odmítavě.

„Nic nevíš!“ zvolala Hella zlostně. „Vůbec nic nevíš. A i kdybys to věděl, stejně bys mě nepochopil.“

I Kaminski teď odpověděl podrážděně: „Dobrá, nic nevím, nic nechápu; tak mi tedy vysvětli, jak to s tebou je.“

Hella vytáhla zeleného skarabea. „Podívej,“ a strčila ho Arthurovi před oči jako živého brouka, „pamatuješ se, kde jsi ho našel?“

„Samozřejmě. Hloupá otázka. Vzal jsem ho mumii z ruky.“

„Správně. A proč myslíš, že ta mumie držela toho skarabea v ruce?“

„Jistě to mělo nějaký symbolický význam.“

„Přirozeně,“ zvolala Hella.

„A jaký tedy?“

„Bintanat držela v ruce svůj osud; je napsaný na tomto kameni. A tento kámen teď držím v ruce já a osud Bintanat je mým osudem.“

Kaminski popadl Hellu za ramena a zatřásl jí, jako by z ní chtěl vytřást její ponuré myšlenky. „Nejsi Bintanat.“ Křičel a hlas mu při tom přeskakoval. „Žiješ jenom v šílené představě, že jsi ona!“

Hella se zlomyslně zasmála a výhrůžně napřáhla ruku se skarabeem proti Kaminskému. „Já ti to dokážu!“

Kaminski se pokusil vytrhnout Helle skarabea z ruky. Ale drobná a křehká Hella se bránila takovou silou, jakou by u ní nikdy nečekal.

Musí jí toho hnusného zeleného skarabea vzít! A pak ho hodí dolů do jezera. Snad Hellu přivede k rozumu. Ale Hella skarabea nepustila z ruky.

Kaminského ruce se jako drapáky sevřely kolem Hellina krku. Kaminski stiskl, ale Hella jako by to vůbec necítila. Vrhla na něho nenávistný pohled, jako by mu chtěla říct: Jen přitlač, ty slabochu, ale ty ani nejsi schopný mě zabít!

Vítr se mezitím změnil ve vichřici a nemilosrdné vedro, které přinášel, zbavilo Kaminského sil. Ale bylo to možná taky tím, že Hellina slova ho úplně zdrtila. Cítil, že není schopen jí ublížit.

A přitom jí chtěl ublížit. Chtěl ji trápit, chtěl jí působit bolest, protože ji nenáviděl jako nepřítele.

Očekával, že Hella bude sténat, řvát a že se bude snažit vyprostit z jeho sevření. Ale nic z toho se nestalo. Hella stála, jako by čekala, co bude dál.

Náhle jí zacukalo v koutcích úst a tyto záškuby postupovaly až k očím. Zdálo se, jako by Hella náhle pocítila bolest. To v Kaminském probudilo novou sílu. Stiskl ji hrdlo pevněji a surověji, až ho bolely prsty.

Krok za krokem ustupovala dozadu, ale kromě tichého chrčení ze sebe nevydala ani hlásku a jen se vyzývavě dívala Kaminskému do očí.

Proč se nebrání? Proč nezvedne ruce a nevynaloží takovou sílu jako před chvílí, aby se osvobodila z jeho sevření?

Třebaže Kaminski neměl daleko k tomu, aby Hellu Hornsteinovou zavraždil – a on to chtěl udělat – zmocnil se ho náhle strach. Bál se, že by Hella mohla znenadání přejít do útoku a zabít ho. Byl si jistý, že by toho byla schopná.

Sebral poslední zbytky sil, aby tomu zabránil. V témže okamžiku postřehl, že škodolibá záludná síla, která se jí ještě před chvílí zračila ve tváři, se vytrácí. Zdálo se mu, že v jejích očích vidí strach. Už to nebyla krásná tvář. Oči jí lezly z důlku a na čele se jí udělaly vodorovné vrásky, které vypadaly jako řezné rázy. Tváře měla propadlé a zbrázděné jako vyschlou kaluž. Udělala další krok dozadu a zavrávorala.

Kaminski na okamžik vychutnával svou sílu a moc, kterou nad ní měl. Tvář se mu sešklebila a mezi zuby mu skřípal písek. Náhle se Hella zapotácela. Uvolnil sevření, aby ho nestrhla s sebou.

Bintanat padla zády na skalnatý výběžek. Její tělo se ve vzduchu převrátilo jako střelený pták.

Shora bylo vidět hlavu Ramessovy sochy, na kterou dopadla. Pachatel ještě viděl, jak se Bintanat svezla ke kolenům faraona, znovu se převrátila a zůstala ležet před vchodem chrámu.

Faraon však stál na výšině Abú Simbelu, bičovaný větrem z hlubin času. Triumfálně si zkřížil ruce na prsou a shlížel dolů na svoje dílo. Toto byla jeho hodina, hodina pomsty, na kterou tak dlouho čekal, chvíle odplaty.

Pozvedl hlavu k nebi a sardonicky se zasmál. Chamsin na něho vrhl oblak žhavého písku, který ho zahalil jako vlající plášť. Chamsin fičel celou noc a den.

U nohou druhého kolosu našli příští den mrtvé tělo.

57

Dva dny nato přinesly noviny na celém světě zprávu o mysteriózní sebevraždě v Abú Simbelu. Bývalá lékařka táborové nemocnice se vrhla z Ramessova chrámu.

Podle výpovědi organizátorů projektu se v minulosti několikrát objevily u lékařky příznaky schizofrenie. Před čtyřmi měsíci byla propuštěna z práce, protože se se svým německým druhem pokusila prodat do zahraničí Bintanatinu mumii.

Vedle mrtvoly lékařky našli zeleného skarabea z královniny pohřební výbavy. Nápis, který na něm byl, rozluštil Ahmad Abd al-Kadír. Zněl: „Já, Vesermaatre Setepenre Ramesse Meriamon, jsem tě svrhl z vrcholu svého nejjižnějšího chrámu. A kdykoli budeš žít, stihne tě stejný osud…“

Když se Mike Mahkorn dozvěděl o neštěstí, pokoušel se najít Arthura Kaminského. Ale po Kaminském jako by se slehla zem. Na místo v Turecku nenastoupil a v Egyptě po něm nebylo ani stopy.

Mahkorn si vzpomněl na Baloueta. Kaminski přece dal Balouetovi nějakou adresu pro případ, že by se mu chtěl revanšovat za pomoc při útěku. Ani Balouet, ani Mahkorn však netušili, kdo nebo co se může skrývat na adrese Essen, Katharinenstrasse 55.

Balouet trval na tom, že na jmenovanou adresu půjde s Mahkornem.

Dům, obklopený vysokými smutečními vrbami, byl ve vilové čtvrti jižně od městského parku. Na zahradní brance byl štítek se jménem Kaminski. Když Balouet a Mahkorn zazvonili, otevřela jim mladá, asi dvacetiletá dívka.

Mahkorn se představil jako přítel Kaminského a zeptal se, jestli je doma.

„Ne," odpověděla dívka, „otec se už přes čtyři roky neukázal." A zeptala se, jestli o něm něco nevědí.

Mahkorn začal vyprávět a Kaminského dcera je pozvala, aby šli dál. Zchátralý dům nesvědčil o přílišném blahobytu. Okna, tapety a nábytek potřebovaly vyměnit. V přízemí byl tmavý obývací pokoj. Na stolku stál zapnutý televizor.

„Mami," řekla dívka, když vešli do pokoje, „jsou tu otcovi přátelé."

V květovaném křesle u okna seděla bledá žena s vyčesanými vlasy a nepřítomně se usmívala.

„Víte," řekla dívka, „matka je pomatená. Jenom zřídkakdy má jasné chvilky."

Mahkorn zaraženě řekl: „To je mi líto. Nehoda?"

Dívka přikývla. Bojovala s pláčem. „Otec vám o tom neřekl?“

„Ne,“ odpověděl Mahkorn, „byl někdy dost zvláštní. O tom, že má ženu a dceru se nikdy nezmínil.“

„Rozvedli se,“ poznamenala dívka, „a je to tak lepší. Otec se nám stará o živobytí.“

„Posílá vám peníze?“

„Ne z vlastní vůle, ale posílá.“

Žena u televizoru se otočila. „Pojďte, můžeme se dívat společně.“

Dívka změnila tón a rozkazovačně zvolala: „Mami, pánové se nechtějí dívat na televizi. Přicházejí od Arthura.“

„Od Arthura?“ zeptala se žena, „kdo je Arthur?“

„Vidíte,“ obrátila se Kaminského dcera k návštěvníkům, „už zase nic neví.“

„To je strašné,“ poznamenal Mahkorn. „Jak se to stalo?“

Dívka se trpce zasmála. „Nevím, jak dobře znáte mého otce. Mívá záchvaty šílenství. Vždycky, když má pocit, že ho nějaká žena ovládá, propadne pokaždé stejnému šílenství. Ale to jste jistě zažili sami.“

Mahkorn se zatvářil překvapeně. „Nevzpomínám si, že bych někdy viděl Arthura v takovém stavu,“ zalhal.

„Pak ho neznáte,“ řekla dívka.

„To je možné,“ připustil Mahkorn, „co jste myslela tím, že vždycky propadá stejnému šílenství?“

Kaminského dcera chtěla odpovědět, ale pak se zarazila a vyzvala hosty, aby šli za ní.

Vystupovali po hnědě natřených schodech do horního patra a dívka vyprávěla: „Kdyby to záleželo na mě, hned bych ty krámy vyházela. Ale matka mě v jedné ze svých jasných chvilek prosila, abych všechno nechala tak, jak to je. Nevím, proč jí na tom tak záleží.“

Nahoře otevřela Kaminského dcera dveře a Mahkorn a Balouet vešli.

Zatemněný pokoj byl od podlahy až ke stropu nacpán fotografiemi, kopiemi, dokumenty, šatstvem a uměleckými výtvory ze starého Egypta a připomínal cosi mezi muzeem a smetištěm hlav, soch a reliéfů Ramesse II. Kam se člověk podíval, odevšad se na něho díval Ramesse.

Jako z velké dálky slyšel Mahkorn hlas Kaminského dcery: „Můj otec žil v šílené představě, že je Ramesse. Když cítil, že nad ním má nějaká žena převahu, úplně se změnila jeho osobnost. V jednom takovém záchvatu se pokusil shodit mou matku z kolínského dómu. Skoro se mu to podařilo. Matka se zoufale bránila a potom přišla o rozum.“

Když Mahkorn a Balouet dům opustili, šli chvíli vedle sebe mlčky.

„Miku,“ řekl nakonec Balouet, „vůbec ti nezávidím. Tuhle reportáž bych nechtěl psát.“

Philipp Vandenberg

ZELENÝ SKARABEUS

Z německého originálu Der grüne Skarabäus
(Verlagsgruppe Lübbe GmbH & Co. KG, Bergisch Gladbach, 1994)
přeložila Věra Houbová
Redigovali Jiří Ohlídal, Ivana Parkmanová
Obálku navrhl Ivan Brůha
Technická redaktorka Martina Adlová
Vydala Euromedia Group, k. s. – Knižní klub v Praze v roce 2008
Vydání druhé
Počet stran 304

ISBN 978-80-242-2016-1